

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

JOHANNIS GEORGII GRÆVII
LECTIONES
HESIODÆ.

Ut & notæ

JOSEPHI SCALIGERI,
ET
FRANCISCI GUIETI.

Tom II.

AMSTELODAMI,
Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

MDCLXVII.

Sumptibus Societatis.

VIRIS ILLUSTRIBVS

ET EXIMIIS

JOANNI CAPELLANO,

REGI CHRISTIANISSIMO

A CONSILIIS,

ET

NICOLAO HEINSIO,

FOEDERATÆ BELGICÆ

ORDINVM ORATORI

APVD REGEM SVECIAE,

NOSTRAE MEMORIAE

POETARVM PRINCIPIBVS,

HAS

H A S
L E C T I O N E S
H E S I O D E A S

L. M. Q. D. D.

JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS.

Jo-

JOHANNIS GEORGII GRÆVII LECTIONES HESIODÆ.

CAPUT I.

Primi duo vexati versus in ἔργοις illustrati. ἐνέπτε ὑμνεύουσι. Δότι δὴ. Antiqua Hesiodi lectio bis vindicata. Αἶξεν. Augere. Κάρρειν. Δίκην. Jupiter Justitiæ Præses. Callimachus illustratus. Hesiodus emendatus. Διάνδιχα θυμὸν ἔχειν. ἔχεις ἀγαθὴ est φίλια. Moschopulus correctus. Ἀγορῆς ἐπακτός. Ὄση. Verus Hesiodi lectio defensiva. Elegans præsentium usus apud Græcos. Interpretes Latini sæpe notati.

Ν ἔργοις καὶ ἡμέραις.

V. 1. Μῦθον Πιερίην ἀοιδῆσι κλείουσι

Δότι δὴ ἐνέπτε σφέτερον] Non veteres

solum interpretes, Proclus, Moschopulus, Tzetzes,

sed & Hesychius κλείουσι exponunt ὑμνεύουσι, δ-

ξάζουσι. Scholia inedita libri Vossiani: ἀοιδῆσι κλείουσι, ᾠδαῖς

καὶ τραγῳδαῖς δοξάζουσι. & sequenti versu: δότι ἔλθῃ. Eu-

stathius quoque ad Ὀδυσ. ε. Hesiodum Musas ex Pieria arces-

sere scribit. Κλείν pro κλειτὸς nemo veterum dixit. Inde li-

quet hos versus sic recte exponi: *Musa ex Pieria carminibus*

gloriam conciliare solita Adeste, quaeso, dicite patri vestro hymnum.

Cum Moschopulo ad κλείουσι intelligendum existimamus ἔ-

άν ἐλθῃτε. Nam ut ille ait. Ἐκ γὰρ Μουσίων κλέος ἔρχεται. *A*

Musis venit gloria. ἐνέπτε ὑμνεύουσι, est ὑμνεῖτε. ut inferius

V. 33: Ἀλλὰ τι ποθὰ Ἀρπυῖαν ἐφόρεις pro ἤρπαξες, & V. 43,

κρήφαντες ἔχουσιν βίον, pro ἔκρηψαν. Apud Hom. βῆ δ' ἴον pro

ἔβη, ᾠχρὸ φάειν pro ἔφυγε, & sexcenta talia. Solere vero poë-

tas Numina, quorum opem implorant ex locis, quæ iis erant

sacrata, vocare; Musas ex Parnasso, Pieria, Helicone, Pindo,

Apollinem ex Delo, Lycia, Xantho, quis tam hospes est in illo-

rum lectione qui ignoret? Et sic hunc locum intellectum olim

fuisse locuples testis est Aristides hymno in Jovem: Εἴην δὲ Μῦσαι Διὸς παῖδες, ἃ ᾗ ἔγωγε ὁρᾷ πότε αἶν περ ὑμῶν ἄμεινον καλέσσειν ἢ νῦν. εἴθ' ὑμεῖς γε ἐπ' Οὐλύμπῳ σὺν Ἀπόλλωνι Μουσῆσιν ἑλὼν θείων ἀδελφὰς ἄδετε ὑμνήσασιν ἢ ὑμέτερόν τε καὶ τ' ὅλων πατέρων, εἴπε Πιερίᾳ φίλοι ὑμῖν ἐνδιαιτήματα, εἴπε ἐν Ἑλικῶνι τῇ Βοιωτίᾳ χορεύετε. *Agite ergo Musa, Jovis filiae, (nec enim vos unquam alias quam nunc invocare praestiterit) siue in Olympo cum duce Apolline divinum canitis canticum, vestrum simul & universorum patrem celebrantes, siue Pierium vos delectat domicilium, siue in Bæotio Helicone choreas ducitis.* In versu secundo δὲ legitur in utroque MS, & omnes agnoscunt interpretes, ut mirer H. Stephanum solius Eustathii auctoritate compulsum reposuisse δ', quod deinceps plerasque editiones occupavit. Habet ista particula obsecrandi vim in hisce formulis, δάωρ δὲ, φίρι δὲ, ἴθι δὲ, age, sis, quæso. Hom. ἄζον δὲ ἔλχ' Διομήδεϊ. Socrates in Phædro apud Platonem: ἄγετε δὲ αἱ Μῦσαι, quo expressit hoc nostri Poëtæ: δάωπ δὲ αἱ Μῦσαι.

v. 3. Οὔτι ἀφ' βροτῶν] Hos duos versus aliter distinximus, & exposuimus quam vulgo fit, uti apparet ex nostra editione. vide inferius rationes in notis ad v. 430 Θεογονίας.

v. 5. Ρ'εῖα μὲν ᾗ βροτῶν, ῥεῖα δὲ βροτῶν χαλεπή. Uterque Codex MS utroque loco legit ρεῖα. quam veram lectionem esse Tzetzes ostendit: Τὸ ρεῖα συνίζησιν ἐπὶ τῷ ρεῖ μακροῦς συνκαθεῖς, καὶ τ' ἄλλα εἰς μέαν μακρὰν. Nec aliter apud Homerum in omnibus legitur codicibus Iliad. ρ.

Ρ'εῖα μὲν ᾗ φάσκειεν ἵπ' ἐν Τρώων ὀρυμαδι. Quæ loca male Guilielmus Canterus, decus nostræ Trajecti, sollicitavit. Hesiodus:

Εἵαρε πλεῖν, θέρει' ἢ νεωδρὴν ἢ σ' ἀπαιτήσῃ. Ubi rursus male mutat in ἵαρε. Hom. Il. π.

Αἵκε ζῶν πίμπλης Σαρπηδέειν ὄνδρ' ὁδὸν δὲ δὲ. Idem Iliad. υ.

Ἴσον τέλειεν πολέμῳ τέλ', ἢ με μέγα ρεῖα.

v. 6. Ἀθλον αἰεξ.] *Obscurum auge.* hoc est, evehit, ornat. Callim. hymno in Jovem v. 95: Οὐκ ὄρεταις ἄγε ἔλθ' ἐπίσταται ἀνδρας αἰεξεν. *Sine virtute divitia non possunt homines ornari.*

nare. Homero est πρῶτον ὀφείλειν. In qua notione quum & Latinis augere ponatur, retinui hoc verbum in versione. Sueton. Claud. *In semet augendo parvus atque civilis nomine Imperatoris abstinuit, nimios honores recusavit.* C. Nepos Phocione: *Namque auctus ornatusque a Demosthene eum quem tenebat gradum adscenderat.*

v. 7. Α' γήνορα κάρφει] Versiones vulgatæ: *superbum contrahit.* Alii: *desiccet.* Ineptæ. Recte Proclus ostenderat κάρφειν hic esse ἀπὸ λείποιεν κὺ τεπεινόν. Vertimus cum Horatio, *attenuat*, qui hunc locum expressit, ut pridem Muretus observat:

Valeat ima summis

Mutare, & insignem attenuat Deus. inferius v. 575:

Ἄρῃ ἐν ἀμυλῇ ὅτε τ' ἡέλιος χροῖα κάρφει.

Tempore messis quando sol corpus attenuat, hoc est, corporis vires exhaurit, atterit.

v. 9. Δίκη δ' ἰθὺσι θέμισας] *juste rege judicia.* Sic bene prisci omnes Interpretes hunc locum declarant, qui hæc retulerunt ad Jovem. Δίκη est ἐν δίκη, sive σὺν δίκη ut Moschopulus. δίκη ἰθύνει θέμισας est præesse judiciis, & ea sic gubernare ut leges exerceantur, & justæ ferantur sententiæ. ἰθύνει est regere, gubernare. Hesych: ἰθύνει, ἀπαρτίζει, ἐξισοῖ, διοικεῖ, ἀθύνει, κυβερνεῖ. Jupiter enim Justitiæ Præses & vindex habebatur. Plutarchus περὶ ἐγγύμων ἀπαίδωλον Ὁ μὲν Ζεὺς σὺν ἡγῶν τινὶ Δίκην παρέθρον. ἀλλ' αὐτὸς Δίκη κὺ Θέμις ἐστὶ, κὺ νόμῳ ὁ περιστάμενος κὺ τιλειότατος. Jovi Justitia non adsidet; sed ipse est Justitia & Themis, & lex antiquissima & perfectissima. Callimachus hymno in Jovem: v. 81.

Δῶκας ὃ πῶλίσθρα φυλασσέμεν. ἵζιο δ' αὐτὸς

Ἀρκης ἐν πῶλίσσιν ἐπόλῃσι οἵτε δίκῃσι

Λαὸν ὑπὸ σχολῆς οἱ τ' ἔμπροσθεν ἰθύνουσιν.

Constituisti qui urbes custodiant: tuque ipse præsides in arcibus, Inspector tam eorum quæ legibus populum sub iniquis, quam eorum qui aliter gubernant. Sic hic locus vertendus. Jovi enim arces sacre sunt, teste Aristide hymno in Jovem, qui & ibi docet Jovem esse prælidem Justitiæ. vide & Euripidis Troad. In Theogonia eodem sensu dixit ἀφ' αὐτῶν θέμισας δίκας vers. 85, de rege:

Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι Διὰ κλέινοντα θήμισας
 Ἰθάκης δίκησιν.

Omnes ipsum respiciunt reddentem jus rectis judiciis V. 836. ingeniose quidem vir summus pro Πίρση legit Πίρση. sed quomodo ἰδὼν αὐτὸν τε commodè possit tribui Persæ non video: quin tota oratio videtur huic emendationi & sententiæ Ἐπὶν adversari: Hæc enim poëtæ mense est. Audi intuens & auscultans, uti jus valeat regente te, utique ego Persæ vera præcipiam. Aliquid petit in publicum, aliquid sibi.

V. 11. Τὸ μὲν κεν ἱπτανίως νοήσας.] Uterque MS. Vossianus & editio Basileensis Itingrini: ἱπτανίως. quod quis non probeat præ duro illo diplasiismo?

V. 13. Διὰ δὲ ἀνδρα θυμὸν ἔχοντες.] Mirum quid interpretibus Latinis in mentem venerit, quum hæc ita vertunt: *in diversa autem animum distrahunt.* quo nihil a poëtæ sensu & Græcis verbis potest fingi alienius. Διὰ δὲ ἀνδρα θυμὸν ἔχον Homero est διὰ θυμὸν ἔχον, dissentire, discrepare. II. 2, V. 31:

Βὰν δὲ ἰδραὶ πόλεμόνδε ποῖ διὰ θυμὸν ἔχοντες.

Ibans in prælium dii discrepantem animum habentes.

hoc est, a se invicem dissentientes, aliis stantibus pro Troja, aliis in Trojam. Ubi vulgo versiones inepte: *divisum animum habentes*, pro quo alii dicunt ἀνδρα θυμὸν ἔχον. Quid vero miri poëtam ἔρατρίν tribuere animum, quum inter deas referantur & hic & in Theogonia?

V. 15. Ἀλλ' ἵπ' ἀνάγκης

Ἀθανάτων βελήσιν ἔραν πᾶσι βαρεῖαν.] Hæc cum Τετρε non sic accipienda sunt quasi Deus sit malorum auctor. Sed hæc est Hesiodi mens, omnia quæ geruntur Dei numine geri: illum hominibus aut propter vitia, quibus sunt obnoxii, aliasque causas nobis sæpe parum exploratas, corrumpere consilia, sanam eripere mentem, & contendendi ac litigandi libidinem immittere. Penelope apud Homer. Ο'δυσσ. ψ.

Μαῖα φίλη, μαρνέωσι ποῖ θύσω, οἳ τι δυνάω)

Ἀφρονι πνέσσω, καὶ ἐπίφρονά μ' ἔμειλ' ἴσσοις,

Καί τι χαλιφροτέροις σπεφροσάνης ἐπίθωσω.

Nutrix dilecta, insanam te dii fecerunt, qui possunt insipientem reddere, qui vel prudentissimus fueris, & delirum prudentia compositum reddiderunt. Nam ut bene alius poëta:

Ὅταν ᾧ δόρῃ δαίμων βλάπτῃ τιὰ,
Τέταρ' τὸ πρῶτον ἐξαφείρεται φρενῶν,
Τὸν γὰρ τ' ἰδὼν εἰς τὴν χεῖρ' ἀπέπε
Γνώμῃ, ἢ εἰδῇ μηδὲν ὦν ἀμελεῖν.

Quando ira deorum aliquem ledit, huic primo eripit prudentiam, & sanam mentem, & in deterius mutat consilia, ut non videat quæ peccat. P. Syrus Mimus: Fortuna quem vult perdere stultum facit.

v. 19. Γαῖης ἐν [ἰζησιν] Hæc verba non referenda esse ad Jovem cum antiquis Hesiodi interpretibus præclare monuit Daniel Heinsius ὁ πᾶν, cui Hesiodus & omnelitterarum genus plurimum debet. Nihil certius hæc ad Εἶον pertinere bonam, quam philosophi φιλίαν dicunt, quæ dicitur in terra habitare inter homines. Inde Empedocles Agrigentinus Physicus antiquissimus, qui principia omnium rerum præter quatuor elementa constituit Νεῖκ & Φιλίαν.

Τίσαρχος ᾧ πάντων ῥιζώματ' ἀπὸ πρῶτον. ἄκνη
Ζῶς δόξης. Ἡ ῥη τε φρεσίν, ἢ δ' Ἀ' ἰδωνός.
Νῆσις δ' ἢ δακρυόσις τέλει κρένωμα βρότειον.
Νεῖκ τ' ἐλόμνον διχα τ' ἀπάλαντος ἀπάντη.
Καὶ φιλίη μὲν τοῖσιν, ἴσον μὲνός τε πᾶτος τε.

Quatuor omnium rerum principia primus audi, Jupiter candidus, Juno alba, & Pluto, Ac Nestis quæ lacrimis tingit humanas scatebras, Et contentio perniciofa quæ absque iis par est ubique. Et amicitia cum his quæ aque longa ac lata est. De quibus Sextus Empiricus adversus Mathematicos: Εἰς ὧν δίδωσι πᾶς τ' ὄντων δόξης. τίσαρχος μὲν πᾶς ὑλικῆς, γλῶ, ὕδωρ, αἶερα, πῦρ. δύο δ' αὖ πᾶν δεασθῆναι φιλίαν καὶ νεῖκ. Sex tradit rerum principia. Quatuor quidem materialia, terram, aquam, aërem, ignem. duo autem operantia, amicitiam & discordiam. Vide & Diogen. Laërt. in vita Empedoclis. Latini interpretes Hesiodi πολλὸν ἀμείνω cum ἀνδράσι conjungunt, quasi Hesiodus dixerit contentionem bonam longe meliorem esse hominibus:

quos redarguit copula & σωείπεια, quæ ita constituenda. Θῆκε δὲ μιν πολλὸν ἀμείνω scilicet ἔραν Κρονίδης ἐν γαίης ρίζῃσιν καὶ ἀνδράσι. Posuit illam longe meliorem in terræ radicibus, hoc est in terra & inter homines. Ἐν δὲ πᾶσι χρὴ repetendum.

V. 20. Εἰς ἕτερον γὰρ τίς τε ἰδὼν ἔργου χαρίζων Πλάσιον, δὲ πάλιν δρόμοις καὶ ἡδὲ φυλάειν] Hic rursus Interpretes male gesserunt suas partes, qui secundum versum sic transtulerunt, ut si δὲ hic esset relativum, quum tamen hic ponatur pro ἕτερο, quod discere poterant ex Moschopulo & Proclo. Glossæ MS Vossianæ: δὲ, ἕτερο, πᾶσι. Iners, inquit, videns alium labore divitias invenisse, & ipse eadem ratione opes quærere studet. Eodem sensu inferius:

Εἰ δὲ κινῆσαι ζῆλον, τίς σε ζῆλός ἀεὶ ἔχει

Πλάσιον.

Quod si laborares mox te emulabitur otiosus discedentem.

Tzezes videtur legisse αἰ. Porro in MS legitur δρόμοις. quam lectionem tuetur Tzezes, qui propter liquidam μετὰ εο produci contendit. Proclus vero hoc a Græcorum poetarum consuetudine alienum esse in talibus infinitivis affirmat, ideoque τὸ με geminandum.

V. 23. Εἰς αἴθρον πάλιν] MS I Voss: εἰς αἴθρον πάλιν. Sic etiam Moschopulus: Αἴθρον· ὁ δὲ πᾶσι ἄνθρωποις ἐν αἴθρῃ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. τὸ αὐτὸ καὶ βίον, ἀφ' ὧν βίον τις διλογίῃ. λέγεται ὅτι αἴθρον ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ τὸ αἴθρον ἐστὶν αἴθρα. Sic legendus hic locus. Vulgo male & sine sensu δὲ πᾶσι ἄνθρωποις ἐν αἴθρῃ. Eadem ratione peccarunt in αἴθρῃ apud eundem Moschopulum v. 32, ubi vide Proclum.

V. 29. Αἰσχροὶ ἐπὶ πύκνῳ ἰόντες] Græci scholiastæ omnes recte αἰσχροὶ explicant ῥημάτων καὶ φημάτων ἡγῶν φιλονεικῶν κινουμένων ἐν αἰσχροῖς. Latinos vero quis ferat, qui *fori auscultatorem* transtulerunt? quis Latine sciens intelligat quid tibi velit *fori auscultator*? Verte: *concionum auditor*. Αἰσχροὶ ἐπὶ πύκνῳ sunt homines subrostranei, αἰσχροὶ, Aristophani αἰσχροὶ ἐπὶ πύκνῳ, circumforanei, concionales, qui, ut Livius ait, *concionibus bærent adfixi & in foro vivunt*: sive ut Cic. 1 de Orat. c. ult. *qui in subselliis habitant*, quamvis ibi loquatur de causidicis. Latinis proprie tales homines canalicolæ. Gell. I V, 20: *Qui juxta bæ-*
cavil-

carvillator quidam & canalicola, & nimis ridicularius fuit. Vid. Festum. Ἀγορῆς ἱπακχὸν εἶναι Plauto est foro operam dare. Terent. lites sequi. Posset tamen etiam exponere ἀγορῆς ἱπακχὸς, fori auditor, ut apud auctorem dialogi de causis corruptæ eloquentiæ, quem ego quidem Quintiliani esse nullus dubito. Rationes alias dabo. Is cap. 34, adolescentes, qui in subselliis quotidie nobiles causarum patronos audiebant orantes, vocat fori auditores: *Atque hercule, sub ejusmodi praeceptionibus juvenis ille de quo loquimur, oratorum discipulus, fori auditor, sectator judiciorum, eruditus & assuesfactus alienis experimentis, &c.* Sed hic in bonam partem accipitur.

v. 30. ὦρῃ γὰρ τ' ὀλίγη πίλεται] Non est ut recedamus à lectione librorum & interpretum veterum expositione, qui aiunt ὦρῃ ψιλῶσαι, & interpretantur φροντίδα, sicut & MS I Vossianus cum Glossis: ὦρῃ νεκίων τ' ἀγορίων τε, ἡ φροντίς δικαστηρίων, δημηγορίων. Verba vero hæc ὦρῃ ὀλίγη πίλεται νεκίων τ' ἀγορίων τε sunt ὀλιγορεῖ νείκη καὶ ἀγορᾶς, vel ὀλιγορεῖν καὶ νείκη τ' ἀγορᾶς τε, non curare debet forenses curas. Πίλεται pro πιλῶσαι δεῖ. Sic sæpe præsens accipitur. Eurip. Hec. 163:

Ποίαν ἢ ταύτην, ἢ κείαν εἶχεν; Quam nam, hanc ne an illam ea? pro εἶχεν δεῖ. Quomodo non infrequenter occurrit apud scriptores sacros. Matth. 111: Πᾶν ὃν δένδρον μὴ ποιεῖν καρπὸν καλὸν ἐκκοπίζεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Omnis arbor non ferens fructum bonum excinditur & in ignem conjicitur. Hoc est, excindi & in ignem conjici debet. Exempla passim obvia.

CAPUT II.

Hesiodi obscurus locus expositus contra Græcos & Latinos interpretes. Ὠραῖ βίβλ. ὠραῖοι καρποὶ. ὠραῖον ὕδωρ. ὠρα ἔπος. Lectio antiqua poetæ bis asserta. Ἐργάζονται. ἔργον. πηδάλιον. Scutum in Pandectæ illustratum repudiata Commentatorum sententia. Gubernacula in navibus veterum duo. Hesiodus emaculatus. Γυοκάροι μαλεδῶντες. Interpretum varii lapsus.

v. 31. ὦρ πῃ μὴ βίβλ. ἔνδον ἐπηλῶνός κατέκειται
Ὠραῖ βίβλ. ὠραῖ] βίβλ. ὠραῖ Latini interpretantur, *victus impestivus.* Græci vero magistri, *ex singulis anni partibus*

collectum. Quod quidem ferri posset. Nam *αῤαῖοι καρποί* sunt omnes fructus è terra provenientes qui in mensis secundis apponuntur pro anni & temporis ratione, ut verni flores, æstiva mala, pira, pepones, autumnales uvæ, & quæ hyemæ possunt haberi. Antigonus Carystius in vitâ Menedemi. *Τραγῆμα μὲν θέρμευ, ἢ κύαμ. σιτωχῶς ποτὶ τὸ καὶ τῶν αῤαίων ἐισιφέρετό π, ὃ μὲν θέρμευ ἀπὸ τῆς ῥοίας. ὃ δὲ ἥρος ἄχρῳ, καὶ τὸ πλὴν χειμερῶν ὡρεῖν ἰχθυῶν.* Pro bellariis dabatur lupinum & sapium faba: *Nam nunquam ex fructibus, quos illa pars anni ediderat, quidpiam apponebatur, æstate malum Punicum, vere ervilia, hyemæ carica.* Male interpres dipnosophistæ reddit: *ex fructibus horariis.* vid. Galen. de aliment. facult. I I, 2, qui docet proprie Græcis *αῤαῖος* καρπὸς dici de talibus τραγήμασι, non de frumento, de quo hic tamen agi omnes vident. Persuasissimum itaque habeo *αῤαῖον βίον* esse fructus æstivos, qui *ἐν ὥρῃ, ἢ γὰρ ἐν ὥρῃ ἔτρε*, æstate, diebus canicularibus tempore messis colliguntur. *ὥρε* enim & *ὥρε ἔτρε* κατ' ἐξοχὴν significat æstatem, & quidem adultam, dies caniculares, ut Galenus in variis locis tradit. Hinc *αῤαῖον* est æstivus. *αῤαῖον ὕδωρ* apud Hippocratem Galenus ostendit esse pluviæ aquam quæ media æstate cadit, καὶ τὸ καιρὸν ἐμαῖνον ὃν ἐνομιάζουσιν ὥρε ἔτρε. tempore illo quod vocant ὥρε ἔτρε, hoc est, dies caniculares. Plinius sane *αῤαῖον μέλι* vertit mel æstivum, ut pulcre notavit vir Magnus ad Athenæum I I I Animadv. cap. 6. Nec aliter capiendum inferius v. 305 :

Ὡς κί τι αῤαῖον βίον πληθύνει καλλιῶ.

Ut visum æstate collecto impleantur horrea.

In sequente versu nescio cur contra manu exaratorum librorum & prisca editionum fidem recentiores scribant *Τὴ καὶ καρησάμενον*, sed video hoc ab H. Stephano profectum qui κα putat sejungendum & pro αἶν poni. Sed rectius MSS & omnes scholiorum auctores scribunt *καρησάμενον*· cuius libertatis poëticæ exempla quis desideret nisi puer? Nemo enim ignorat apud Homerum *κεκύνθωσι* pro *κύνθωσι*, *λελάβησι* pro *λαβήσι*. Levia hæc sunt, fateor, nec monerem, nisi Stephani auctoritas multos in errorem induxisset.

v. 39. *δικλὺν διχίαν α]* MS uterque & editio Ulpii apud Isingrinum, *διχίαν*. Stephan. *διχίαν*.

v. 43. Πῆδῳς γάρ κεν ἐπ' ἤμεν ἐργάζομαι.] Verte: *Facile enim uno die tantum quasvisses.* Vulgo: *tantum operatus esses.* Sed ἐργάζομαι hic est labore parare, acquirere. Subintelligendum autem ex præcedente versu βίον. quod loquendi genus postea imitatus est Andocides: ἐργάζομαι τὴν βίον ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ταῖν χερσίν. *viſtum quærere juſte ſuis manibus.* Εργάζομαι βίον est viſtum parare, quærere unde utamur; *vitam quærere*, ut Ennius loquitur. *Nautiſque mari quærentibus vitam.* Vita Latinis æque ut Græcis βίον est viſtus, alimenta, quæ ad vitam tuendam pertinent. Et ſic hoc loco capiendum, non pro incertis vitæ caſibus ex ſequentibus liquido apparet. Εργάζομαι eandem vim quoque apud Platonem tenet: Καὶ τὰ ἐπιτήδεια τῷ τῷ ἐργαστομένῳ τῇ τῷ οἰκίᾳ ἡρέψουσιν. *Et alimenta ipſam quaſitum, & familiam ſuſtentaturam.* Hinc & ἐργάζομαι ſimpliciter est quaſtum facere, acquirere, ut apud Demotheſen in orat. contra Apaturium: ναυικῶς ἐργάζομαι est quaſtum facere pecunia in fœnore nautico collocata. Sic optime illum locum emendavit maximus virorum Salmaſius, cui nihil viget par & ſecundum. Inde ἔργον est lucrum, quaſtus. Sophocles:

Ἄλλ' εἰδὲν ἔργον τῷ τῷ ἡμεῖς μάλιστα.

Sed nullum lucrum eſt iſta deplorare. Ubi Scholiaſtes: εἰδὲν ἔργον, εἰδὲν ὅφελον. Quia vero nullus quaſtus eſt uberior, quam qui ex uſuris & fœnore capitur, ἔργον, & ἐργασία κατ' ἐξοχὴν dicitur de fœnore: ἐργάζομαι χρημάτων eſt exercere pecuniam; fœnori locare, ut recte a viris doctis oſenſum eſt jam pridem.

v. 45. Ἀῖψα καὶ καὶ πηδάλιον.] Miror omnes verſiones Latinas quas mihi videre licuit, πηδάλιον hic interpretari temonem, ſtimulam, quum mihi ſit exploratiſſimum intelligi clavum navis, ſeu gubernaculum. Gloſſæ MS Voſſii: πηδάλιον αὐχένιον. ſed, etſi aliæ decſſent rationes, non ſinit nos dubitare de hac interpretatione v. 627:

Πηδάλιον δ' ὁ δ' ἐργὸς ὑπὲρ καπνῶν καὶ μύσσομαι.

Clavum artiſcioſe factum ſuper fumum ſuſpendiſo.

Ibi præcepta expedit quid hyeme, conſecta navigatione, ſic faciendum: ſolebant autem tum clavos in fumo ſuſpendere,

quo credebantur indurari ac a putredine servari, æque ut nunc caro salita fumo induratur. Virg. 1 Georg.

Et suspensa focus exploret robora fumus.

Aristophanes in Ὀρρίστ :

Πρώτοι μὲν ὄρεας φαίνομεν ἡμεῖς ἤρῃ, χειμῶν, ὁπώρας.
Σπείρειν μὲν, ὅταν γένηται κρύος ἐς τὸν Λιβύην μετὰ χειρῇ,
Καὶ πηδάλιον τότε ναυκλήρῳ φράζει κρεμίσσας καθύδα.

*Primum quidē tempora ostendimus nos veris, hyemis, autumnī,
Seminare quidem quando grus crocicans in Libyam decedit,*

Et tunc jubet nautam suspendentem clavum dormire.

hoc est, quum tempus est naves subducendi, clavum suspendendi, & nautæ possunt secure in utramque aurem dormire. Male & ibi interpretes πηδάλιον temonem vertunt. Aristophanem hæc loca Hesiodi, de quibus agimus cum maxime, respicere facile intelligunt omnes, & clare Scholiastes ostendit: Καὶ τῷτο πρῶτον τὸ Ἡσιόδειον, αὐτίκα πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῦ καθεύδω. καὶ πηδάλιον δὲ ἀεργὰς ὑπὲρ καπνῦ κρεμίσσας. Duas vitam tuendi rationes veteres præcipue coluisse in hoc opere docet Hesiodus, navigationem nimirum & agriculturam. Aut mare exercebant negotiando, aut terram conferendo & colendo. Utroque hoc victum parandi modo, ærumnoso & laborioso essemus levati, inquit poëta, neque in mari jactari cum tanto periculo, neque opere rustico nos defatigari necesse esset, si Deus non occultasset facilem illam victum & amictum curandi viam. Suspenderes clavum fumo, quod solebant hyeme facere, quum clausa essent maria, & naves subductæ, & navigandi studium deponeres, nunquam mare tentares & infidis procellis tuum caput quæstus causa committeres. Nec aliter Proclus. Vidit quoque D. Heinsius sensum hujus loci in Introductione, sed nec ipse in tot suis editionibus scædum hoc mendum expunxit, nec ab aliis editoribus fuit auditus. Hæc de πηδάλιῳ disputatio in mentem mihi revocat Scutum Claudianis temporibus factum, cujus fragmentum nobis servatur lib. XLVI 1 17, Tit. 1 x, l. 3. §. 8: *Ut si quis ex naufragio clavum vel unum ex his abstulerit, omnium rerum nomine teneatur.* Hic Interpretibus aqua hæret dubitantibus quid per clavos Imperator intelligat, quum non nisi unum in navi clavum esse existi-

existiment. Sunt viri eruditissimi qui docent clavum modo pro ἀκρῶν ἢ πηδαλίου, modo pro toto poni gubernaculo, & clavos hic esse gubernacula clavo annexa. Quod sane ego quid sit non capio. Gubernaculum enim habet unum clavum, nunquam duos. Gubernaculi partes sunt οἶαξ, φθεῖρ, πτερυγίον, αὐχὴν. Οἶαξ est clavus, quo, ut Iliodorus inquit, regitur gubernaculum. Naves vero veterum paulo majores duo habebant gubernacula, duos clavos, unum in prora, alterum in puppi. Hinc Græcis dicuntur ἀμφίπυρροι tales naves. Petron: *Nunc per puppim per ipsa gubernacula dilabendum est, a quorum regione funis descendit, qui scapha custodiam tenet.* Idem: *Pergis interim tempestas mandata fatorum exequi, omnesque reliquias navis exprugnat. Non arbor erat relicta, non gubernacula, non funis, aut remus.* Apud Heliodorum V Æthiopic. Theagenes & Chariclea ad Ithacæ promontorium appellitur τῷ πηδαλίων θάπτερον ἀποβαλόντες, *altero clavo amisso.* Lucas Act. x x v i i in Pauli nave dixit in numero multitudinis πῆς ζούκνηλας τῷ πηδαλίων, *vincula clavorum.* sed omnium clarissime Hippolytus de AntiChristo quem nuperius edidit Marquardus Gudius, vir doctissimus & mihi conjunctissimus, cui brevi plurimum res litteraria debet, in elegantissima comparatione Ecclesiæ cum navi: Θάλασσαν ἐστὶν ὁ κόσμος, ἐν ᾗ ἡ ἐκκλησία, ὡς ναὺς ἐν πέλῳ χειμαζέται μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνέμου, ὡς καὶ ἐν τῷ πηδαλίῳ. Ἐν τῷ πηδαλίῳ ἡ ἐκκλησία, ὡς καὶ ἐν τῷ πηδαλίῳ. ὡς καὶ ἐν τῷ πηδαλίῳ. ὡς καὶ ἐν τῷ πηδαλίῳ. Sic enim recte MS Eboracensis. Vide Lipsium ad II Taciti annalem c. 6, Samuel. Bochartum, virum summæ eruditionis, qui in omni doctrinæ genere primas tenet, in Hierozoico opere mirando, & Cl. Schefferum de militia navali. Sed hæc in transcurso.

v. 48. Προμνηθὺς ἀγκυλομήτης] MS II ἀγκυλόμητης, quomodo legendum censet Moschopulus: sicut ποικιλόμητης, δολόμητης, quæ tamen in secundo casu inflectuntur ac si primi λῆξης esset ητης. Sic noster in Theog. αἰολόμητης Προμνηθὺς. Apud Hom. πολύμητης, ὀμήτης. Proclus tamen secutus auctoritatem Plu-

Plutarchi, qui & ipse olim in Hesiodum Commentarios edidit, quos Gellius laudat Noct. Att. X X, 8, & Proclus frequenter, tuctur ἀγκυλομήτης. Eustathius vero ad Οδυσ. γ, ait utramque terminationem apud veteres inveniri. Illam in ητης esse à μέθυ, hanc vero à μῆτις, ἡ βελή.

v. 51. Διὸς ἀΐδ' ἀμείλιον] Imperite μελίοις & μελίτις vertunt *consultus*, quum potius sit consilii plenus, consiliorum auctor, μέγα βελών ut recte circumscribit Theocritus notante Eustath. ad Iliad. α. Nec hoc prætermiserunt viri eruditi, sed surdis narrarunt fabulam. In præcedente versu παῖς Ἰαπέριῳ verte: *filius Iapeti*. Gloss. Vetus: Παῖς ὁ υἱός, *Filius*. Non ignoro Latinis quoque poetis puer pro filio dici, ut *Veneris puer* apud Ovidium Cupido, *Latona puer* Horatio Apollo, sed in versionibus, quæ in tyronum & Græcæ linguæ non satis peritorum gratiam adornantur, hæc non habent locum. εὖς autem reddidi *egregius*. Moschopulus exponit καλός. Et Hesych. εὖς, ἀγαθός, καλός, μέγας, ὁ τυχών. Glossæ MS Voss: εὖς, μέγας. Sane apud Hom. conjungitur εὖς τε μέγας τε. Sic in Ἀπιδ v. 25. εὖς παῖς Ἀλκαίοιο. *egregius filius Alcei*. ubi Interpretes: *præstans puer*.

v. 55. pro χαίρεις prior liber Vossianus χαίροις.

v. 63. Ἀθανάταις τε θεαῖς εἰς ὅππῃ ἔσκει] MS I, editio Isingrini, Tzetzes: ἀθανάτης θεῆς. Idem codex, ut & Palatinus sequenti versu legunt παρθενικῆς pro παρθενικαῖς, quam lectionem Proclus quoque agnoscit. Nec aliter scripsit Hesiodus. Glossæ MS Palatini libri exponunt optime παρθέν. Vossianæ addunt subintelligendum ποιῶν. Pertinet παρθενικῆς εἰδ' ad Pandoram non ad Deas ut vulgo capiunt. Jupiter, inquit, jussit Vulcanum quam celerrime ex luto formare massam, illamque voce humana instruere & viribus, & tanta pulchritudine virginali ut ad formam dearum accedat. Equidem ex vulgata lectione nullum sensum idoneum posse confici facile vident qui animum advertunt.

v. 66. Γυονόυς μελιδῶνας] Veteres quidem magistri in explicando γυονόυς mire ambigunt, sed mihi recte vidisse videntur illi, qui exponunt πῶς μέλι χρυσόμενος, sicuti præter Moschopulum & Proclum Vossianæ Glossæ, & Phavorinus. Κορῶν
est

est *ἡγομένῳ*, καὶ λαοπίζειν. Hesych: *ἡγοεῖν*, *ἡγομένῳ*, καὶ θαίρειν. Unde & *ἡγομέρῳ*, qui templum ornat & tuetur, ædituus. In Actibus Apostolorum Ephesus dicitur *ἡγομέρῳ* Ἀ'ρεμίδῳ, ædituus Dianæ. Sicut & in nummis Græcorum frequenter urbes & populi *ἡγομέροι* Κασιόρων appellantur, quia templa in honorem illorum excitant, quibus ornandis & colendis operam suam devoverant, ut quasi essent Cæsarium æditui, ut monuit vir illustris Caspar Gevartius, sicut Ephesii Dianæ sunt *ἡγομέροι*, propter illustrissimum & maximi operis templum, quod in ejus Dææ honorem in sua habebant urbe. *Γυομέροι* μελεθῶντες sunt curæ quæ totæ in ornando corpore sunt occupatæ. Mulieres vero quo studio magis tenentur quam comendi & excolendi corporis, quibus, ut Plautus ait, *nulla satis ornandi satietas est?*

CAPUT III.

In Hesiodo tres mendæ deletæ. Idem expositus. Ἀμαρτυρίαι. φωνή. Jovis dona quomodo rejicienda esse Hesiodus doceat. Θαλαίαι τήρη-
δαι. Hesiodo versus fugitivus, qui in nullis editionibus conspicitur, restitutus. Antiquissimorum hominum vivendi ratio. Pecus non alebant. Varro emendatus. Μῆλα, Poma omnes arbutei fructus. Μῆλα pro opibus. Ἐπὶ βίῳ κτείναν. Homerus explicatus. Hesiodus bis emendatus. Interpretes sæpius reprehensi. Ἡ' ἔα ἰσχυροί.

v. 69. Ως ἔφατ', οἳ δ' ἐπὶ πόσιν. Vitia hæc sunt ne in pueris ferenda, & tamen omnes occupant editiones. Scribendum: *ὡς ἔφαθ', οἳ δ' ἐπὶ πόσιν*. Nec aliter MSS. Sequentē versu Ἀμφιγυνοίς est *ἄρ' ἔγ' ἡ βίβλα μὲν*. γῆα κατ' ἔχοντες dicuntur manus & pedes. Homer.

Γυώσω μὲν σφῶν ὑπ' ἄρμασιν ὄκτας ἵππους.

Frangam quidem pedes celerium equorum ante currus.

γυώσω enim, ut bene Porphyr. ad Homerum observat, est *καταλαγής ποιήσω*. Latinis utroque pede claudus, pedibus captus. quod quum a Græcis proprie tribuatur Vulcano, quibus familiare est *ἐπιήρ* singulis diis & heroibus assignare, iisque uti loco ipsorum propriorum, Latini vero careant tali voce, qua illum commode possint exprimere, ut Vulcanum per eam significari intelligant omnes, *Ambiclaudus* enim Latium vetus ignorat,

ver-

vertendum est: Vulcanus. ut *ἐνοσίγαιος* Neptunus. Ridiculus esset qui verteret *Terram concutiens* quum pro ipso Neptuno ponitur. Talia apud Græcos *ὅσα κείνις*. v. 77. *ἐνθεσφ*. MS I, pro *ἐνθεσφ*.

v. 79. *Εἰ δ' ἄρα φωνῶ θῆκε θεῶν κήρυξ*] Quæritur Græci Magistri quomodo hic Mercurius vocem Pandoræ indidisse potuerit, quum paulo ante Vulcano ejus confectio mandata fuisse dicatur. Itaque *φωνῶ* v. 61 interpretantur *ὄργανα φωνῆς*. sed licet hæc exponendi ratio possit probari, nondum tamen essemus defuncti. In præcedente enim versu jam commemoraverat Mercurium Pandoræ pectori inscribere *αἰμυλίης λόγους*. quomodo vero illos sine voce? & quomodo res ab eodem gesta tanquam diversa a diversis acta narratur? Quid quærimus? *φωνή* hic est *ὄργανον*, ut apud Hom. II. γ.

Πείριμ δ' Ἐλένῃ ἐκαλίοσατο φωνῇ.

Triam Helenam vocavit nomine. ubi *φωνῇ* perperam *παρίλκεν* docent, & exponunt *voce*. Gregor. *Μήτι ἡμῶς ἀδυνάτη ἡ ψηλοτέρως φωνῆς*. Ne nos increpetis ob verbum insolentius. *ἡ θῆκε φωνῶ* est nomen imposuit. Ita omnino Hesiodum intelligendum ipse docet: *ἐνόμενη ἢ τινὶδε γυναικὶ Πανδώραν, ἀπέλειπεν* autem mulierem hanc Pandoram.

v. 86. *Μήποτε δῶρον δέξααθ'*] Jovis igitur dona sunt rejicienda. sed egregie hujus loci mentem declarat Plutarchus libello quomodo adolescenti poëtæ sint audiendi, ostendens Διὸς δῶρον esse fortunæ munera: *Ὁ Ἡσίοδος τὸ Προμηθεῖα ποιῶν τῇ Ἐπιμηθεῖ παρὰ κελεύετον,*

μήποτε δῶρον

Δέξααθ' ὡς Ζητὸς Ὀλυμπίῃ; ἀλλ' ἄπειμπειν,
ἐπὶ τῇ τ' τύχῃ δυνάμει τῇ Διὸς ἐνόμενῃ κίχρηται. τὰ γὰρ τοιαῦτα
ἀγαθὰ Διὸς δῶρον κίχρηται, πλάγους, καὶ γαίρας, καὶ ὄρεας, καὶ πᾶσι
ὅλως τὰ ἐνθάδε, ἃν ἡ κλήσις ἀνθρώτους ἐπὶ τοῖς χερσὶν ἡλῶς μὴ δυνά-
μενοις. διὰ, καὶ τὸ Ἐπιμηθεῖα φαῦλον ὄντα καὶ αἰσθητὸν, οἶσται δεῖν φο-
λάττεσθαι καὶ διδόναι τὰς ἀτυχίας, ὡς φλαβησάνθρωποι καὶ ἀλφειοπρη-
σάνθρωποι ἐπ' αὐτῶν. καὶ πάλιν ὅταν λέγῃ.

Μηδὲ ποτ' ἐλομέην πινύλιν θυμωθῆσθαι ἀνδρῶν

Τίτλα ὀνειδίζον, μετάρησι δέσιν αἰὲν ἰόντων.

ἡρόδοτος νῦν τὸ τυχερὸν εἴρηκεν, ὡς εὖ αἰεὶ ἐγκαλεῖν τοῖς ἀφ' ἑλίου πεπομφόσι, ἀλλὰ τὸ μετ' ὀργῆς, καὶ ῥαθυμίας, καὶ μεγαλίας, καὶ πολυτελείας ὀπείλει, αἰχρὰν καὶ ἰπνοέδισον ἔσται. Hesiodus ubi Prometheus inducit fratri Epimetheo suadentem ne a Jove ulla dona accipiat, sed ea alio dimittat, Jovis nomen de potentia fortuna usurpavit. Bonis enim fortuna tribuit appellationem donorum Jovis, opibus, conjugis, imperiis, & omnibus in universum bonis externis, quorum possessio inutilis est recte uti iis nescienti. Itaque etiam Epimetheum hominem vitiosum & fatuum cavere sibi jubet & metueret a rebus secundis, damno nimium ei & exitio futuris. Iterum ubi ait, Nunquam pauperiem perniciosam animumque excruciantem exprobra homini, quia deorum munus est. Deorum munus vocat id quod fortuna obligit. innuens non esse eos culpandos, qui fortuna injuria pauperes sunt, cum ignavia potius, socordia, mollitie & luxu conjunctas divitias in turpibus & vituperatione dignis habendas. vide ibi plura, & ejusdem libellum de Fortuna in fine. v. 87. pro πᾶς ζῆτος MS II, πᾶς ζῆτος.

v. 96. Ἐν ἀρήνῃσι δόμοισι] Merito hæserunt veteres Critici in hoc loco. valde ἀκυρολόως dolium appellatur δόμος. Inde & Seleucus pro δόμοισι scribebat πίθοισι, ut Proclus notat. Seleucum, qui hunc locum sic emendandum judicavit, existimo fuisse Grammaticum illum Alexandrinum, qui Romæ docuit, & Homericus dicebatur. Hunc enim in omnes fere poetas commentarios edidisse Suidas docuit. Quæ a viris doctis afferuntur ad istam translationem asperam molliendam, arguta quidem sunt & ingeniosa, sed quæ facilius rejici possunt quam probari.

v. 99. Αἰχρόν βεβλήσιν] Hunc versum inducendum esse recte Aristarchus & D. Heinsius censuerunt.

v. 102. Νῦν δ' ἀνθρώποισι ἐφ' ἡμέρῃ ἢ ἐπὶ νυκτὶ] MS I, ἐφ' ἡμέρῃ. lege, ἐφ' ἡμέροι. Sic emendaveram, & recte me emendasse postea ex Plutarcho cognovi, in cujus consolatione ad Apollonium sic legitur.

v. 105. Οὕτως ἔπ' πᾶσι Διὸς νόον ἐξαλείψας.] MS I, ἔπ' πᾶσι. Sic & Tzetzes. πᾶ nonnunquam æque παρέλκε ac πᾶ. Διὸς νόος est

16 JOHANNIS GEORGII GRAEVI
est Jovis sententia, consilium, decretum. Hesiodi sententiam Tacitus refert: *Qua fato manent, quamvis significata, non videntur*. Sequenti versu idem liber: αἱ δὲ θήλεις.

V. 113. Νόσφιν ἄτερ τι πόνων] In utroque MS abest τι. Et sane abesse debet. Τετρες. πόνων δὲ τὸ πο κρινή ἐστι συλλαβή. ὑπὸ γδ τῆς αὐμεταβόλης ἐκλείνεται. sic & superius v. 91, in manu exaratis libris legitur. Νόσφιν ἄτερ κινῶν. Ubi H. Stephanus perperam incuriae editores insinuat. Inferius v. 674. Μη μάρω οἶτον δὲ νείον ἢ ἐπὶ φανον ὁμῶρον. Sic MS I Vossianus. vulgo μηδὲ μάρω. versu præcedente in nonnullis editionibus legitur ζήσαντες pro ἔζοντες. quod auribus meis magis arridet.

V. 115. Τέρεπνιτ' ἐν θηλίῃσιν] Suaviter tempus transigebant in conviviiis, nimirum quæ instruxerant ex iis quæ sponte tum ferebat injussa tellus. pro quo statim:

οἱ δ' ἐθέλημεν
Ἡσυχῇ ἔργα νέμενθ' σὺν ἑσθλοῖσιν πολέεσσιν.
ipsique ultro

Tranquilli quæ collegerant dividebant cum multis bonis.
hoc est, ut Virgilius exposuit, *in medium quærebant*, & iis in otio sine contentione & invidia fruebantur. Hæ sunt illæ θηλίαι. de ἀθηναιστικῇ & Deorum epulis Hesiodus hic non cogitavit, quod & ille versus luculenter ostendit: qui in nostris quidem editionibus nunc desideratur, sed olim non desiderabatur in iis, quibus usus fuit Diodorus Siculus. Is in libro V bibliothecæ huic, quem nunc exponimus, istum subjicit:

Ἀφνειὸν μέλοισι, φίλοι μὲν κρείσσει θεοῖσι.
Abundantes pomis cari beatis diis.

Dignus sane est qui loco suo, de quo fuit injuria temporum & hominum deturbatus, restituatur. Cæterum hunc versum male intellexit & interpretatus est vir Græce doctissimus, Laurentius Rhodomannus. Ἀφνειὸς μέλοισιν vertit: *felices gregibus*. μέλα hic non sunt greges. Nam quamvis pastoritia vita sit simplicissima, & aliis vitam tolerandi rationibus vetustior, ignorata tamen fuit antiquissimis illis hominibus, qui sub Saturno dicuntur egisse. Hi enim iis solum se tuebantur, quæ terra sponte ad eorum victum ferebat. Omitto Ovidium, aliosque poetas.

Var.

Varro II de R. R. cap. 1: *Et homines & pecora quum semper fuisse sit necesse, natura, (sive enim aliquod fuit principium generandi animalium, ut putavit Thales Milesius, & Zeno Cittienus, sive contra horum principium extitis nullum, ut credidit Pythagoras Samius, & Aristoteles Stagiritis) necesse est humana vita a summa memoria gradatim descendisse ad hanc aetatem ut scribit Dicaearchus: & summum gradum fuisse naturalem, quum viverent homines ex iis rebus quas inviolata ultro ferret terra: ex hac vita in secundam descendisse pastoritiam, & feris atque agrestibus, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, mora, pomaque collegerant ad usum, sic ex animalibus, propter eandem utilitatem, cum qua possent silvestria deprehenderent, concluderent & mansuefacerent. Sic hic locus legendus & interpungendus videtur, in quo tamen emendando Gronovio τῷ πρώτῳ debentur, collegerant, & mansuefacerant, quæ reposuit pro colligerent, & mansueferent. Tò cum intellectu revocandum ad superiora; quasi scripisset: pastoritiam: cum, ut ex arboribus & virgultis decerpendo glandem, arbutum, morā, pomaque in usum colligere consueverant antehac, sic ex animalibus sylvestria quæ possent caperent, septo custodirent, mansueta redderent. Hic videtur supervacuum vel quod prius posuerat *e feris & agrestibus*, vel quod post dixit, *ex animalibus silvestria*. At hæc est illius repetitio propter ὑπερβαλον, sensui magis quam verbis conveniens. de quo genere Gronov. ad Senec. I, de ira, 3. Μηλα autem hoc loco sunt omnes arbutei fructus, qui edules sunt, sicut apud Latinos poma. Nam & nûces, & ficus, & uvæ πέρυμαι mala dicuntur. vid. leg. CV de verb. signif. Varro cap. 59 lib. I de R. R. profitetur se acturum de pomis condens, & ibidem tradit, quomodo pira, rapa, nûces juglandes sint servandæ, quia rapa, pira, nûces in pomis numerabantur. Hesych. Μηλα παντὸς δένδρου καρπὸς, ἐξαιρέτως δὲ τῆς μηλίας, καὶ πάντῃ τὰ δένδρα. In hoc ipso verbo offenderunt inferius Latini interpretes, sed ratione diversa v. 162:*

Ἄλαιοι μαρναμένοις μήλων ἔντα' Οἰδίπῳ.

Perdidit pugnantes propter oves Oedipi.

sed non pugnabant propter oves, sed propter opes, regnum, facultat-

cultates Oedipi. De quo Græci Magistri: Μηλα, κίσεις, αἰν-
σίαι, βασιλειαί. Hos Latini debebant sequi. Veterum enim di-
vitiæ in pecudibus, præcipue in ovibus. Varro dicto loco libri
secundi: *In quæis* (nimirum animalibus agrestibus, quæ com-
prehendebant & mansuefaciebant) *non sine causa putant oves*
assumtas, & *propter utilitatem*, & *propter placiditatem*. Non
longe post: *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, ut*
ostendit Græca & Latina lingua, & *veteres poëta, qui alios vo-*
eant πολυάριαι, alios πολυμήλεις, alios πολυβύτας, & quæ se-
quuntur. Sic apud Hesiodum inferius πολύμηλον est opulen-
tus. Cæterum in hoc, quem reposuimus, versu, φίλοι μακρίστοι
θεοῖσι, idem est quod ἀδαιμόνεις. Sic & intelligendum in di-
sticho illo in Epictetum:

Δῦλον Ἐπίκλητον ἡνόμενον, καὶ σῶμα ἀνάπηρον

Καὶ πινίλον ἱερὸν, καὶ φίλον ἀθανάτοις.

Servus Epictetus sum, & corpore mutilus, & paupertate latus,
& tamen deis carus, id est, felix. Terent. *Solus es quem dii*
diligunt. vid. Meric. Casaub. præfationem in accuratissimam
Epicteti editionem a se editam. Porro quod viri docti notant
ἐπὶ βυσὶν κλείεσθαι ἢ θνήσκειν esse in prima pueritia occidi, mori,
id vero ex exemplis, quæ afferuntur, non potest intelligi. Ni-
hil aliud verba, quæ Iliad. ζ leguntur, volunt, quam illos de-
prehensos esse apud armenta & gregem, ibique occisos. Alio-
quin κλείεσθαι ἐπὶ οἷσις eandem haberet vim. Iliad. υ vero Æ-
neas non ait se metueret Achillem, quod aliquando cum eo esset
congressus ἐπὶ βυσὶν, sed contra ea Æneas ibi excusat certamen
cum Achille ineundum, quia jam olim expertus sit vim Achil-
lis, & robur ejus hastæ, quum salutem suis debuerit pedibus ser-
vatus ἀφ' λαοφθορᾶς γυναι

Ὅτι βυσὶν ἐπὶ ἡλύθεν ἡμετέρησιν.

quum armenta nostra invasisset, inquit Æneas. quod & ipsum
Achilles ei postea exprobat:

Ἦδη μὲ σῆμα (φημι) καὶ ἄλλο τι δουρὶ φέβησαι

Ἦ ἢ μέμνη ὅτι πέρεσσι βοῶν ἀπομῦνον ἐόντα

Σῶσά γε τ' ἰδαίων ὀρέων ταχέως πόδεςσι

Καρπαλίμως; τίτι δ' ἔτι μείρεσσι παλίζεις φάλλον.

ſam enim te puto & alias haſta terrui. An non recordaris quando te apud boves ſolum exiſtentem repuli ab Idaeis montibus velocibus pedibus celeriter. Tunc vero non convertebaris fugiens. Vides nullam hic reconditæ notionis formulam latere, ſenſum eſſe ſimpliciſſimum & apertum.

v. 122. Τοὶ μὲν δαίμονες] Ariſtides, Plutarchus de oraculorum defectu, Plato in Cratylo, & V de legibus hos verſus ſic legunt :

Τοὶ μὲν δαίμονες ἐθλοὶ ἐπιχθόνιοι πλείθουσιν

Ἀνθρῶ, ἀλγέειναι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Quam lectionem vulgatæ præferendam exiſtimo tot ſummarum virorum auctoritate munitam.

v. 124. Οἱ ῥα φυλάσσουσὶ τε δίκας] MS I φυλάσσουσιν. Sic hic verſus legitur inferius, 254, & 233 :

Τίτλουν ἢ γυναικίς ἐοικότες τίτλιν.

Hom. Il. α. Στήθεσιν λαοίοις Διδόλχα μερμήριζεν. Infinita hujus paragoges exempla ex Græcis poetis facile colligas.

v. 125. Ἡ ἔρα ἰσαμέδμοι.] Retinenda eſt antiquior verſio : *aëre induiti*. Virgil. *obſcuro aëre ſepi*, hoc eſt oculis ſubducti ſunt ut a nemine poſſint videri. Verſu ſequente, *μέγας βασιλῆιον* non eſt regale munus, ſed regius honor. Hinc poſtea de aurei ſæculi dæmonibus dicit, illos quidem hiſ eſſe inferiores, nec regia majeſtate illuſtres, ἀλλ' ἔμπης πμὴ καὶ τοῖς ὀπηδεῖ. *Verum etiam hi honore ſunt conſpicui*. Cur autem dæmonibus tribuatur regius honor hanc rationem affert Plutarchus libro de defectu oraculorum, quia βασιλικὸν τὸ δὲ ποιεῖν.

C A P U T IV.

Θυὴ νόημα. Heſiodus expoſitus. Muliebris educatio puerorum inter mala argenteæ ætatis. Μίτην ἥβης, θαλάσσης. Elegans Græcorum poetarum periphrasis. Heſiodo vetus lectio reſtituta. Ejuſdem vexatus locus expoſitus. Dæmones mori exacta certa periodo. Dæmonum ſunt diverſi gradus. Ἀθάνατοι δάπτερι. Secundus. Καλίσδῃ. Ἀπλῆσι. Εὐεργεῖς δὲ μὲν αἰδῶ. Κρυερὸν. Γενεά. varii interpretum errores oſtenſi.

v. 129. ΟΥΤΕ ΦΥΛΩ ΕΝΑΛΙΓΚΙΟΝ ἔΤΙ ΝΟΗΜΑ.] Verte : *Neque corporis habitu ſimile neque ingenio*. Φυὴ hic non eſt

est sola statura & proceritas corporis sed conjuncta cum dignitate formæ, ut recte Græci magistri docent. Νόησις est ingenium. Glossæ MS Vossianæ: νόησις φρόνησις. Homero φρένες. Iliad. α.

ἔπει εἰ ἔθελον ἐπὶ χερσίων

Οὐδ' ἴμεας, εἰδὲ φυλὴν, ἐπ' δὲ φρένας, ἢ τί τι ἔργα.

quoniam illi non est inferior, neque corpore, neque forma, neque ingenio, nec operandi peritia.

v. 130. Ἀλλ' ἔκαστον μὲ παῖς] In I MS μὲ desideratur. Viri doctissimi ἀλλὰ hic accipiunt pro ἀλλ' ὅμως, quasi poëta dixerit inferiorem quidem hanc ætatem esse & deteriorem superiore, hoc tamen habuisse bonum, quod pueri aliquamdiu simpliciter, sine malo, & ἀήθως apud matres fuerint educati, ut hanc longam ἐν γυναικωνίπιδι ἀγαθῶν habuerit inter notas & bona hujus ætatis, quibus sequentem antecellat. quod plane poëtæ menti adversatur, qui maternam educationem depravationi hujus sæculi adscribit, ex quo appareat longe deteriorem esse hanc ἡμετέρῃ priorē aurea, quia pueri diu in Gynæceis latitent, & in sinu matrum adolescant, & corroborentur, qua muliebri educatione redderentur molles, imperiti, effæminati. Inde ait pueros evadere μάλιστα ἡπίους valde rudes. Quo nomine Plato quoque educationem filiorum Regum Perliæ reprehendit. Quid verbis opus, res loquitur. Nec veteres unquam aliter hunc locum ceperunt.

v. 131. Ἡΐης μέτρον ἔχοντες] Interpp: *Pubertatis terminum attigisset.* Hesych. quidem μέτρον dicit esse πῆχυς sed poëtis Ἡΐης μέτρον nihil aliud est quam ipsa Ἡΐη. Sic inferius μέτρον ἡλίας est ἡλιόσας. Hom. μέτρον κελύβη, κελύβη. In epitaphio Hesiodi, quod Pindaro adscribitur μέτρον σφίης est σφία, ut ibi legendum inferius ostendemus.

v. 134. Ἀλλὰ ἔχοντες Ἀφροδίταις] MS I, ἀφροδίτην.

v. 135. Ὑπερ ἢ ἀπαίδετον] Hi sunt mollis iustius maternæ educationis fructus. Nihil magis facis iracundus, inquit Seneca, quam educatio mollis & blanda, ideo unicus, quo plus indulgetur, pupillisque quo plus licet corruptior animus est.

v. 140. Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι] MS I, Τοὶ μὲν τοὶ χθόνιοι. Nonnulli

nulli codices quod Stephanus notat: ἐπιχθόνιοι, quam lectionem Tzezès tuctur. Nihil verius, quamvis alteram sequantur Proclus, Moschopulus, & omnes quas vidi editiones. Verum si argenteæ ætatis homines postquam mortem obierunt sunt ὑποχθόνιοι δάτριοι, quinam sunt πρῶτοι ὑποχθόνιοι, quod Tzezès merito urget. Vir magnus multus quidem est in adferenda lectione vulgata, πρῆστος δάτριοις δαίμονας hic coniungendum, non δάτριοις ὑποχθόνιοις. ex illa enim lectione hanc absurditatem nasci, quod tum δάτριοι etiam cum θνητοῖς sit coniungendum: hinc vero confici primos etiam fuisse θνητοὺς contra doctrinam Platoniceam. Sit contra doctrinam Platoniceam, non tamen est contra Hesiodi, qui δαίμονας quoque exacta certa periodo mori cecinit. Plutarchus de oraculorum defectu: Ὁ Ἡσίοδος οἶσται καὶ ἀειόδοις πρὸς χρόνων γίνασθαι τοῖς δαίμονας πρὸς τελευτῆς λέγει ὅτι ἐν τῇ τῇ Ναϊδίᾳ πρῶτον καὶ τῇ χρόνοι αἰνιτίζονται.

Εἰνεία τοι ζώει χυεῖς λακέρυζα κερώνη
 Ἀνδρῶν ἡρώων· ἔλαφός δέ τε τετρακέρως.
 Τρεῖς δὲ ἐλάφους ὁ κέρως γηρώσκει. αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ
 Εἰνεία τὴν κέρως· δίκας δὲ ὑμεῖς τὴν φοῖνικας
 Νύμφας ὑπὸ λόγχῃσι, κῆρυγ Διὸς αἰγιόχοιο.

Hesiodus certis temporum conversionibus mortem daemones oppetere censet, & tertius etiam sub involucri proponit, hac sub Ναϊδὶ persona loquens: Novem hominum vegetorum ætates garrula cornix vivit, cervus autem quatuor cornicum, tres autem cervi corvus. Sed phœnix novem corvorum: vos autem Nympha formosa, Jovis filia decem phœnicum. vide ibi plura. Sane primos δαίμονας ætatis aureæ fuisse quoque θνητοὺς an non ista verba ostendunt? v. 116:

Θνητοὶ δὲ ὡς ὕπνῳ διδμηρόοι. Moriebantur vero tanquam somno obruti. & v. 121:

Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τὸτο γῆρος καὶ γαῖα καλύψεν.

Venerit postquam & hoc genus terra texit. hoc est ἀφ' ὧν ἀπὸ πῶς, inquit Tzezès MStus Vossii, in edito enim hæc desiderantur. Verborum autem Hesiodi hæc est σωτέπεια. Τοὶ μὲν μακάρες θνητοὶ καλεῖνται δάτριοι ἐπιχθόνιοι. Hi beati mortales secundi sunt terrestres scilicet δαίμονες: hoc est secundi

gradus, inferiores illis dæmonibus, qui ex auri sæculi θηρίων
sunt orti. qui quidem non regium honorem sunt adepti, ἀλλ'
ἐμνης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀνηθεῖ. *sunt tamen & hi in dignitate consti-*
tuti. Dæmones esse diversorum graduum nemo dubitat. Eisi
γὰρ ὡς ἐν ἀνθρώποις, inquit Plutarchus, καὶ δαίμονσι ὁμοίως ἀγχο-
ραί. *sunt enim sicut inter homines, sic etiam inter dæmones diver-*
si virtutum gradus. Δαίμονες δ' ἄλλοι sunt inferioris loci & or-
dinis dæmones, ut δ' ἄλλοι ἀγχοραί, dii inferiores, minorum
gentium, apud Maximum Tyrium: dissertat. x x v i: Θεὸς
μὲν οὐκ αὐτὸς καὶ χρεὼν ἰδρυμὲν, οἰκιστομὲν τ' ἐρετὸν καὶ τιμὴν
ἐρετὸν τίθει. Eisi δ' αὐτῶν φύσεις ἀθάνατοι δ' ἄλλοι ἐν μηδεμί-
ᾳ καὶ ἐρετῷ πεπραγμένοι, θεὸς μὲν ἀσθενέστερος, ἀνθρώπων δ' ἰσχυρό-
τερος, &c. Deus quidem eodem in loco manens, cælum regit,
omniaque in eo ordinat ac disponit. Immortales autem quasdam
habet potentias, quas secundos immortales vocat. Hi sunt Deo
infirmiores, hominibus vero potentiores. Sic & servi apud Flo-
rum I I I, 20, secundum hominum genus, quasi sint viliores &
inferiores aliis hominibus: *Enimvero servilium armorum dede-*
cus feras. Nam & ipsi per fortunam in omnia obnoxii, tamen
quasi secundum genus hominum sunt. Cic. I I I de off: *quasi se-*
cunda quedam honesta esse dicunt. Et *tela secunda* apud Ovid.
superi vocant illud fulmen cui dextra cyclopium flammæ & iræ
minus addidit. Inde & illæ locutiones apud Græcos δ' ἄλλοι
ποιεῖν, πῆλαξ, ἄγειν, postponere. Lucian. Εἰ μὲν δ' ἄλλοι ἄγεις
Ερμίων, si Hermioni me postponis. Καλέοντα vero hic est εἰσι.
Superius v. 122 dixit δαίμονες εἰσι ἐπιχθόνιοι, hic diciteodem
sensu καλέοντα ἐπιχθόνιοι. In sacris litteris καλέσονται ὑοὶ θεοῦ,
hoc est, ἔσονται. Apud nostrum inferius v. 1715:

Μηδὲ πολὺξενον, μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι.

Nec vero multorum hospes, neve nullius sis.

De quo loquendi genere sacris pariter & τοῖς ἔξω scriptoribus fa-
miliari plura pridem præceperunt viri magni, Casaubonus ad
Theocritum, & Grotius ad Novum Fœdus.

v. 149. Ἀγχοραί] Latinis sunt *inconditi*, qui moribus sunt
inculti. Tzetzes ἄγχοροι. Cic. *vastii & agrestes.* v. 149 Uterque
codex MS: πῆλαροῖσι μέλισσι. versus sequens in primo sic se ha-
bet:

bet: τῶν δ' ἑὸ χαλκεία τέλεια, χαλκοὶ δὲ τοὶ οἴκοι. vers. vero 151 idem liber μέγας pro μέλας.

v. 153. Βῆσαν εἰς Ὀρώεντα δόμον κρυερὴ αἰδέοιο] Εὐρώεις δόμος multis antiquis & recentioribus est πλατὺς, laxa, ampla domus. Et sic C. Barthius Adversar. XX X, 13, qui hoc loco utitur ad firmandam correctionem Horatii, in quo pro domus exilis Plutonia substituunt domus exilis Plutonia. Sed hanc emendationem merito rejecit Vir magnæ & diffusæ eruditionis Johannes Gerhardus Vossius, qui docuit sedem exilem Plutonium Horatio non esse amplum illud mortuorum receptaculum, sed sepulchrum. quod certissimum. Ὀρώεις hic est squalidus ab Ὀρώς situs, squalor. ut Virgilius loca senta sitem dicit: aut tenebriofus. Glossa MS Vossii: Ὀρώεντα, σκοτεινόν. Suidas: Ὀρώεντα, σκοτεινὰ, ζοφώδη. Sic & Hesychius & Etymologicum Magnum. Sophocles Ajace Flagellifero v. 615: Αἰδῆλον Ἄδαν, Homerus & noster in Theogon. ζόρον ἠερόεντα, Æschylus Prometh. 432: Κελαινὸς αἰδέο μυχός. Latini sæpe caca tartara. Inferius in Theogonia v. 729:

Ἐνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντα

Κεκρυφαται, βυλῆσι Διὸς νεφεληχερίτεο,

Χάρα ἐν Ὀρώεντι.

Illic dii Titanes sub caligine opaca

Abconditi sunt, consilio Jovis nubes cogentis,

Loco in squalido.

sic & v. 739. Κρυερὸς vero non est meo judicio frigidus, sed dirus, illætabilis, horrendus, ut in Theog. 657 δρῆ κρυερὸς, grave damnum, & 636 πόλεμος κρυόεις, horrendum bellum. In Ἀσπίδι κρυόεις Τάρεσσιν, eadem ratione dicitur, pro quo in eodem carmine: νυκτὸς ἠεμενῆς οἰκία δεινὰ, noctis obscura domus horrenda. Hesych: Κρυερὸν, φρικτὸν, μισητὸν, αἰσχροδὲς, φοβερόν, ἐλπίστον, οἰκτερόν, δεινόν, χαλεπὸν, πονηρόν, κακόν, δύσχερες.

v. 156. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆϛ] Quæ viri docti de Ἀλφειῶναις hic subtiliter disputant inter λέξεις diversarum ætatum ego sane ut ex poetæ verbis cogi possit nullus video. Tertiæ enim ætati illum ipsum poetâ ἐπιφωνεῖν, quod iis, quibus λέξι adsignasse dicitur. Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆϛ καὶ γαῖα κρύλυψε.

v. 162. Πρεσβήν ἡλικίᾳ] Verte: *priori aetate*, non *generationi*, ut vulgo. Qui error passim quoque obviis in sacrarum litterarum interpretibus. Γενεὰ Latinis est ætas. quod Homerus dixit

Τὼ δ' ἤδη δύο μὲν ἡλικίᾳ μερόπων ἀνθρώπων
Ἐφ' ἑκάστῳ

hoc Ovidius interpretatur XII Metam: *vixi Annos bis centum, nunc tertia vivitur ætas*. Hæratio est ævum, cui Nestor perhibetur *senex ter ævo functus*. Ante Olympiades Græci per ἡλικίαν rationes temporis colligebant, ut Porphyrius ostendit, qui ἡλικίαν definit πλὴν τῆς περικλείει καὶ ἡλικίαν πλείωνσιν. sicut & Plutarchus, qui quum dixisset Heraclitum ἐπὶ τελευτήσῃ πνεῖν τὴν ἡλικίαν, subjicit, ἐν ᾧ χρόνῳ ἡλικίαν παύσῃ τὴν ἐξ αὐτῆς γεννημένην ὁ χρόνος. spatium quod a natali pertinet ad tempus generationi aptum, quod circumscribunt triginta annis. Alii tamen productiores, alii fecerunt angustiores ἡλικίαι. sunt enim qui uno anno, sunt qui septem, decem, viginti, quinque & viginti, triginta, sunt & qui centum annis definiunt ἡλικίαν. Quo sunt antiquiores tanto sunt longiores, monente eodem Porphyrio.

C A P U T V.

Versus Hesiodi fugitivus ex MSC & antiquis Interpretibus revocatus & suo loco repositus. Saturnus Rex Heroum in beatis Insulis. Hæ in Oceano locatæ. Hesiodus bis restitutus, & aliquot locis expositus. Παλιγγενεσία. Elegans futurorum usus. Θιῶν ὅπσις. Hesychius correctus. Ὅπσις ἵχθιν. Ὅπσις. Eidē. Hesiodo denuo medela. Φύλα Θιῶν. Trajedio versuum in Hesiodo observata. Versio Latina sæpius castigata.

v. 169. Τὴν δ' ἀπ' ἀθανάτων πῖσι Κρόνῳ ἐμβασίλῃς] Hunc versum ex MSto I I hic reposui, quem olim quoque in antiquis extitisse exemplaribus, sed a nonnullis fuisse ejectum cum sequente tanquam ineptum, & qui Hesiodo sit indignus, Proclus testatur. Quorum judicio si stamus, proximus etiam versus est expungendus. A Tzeze sane non videtur agnitus esse, nisi credibilis sit alterum illum quem cum hoc prisca Critici ἀντίστιχον etiam nunc desiderari, sicut quem nunc ex MS reponimus, in editionibus desideratur, propter illam causam quam Proclus nobis ostendit. Eam tamen mihi non probant acerbi

illi censores, quorum obelis quam multi confoderentur si ad hanc legem essent exigendi. Plures enim hoc longe deteriores in Hesiodo reperiuntur. Quin hunc optimis non dubito accensere. Quid enim siue verba spectes, numerosius, siue sententiam, pulchrius? Imperium autem in heroes in beatis insulis degentes veteres Saturno tribuunt. Inscriptio elegantissima monumenti Regillæ uxoris Herodis:

Ἡσι πρὶς ἱερὸν εἶδος ἐν ζῳοῖσι γυναικὲς

Ἀγκιστρῇ, αὐτὴ δὲ μετ' ἡρώησι νίνασται

Εἰ μετὰ τῶν νήσοισιν ἵνα Κρόνῳ ἑμμεσολαβῇ.

Quibus (sc. deabus) sacra hac statua pulchra femina

Dedicata est. Ipsa vero inter heroidas habitat

In beatorum insulis, ubi Saturnus regnat.

Ultimus versus ex isto Hesiodi est expressus. Salmasius dubitat an usquam legatur beatas insulas fuisse sub Saturni imperio. Sed præter Hesiodum Diodorus Siculus etiam lib. I I I hoc tradit.

v. 171. Παρ' Ὀκίανον βαθυδύνῳ] Græci Magistri Ὀκίανον hic locant & exponunt ὡς τῷ αἵματι. poterant aliud agere. Poëtæ enim beatas insulas statuebant in Oceano. Horat. libro IV carm. 16.

Nos manet oceanus circumvagus: arua beata

Petamus arua, divites & insulas.

v. 173. Τεῖς δ' ἔτις] Restitui lectionem veterem, quam MS I, & Tzezes nobis servavit: τεῖς ἔτις. Sic inferius τεῖς ὕδατος παρέχειν. vidit & H. Stephanus.

v. 174. Μῆκετ' ἔπειτ' ὠφελον] Ordo verborum quem in hisbinis versibus Tzezes instituit tam ineptus quam sensus quem ex iis conficit. Ait enim Hesiodi voti hunc esse sensum se maluisse mori ante heroici seculi exitum, quam post illum nasci. Sed hoc ab Hesiodi mente alienum plane est, qui optat ἢ πρότερον quam quinta ætas ingruerit, ἢ ἔπειτα γένεσθαι, quam meliora scilicet tempora reflorescent. Persuasum enim habebant poëtæ & plerique Philosophi, præcipue Platonici, exacta hac misera ætate πᾶσι μετὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων futuram, omnia reitura in suos ortus & pristinam felicitatem. Inde Probus ad illud Virgilii,

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

notavit Cumæum carmen esse carmen Hesiodi, quod sic dicatur

a patre Dio, qui Cumæus fuerit. Sed quid his immoramur? Nihil est in poetis decantariis, qui tamen omnes videntur hanc opinionem ex isto Hesiodi loco hausisse.

v. 178. Εὐ τ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφαι τελέθωσι] Insulse interpretes Latini: *Postquam facti circa tempora cani fuerint.* Ἀν γίνεσθαι πολιοκρόταφον τελέθαι est fieri canum? quid absurdius fingi potest? γεινόμενοι sunt πεχόντες. Sic autem verte: *Quum vix nati canescant*, hoc est senescant, quum vix postquam lucem adspexerunt senio conficiantur. Hinc paulo post αἰψὰ γερρότατος πεχὼς appellat. Conqueritur de vitæ brevitare, cui quintæ hujus ætatis homines sunt obnoxii, quod celeriter tacitis consenscant annis. Hoc est de quo toties conqueruntur poetæ, meliores annos esse fugacissimos. Theocritus: Μὴ καυχῶ τίκα γάρ σε παρέρχεται, ὡς ὄναρ, ἦ ὦν. *Noli superbire. celeriter enim te relinquit, tanquam somnium, adolescentia.* sed hæc Anthologiarum scriptoribus relinquamus.

v. 180. Οὐδὲ πατρὸς παίδεσσι ὁμοίως] Non hæc referenda sunt ad ἰδίας ὁμοιότητάς, ut non nemo facit, sed ad γνάμης. Loquitur de discordia & dissensione animorum, quæ miseros mortales hujus ætatis sic exagitat, ut omnia sint ὑπερβα, nusquam candor, fides, infucatus amor, ne inter parentes quidem & liberos. Ovid.

Filius ante diem patrios inquit in annos.

Glossæ MS Vossii: ὁμοίως, ὁμογενῶς. Græci magistri, ὁμοίως, ὁμογενῶς, σύμφωνως. Alia ratio est inferius, v. 235:

Τίκνυσιν ὃ γυναικες εἰσὶν ἔκτα τίκα γινώσκουσιν.

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos.

Hic utique loquitur de εἰδὺς ὁμοιότητι. Liberi enim qui parentum os referebant habebantur pro nota & argumento maternæ pudicitix. Horat. I V, 6:

Nullis polluitur casta domus stupris,
Mos & lex maculosum edomuit nefas,
Laudantur simili prole puerpera:

Culpam pœna premitt Ceres.

Cui non dictus Hylas?

v. 185. Ἀπμήσυχ[ι] Barbare interpretes: *Debonarabunt.*

Ἀπμή-

Ἀπμήσυσι autem est ἀπμαῖν φιλήσι. sic & versu sequente μέμψον) est μέμφισφι φιλήσι, & vers. 189, ἔπερ' οὐδ' ἐπέρη πάλιν ἐξαλαπάξει, est ἐξαλαπάζειν εἶναι solet expugnare. vers. 225: οἱ τέ μιν ἐξελάσσωσι, qui ipsam expellere solent, sic ex MSS ibi legendum. & v. 323:

οἶα τε πολλὰ

Γίνεται, αὐτ' αὖν δὴ κέρδιον ἴσον ἐξαπατήσῃ, id est, ἐξαπαταῖν φιλεῖ. & mox v. 327:

Ἴσον δ' ὅς θ' ἰκέτω ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει.

hospitem malo afficiet, hoc est afficere solet. Sic & Latini hoc tempore utuntur, hinc in versione retinui. Horat:

Non hic cuiquam parcat amico.

hoc est, parcere solet. Pers. Sat. 11:

At bona pars procerum tacita libabit acerra.

hoc est, libare solet, ut bene ibi πολυμαθές) Casaubonus, quem vide, qui & Hebræos hoc genere loquendi usos esse docet, a quo nec Græcos abhorrere a nemine quod adhuc memini observatum, hi loci Hesiodi argumento sunt. Aoristis quidem hanc vim inesse tralaticium est, ut & apud nostrum 240:

Τοῖσιν δ' ἑρανοῖεν μέγ' ἐπήρα καὶ πῆμα Κρονίων.

Illis autem coelitus magnam importare solet malum Jupiter.

& sæpe alias. Theogon. v. 87:

Αἶψα τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπίσσε μῆνως κατέπαυσε.

Statim etiam magnam contentionem scite dirimere solet.

v. 187. Οὐδὲ θεῶν ὅπιν εἰδότες] Imperite interpretes: *Neque Deorum oculum veriti*. Verte: *neque Deorum iram veriti*. Inferius v. 252, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες, *deorum animadversionem non curantes*. Ubi iterum interpretes sine sensu: *Nullam Deorum reverentiam curantes*. Homerus Iliad. π.

Οἱ βίη εἰς ἀγρῇ σκολιάς κελίωσι θεμίτας,

Ἐκ δ' δίκῃ ἐλάσσωσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγροντες.

Hic Interpretes: *Deorum rationem nullam habentes*, quod ferri posset, ut apud Herodotum Calliope: ἔτε δαιμόνων ἔτε θεῶν ὅπιν ἔχοντες. *Neque geniorum neque deorum rationem habentes*.

At Οἶδας. φ. v. 29:

Σχέτλιοι ἐδὲ θεῶν ὅπιν ἠδίσσωτ' ἐδὲ τε γέπιζον.

Inter-

Interpretes rursus inscite vertunt: *deorum providentiam reventium*. In omnibus his locis ὅπῃ est ira, poena, vindicta, animadvertio. Hesych: ὀπίδα, ἐπιστροφὴ, ἐπιστροφή. Item: ὀπῃ, ἐπιστροφή, φωνή. Corruptissime. lege: ἐπιστροφή, ποιή. Noster in Theogonia, 222 de Parcis:

Οὐδέποτε λήγυσσι θεῶν δεινοῖο χόλοιο,

Πρὶν γ' ἂν τὸ δῶσι πακλὴν ὅπῃ ὅς τις ἀμείλῃ.

Non ante deponunt dea gravem iram,

Quam ab illo poenas sumserint magnas qui peccavit.

Unde & Nemesis ὀπῃ, & Ionice Οὐπῃ dicitur in Inscriptione Herodis Attici:

Ἡ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάειν Γ' ἀμείσας Οὐπῃ.

Qua facinora hominum punis Rhamnusias Upi.

Ut bene emendavit & exposuit maximus Salmasius. quam appellationem Nemesis quidem ἀπὸ τ' ὀπῃ accepit, non tamen hoc nomine, quod ὀπῃ seu curam gerat rerum humanarum, sed quod animadvertat & puniat mala & improba audacium & insolentium hominum facinora. quas Nemesis partes esse nemo ignorat. Εἰδότες apud Hesiodum sunt Φοβέμενοι. Hesych. εἰδότες, φοβεῖται. v. 190 pro ἐξαλαπάξῃ MS II, ἐξαλαπάξῃ. Male.

v. 199. Ἀγνιάτων μὲν φύλον ἴτην] φύλον ἰνικῶς apud Græcos scriptores in hac notione non legitur. Itaque hic locus mihi mendi dudum fuit suspectus, quod deterfit MS II, ex quo legendum φύλ' ἴτην. ἴτην fuit etiam in codice Palatino & conspicitur in margine Stephanianæ editionis. Hinc & statim ὀφελίπντε non ὀφελίπντες. Ἀγνιάτων φύλα sunt dii. & sic vertendum, non ut vulgo: *familia Deorum*. sic superius φύλ' ἀνθρώπων sunt homines, φύλα γυναικῶν mulieres.

v. 207. Δαιμονίη ἢ Λέληκας] MS I Λέληκας. probat Tzetzes.

v. 210. Ἀφρον εἴ ὅς κ' ἰθὺλοι] Versum istum & sequentem obelis suis confodit Aristarchus, quia brutis non convenient *γινώμαι*, sententia. Et mihi videtur absurdum. Ἐπιμύθια enim ἀλογιστοῖς solent addi. Itaque jam olim persuasum mihi fuit accuratius de hoc loco cogitanti ab antiquissimis temporibus hos versus laborare traiectione, qui sic restituendi sunt suo ordini:

Δαίμων

Δεῖπνον δ' αἶκ' ἐθέλω ποιήσμεναι, ἢ μεθήσω.

Ὡς ἔφατ' ἀκυπίτης ἱρήξ τετυσσίπτερ' ὄρνις.

Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀνὴφιέρξειν,

Νίκης τε σῖρεται, πρὸς τ' αἰχμασιν ἄλγιστα πάχρ.

In hac opinione me confirmavit Manuscriptus prior Vossianus, in quo idem ordo servatur, nisi quod sequens versus Ὡς Πέρση, σὺ δ' αἶκας δίκης male præcedat ἐπιμύθειον. Sic enim ille liber, recens quidem, sed ex optimo exemplari descriptus hos versus digerit:

Ὡς ἔφατ' ἀκυπίτης ἱρήξ τετυσσίπτερ' ὄρνις,

Ὡς Πέρση, σὺ δ' αἶκας δίκης μηδ' ὕβρει ὀφειλῆς.

Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι, &c.

Tzetzès totam hujus fabulæ, quæ eodem ordine in exemplaribus ejus tunc descripta erat, ut nunc in nostris, σιώνταξιν damnat, non verborum, quasi aliquid σύλοιον, aut σολοικισμὸς hic sit commissum, ut viri docti ceperunt, sed sententiæ & totius orationis, quæ non videtur commode cohærere. hinc & ipse versus alio locat ordine, quam quem vulgo tenent. vide ejus Commentarium.

CAPUT VI.

Ἐθλός. Bonus. Δεσλός. Hesiodus ter explicatur. Ἰθύνει γίμειν. Ἐξελῶσσι. Ἔργα θαλίης. Hesiodus quater emendatus. Ἀπαυρεῖν. Ἐπαυρεῖν βασιλῆος, ἀνδρὸς, κακοῦργου. Interpretum Homeri & Hesiodi aliquot errata. Κυδρὸς. Οὐνοτάζειν δίκην. Πιστηνός. Hesiodi non intellecto loco lux. Δίκαια. Ἀλήθεια. Βλάπτειν δίκην. Versus Hesiodi supposititius indicatus.

V. 214. Υἱοὶς γὰρ τε κακῇ δειλῇ βροτῶν. ὃ δὲ μὲν ἐθλός P' ἡθλὸς φερέμεν διώταται] Ἐθλός, ut recte vidit Plutarchus hoc loco est ὁ τῇ τύχῃ καὶ τῇ θυμῷ μετ' ἐσθλῶν, potens, nobilis, dives, ut apud Latinos, bonus. Flor. l. 7: Ipse in senatuum cadibus, in omnes superbia, qua crudelitate gravior est bonis, grassatus. Plaut. Curc. I V, 1, 14: In foro infimo boni homines atque divites ambulant. Cic. IX ad Att. 12: Aediles ludos parant? viri boni usuras perscribunt. Apud quem infinita sunt fere exempla. Δεσλός contra est tenuis, inops. Glossæ MS Vossii, & Græci ma-

ci magistri Δειλῷ, ἀλγυνεῖ, ἀδινεστέρῃ. Hunc sensum esse hujus loci ex præcedente fabula quoque intelligitur. In versu antecedente ἀκκε δίκης est obtempera justitiæ, sequere justum. inferius v. 273 ἐπακκεῖν δίκης.

v. 219. Αὐτίκα γδ πείνη] Hunc versum optime ὁ πάλιν interpretatur. significat enim Hesiodus religionem jurisjurandi, quæ se judices obstringunt, violari, simul ambitioni subscribunt aut gratiæ, aut largitionibus corrumpuntur; hanc vero læsam fidem sacramenti sequi pœnam perjuris debitam. Nam versu sequente ἐλαθρῶς est ἀγρῶς βιαίως, σὺν βίᾳ, jus quod aut gratia inflectitur, aut potentia perfringitur, aut pecunia adulteratur, & violente opprimitur, ut Cic. inquit.

v. 222. Ἡθὺα λαλῶν]. Stultissime interpretes: *mores populi*. Ἡθὺ hic sunt Διγλιεῖαι, τόποι, vici, domus, sedes populi qui tales injustos habent magistratus. v. 325:

Εἰ τ' ἀπύρῳ οἴκῳ κῆ ἐν ἡθὺσι λουχαλίοισιν.

In frigida domo in adibus tristibus.

Nihil tritius.

v. 224. Καὶ σὺκ ἰθεῖαν ἔνεμν] Ridicule interpretes: *poena recte distribuunt*. Ἰθεῖαν ἔμεν Aristoteli V Ethic. est δίκαια ἔμεν, jus reddere, in sequente versu δίκας διδόναι ἰθεῖας, *rectam ferre sententiam*. Optime hunc locum interpretatur Eustathius ad Iliad. ψ,

Εἰδ' αὖ γ' ἐγὼν αὐτὶς δικάσω, καὶ μ' ἔπειτα φημι
Ἄλλοι ἐπιπλήξουσιν Δαναῶν· ἰθεῖα γδ ἔσσι.

Age ipse judicabo & me nullum puto

Reprehensurum Græcorum. rectum erit judicium.

Ubi Eustathius notat ad ἰθεῖα subintelligi δίκη. Τὸ δ' ἰθεῖα ἐλ-
λειπῶς κῆ αὐτὸ εἴρηται. Εἰληπταὶ γδ ὅτι κρινεῖ τὸ δίκη ὅτι οὐκ ἐ-
στὶ δικαστὰς ῥήματι. εἰς δ' οὐκ ἐπὶ τῇ λέξει τῆς χρησι-
μῆς κῆ Ἡσίοδος τὸ ἰθεῖαν ἔνεμναι, ἥτοι πῶς ὁ ἴδιος δίκην. In
hoc versu legitur in utroque MSto οἱ τι μιν ἐξαλάσσει pro ἐξ-
λάσει. Optime. Hom. Iliad. π·

Οἱ βίη ἐν ἀγρῇ σκολιὰς κείνῳσι θίμεις,

Ἐκ δ' δίκῃ ἐλάσσει, θεῶν ὅππῃ σὺκ ἀλίσσιντες.

v. 231. Θαλίης δ' μεμηλότα ἔργα ἔνεμνται] Hic vero mirifice

Inter-

Interpretes: *In conviviiis autem partiu opibui fruuntur.* Unde hanc versionem exculperint, quid viderint, legerintque ego quidem exputare nullus possum. Quid enim a poëtæ verbis comminisci poterant remotius? ubi partiarum opum mentio? Hinc non immerito olim a viris doctis hæc versio fuit improbata. sed nec hi, quod pace illorum dixerim, plus viderunt. Volunt *ῥαλὴς μεμηλὸς* esse per idiotismum poëtis familiarem *ῥαλὸν*, legendumque *ῥαλὴ μεμηλότες* ac vertendum fructus colligunt florentes. Hæc quidem eruditionis & acuminis specie blandiuntur, sed revera a Græcæ linguæ indole abhorrent & mente poëtæ. Sensus est simplicissimus per *ῥαλὴς μεμηλότες ἔργα* intelligi ipsa convivia, sicut *ἔργα Ἀφροδίτης* sunt *συναΐαι*. *ἔργα Ἀρη* bella: seu opera pertinentia ad convivia, quæ grata sunt convivis. *ῥαλὴς μεμηλότες ἔργα νέμονται*, exercent opera grata convivis est id ipsum quod superius dixerat *τέρποντ' ἐν ῥαλὴς* convivia celebrant. *Νέμεαζ ῥαλίας* ut apud Pindarum *νέμεαζ αἰῶνα*. *Δάκρυις νέμονται αἰῶνα*. hoc est *ἀλάγυσι*, ut scholia antiqua exponunt. Nimirum qui justitiam colunt, illos poëta affirmat, aureæ ætatis hominibus similem vitam agere, in perpetuo gaudio sine curis & mœrore. Hinc & addit illos non currere per maria & undas, sed contentos cœnis terrestribus, & post quas non lavandæ sunt manus, & quos humus fert fructibus pasci, æque ut illi beati seculi mortales. Proclus sic hunc locum intellexit: homines justos vivere semper in conviviis, & in iis agere opera ad agriculturam pertinentia. In MS I legitur *ῥαλείς*. In 2 *ῥαλὴς*, in casu secundo. In præcedente versu liber I: *ἰσοδικησι*.

v. 233. *Ἄκρη μὲν τε φέρει βαλάνυς, μέιση δὲ μελίσσας*] MS I *ἄκρη, μέιση*. Videtur Tzezès hanc lectionem agnovisse, qui exponit *ἐν ἄκρη, ἐν μέιση*. Vulgata tamen lectio melior. v. 237 *προϊείσονται* MS I *νύσονται*.

v. 240. *Πολλὰ κὶ ἐξυμπασσὶ πόλις κακῆ ἀνδρὸς ἐπαυροῖ*] MS I, *ἐπύρου*. Sic legit Æschines oratione contra Ctesiphontem, Tzezès, antiquus scholiastes Pindari ad Pythionic. 111: Eustathius ad Iliad. α, cujus verba sunt: *ἵνα λέγη σεμνῶς καὶ δὲ φύμῳς, πῶντις ἐπαύρωνται βασιλείῳ τῷ τε κακῷ, καὶ τῷ τῷ*.

Παλλὰς κὴ ξύμπασιν πόλιν κακῷ ἀνδρὸς ἀπήνευ.

ἔνθα ὅρα τὸ ἀπωρεῖν ταυτὸν ὃν τῷ Ομηρικῷ ἐπωρεῖν, διὸ καλῶς ἡ αὐτῶν ἑρμηνεία. Apud Hesiodum inquit ἀπωρεῖν eandem vim habet quam apud Homerum ἐπωρεῖν. Ecquis dubitet Hesiodum scripsisse ἀπήνευ quod postea scioli moti vocis insolentia in hac notione mutarunt? Ἐπωρεῖν enim pro ἀπολαύειν poenas dare, damno affici frequenter apud Homerum aliosque legerant, sed ἀπωρεῖν in hac significatione non nisi in hoc Hesiodi loco, nisi me fugit memoria, reperitur. Alioquin pro ἀφαίρειν & apud Homerum & apud nostrum sæpius legitur. Non dubitavi reddere suam lectionem Hesiodo fundatam tot antiquorum scriptorum auctoritate, quamvis editi libri repugnent omnes. Cæterum verba illa Homeri, ad quæ Eustathii scholion laudavimus, Iliad. α., ἵνα πάντες ἐπαύωνται βασιλῆϊ, Latini interpretes transtulerunt: ut omnes fruamur rege. poterantne insulsius? ἐπαύωνται βασιλῆϊ est plectantur propter regem, luant regis stultitiam. Nec melius. Iliad. ζ,

Τάτω δ' ἔτ' ὅτ' ἰὺ φρένις ἔμποδον· ἐδ' ὅτ' ἐπίσσω

Ἐΐσονται· τίς κέν μοι ἐπαυρήσασθ' οἶω.

*Huius enim neque animus constans est, neque in posterum
Erit; idcirco ipsam poenas daturum puto.*

Sic vertendi hi versus. Iliad. ο.

Οὐ μὲν αἶδ' εἰ αἰετι κακὸρ ῥαφίης ἀλεγεινῆς

Πρώτη ἐπαύρηται.

Nescio an non insidiarum infelicium

Prima poenas luit.

Similiter peccarunt Latini interpretes inferius apud Hesiodum v. 419: Πλεῖον ᾗ τυκλὸς ἐπωρεῖ, hoc est, *magis autem nocte laboras*, subintelligitur hic καμάν. πλεῖον καμάν ἐπωρεῖ *maiores capit labores*. Illi inepte: *magis autem nocte fruuntur*. Ἀπωρεῖν, & ἐπωρεῖν βασιλῆϊ, ἀνδρὸς, κακὸρ ῥαφίας sunt locutiones concisæ, in quibus subintelligitur κακὸν & ἐκ, aut ἔνεκα. ut integra sint ἐπωρεῖν κακὸν ἔνεκα βασιλῆϊ, ἐκ κακὸρ ῥαφίας. sane κακὸν additur Οδυσεὺς.

Μήτε τι κακὸν κὴ μείζον ἐπαύρης.

Ne majus malum capias. Sic & ἐπαύροσθ' ἀγαθὸν apud Andocidem.

dem. Similiter inferius Theog. v. 882, *κρίνεσθ' ἡμῶν* sc. *ἐνέκα, certare de honoribus*. Tales ellipses Græcis scriptoribus tam qui soluta, quam pedibus constricta utuntur oratione, non sunt infrequentes.

v. 248. *Καὶ φερέζοιτο καὶ αὐτοὶ τινὲς δίκην*] est, *Considerate et ipsi hanc poenam*, quæ injustis magistratibus & iniquis infligitur hominibus. Respicit enim ad illam *δίκην*, de qua paucis abhinc versibus egerat:

Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης περμαίρεται δ' ὀνόμαζ' ὅς.

sane quam inficete Latini interpretes hic: *Considerate hanc justitiam*.

v. 256. *Σκολιῶς ὀνομάζων*] *ὀνομάζων* Eustathius exponit *μεμφομένῳ*. Hesych. *ἐμψαυλίζων, ὑβρίζων*. Proclus *ᾠδραχαιότων*, ut apud Cic. *adulterare pecunia jura*. quod qui faciunt contumelia deam afficiunt. Paulo ante *ᾠδρακλίνων δίκας* Cic. est *inflectere jura gratia*.

v. 257. *Κυδνὴ τ' αἰδοῖν*] MS II *κυδρὴ*, & Proclus: *ἀπὸ τ' κῦθῳ*, inquit, *γίνεται κυδρὸς, καὶ κυδρὴ, ὡς ἀπὸ τ' ἔχθῳ ἔχθρὸς*. Sic & Etymol. Magni auctor & Hesychius: *κυδρὴ, ἔνδοξῳ, σμνὴ, πρῆμα, ἔνέμῳ*. Hom. *Διὸς κυδρὴ περσέχουρις*. *Κυδρὸς* nihili vox est.

v. 260. *Ἀπαθελίας βασιλείων*] Uterque MS Vossianus, Palatinus, editio Isingrini: *βασιλήων* probante Tzeze qui ait *λη* & *ων* coalescere in unam longam.

v. 265. pro *οἱ αὐτῷ* MS I, *οἱ δ' αὐτῷ*.

v. 267. *Πάντα ἰδὼν Διὸς ὄφθαλμοῖς*] Hunc cum sequentibus sex versibus expungit Plutarchus. vide Proclum.

v. 273. *Δία περπικέρανον*] MS I. *Δία μηλοῖον*. Glossa MS. *βαλδοκλήον*.

v. 277. *Οἰωνοῖς πεπεινοῖς*] Uterque Codex Vossianus: *πιπηνοῖς*. Sic etiam Moschopuliani codices: *πιπηνὸς*, inquit, *ποιήκων, κρηῶς δὲ πῆλην καὶ πετεινόν*. Apud Porphyrium de abstinentia animalium extat quoque *πιπηνοῖς*.

v. 280. *Εἰ γὰρ πρὶν κ' ἐβλήη τὰ δίκαι' ἀγροῦν Γυνώσκων*] Nec Græci nec Latini interpretes hunc locum ceperunt. *δίκαια* non sunt iusta, quod omnes existimant, sed *ἀληθῆ* vera ut ex *ἀνθρώποις* patet.

patet. Verum autem pro justo, & justum pro vero in utraque lingua frequens esse in tanta litterarum luce multis docere putidum est. Priscianus lib. XVIII: *Justum pro vero & verum pro justo frequenter tam nos quam Attici ponimus*. Inferius 768. αἰθήρ pro justitia:

Εὐτ' αἶν ἀληθείῳ λαοὶ κέρροντες ἄλῳζιν.

Cum in rebus agendis populus est occupatus. in jure dicendo. κέρρειν ἀλήθειαν est, res agere, jus dicere. Hinc & in sacris *μορμωνᾶς τ' ἀδικίας*, & *μορμωνᾶς ἀδικῶ*, sunt opes non vere, fluxæ nimirum & hæ caducæ, quæ opponuntur *μορμωνᾶ ἀληθείᾳ*, opibus veris, divinis scilicet. Et in lingua Hebræa, Syra, & Arabica una eademque voce justitiam & veritatem denotari præclare docuit vir insignis Ludovicus de Dieu.

v. 283. Εὐ ἢ δίκῳ βλάβῃς] βλάβῃς δίκῳ est hic justitiam impedire, falsum scilicet testimonium perhibendo; impedire ne judices possint secundum illum dare a quo jus & fas stat. Sic βλάβῃς apud Homer. Οἶδυσ. N.

Αὐτὸς ἰὼν ἄλῳζ' ἡδὺς ὑπὸ ζυγᾷ, μὴ πν' ἱταίρων

Βλάβῃς ἱλαυνόντων, ὅπντε παρεχόμ' ἑρετμοῖς.

Ipse iuit per navem sub transtris ne aliquem sociorum

Impedires propellantium navem, quia properabant, remis.

Utrouque Latini interpretes male: *laderent*. Apud poetam hunc alibi quoque hujus significationis βλάβῃς occurrunt exempla.

v. 288. Ολίγη μὲ ὀδὸν] Plato II de Rep. legit λείη, optime.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] Hunc locum miror inquinatum etiam nunc in omnibus circumferri editionibus, quum pridem sit emaculatus ab Heinio, Scaligero, Meurfio, qui ἵκηται legendum esse præceperunt, ut omnes veteres interpretes qui explicant ἔλθῃ. sed jam olim Erasmus in adagiorum farragine rectam lectionem proposuerat, & in versione secutus erat. Lucianus in νεκυομηνίᾳ hos versus Hesiodi vocat πάνδημος ἱππὶς celebres & omnibus notos.

v. 293. Ὅς αὐτῷ πάντῃ νοήσῃ] Hæc inepta lectio omnes sedavit editos libros. Antiquam tamen & veram nobis servavit Aristoteles I Ethic. ad Nicom. cap. 4. Clemens Alexandrinus

III Pædagog. cap. 8. Aristides in λόγῳ πρὸς τὰς Περσικὰς, Plutarchus alique qui & hic pro αὐτῶν legunt αὐτὸς, & v. 296: ὃς δὲ καὶ μὴτ' αὐτὸς νοεῖ. Et Zeno in sua imitatione:

Καὶν ὃ μὲν πανάρετος· ὃς δ' εἰπὼν πιθήται,

Ἐθλὸς δ' αὖ καὶ καὶν ὃς αὐτὸς πείνῃ νοήσῃ.

Sic enim isti versus leguntur apud Diogenem Laërtium. Hos tantos auctores qui non sequitur, næ ille miser iratis Musis natus est. Et licet absque his esset, ipsa tamen Græcæ linguæ indoles facile non oscitantem lectorem depravationis, quæ nostras editiones contaminat, admoneret.

293. Φρῆσ' ἀνδρὶ πατρὶ κ' ἵππεϊ.] Non agnoscitur hic versus ab omnibus illis antiquissimis scriptoribus, quos hoc loco usos esse diximus, nisi ab Aristotele. In vetustis tamen codicibus fertur desiderari. Sane nec Eustratius qui reliquos exponit, hujus meminit, ut & alii prisca Aristotelis interpretes. nec Latinis fuit cognitus qui hunc locum in sua transtulerunt scripta. Liv. 32: *Sape ego audi vi milites eum primum esse virum, qui ipse consulat quid in rem sit: secundum eum qui bene monenti obediat: qui nec ipse consulere nec alteri parere sciat esse extremi ingenii.* Cic. in Cluentiana: *Sapientissimum esse dicunt eum, cui quod opus sit veniat in mentem: proxime accedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet.* Hesiodi tamen Græci interpretes in suis libris illum invenerunt, ut ipsorum declarant explicationes. Hinc vero apparet non heri aut nudius tertius, sed ante multa sæcula hunc versum esse Hesiodo subiectum. Supposititium enim esse & poëta indignum ego quidem nullus dubito.

C A P U T VII.

Hesiodi insignis locus explicatus contra omnium interpretum sententiam. Ἐν θυμῷ βάλλεις. Ἀκρίειν. Μίτρεα ἔργα. Hesiodo & Theocrito lux. Μιτρεὺς λέγειν. Μίτρε. Commodus. Epitaphium Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, emaculatur. Μίτρε σοφίης. Hesiodus sæpe expositus, aliquoties emendatus & ab interpretum inscitia vindicatus. Ὀπάζειν. χρυπαίνειν. Tzezes emendatus. Καὶ. Εὐνὴ. Ἀλιταίνειν. Τίχρος ἔδος.

v. 295. **M** Ἡτ' ἄλλ' αἰχμῶν ἐν θυμῷ βάλλῃται.] Ex versione Latina & interpretibus Græcis hujus loci sensum

nemo eruat. Quid enim est? *Neque alium audiens id in animum admittit.* Notissimus Hellenismus omnes fugit. *Ἀκούων ἐν θυμῷ βιάζεται*, est *ἀκούων ἐν θυμῷ βιάζεται*. neque alii parere in animum inducat. *Ἐν θυμῷ βιάσασθαι* est in animum inducere, ut *βεβλημῆσθαι* eis *ῥῆν* apud Chrysostomum qui in animum induxit, & ut faceret consilium cepit, ut eleganter notavit vir magnus Gu. Budæus, quem tamen miror in eodem loco hunc Heliodi versum exponere: *nec cum ab alio audiverit animadvertit & in memoria versat.* sed *ἀκούων*, hic esse parere, obsequi, dicto audientem esse, ut sæpe, & ex sensu verborum & interpretatione Livii, qui *alii parere sciat* exposuit, facile erat animadvertere. In eundem impegerunt lapidem interpretes inferius v. 709:

Εἰ δὲ κεν ἄρχῃ

Ἦν ἔπ' ἐν πῶν δὲ θυμῶν, ἢ κ' ἔρχεσθαι.

Si autem ceperis aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere. vulgo vertunt: *si ceperis locutus, faciens.*

v. 300. *Ἐὐστράφει Δημήτρε*] Græci magistri nescio quas comminiscuntur ineptias cur Ceres *Ἐὐστράφει* dicatur, quas excutere non est operæ. An hoc ulli poetæ interpreti potest obscurum esse, Cereri dedicari coronas spiceas, & illis semper ornatam eam Divam conspici? Nummus aureus.

vide & argenteus apud Fulv. Ursinum in familia Cassia.

Ovid. *Festæ pie Cereris celebrabant annua matres,
Illa, quibus nivea velata corpora veste
Primitias frugum dant spicæ fersa suarum.*

nemo eruat. Quid enim est? *Neque alium audiens id in animum admittit.* Notissimus Hellenismus omnes fugit. *Ἀκούων ἐν θυμῷ βιάζεται*, est *ἀκούειν ἐν θυμῷ βιάσασθαι*. neque alii parere in animum inducat. *Ἐν θυμῷ βιάσασθαι* est in animum inducere, ut *βεβλημῆσθαι* eis vñ apud Chrysostomum qui in animum induxit, & ut faceret consilium cepit, ut eleganter notavit vir magnus Gu. Budæus, quem tamen miror in eodem loco hunc Heliodi versum exponere: *nec cum ab alio audiveris animadvertis & in memoria versas.* sed *ἀκούειν*, hic esse parere, obsequi, dicto audientem esse, ut sæpe, & ex sensu verborum & interpretatione Livii, qui *alii parere sciat* exposuit, facile erat animadvertere. In eundem impegerunt lapidem interpretes inferius v. 709:

Εἰ δὲ καὶ ἄρχῃ

Ἦν ἔπειτα εἰπὼν δὲ τοῦ θυμοῦ, ἢ καὶ ἔργους.

Si autem ceperis aut verbum aliquod dicere ingratum, aut facere. vulgo vertunt: si ceperis locutus, faciens.

v. 300. *Εὐστράτω Διμήτη*] Græci magistri nescio quas comminiscuntur ineptias cur Ceres *εὐστράτω* dicatur, quas excutere non est operæ. An hoc ulli poetæ interpreti potest obscurum esse, Cereri dedicari coronas spiccas, & illis semper ornatam eam Divam conspici? Nummus aureus.

vide & argenteus apud Fulv. Ursinum in familia Cassia.

Ovid. *Festivia Cereris celebrabant annua matres,
Illa, quibus nivea velata corpora veste
Primitias frugum dant spicæ fæta suarum.*

Tibullus: *Flava Ceres tibi sit nostro de rure corona
Spicea, qua templi pendens ante fores.*

Horat. carm. sæculari:

*Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona.*

v. 302. Ἰκελῶ ὀρμῶ] Malui, *similis cupiditate*, quam cum interpretibus studio. Tzezēs δὲ γλῶ exponit. Hesych. Ὀρμή, βύλη, ἐπιθυμία. Κόθυρῶ est vocula μωήρης, de cujus expositione varia vide Proclum. Hesych. Κόθυρῶ, δὲ γῆς, ἀκινεῖς. Eadem Phavorinus, & addit: κέθυρῶ καὶ ὁ κλέπτης καὶ ὁ κρύπλων.

v. 305. Σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔτω μέτελα κοσμεῖν] Verte: *Tibi vero cura sit opera decentia curate.* ἔργα μέτελα sunt, ut bene scholiastes Vossianus, ἔργα πρέπειν, sive, ut Tzezēs, μὴ ἀπειπῇ. Monet fratrem ne otii ac ignaviz blanditiis malis rebus & operibus animum applicet, & cupiditate auferatur alieni laboris fructus intercipiendi, ut fuci illi qui miserorum sudore & laboribus pascuntur, sed potius in talibus occupetur operibus quæ se virosque bonos decent. Hæc sunt μέτελα ἔργα quæ opponit ἔργois ἀεργῶν. Μέτελα esse μέγας, ἔξοχῶ in animum equidem ego inducere non possum, quum potius veteribus Criticis sit μικρὸς. Hesych. μέτελοι, μικροί. ματσοπαγῆς μικρὰ πύχων. Apud Platonem vero μελέως λέγειν est convenienter loqui, commode dicere & pro reidignitate, quæ maxime ad rem faciunt, ut apud Thucydidem lib. 2: Χαλεπὸν γὰρ τὸ μελέως εἰπεῖν, ἐν ᾧ μάλιστα καὶ ἡ δόκησις τ' ἀληθείας βεβαιεῖται. Ibi optime Scholiastes vetus: μελέως, συμμέτρως, ἀξίως. In Theocriti epigrammate: μέτελα ὡς ἐν πᾶσιν, non est, excelluit in omnibus, sed, moderatus fuit in omnibus, modum in omnibus rebus tenuit, fuit ubique modestus. Hi enim dicuntur μέτελοι. Hesych. μέτελοι, ἐπεικεῖς. Apud Demosthenem μέτελοι & ἐπεικεῖς coniunguntur. Quod hominum genus quia singulari morum facilitate est & humanitate, μέτελοι τὰ ἥη Aristoteli I V Ethic. dicuntur homines commodi, faciles, homines commodis moribus. Cic. pro Muræna: *Nemo Catone proavo tuo commodior, comior, moderatior fuit, ad omnem rationem humanitatis.* Id de amicitia: *Atque hos quidem videre licet, eos qui antea commodis*

fuerunt moribus, imperio, potestate, prosperis rebus immutari. Epitaphium vero Hesiodi, quod Pindaro tribuitur, scœdissime deformatum est. Vulgo sic legitur:

Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς τὰς αὐτὸς ἀνελθούσας

Ἡΐοδ' ἀνθρώποις μέτρεν ἔχον σοφίης.

Cælius vertit:

Salve cui pubes, tumulusque bis obtigit unus,

Tu sapias Hesiode, quantum homini sapere est.

Sic quidvis ex quovis potest verti. Quid est ἀνθρώποις μέτρεν ἔχειν σοφίης? Qui ἰδδειπῶς ἀνθρώποις pro cū ἀνθρώποις positum contendunt, illi filices possunt concoquere. Nihil hac lectione absurdius. Veram, elegantem, dignam auctore illius epigrammatis, quicumque sit, accipe ex MSto Vossiano:

Ἡΐοδ' ἀνθρώποις μέτρεα χῆν σοφίης.

Hesiode hominibus tradens sapientiam, sive præcepta sapientia. Totidem litteris in illo Codice scriptum legimus, nisi quod corrupte. Ἡΐοδus pro Ἡΐοδ'. μέτρεα σοφίης est loquendi genus poetis familiare pro σοφίῃ, ut supra μέτρεν ἦβας, pro ἦβῃ. v. 131. vide ibi notas.

v. 314. Δαίμوني δ' οἷον ἦοδ' κ.] Interpretes Græci mire hic argutantur. Omnes δαίμωνα capiunt pro τύχῃ, hoc, ut videtur sensu, cujuscunque sortis & conditionis fueris. Δαίμονες hic esse quod Æschylo πρέπτες, non assequor. Est, ut verum fatear, mira locutio, quam ita judico exponendam esse: τοῦτ' οἷον ἦοδ' κ. hoc est, ἴσ' εἰς θεῶν similis Deo es. ut apud Xenophontem: χαλεζόμορον οἶν σοι ἀνδρεί, pro χαλεζόμορον τοῦτ' αὖ ἀνδρεί οἷον σο. & apud eundem: ἡμεῖς ἢ ἔγνωμεν τοῖς οἰοῖς τε ἡμῖν, καὶ ὑμῖν χαλεπὴν πολίλειαν εἶναι δημοκρατίαν. pro τοῖς τοῦτ' αὖ οἰοῖς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ut hæc duo loca Stephanus recte exponit. Sensus poetæ est, si labore tibi victum comparaveris, beatus eris. Terent. *Deus sum si ita est.*

v. 318. Ἡδ' οἰήσῃ] MS I, ἡδ', II, ἡτ'. lege: Αἰδὲς ἡδ' ἀνδρας μέγα σίνεται, ἡδ' οἰήσῃ. *Pudor alius vehementer obest, alius vero prodest.* Versu sequente in utroque MS. πρὸς ἀνολέειαν, & πρὸς ὄλεον. nisi quod in secundo vitiose ὄλεων. Ὀλεων etiam Palatinus codex habet, utrumque Tzezæ & Stobæus.

v. 321. Χερσὶ] Latini hoc unitatis numero malunt exprimere *Manu agere*. Florus: *Matrimonia manu capta*. nihil notius. v. 326: Ἀνίετ τῆς tritissima poetis Græcis enallage pro αἰετοῦ. Ἔ. utrumque Latinos interpretes fugit. pudet hæc annotare.

v. 324. Αἰδῶ δ' εἴ τ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ] MS I Voss. αἰδῶς δ' εἴ τ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ. alii libri αἰδῶς δ' εἴ γ' ἀναιδείῃ καὶ παύζῃ, quod probat vir doctus & exponit: *pudor impudentiam sequatur, id est posthabeatur*. sed ego vulgatam lectionem retineo, quæ sic exponenda: *Pudorem vero cum impudentia vicerit*. Ὁ παύζειν & καὶ παύζειν est sequi jubere, ut victores solent victos, aut domini jubere solent servos sequi. Apud Hom. ὁπίστας teste Eustath. est δὲ εἰς ἴππους. Hesych: ὁπαζόμενα, ἡγεπαδύσασιν. ὁπαδὲς ἀκρόλυθοι, δῶλο.

v. 326. Ῥ' εἶα τί μιν μαυρεῖσι θεοὶ] MS II: Ῥ' εἶα δὴ μιν αἰμαυρεῖσι. Proclus etiam videtur αἰμαυρεῖσι legisse.

v. 328. Κακὸν ἔρξῃ] MS II: ἔρξῃ cum editione Iasingrina & pluribus aliis antiquioribus. sed rectius ἔρξῃ legitur. a ῥέξω est ῥέξω, & καὶ μεταίτεσιν ἔρξω, ut bene veteres magistri. Tzetzes hic fœde corruptus est. Ἴσον, inquit, τῷ ἐπιόρκω δρᾶ, ὅς τις εἰς ἐκείνου καὶ εἰς φίλον, καὶ εἰς ἀλλοδαπὸν [ὡς ἔξῃ] καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Heinsius legit pro ὡς ἔξῃ, λέξῃ καὶ ποιήσῃ. Scaliger uncis inclusit. Uterque male. Scribendum: ἀλλοδαπὸν ἔρξῃ, καὶ ποιήσῃ βλαβερόν τι. Exponit quid sit ἔρξῃ. καὶ est ἡ γυν, hoc est, exponendi vim habet. ut paulo post: τῷ καὶ πνὸς. τῷ hoc est πνὸς. Aristoph. Pluto: Κακῶς ἔπεπτεν καὶ πίνης λυῖ. *Male egit, hoc est, pauper erat*. sic καὶ millies apud priscos Græcorum scriptorum interpretes. Emendationem nostram video firmari MSto Vossiano.

v. 329. Κρυπταδὴς δ' ἡνῆς] est, *furtivi concubitus*. inepte interpretes: *secreti lecti*. Εὐνὴ enim est *συνουσία*. Hom. Iliad, Ω.

Τέκνον ἐμὸν, τίς μίχεται δούροισιν καὶ ἀχάδων

Σὺν ἔδῳ κεκοίμην, μεμνημένος ἑδὲ πὶ σίτῃ

Οὐτ' ἡνῆς.

Mi fili quamdiu lamentans & dolens tuum cor comedis, neque cibi neque Veneris recordans. Ubi interpretes æque imperite

δὲν ἑὸν cubile verterunt, ut hoc loco. Hos tamen potuisset huius erroris admonuisse Eustathius si ipsum consulissent. Qui asseverat δὲν ἑὸν esse μίξιν præfatus propterea nonnullos hos versus ἀθέλειν, quia οἱ ἀδελφεοὶ τῷ ἑὸν ἀθλεῖν πάντα καὶ μὲν ὅσα ἐκ πλησίστατον ἑὸν γυναικί. sed & quæ statim sequuntur δὲν ἑὸν Homero esse συνουσίαν ostendunt: ἀγαθὸν ὃ γυναικί παρ' ἐὸν φιλότιμῳ μίσγασθαι. Bonum vero est cum muliere consuescere. Phavorinus: Εὐνὴν ἢ μίξιν τὴν κατὰ δὲν ἑὸν δηλοῖ ἀλλὰ καὶ τὴν συνουσίαν, ὡς ἐν τῷ δὲν ἑὸν τῷ γυναικίαν παρ' ἐὸν τῷ ἑὸν πρὸς τὸν ἑὸν. Hinc & δὲν ἑὸν est μίξιν γυναικί. Iliad. β. θεὰ βροτῶν δὲν ἑὸν οἶσε. Odyss. ε. παρ' ἀνδράσιν δὲν ἑὸν est cum viris consuescere. Paulo in litteris ad Romanos exaratis κατὰ τὴν eadem ratione est συνουσία, cum cap. XIII vetat ἀφελαιεῖν ἐν κατὰ τὴν καὶ ἀσελγείας.

v. 328. Ἀλιτρώμεται] Reposui ex MS II & vetere Palatino, ἀλιτρώμεται. vide Etymologicum Magnum. v. 330. γῆρας ἑὸν est ipsa senectus. Nec aliter Latine debet exprimi. Tales periphrases innumeræ apud præfatos Græcos poetas occurrunt, ut de multis jam nos ipsi & alii viri docti monuerunt. Pleræque abhorrent ab usu & consuetudine Latinæ linguæ, in quam illas verbum de verbo exprimendo transferre imperitia est.

CAPUT IX.

Θῦο, θύειν. Vetustissima sacrificia gramen, & alia quæ tellus producit, non animalia. Κλῆρες ager. Χοῆμι ἐλχόμενον. Χῶρος. Χωρίτης. Τεζες & Προclus correcti. Μιτρεῖας. Καί. Hesiodus ter emendatus. Ἀρχεὶς πῖθου. βλαβερὸν. Obnoxius. Θυμὸς ἐν φρεσίν. Multæ interpretum hallucinationes.

v. 337. Σ Ποιδοῖσι θυῖσι τε ἰλασκεῖς] MS II, editio Stephani, Ilingrini, aliæque meliores: θυῖσι. Itaque ut versus constet legendum ποιδοῖσι θυῖσι. Proclus etiam sic legisse videtur: Καὶ ἀγνῶς, καὶ κατὰ τὸν ἑὸν, καὶ θυῖσι καὶ ποιδοῖσι ἰλασκομένους. Latini vero interpretes pessime vertunt: Libaminiibus atque hostiis placare. Atqui de hostiis jam dixerat præcedente versu: ἐπὶ δὲ ἀγλαὰ μέλη καίειν. nitida femora adole. Sic interpretare. ἀγλαὰ sunt nitentia adipē, quæ cooperiebantur ut docet in Theog. Stulte igitur hic rursus hostias inculcet. Θῦο Græcis est θυμίαμα, odorem, odores, qui diis adolentur, quod

quod proprie vocant θύειν, hoc est odoramaenta accendere, quibus solis olim faciebant. Synes. hymno VII: de Magis:

Ἄλμ' ὄσφ' κομίζετι,
Σμύρνης ἐσχαρίσμεθα.
Χρυσὲ τ' ἀναθήμεθα,
Λιβάνη τι θύη καλὰ.

Eia munera ferte Myrrha libamina, Aurique donaria, Thurisqna odores suaves. Θύειν enim est θυμῶν suffire ut tradit Porphyr. II de abstinentia animalium. Postea ad alia quoque quæ diis offerebantur munera translatum, & tandem ad victimarum mactationem. Porphyr. II de abstinentia animalium: Δείδρα μὲ γὰρ δὴ παρὲς ζώων ἀνέδωκεν ἡ γῆ· τῷ δίδραν κὶ πολὺ παρόθεν τὴν ἐπιταίον θύων μὲν πᾶσαν, ἥς δρεπόμενοι φύλλα κὶ ῥίζας κὶ τὰς ὅλκας τῷ φύσει αὐτῶν βλαστῶν, κατέκαιον ταύτην τὰς φαινομένους ἔρανας θύειν τῇ θυσίᾳ διεξέμενοι, κὶ ἀλγὺν πύρρος ἀπαθανάτιζοντες αὐτοῖς τὰς πύρας. ταῦτοις γὰρ κὶ τὸ πῦρ ἀθάνατον φυλάττομεν ἐν τοῖς ἱεροῖς, ὃν μέλιστα αὐτοῖς ὀφειώμεθα. ἐν δὲ τῷ θυμιάσει τῷ δὲ γῆς, θυμιατῆραί τι ἐκάλεον, κὶ τὸ θύειν, κὶ θυσίας. ἃ δὲ ἡμεῖς ὡς τὴν ὑπερῶν πλημμέλειαν ἐκφαίνοντα ἐκ δὲ ἡμῶν ἐξ ἀπομυρ τὴν ἀλγὺν τῷ ζῶον δοκῶσαν θεοπρακίαν καλεῖντες θυσίαν. Terra prius arbores quam animalia protulit: ante arbores vero gramen quosannis nascens, cujus folia & radices, totaque illius natura germina colligentes flammis adolebant: hoc sacrificio Deos visos caelestes excipientes, & per ignem honores illis reddentes immortales. His etenim ignem perpetuum, cum sit iis simillimus, in templis asseruimus. At ex eorum quæ terra nascuntur sufficientis in sacris adhibitis, acerram θυμιατῆραί appellarunt, & sacra facere θύειν, & sacrificia θυσίας, quæ omnia nos non recte interpretamur, quasi erroris illius qui postea irrepfit, essent indicia, ideoque eum, qui ex animalium mactatione videtur esse, cultum θυσίαν vocamus. Idem inferius eodem libro: Ἐπεὶ κὶ ἀπόλων παραιῶν θύειν κὶ τὰ πάντα, τὰ πένη κὶ τὸ ἔθνος τῷ πατρίων, ἅπειν ἄγειν ἵσκειν εἰς τὸ παλαιὸν ἔθνος. Τὸ δὲ παλαιὸν ἀλγὺν ποπῶν κὶ τῷ κερπῶν ἡμῶν, ὡς ἀπεδείξαμεν. Ὅθεν κὶ θυσίαι κὶ θυσίαι, κὶ θυμῶν ἐκαλεῖν, κὶ αὐτὸ τὸ θύειν τῷ θυμῶν εἶχον, κὶ τῷ πᾶσι ἡμῶν λεγόμεν ἐπιθύειν. ὃ γὰρ ἡμεῖς ἡμῶν θύειν λέγομεν ἔδειν ἔλεγον. Ἐρδον

Ἀπόλλωνι πλεῖστας ἱερὰ τῶν βασιλέων καὶ αἰγῶν. Quia etiam Apollo cum precipit sacra facere secundum patrios, id est patribus receptos ritus, ad antiquum morem nos reducere videtur. Vetus autem sacrificandi mos erat per placentias & fructus, uti demonstravimus. Unde sacrificia θυσιάαι, & θυλαί, & θυμίαι dicebantur, & ipse actus sacrificandi τὸ θύειν, idem valuit, quod suffire vel adolere, quod nunc vocatur ἐπιθύειν. Quod enim nos θύειν dicimus, illi ἐρθεῖν dicebant. Θύειν igitur est suffire. hinc θυῖον est odoramentum, unde Latinum thus, ut a πύον pus, ut ostendit vir maximus ad Solinum. quia præcipue in sacrificiis postea thure sunt usi. Inde nobis etiam thus wyroock dicitur, quasi sacer fumus, sicut in Germania festi dies quibus natalis Christi celebratur, wynacht, hoc est sacra nox ab illa nocte, quam præcipue colunt, quia in illa Christus natus esse creditur. Galenus θύειν optime exponit θυμιαμαίω, αἰσθμαίω. Proclus & Moschopulus hoc loco ψυιαί. Eustathius πίμματα. Postea enim ad omnia quæ diis offerebantur translatum, ut & θύειν. Sed hic in propria notione capiendum.

v. 339. Ὅφρ' ἄλλων ἀντὶ κληῖρον] Interpretes: ut aliorum emas sortem. Male. vertendum: ut aliorum emas agrum. Κληῖρον est fundus, ager, possessio, quia agri sunt præcipua facultatum & bonorum, quæ possident homines, pars. Κληῖρον omnia bona significat. Hesych. κληῖρον, ἐστία. proprie tamen bona quæ hereditate venerunt, ut Latinis fors. Liv. Puer in nullam sortem bonorum natus, est qui non habet patrem in cujus patrimonium successionem speret. Consortes ὁμόκληροι, ejusdem hæreditatis participes, cohæredes. Olim enim sorte hæreditas dividebatur. Postea omnia bona quæ possidemus quacunque ratione parita, & κατ' ἐξοχὴν agri, possessiones dicuntur κληῖρον. Theocritus Ἡρφακλίσκου.

Ὅπ ποτα κληῖρον ἀπαιτῶ καὶ οἰνίπιδος μίγμα Τυδάς
Ναῖς.

Quum ottonem agrum & viniferum latum solum Tydæus
Tenevet.

Herodot. Melpom. φθείρων τὸ Συρίων τὰς κλήρας. Syrorum agros vastans. Hinc & κληρῶρες apud eundem est colonus, cui data pars agri colenda & possidenda.

v. 341. Εἰ γάρ τοι κὲ χεῖμα ἐξώριον ἄλλο γήνηται.] *Sic enim tibi negotium aliud rusticum inciderit.* Sic hic versus exponendus. Vulgo inepte: *Sires aliqua fortuita eveniat.* Χεῖμα ἐξώριον, est res, quæ ad agrestes, & ruricolas pertinet, opus & negotium rusticum. χῶρος enim & χῶρος est vicus, pagus, ager. Hesych: χῶρος, ἀγρός. χωρίτης est rusticus. Idem: χωρίτης, ἀγρώτης, ἀγροικός. χωροβαλεῖν in agro spatari. Chorobates apud Vitruv. instrumentum quo agros metabantur, Latinis gruma, quamvis & aquis librandis inserviret. χωρίον villa, prædiolum. Proclus legit olim ἐκώριον, uti ex ejus explanatione apparet, quamvis vulgo legatur ἐξώριον. ἐκώριον vero idem est quod ἐξώριον, nempe quod in eadem κώμη geritur. Posses quidem etiam exponere ἐξώριον οἰκείον, ut sit negotium in tuis ædibus incidens, domesticum. Suid. ἐξώριον οἰκείον. Sed altera præstat interpretatio. Rustica enim hæc præcepta sunt, quæ χωρίταις dantur.

v. 346. Πῆμα κακὸς γείτων] Ad quod confirmandum Proclus & Tzetzes afferunt Αἰτωλὺς κὲ Λακεδαιμόνιος, Καρχηδόνιος κὲ Βυζαντινός, qui propter vicinitatem mutuis cladibus & damnis perierint. Sed quid audio? Num Carthaginienfes & Byzantini tantis locorum intervallis disjuncti sunt vicinè legendum Χαλκηδόνιος. Chalcedon enim contra Byzantium sita. Mox Tzetzes: δέικνυσι τὸ Πλάτωνα. Θμιστοκλέα γάρ φασιν ἢ Πλάτωνα πεπεσκότα τὸν ἀγρὸν λέγειν, ὅτι ἀγρὸν ἔχῃ γείτονα. Non hoc Platonis dictum est sed Catonis; legendum igitur Κάτωτα. Sic etiam Vossianus codex. Sed hæc præstat differre ad interpretes ex quibus infinitas pœne mendas eluimus.

v. 347. Εὐ μὲ μετρεῖσθαι] Glossæ MS Vossii: καλῶς δανείζεσθαι. Hesych. μετρεῖν, δανείζει. μετρεῖσθαι, δανείζεσθαι. Μετρεῖσθαι est sub usura mutuum petere sive mensura, sive pondere, sive numero constet. Cic. I de off. *utendum accipere vertit: Quia si ea quæ utenda acceperis, majore mensura, modo possis, jubet reddere Hesiodus, quidnam beneficio provocati facere debemus.* Male ergo interpretes: *Recta mensura mutuum accipe*, quasi de iis solis rebus loquatur poëta, quæ mensura consistunt, ut multis docuit Salmasius libro de Usuris. Inferius v. 396:

ὥς καὶ γὰρ ἐπ' ἐμὲ ἔλθης, ἐγὼ δὲ τοι οὐκ ἐπιδίδωμι
οὐδ' ἐπιμετρέησω.

*Sicut & nunc ad me venisti, ego vero tibi non amplius donabo,
Nec amplius mutuum dabo.*

Glossæ Vossianæ MS: ἐπιμετρέησω, δανείσω. Proclus. ὁ χρηστὸς
bene. Notant enim veteres Grammatici χρηστὸν ἐπὶ φίλων dici,
δανείσκειν ἐπ' ἀποδείξιν. Suidas: Δανείσκει τὰ τε χρηστὸν αἰρετά-
τερον. Τὸ μὲν γὰρ χρηστὸν ἐπὶ φίλων, τὸ δὲ δανείσκει ἐπὶ τῷ τυγχίνει.
Antiquissimis certe scriptoribus δανείζειν, non est sænori loca-
re, sed mutuum dare sine usuris.

v. 353. Τὰ παροισιὶ παροισίην] An hoc est quod interpretes
volunt, *mutuantem se jura*? Quanto rectius Græci magistri in-
visentem invise. Qui eo, inquit, ingenio sunt, ut mutuis amici-
tiæ & consuetudinis commerciis delectentur, cum iis cole ami-
citiam. Idem sensus versus sequentis: qui libenter sua cum aliis
communicant, iis tu libenter impertire, si quibus opus habue-
rint. v. 351 MS I, ἴσκι ἄτησιν.

v. 357. Καὶ μίχα δάη] Revocavi pristinam lectionem ex
MS II & Proclo, qui legunt καὶ μίχα δάη. Καὶ, quod interpo-
latores fugit, est καὶ, καίπερ, καὶ εἰ, ut statim: καὶ τὸ σμικρὸν εἰς.
et si sit exiguum Aristoph. Plut. Εὐὺν δὲ σύζυγον λάβω πινὰ καὶ σίκυ-
νον, ἢ ἱερὸν τῶν θεῶν ἢ γὰρ ποιήσω τήμερον. *Si socium cepero ali-
quem et si imbecillum, potentem tamen hodie faciam.* Pro quo
scriptores orationis solutæ malunt dicere καὶ τοι, καὶ τοιμή.
v. 358, αὐτὸς est ἡγέλων libens, uti in aliis locis accipi viri erudi-
tissimi docuerunt.

v. 359. Ἐπὶ σμικρὸν ἡγάθειο] MS σμικρὸν. quod verum
est. Tzetzes Versu ab hoc secundo: ὅς δ' ἐπ' εὐνὴ φέρει. v. 382:
ἔργον τ' ἐπ' ἔργον ἐργάζεσθαι. Subscribunt Moschopulus & Tzetzes,
& veteres scriptores plurimi qui hunc locum laudant.

v. 364. Ἀνίχα καὶ δέ.] est *hominem sollicitum habet*, non *ledit*.
Hom. καὶ δέ δὲ θυμὸν. *Animum sollicitat.* sequente versu, βλαβή-
ρην est damno, periculis & variis casibus obnoxium. perperam
interp. *noxium*. Sic etiam Latinis *obnoxius* simpliciter, est op-
portunus injuriæ. Flor. III, 20, *Et ipsi (servi) per fortunam
in omnia obnoxii.* Lib. IV, 4: *Cum intra decem & octo annos,*

tenerum & obnoxium & opportunum injuria juvenem videres. Phædrus: *servitus obnoxia, quia, quæ volebat, non audebat dicere.* Senec. ep. 61 corpus humanum vocat *obnoxium domicilium animi.*

v. 367. Ἀρχομένης ἢ πίθου καὶ λήγοντος ὑπέρτου.] Stulte Latini interpretes: *Incipiente vero dolio & desinente saturato te.* Quid incipere & desinere dolium Latinis auribus sonet ego non exputo. Verte: *Quum relinquitur dolium, & fere est apertum, saturare.* Ἀρχομένης πίθου est ἀνοίγειν πίθον, Theocrito Ἀρχομένην, Terentio *relinere dolium.* Longe ineptius inferius ἐν ἡμέραις v. 51. ἀεὶς ἢ ἀρχομένης πίθου vertunt: *optimam implendis doliis, quum sit, optimam aperiendis doliis.* vers. sequ. δὲ ἡ u-terque MS, ut bene restituit Heinsius.

v. 369. Μιδῶς δ' ἀνδρῶν] Hic cum sequentibus duobus versibus in MSto primo non comparet, & expunctos olim fuisse a nonnullis Proclus testatur, a Plutarcho tamen vindicantur & probantur. vide Proclum.

v. 376. Μανθάνεις ἢ πῶς σῶσαι.] MS I σῶ, cum glossa ἐπαίχῃ. Pulchre D. Heinsius observavit hos versus esse transpositos, & eleganter illos exponit, quem vide. Sine MSS auctoritate nihil tamen sustinui mutare.

v. 381. Ἐν φρεσὶν ἦσιν] MS I σῶσιν. I I: σῶσι. leg. φρεσὶ σῶσιν. θυμὸς ἐν φρεσὶν, ut apud Plautum: *Mens animi.* & Catullum: *Nec potis est dulces Musarum exponere factus Mens animi.*

CAPUT X.

Distinctio vulgaris librorum Hesiodi deleta. Hesiodus bis emendatus. Veteres nudi faciebant opus. Ἔργα Ἀγροικῶν καὶ ἡμετέρας. Proclus emendatus. Οἱ δὲ Τιμώδων. Χρήματα. Χρηστέα. Nicolai Damasceni locus vindicatus. Ἄλιαν interpretes ter reprehensi. Τῶν, πῶν. Quærere. Ἔργον. Opus. Ὁξύς ἡλίος. Sol acutus. Sol acris. Sirius acris. Claudianus emendatus. Χιὼν Ὁξεία. Ζῆς pro cœlo. Lapsus crebri interpretum indicati.

B Iσλίον β] Expunxi hanc distinctionem quam & codices manu exarati, & veteres scriptores cum interpretibus ignorarunt. In primo Vossiano hic omnia perpetua & continua serie
sine

sine ullo distinctionis vestigio perscripta sunt: sicuti & in Procli commentario manu exarato, quem mihi utendum dedit Marquardus Gudius noster. In secundo non nihil quidem spatii inter versum 383 & sequentem intercedit, ut possit capere indicem hunc, qui vulgo præponitur. sed nec hic nec alii, si qui sunt, libri nobis tanti sunt, ut istam distinctionem *χθις κὶ παύλιω* natam ferendam existimemus ingratis totius antiquitatis quæ nullam hujus operis divisionem in duos libros agnoscit.

v. 389. *Εἰς γὰρ ναίεισσι*] MS I & II: *ναίεισσι* nisi quod in secundo addatur *σιν*. & sic versu abhinc tertio uterque pro *ναίεισιν*, *ναίεισι*. Est hæc Dorum dialectus. vide supra ad v. 224. In hoc ultimo versu liber secundus inserit *δε*: *Ναίεισι γυμνὸν δὲ παίρειν γυμνὸν δὲ βοῶειν*.

v. 392. *Γυμνὸν δὲ ἀμύνει*] MS I Vossianus, & Codex Palatinus: *ἀμύνειν*. Sic etiam in carmine, quod dicitur certamen Homeri & Hesiodi. Nec aliter Proclus legit: *Ἀμύνει, σω-αθροίσειν, ἢ πείσειν*. Illud enim *ἀμύνει* quod in edito Procli Commentario præcedit τὸ *ἀμύνει* a sciolo ex Hesiodi vulgatis editionibus insertum esse puer admodum vidi. & recte me vidisse codex postea manu exaratus Marquardi Gudii ostendit: qui illud *ἀμύνειν* non agnoscit. In quo & paulo ante legitur, *γυμνὸν δὲ ἀμύνει*] *ὡς ἂν παύειν*. non ut vulgo *ἀμύνει*, quod ab imperitis in Hesiodo primum suppositum qui secundam ab ultima in *ἀμύνειν* non producte poni sibi persuaserant. Cur vero nudis arandum, ferendum & metendum esse præcipiat Hesiodus, sicut & eum secutus Virgilius Georg. I: *Nudus ara, fere nudus*, docet Servius: *Nudus ara, id est, adeo sereno caelo, ut vestimentis non egeas. Nam dicit nudum esse debere, quasi aliter non oporteat aut possit: sed sub tanta serenitate dicit hac agenda ut & amictus possit contemni*. quam explicationem Servius debet Proclo, cujus priorem expositionem vide: binas enim hujus loci affert. Sed prior verior est. Veteres tamen nudos plerumque fecisse opus ostendit Plutarchus in vita Catonis Majoris: *Πυθόμηνος ὃ τὴν αὐτοτελείαν κὶ δύναιεν αὐτοῦ ὡς τὸ εἶναι τῶν, κὶ γὰρ μέγας ἐξηγυμνὸν ὅτι παύει μὲν εἰς ἀγροῦν βαδίζει κὶ περὶ σταται τοῖς δρομέοις, ἵππεσιν δὲ εἰς τὸ χυλεῖον, ἂν μὲν ἢ χειμῶν, ἐξωμίδα λαβὼν, ἵππους ὃ γυμνός*

μηδὲς ἐργασίμῳ μὲν τῷ οἰκιστῶν, ἐοδὶ δὲ αὐτὸν ἄρῃν ὁμῶς κα-
 θήμῳ, καὶ πίνῃ τὸ αὐτὸν οἶνον. *Cujus cum labores & rationes vi-*
vendi accepisset (Valerius Flaccus) a servis, mirareturque cum
narrarent illi mane eum forum adire, & praesto esse ejus opera u-
temibus: regressum ad villam tempore brumali vestitum exomi-
de, aestate operari cum servis nudum, eadem mensa, eodemque vo-
sci pane, atque idem vinum bibere. Et Aurelius Victor in Quin-
 ctio Cincinnato: *Quinctius Dictator dictus, ad quem missi*
legati nudum cum arantem trans Tiberim offenderunt, qui insi-
gnibus sumptis Consulem obsidio liberavit. & apud poetam: nu-
di messores.

v. 397. *Θεοὶ διστεκμήρατ']* Per Deos Graeci hic intelligunt
 alii stellas, alii elementa, qui non sunt audiendi. Dii, inquit He-
 siodus, labores hominibus imposuerunt.

Ἐφ' ἣν μὲν εἶδες, ὅστις ἔπειναι βροτῶν.

Nemo enim est mortalium qui non laborat. ut Sophocles ait.
 Hoc autem a diis, qui secundum Epicharmum τὸ πᾶν πωλῶ-
 σιν ἡμῖν πάντα πύραυλ', labore omnia bona nobis vendunt.
 Quod hauserunt ex Mose ut infinita alia, apud quem ad Adamum
 ipse Deus: *Εἰς ἰδρῶτι τῷ ὥρῳ σου φαίγῃ τὸ ἄρτι σου. Ἐργα δὲ*
πεκμαίρεσθαι, est labores imponere. *Διστεκμαίρειν*, *πεκμαίρειν*
 non solum est *σημειῶσθαι*, sed & *κατασκευάζειν*. Etymologici Ma-
 gni auctor: *πεκμαίρω σημαίνω τὸ κατασκευάζω, καὶ τὸ σημειῶμαι.*
 Superius v. 228: αὐτοῖς

Ἀρχαλίον πόλεμον πεκμαίρεται Εὐρύοπα Ζεύς.

Ipsis

Molestum bellum immittit omnia videns Jupiter.

Recte Glossæ MS. hoc loco διστεκμήρατ', ὥρῳσι πύραυλ'.

v. 402. *Χεῖμα μὲν ἔπειξας]* Terent. Adelph: *Nunquam rem*
facies, abi, nescis inescare homines.

v. 405. *Οἶον μὲν πρώτῃ γυναικί τι]* Non hic ab Hesiodo
 intelligi uxorem, ut vulgus cum interpretibus Latinis accipit,
 sed ancillam, quæ domum custodiat, versus sequens arguit, qui
 hanc *γυναικα κλητὴν ἔμετα* emptam non nuptam appellat,
 quod olim monuerunt ad hunc locum veteres magistri. Ari-
 stoteles quidem in Oeconomicis & Politicis *γυναικα* sumit pro
 uxore,

uxore; non vero κλητὴν; ut viri docti affirmant. Nec judicandum est Philosophorum principem Hesiodi mentem non habuisse exploratam: sed potius cum hunc versum suo voluisse accommodare instituto, ut sæpe solent Philosophi. Nam Mureto, homini quotquot a renatis litteris fuerunt, disertissimo & elegantissimo, qui auctoritate Aristotelis permotus sequentem versum tanquam supposititium jubet expungi non est ut suffragemur, si vera sunt quæ Timotheus apud Proclum de Aristotele commemorat, illum nimirum adductum hac Hesiodi sententia post obitum uxoris cum Herpylide ancilla consuevisse & ex illa sustulisse filium. quamvis & hic Aristoteles maluerit suo obsequi ingenio & auctoritate Hesiodi suam tueri vivendi rationem quam poëtæ monita sequi. Nam poëta nec de pellice, nec de uxore loquitur, sed de famula pretio comparata. vide Proclum, apud quem pro οἱ αὖτε Τίμαιον legend. οἱ αὖτε Τιμόθιον. de quo Diog. Laërt. in vita Aristot. οἱ αὖτε Τιμόθιον vero non sunt Timothei discipuli, sed ipse Timotheus Atheniensis, qui vitas Philosophorum a Diogene Laërtio toties laudatas memoriz prodidit. οἱ αὖτε ὁ Τιμόθιον, elegantissimo idiotismo est ipse Timotheus. ut apud Polyb. οἱ αὖτε Ἄνωνα καὶ τὴν Βάρκαν est Anno & Barcas. οἱ ἀμφὶ τὴν Κερίωνα καὶ Σιμμίαν apud Ælian. Crito & Simmias. & mille talia.

V. 402. Χρημέλα δ' ἐν οἴκῳ πάντ' ἄρμεμα ποιήσασθαι] Homeri, & Hesiodi tempestate χρημέλα notabant omnes facultates, omnia quæ in bonis habebant, non nummos aut pecuniam, cujus usus tum adhuc erat Græcis ignotus. hoc loco autem singulari notione significat οἰκητήρια σκεύη, instrumentum domesticum, supellectilem, utensilia. nimirum ἀπὸ τῶν χρησίων. propter eandem causam ab Alcæo in Pasiphaë χρητήρια σκεύη dicuntur. quamvis Plato Comicus in Hellade illa tantum vasa, quibus utebantur αὐτὸς θεωρεῖται καὶ θυσιῶν dixerit χρητήρια, recte tamen etiam omnia τὰ κατ' οἰκίαν χρησιμὰ appellari χρητήρια docuit Pollux X cap. 1. Sane in hac notione legitur apud Nicolaum Damascenum in fragmento historiz universalis, quod Stobæus nobis servavit; Κερίωνι τὸ ἐμπύχων εἶδεν ἀποκτείνουσι. καὶ ὃ κερέμια τὸ χρητηρίων ἐν χρυστοῖς ἐλυτοῖς φυλάττουσι. Αἰ-
ιοι

τονί nullum animal mactant. Vasa figulina ad quotidianos usus parata in aureis involucribus custodiunt. Sic rectissime hunc locum vertit, Vir incomparabilis quem honoris causa nomen, Henricus Vallesius. Bene & omnia habent. χρυσή-
εια sunt vasa, domestica, utensilia, siue sint pretiosa, siue
vilia, & nullius rei. Eadem autem ratione ut χρυσήεια sic
& χρύμματα omnem notant supellectilem, κατ' ἐξοχὴν ta-
men de vasis & sacra templorum supellectile frequenter ac-
cipiuntur. Ælian. Παικιλ. ἱστορ. lib. 1. cap. 20: Διόνυσος ἐξ
ἀπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρύμματα. Ubi
Gefnerus vertit: *Dionysius ex omnibus Syracusarum templis
& delubris per sacrilegium pecuniam abstulit.* Paulo post: Τὰ
δ' Ἀπόλλωνος καὶ τ' Λευκοθέας ἀπάντα ἐσύλησε χρύμματα. Ubi
rursus interpres: *Universas Apollinis & Leucothea pecunias
nefario scelere abripuit.* Pessime. cum utroque loco significen-
tur vasa sacra diis illis consecrata, quæ abstulit Dionysius,
sicut inter illa commemoratur ibi mensa sacra Apollini de-
dicata. Lapsus quoque est idem vir doctissimus in interpre-
tatione hujus vocabuli in lib. VI, cap. 9: *Ἀριστοτέλης ἀσπαρ-
σάνδρῳ τὰ ἐν τῇ πατρὶος χρύμματα ἤρμησεν ἐπὶ στρατείαν.* *Aristo-
teles abliguritis omnibus pecuniis, quæ ex hereditate parentis
ad ipsum venerant, in militiam profectus est.* Vertendum erat,
consumptis omnibus facultatibus. quamvis non ignorem pecu-
niam apud Latinos etiam pro toto patrimonio capi, sed inter-
pretem de nummis solum cogitasse, cum ita verteret, satis
constat.

v. 408. Ὁ δὲ δρῶνται σὺν τῇ πηλῇ] MS I Voss. ὁ δὲ δρῶνται
σὺν τῇ πηλῇ. quod glossæ MS explicant: *στρίσκη δ' ἡμερικῆ ὀρ-
γάνῳ.* Videntur sane veteres dixisse πηλῇ & πηλῇν. Hesych. *πηλ-
ῶσαι, στρίσκαξ.* Apud eundem tamen legitur etiam *πητή, δῶ-
ρεια, ἑνδεα, στέρσις.* *Τητώμνη, σερωμνη. Τητώμνη, στρίσκα-
μνη.* Auctor Etymologici magni: *πητῶ Ἡσίοδος. σημαίνει τὸ
ζήεις. ἐκ δ' αὖ τῶν σημαίνοντι τὸ ζήτῳ γίνεται καὶ ἀναδιπλα-
σιασμένον πετῶν, πετῶ, καὶ κατ' ἐκδοσιν τητῶ, & quæ sequuntur.*
Platoni III de leg. φρενῶν τητώμνη, sunt mente capti. Sopho-
cles Philoctete: *πηλῆν πρὸς οἶκον τῇ μῶν τητώμνη.* *Navigo ad*

meam patriam meis rebus privatus. Sicut autem *την* proprius est quæro, deinde careo, destituor, sic & Latinis quærere est abesse, desiderari. Senec. ep. 91: *Lugdunum quod ostendebatur in Gallia quaritur.* Petron. de Eunuchis: *quærit se natura mi invenit*, hoc est, desideratur suum opus, quæ marem condidit, nec tamen invenit marem esse, quem fecerat. Stat. Theb. II: *Fam tropidi se se quærunt numerantque.* Cic. act. II in Verr. cap. 10: *Nego esse quicquam a testibus dictum, quod aut vestrum enipiam esset obscurum, aut cuiusquam oratoris eloquentiam quæreret.* hoc est, ad quod explicandum desideretur vir disertus. dicere quod quærat eloquentiam est infantem esse, indisertum. Nam quæ quæruntur non adsunt. Hinc & Plauto in *questione esse, questioni esse*, est abesse, non præsto esse, in Pseud. Cistellaria, & Casina. Hinc & illæ venustæ locutiones *Siciliam in Sicilia*, apud Cic. in *epulis epulas* apud Ovid. *Sammium in Samnio* apud Flor. *pontum in ponto quærere* apud Manilium, de quibus Cl. Gronovius in observationibus.

v. 409. Μινύδη δὲ τοι ἔρῃ] hoc est, ne cum tempus effluerit, non possis opus, quod tum faciendum erat, facere. ἔρῃ κατ' ἐξοχῶν hic est opus, labor rusticus, qui impenditur agro colendo, ut & versu sequente & ipso indice libri huius ac infinitis aliis locis. Florus I, 9: *Medium erat forte tempus semensis, cum patricium virum immixtum aratro suo licet in ipso opere deprehenderet.* Apud Terent. Cic. *opus facere*, de opere rustico. Hæc trita sunt.

v. 411. MS uterque ἄτησι.

v. 414. Ἡμεῖς δὲ λήγῃ μὲν ὄξιν ἡλίαισιν] ὄξιν ἡλίαισιν non est celer ut Græci volunt magistri, sed *θερμὸς*, fervens, ardens, acer. Pindar. Olympionic. 7:

ἔχ' τί μιν ὀ-

ξεῖν ὁ γλυκὺς ἀπὸ Πάτης

Πῦρ πτόντων δ' ὀξὺς ἵππων.

Habetque ipsam (Rhodum) fervidorum genitivum radiorum patw, ignem spirantium dux equorum. Aratus de Sirio:

ἢ ὅ οἱ ἄγρη

Ἄστει βέβληται δεινὴ γλῶσση, ὅς ῥα μέλιτος

Ὄξεια στείρα, καὶ μὲν καλέουσ' αἰθρηποὶ

Στείρον.

Vertit Avienus:

Æstuat in mente, multus rubor imbuat ora

Stridit anhelanti face pestifer aëra motu,

Torret & immediis terras coquit ignibus astri.

Horum imitatione Horatius solem ferventissimum dixit *acutum*. lib. I. ep. 10.

Est ubi plus tepeant hyeme? ubi gratior aura

Leniat & rabiem canis & momenta leonis,

Cum semel accepit solem furibundus acutum?

Lib. I. Sat. 6 vocat *solem acrem*.

Ast ubi me sessum sol acrior ire lavatum

Admonuit.

Lucret. VI:

Hunc homines sensum nimis admirantur & acri

Solo putant subter terras fervescere raptim.

Florus II, 6: *Observato loci genio quod & sol ibi acerrimus, & plurimus pulvis.* Restituenda est hæc vox Claudiano. In epigramm. de crysallo, cui aqua inerat:

Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius axis.

sic enim hic versus legendus. Vulgo circumfertur: *Quem neque constrinxit hyems, nec Sirius axis*, sine sensu. In nonnullis codicibus est *ardens*, quos sequitur Nicolaus Heinsius, vir suavissimi ingenii & summæ eruditionis, qui in carminibus novis pangendis, & veteribus castigandis ac suo decori restituendis nulli, qui in hoc studiorum genere elaborant, est secundus. Mihi tamen *ardens* videtur glossa & explicatio *ἔακρης*, quod vitio descriptorum transit postea in *axis*, quod non frustra tot codices retinent. Sicut vero hic *ὄξεια*, sic contra apud Pindarum *χρὼν ὄξεια*, nix acuta, ut apud Horatium *frigus acutum* est vehemens, & *acris hyems*, sæva. Omnia enim quæ penetrant & vehementer lædunt Latinis dicuntur *acuta*, *acria*, Græcis *ὄξεια*.

v. 415. Καύμω[?] ἰθαλίμω] est ἰδρω[?] κινῶ[?], ut melius omnes Græci, quam Latini, qui stulte: *caloris humidum*. Hesych: ἰθαλίμω καύμω τὸ ἰδρω[?] ποῖον.

v. 415. Μιστρω[?] ὀμβρ[?] ζῶν[?] ἐλ[?] MS I.

ὁμολογῶσι. Græci magistri nescio quid de Jove cœli & pluviarum domino hic nugantur, cum Jupiter hic sit, ut sexcenties poëtis, cœlum, aër. inferius 488:

Τῇ μὲν Ζῶς ὕψι τεύτεται ἡμεῖς, μηδ' ἀπληροῖται.

Tunc Jupiter pluat triduo, neque desinat.

v. 564: Εὐτ' ἂν εἰ ἐξ ἡμεῖς μὲν προπᾶς ἡελίοιο

Χείμερ' ἐκπλήσῃ Ζῶς ἡμεῖς.

Cum autem sexaginta post conversionem solis

Hybernos perfecerit Jupiter dies.

Theocritus: Χ' αἰ Ζῶς ἄλλοτε μὲν πῖλ' αὐθεῖ, ἄλλοτε δ' ὕψι.

Jupiter alibi est serenus, alibi pluit.

Horat: Nivesque deducunt Fovem. Sed hæc quis ignorat?

v. 416. Μῆτις δ' ἀπίπτει βρόπιον ἄερος] Perverterunt sensum hujus loci interpretes, cum vertunt μεταπίπτει, μεταίεται. Vertendum: *movetur*. Facilius, inquit, movetur corpus autumnino, quia vires suas jam recepit, quas nimii solis ardores attriverant, ut pares nunc possint esse laboribus ferendis, & materiz cœdendæ.

C A P U T X I.

Σείρει pro sole & quovis sydere. Hesiodi aliquot loca illustrata. Ἀθιναῖς δμῶς. Ἐράτη. Θιάδ' ἀεθλοῦ. Αὐτίγος ἀεθλοῦ. Buris. Γυῖς. Πικτὸς ἀεθλοῦ. Ἑλυμα. Ἰσσοδός. Interpretum crassi aliquot errores. Pollux emendatus & mox Hesiodus. Ἑλικος βίας. Ἄρατος. Ζῶς. Χθίνος. Pluto & Proserpina dii agricolarum. Pluto divitiarum dator. Hesiodo rursus medela.

v. 417. Δ Η' γὰρ τίτι Σείρει ἀσῆρ] Sirius hic non est caniculæ sydus, sed sol, ut non solum antiqui interpretes Hesiodi; sed & Suidas interpretatur: Σείρ, σείρως ὁ ἥλιος, αἰ δ' καὶ σείρει. Noster inferius vers. 587:

Ἐπεὶ κεφαλῇ καὶ γένει Σείρει ἄζη.

Quoniam caput & genua sol affligit.

In Theogonia, v. 152:

Ὅστις δὲ σφί περὶ ῥινοῖο σαπίσης

Σείρειν ἀζαλίσοι καλαινῇ πύθισθ' αἶψα.

Ossa autem ipsis pella circum putrefacta sole sub torrido in nigra
putre-

putrescunt terra. Archilochus:

Πολλὰς μὲν αὐτῶν σείει καὶ θάναται
ἔξυς ἐκ ἀμπῶν. Multos illorum sol siccabat acutum splendens. Sic
hunc locum capiendum esse docet Hesych: Σείει κυνὸς δίκην.
Σοφοκλῆς τ' ἀερῶν κυνῶν. ὁ δὲ Ἀρχίλοχος τὸν ἥλιον, Ἰσχυρὸς δὲ
πάντα τὰ ἀέρη. Idem: Σείει ὁ ἥλιος, καὶ ὁ δὲ κυνὸς ἀέρη.
Lycophron in Alexandra de corpore Ajacis in littus e mari eje-
cto: Ἐκ βεβροσμένον ἐκ κυνῶν ἀκτὺς Σείει καὶ θάναται. Cadaver ex-
pulsum siccabit solis radius, quod & observavit Vir eximius &
singularis eruditionis Hadrianus Junius in animadversionibus.
Quin & Virgilium sic interpretantur ἡ τυχόντες,

Fam rapidus torrens sitientes Sirius Indos Ardebat cælo.
Non solem autem, sed etiam omnia sydera dici Σείει ex Iby-
co modo docuit Hesychius. Inde & Latinorum sydus a σείει
esse ingeniose nuper ostendit χαλκίς τε Tanaquillus Faber ad
Dionysium Longinum.

v. 419. Πλείων δὲ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ] MS I. ἐπαυλεῖ. corru-
pte. De hujus loci interpretatione ambigitur. Alii enim ἐπαυ-
ρεῖν νυκτὸς πλείων exponunt πλείων δὲ πάλαι μερόμεν καὶ δὲ πάλαι
τὴν νυκτὸς, plus nocte frui, diutius quiescere, qui respiciunt il-
lam pervagatam poetarum opinionem, solem noctu strigare &
quiescere. Hos sequuntur Latini. Alii πλείων πορεύει καὶ φέρει
ὑπεράνω τὴν γῆς majores capere labores sub terra in opposito
mundi latere quod dum peragrat, quod verum esse ex opposi-
tione liquido apparet: brevi tempore, inquit, super nostra
conspicitur terra interdiu, noctu vero majorem capit laborem.
vide quæ supra notavi ad vers. 238.

v. 422. Μεινήμεναι ὥς ἔστιν] MS I. ὥς ἔστιν. Vers.
seq. MS II Ὅλμον μὲν τελευτῶν καὶ πλείων. Idem v. 423: δὲ καὶ
σφύρα καὶ πέμθοι.

v. 429. Ἀθλῶαίης δμῶδες] Quæ hæc est vesania Ἀθλῶαίης
habere pro Attica Cerere, quod Latini fecerunt interpretes.
Quis unquam fando cognovit Ἀθλῶαίης dici Cererem? Est-
ne qui ignoret Minervam esse præsidem artium & opificum, in-
primis vero architecturæ, indeque dici Ἐργάνῳ, cujus simula-
crum erat apud Thespientes, cui Plutus assistebat, quo significa-

batur opibus illam deam cumulare suos cultores strenuos nimirum opifices. vide Pausan. in Boeoticis & Aristid. hymnum in Minervam. Julianus Imperator in fragmento orationis, p. 531 edit. Petav. Ο ὅτι οὐκ ἐγγύς τ' Ἐργάνης Ἀθηνᾶς δῶκε. *Videte quot opificis Minerva in nos derivata sint munera.* Ἀθηνᾶς δμῶς est τέκτων, faber qui aratra faciebat. Sequenti versu πλαῖσας αἰσοπαρήστει est αἰσοπαρήρη ut supra vers. 1. συνέπει κλείουσι, pro κλείειτε. In MS I Voss. est αἰσοπαρήστει. v. 432 γέλῃ ἄροτρα non est disponere aratra, sed ποιεῖν, καὶ ὡσεὶ δαΐζειν, ut sexcenties apud Græcos scriptores tam vinctæ quam solutæ orationis πῆχη pro ποιῶ usurpatur. inferius v. 518: τραχὺν ὃ γέροντα πῆχισι. *incurvum vero senem facit.* & v. 556 χρωτὰ πρυδικίον θείη. *Corpus madidum faciat.* Equidem Latina hæc Hesiodi versione nihil est insultius, & imperitius, in qua vix ullus versus legitur sine gravi hallucinatione. vide quam inepte mox duo illa aratrorum genera αὐτίχου & πηκτὸν exponant v. 432:

Δοιὰ δὲ γέλῃ ἄροτρα πονησάμεν & κατ' οἶκον

Αὐτίχου καὶ πηκτὸν. vertunt:

Bina vero disposito aratra domi laborans

Dentatum & compactum.

Quid est aratrum dentatum? An quod dentale habet? Nonne & πηκτὸν habet dentale? Hunc errorem facile potuissent declinare, si veterum consuluissent expositiones, quæ docent αὐτίχου ἄροτρα esse quod habet burim suoapte ingenio curvam, illamque non clavis affixam temoni & dentali, sed quod totum ex uno ligno conficiebatur. de buri Virgil. I Georg:

Continuo in sylvis magna vi flexa domatur

In burin, & curvi formam accipis ulmus aratri.

hoc est ulmus seu ulmi ramus inflexus natura sua a rustico continuo seu per aliquot annos semper magis magisque inflectitur, ut sic curva adolescat in burim, ut naturaliter curva & apta sit ad burim. Buris vero sive *buræ* Græcis γόνις, est propriè infima pars temonis, male vulgo *dentale* exponitur a viris doctis, cum dentale aptetur buræ; Hesych: Γόνις τὸ κατὰ τὸν μέρον & ἰσοθείως ἐν τῷ ὅρῳ. αὐτίχου δὲ τὸ μὲν σιμῶδες, ἀλλ' ἐξ ὧς ξύλον

Γῆς est infima pars temonis in aratro. Αὐτόζυον est non compositum, sed ex uno ligno. Inde & Proclus ad h. l. λέγεται ὅτι γῆς ἐπὶ αὐτῷ πλὴν γλῶ ἐστιν. Αὐτόζυον opponitur ἀροτρῶν πηκίδι, quod non ex uno ligno, sed variis est conflatum & compactum. Eratosthenes in Architectonico utrumque describit apud Scholiasten Apollonii Rhodii: Δύο δρότρων εἰσὶν εἶδη· τὸ μὲν πηκίδιον, τὸ δὲ αὐτόζυον· πηκίδιον μὲν τὸ ἐκ συμβολῆς ἔχον τὸ ἔλυμα. ἔστι δὲ ἔλυμα, ἐν ᾧ ὁ ὕψις ἐνπίθεται. τὸ δὲ εὐλον τὸ ἀπὸ τοῦ ἔλυμα τῆς ἐπὶ τῆς βόας, γῆς καλεῖται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ γῆς ἰσοβοῦς. τὸ δὲ ζυγὸς τὸ ἐπὶ τῆς αὐχίας τῷ βοῶν ἐπιθήκεται οἱ μὲν ζεύγλας, οἱ δὲ μέσσαβα λέγασιν. Τοῖσδε μὲν τὸ πηκίδιον. αὐτόζυον δὲ ἐστὶν ἕν· τὸ ἔλυμα οὗ ἐστιν ἐκ συμβολῆς. Sunt duo aratorum genera: quorum alterum compactile, alterum non compositum. Compactile quidem habet dentale quod cum aliis committitur. Est autem dentale cui vomer includitur. Lignum vero quod a dentali extenditur ad boves vocatur buris, quod vero a bursa temo. Illa vero pars jugi, quæ cervicibus boum imponitur alii vocant ζεύγλας, alii μέσσαβα. Tale quidem est compactile aratrum. Non compositum vero est, cujus dentale non committitur, nimirum clavis & arte cum aliis aratri partibus, sed est unum lignum ex quo dentale, buris, temo. Inde apparet quam egregios interpretes egerint in versibus paulo præcedentibus exponendis, qui de Græco Latinum fecerunt Hesiodum:

Εὐτ' αὖν Ἀθλίωαίης θυμὸς ἐν ἔλυματι πήξας

Γόμφοιζιν πλάσας ἀροτρήφεται ἰσοβοῦι.

Namque cum Attica Cereris famulus temoni inficiens Clavis ad-
iunctum stiva aptaverit. Quot fere verba tot errata. De Atti-
cæ Cereris famulo ante dictum. Num ἔλυμα est temo, ἰσοβοῦς
stiva? Perverterunt omnia, stiva est postrema aratri pars, Græ-
cis χέτλη· ἰσοβοῦς prima illa temonis nimirum pars, quæ in-
ter boves protenditur. Ἐλυμα est dentale. Eratosthenes: Ἐλυ-
μα ἐν ᾧ ὁ ὕψις ἐνπίθεται. Ἐλυμα est cui vomer inducitur. Pro-
clus: Ὑψις ἐστὶ τὸ σίδηρον αὐτὸ τὸ ἐν τῷ δρότρῳ ἁλίσσον τὴν γλῶ-
ττον δὲ τῷ ἔλυμα ἀεικέρμεσται ἀνωθεν ἐμβολήκεται εἰς αὐτὸ τὸ
χέτλον. Ὑψις est ferrum quo in arando terra scinditur. Hoc vo-
ro adaptatur ἔλυματι superius injectum ubi cavum est. Ἐλυμα

Latinis dicitur dentale. Servius: *Dentale est lignum in quod vomer includitur*. Varroni dens dicitur, lib. IV de Lat. lingua: *Rurum ut ruitum a ruendo: aratrum quod aruit terram*. Ejus ferrum vomer, quod vomit eo plus terram. dens quod eo mordetur terra. Alii tamen in medio aratro ἔλυμα locant, & sic appellant commissuram qua γῆς & ἰσοδοῦς conjungitur. Tzezes: Ἐλυμα τὸ μέσον τῶν δρόμων, ὅπου ὁ γῆμαθ βληθεὶς συνηλοῖ τὸ γῆμα καὶ τὸ ῥυμόν. Ἐλυμα est medium aratri, ubi clavus impræctus committit burim & temonem. Proclus paulo ante: Ἐλυμα μέσθ π τῶν δρόμων ἐν τῷ μέσθ ὄν, ἐνθα συμβάλλεται ὁ γῆς τῷ ἰσοδοῦ. Ἐλυμα ἢ τῶν δρόμων τὸ ἐλύνειν ὅ ἐστι καλύπτειν. *Elyma pars aratri in medio, ubi committitur buris cum temone*. Dicitur autem ἔλυμα ab ἐλύνειν, quod est, *tegere*. Verum hanc observationem non esse Procli, sequens annotatio ostendit quæ accurate δρόμων καὶ σκεδυνῶ docet, ejusque partes enarrat. inde tamen hausit Etymologici magni auctor qui iisdem verbis utitur. In hunc vero errorem hos omnes induxerunt male intellecti Hesiodi versus, quos modo produximus: Εὐτ' αὖ Λαλῶναις θυμῶς &c. Hoc isti Grammatici ita ceperunt quasi ἐν ἐλύμαθ impingeretur δ' ἰσοδοῦς & γῆς, quæ partes per ἔλυμα conjungerentur. Sed falsi sunt. Hesiodus dicit: burim inventam impinge dentali, illique buri adapta clavis temonem. Pollux lib. I, cap. 13: ὃ ὁ ῥυμός ἐν ἡμέρῃ ἔλυμα. τὸ δ' ὅτι σιδήρειον ὄντος. ἧς τὸ ἄκρον ὕμφο. ὃ δ' ὁ ῥυμός ἡμέρῃ ἐκ τῶν τὸ μ' ἐπιχαμπὶς αὐτῶν, ὃ καλεῖται, τὸ ἔλυμα γῆμαθ μῦθον, γῆς. τὸ δ' μ' τὸ γῆμα ἰσοδοῦς. Cui temo adaptatur ἔλυμα, *dentale*. *terram vero arans ferrum ὄντος, vomer*. cuius suprema pars ὕμφο. Temo vero aptatur ex his partibus. Pars ejus curva, cui subnectitur dentale clavis adfixum, γῆς, hoc est buris vocatur. quod vero post burim, ἰσοδοῦς, hoc est temo. Sic autem legendus hic locus. Vulgo legitur: ὃ δ' ζυγὸς ἐν ἡμέρῃ ἔλυμα. quod falsum. vide & Favorinum & præcipue Proclum ad hunc locum. Sed de hac aratrorum antiquorum forma & confectioe alibi pluribus egimus.

v. 436. Δρυὸς ἔλυμα, πάλαιο γῆμα] MS uterque: πάλαι π γῆμα.

v. 450. Χείμαθ ὥρλω Δεικνύει ὁμωρεῖν] Emenda ex Palatino

latino & Vossiano codice I, aliisque ὀμβροφῶν, imbriferi, plu-
vialis.

v. 452. Ἐλίκας βόας] Hesych: ἔλικας ἐλικοειδέας, ἐπιχαμ-
πῇ τὰ κέρατα ἔχοντες. qui cornua habent introrsum reflexa. quæ
vera notio est hujus vocis. Latinis dicuntur camuri. Philargy-
rus ad Virgil. III Georg. v. 55:

Et camuris hirta sub cornibus aures.

*Camuri boum sunt qui conversa introrsum cornua habent: quibus
contrarii patuli, qui cornua diversa habent: lævi quorum cornua
terram spectant. His contrariis licini, qui sursum versum cornua ha-
bent. Eadem Servius habet nisi quod male lævi apud hunc omis-
sum. Patuli enim sunt qui cornua diversa habent, hoc est extror-
sum flexa, qui opponuntur camuris, lævi vero licinis. Festus:
Camata & camuri boves a curvatione, & Græco χαμπή. boves
nimirum camuri a curvatione cornuum camurâ sic dicuntur.*

v. 454. Ἀπανήνοισι] MS I, ἀπανήνοισι. MS II: ἀπανήνο-
ισι. quasi ab ἀπανήνοισι. sed ἀπανήνοισι videtur quoque
Proclus agnoscere: Τὸ γὰρ αἰτήσαι ὀχρεῖς εἰσι. ἀλλὰ τὸ ἀπανή-
νοισι καὶ μὴ δεῖναι ὀχρεῖς εἶναι. Sed vulgata præstat.

v. 459. Εὐτ' ἂν ᾖ πρῶτος ἄρα] MS uterque, & Proclus:
εὐτ' ἂν δῇ. quos sequor. ἄρα hic est tempus arandi, non ipsa
aratio, ut messis, sæpe messis tempus: πληθεύουσι ἄρα, tem-
pus quo maxima est in foro hominum frequentia: prima fax,
tempus quo vesperi faces accenduntur, & mille talia. Versu se-
quente MS uterque δὲ τὸτ' ἐφορμηθῶν.

v. 462. Εἶαε πολεῖν] Uterque codex: πολεῖν. Glossæ prio-
ris, πώλῃ, ἀνάσσει. Nonnulli legerunt ἦε πολεῖν. quæ pro
varia lectione prioris libri margini erant adscripta. Nihil muta.
vide supra ad vers. V. Hesiodum Ennius imitatur, qui eadem
ratione dixit polire agros pro vertere. hoc enim est a πολεῖν. in-
de & interpolare.

v. 465. Εὐχόμενος Διὶ χθονίῳ] Interpp. Latini: *Supplicia Jovi
terrestri.* Quis nam ille terrestris Jupiter? Quæ Tzezæ de sua
ἐμμενέει inculcat hic & aliis pluribus in locis, nugæ sunt.
χθονίῳ Ζεὺς est Jupiter inferus. χθονία Græcis dicuntur quæ
sub terra sunt, κατὰ χθονία. χθονιοὶ θεοὶ sunt dii inferi. Hinc sæpe

in Græcis inscriptionibus ΧΘΟΝΙΟΙΣΘΕΟΙC. quod in Latinis est *diis manibus*. In aliis vero θεοῖς καὶ χθονίοις. Sicut apud Homerum καὶ χθονίος Ζῷς est qui nostro χθόνιος. Æschylo in *iacr.* v. 164 dicitur Ζῷς κικμηγῶτων. *Jupiter mortuorum*. Hesych: χθονίος Ζῷς ὁ αἰθερ. Ab aliis Græcis poetis dicitur & χθονίος βασιλεύς. In Theog. 767: θεὸς χθονίος. Et Proserpina dicitur χθονία scilicet βασιλεύσα. regina infera. Euripidi Furiz sunt χθονία θιά. Nec hoc ignoravit Proclus, sed cur Pluto ab agricolis sit invocandus nescivit. Id vero inde est quod Plutonis ditioni & potestati subjecerint terram, illumque crederent esse datorem illarum divitiarum quæ ex terra proveniunt. Onomacritus hymno in Plutonium, qui sub Orphei nomine circumfertur:

Πλεθρόν τῶν γένων βροτῶν καρποῖς ἐταίω τῶν.

Divitias largiens humano generi fructibus annuis.

Cic. II de natura deorum: *Terrena autem vis omnis atque natura Dis patri dedicata est: qui dives ut apud Græcos Πλῦτων, quod recidant omnia in terras, & orientur e terris.* Plutus in Timone Luciani ad Mercurium: Οὐδὲ ὁ Ζῷς ἀλλ' ὁ πλῦτων δαΐσιδάς με παρ' αὐτῆς, αἵ τε πλεθρότης καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὢν. δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ ἐνὸς μὲν. Non *Jupiter*, sed *Pluto* me misit ad eos, qui & ipse divitiarum dator est, & magnorum largitor, quod suo etiam nomine declarat. Nimirum sicut πλῦτων apud Græcos a πλῦτος δόσις, sic propter eandem rationem Latinis Dis dicitur, quod divitiarum dator sit. Refert huc quoque Arnobius raptum Proserpinæ ex veteribus Mythologis: *Ille qui raptam Dite a patre Proserpinam dicit, non ut reris, in turpissimos appetitus viraginem dicit raptam; sed quia glebis oculimus semina, isse sub terram deam, & cum orco significat fœdera genitales conciliare fœtura.* vide & Porphyrium apud Eusebium de præparat. Evangelica lib. III, cap. 3. Hinc & Proserpina numinibus agricolarum accensebatur. Augustinus I V de Civit. Dei, cap. 8: *Præfecerunt Proserpinam frumentis germinantibus.* Arnob. III adversus gentes: *Et quod sata in lucem proserpans cognominatam esse Proserpinam.*

v. 466. Ἰσπὸν ἀκμῶν] Delenda hic distinctio. Nam ἀκμῶν

Διὶ χθονίῳ pertinet ad versum sequentem, δρχόμεν· τὰ πρῶτ' ὄρεται. Incipiens arationem supplica Plutoni, ut opus fortunet. Ἀρίστ. recte MS secundus. In primo ut & editionibus δρχομαι. perperam. Supra v. 384:

Πληϊάδων Ἀτλαγχοῖαν ἐπιταλαομένηων

Ἀρχαὸς ἀμειβεῖ δρόσιον ἢ δυοτομδράων.

Pleiadibus Atlante natis exorientibus

Incipe metere, arare vero occidentibus.

CAPUT XII.

Hesiodus ter emendatur, semel Proclus. Μίσσατον, μίσσατον. Pollux emaculatus. Εὐθημισιών, κακοθημισιών. Βιότω αἰρδόμεν·. Εὐοχθέων. Ἡλίη τροπή bruma. Hesiodi locus non intellectus adhuc exponitur. Ἡμῶν ἀμείβ. Καθέσθ. Sedere. Desidere. Οὐχ ἰδ·. Χαλκήϊος Θῶκος. Λίχαι. Stationes. Atheniensium Garrulitas & nimium novarum rerum studium. Λεχῶν multitudo Athenis. πορσλήγειν κακῶ. Δεικνύειν. Ostendere. Μίμωκε γαῖα. Orpheus emendatus. Καλιῶ.

v. 469. Εὐδρυον ἐλχόντων μεσάδων] lege ex utroque MS μεσάδων. Jam olim de lectione hujus loci incertos animi fuisse viros eruditos, qui in hoc scriptore non negligenter sunt versati, Proclus ostendit, qui utramque lectionem affert & exponit. Vulgatam ut tueatur ibi vide. De hoc nostra sic disputat: Ἐλχόντων μεσάδων] (sic lege ex MS Gudii, vulgo male μεσάδων) τὰ μίσσαδα μεσάδων, λίχονται ἢ αἱ τὸ ζυγὸς γλυφαί. Καὶ ὁ Κακίμαχ· μίσσαδα βῆς ὑποδύς. Ἐλχόντων τ' βοῶν τὸ ἔνδρυον τ' μεσάδων, τ' ζυγὸν ἐν ᾧ αἱ γλυφαί, ἔνθα οἱ αὐχῆνες τ' βοῶν δίδονται. Sed melior hoc loco Tzetzes: Εὐχῶ τῇ χθονίῳ εἰμαρμένη ὅτιν ἄρξῃ δρόσιον, καὶ οἱ λῶροι τ' ζυγὸς ἔλκωσι τ' ῥυμὸν δηλοῖον τ' βοῶν κινεμένων. Precare terrestrem Providentiam cum inciperis arare, & lora jugi traxerint temonem, bobus scilicet moventibus. Est enim μίσσατον & μίσσατον lorum quo boves alligantur temoni. Pollux I, 13: ὁ πλάτυς ἰμῶς ὁ τῷ ζυγῷ πρὸς κατὰ πτέρμην ἔχσειον, καὶ μίσσαδα, καὶ μίσσατον (sic lege ex MS) καλεῖται. κατὰ λαμβάνουσι ἢ αὐτὸν ὅταν πρὸς ἐλῶσιν εἰς τὸ τ' ζυγὸς τρύπημα, κεκίδα ξυλίνῳ ἱμαλώπτες ἢ καλεῖται ἑμῶρον ἢ ἔνδρυον. Lorum latine iugo adnexum vocatur

vocatur ἰχθυόιον, & μέταβοι, & μέταβον, quo utuntur cum in jugi foramen immittunt paxillum ligneum, quem ἱμδρυον aut ἱνδρυον vocant. Valde apposite ad hunc locum. Sane ἱνδρυον Proclus quoque δρυῖνον πικραλίσκεον quernum paxillum exponit, qui infligitur foramini jugorum ne lora, quæ temonem trahunt & boves illi alligant, excidant. Plerisque tamen est ipse ἱνδοδός, seu ῥυμός. sed, puto, συνεκδοχηῶς, ut postea temo pro ipso aratro.

V. 421. Εὐθημεροσύνη γὰρ αἰείσῃ] Uterque codex δὴθυμεροσύνη, sicut & sequente versu κακοθυμεροσύνη, qui tamen non sunt sequendi. nec Latini interpretes, qui imperitissime vertunt *industria*, & *ignavia*. Diu est quod non solum Proclus, sed viri etiam nostræ ætatis doctissimi clamarint, δὴθυμεροσύνη esse concinnam rerum dispositionem, cum omnia recte & ordine geruntur & collocantur; κακοθυμεροσύνη vero ordinem confusum, cum res male digeruntur, nihil via & ratione agitur, nihil loco sit. δὴήμερις, qui omnia bene & ordine disponunt. Æschylus Choëphoris:

Δμωαὶ γυναικες διαμέτων δὴήμερις.

Ancilla domum ordinantes.

Scholias tes antiquus: Τῷ τ' ἐπὶ ὑπερίπιδος δὲ σιθίσου πὰ κ' ὁ οἶκον. vide viri sine dubitatione doctissimi P. Leopard. Emendar. lib. V, cap. 2. In eodem versu in MS I legitur σιθίσου καὶ σιθίσου πλιν.

V. 474. Βιότοις ἐρδύμενον] Si Moschopuli interpretatio accipienda legendum ἐρδύμενον. Tradit enim Hesiodo positum esse pro ἐρδύμενον idque esse abundantem, ab ἐρυγῇ quod significet copiam divitiarum, per translationem a stomacho petitam, qui non ructet nisi cibo sit repletus. Sed hæc per quam dura est translatio & inconcinna. MS Vossianus legit βιότοις αἰρδύμενον, *victu fruentem*. quæ quin vera Hesiodi lectio sit nullus dubito. Est constructio Attica, ut ἔφαγε τὸ δῶτ' ὅ, qua lectionem vulgatam etiam tuetur Moschopulus. videtur confirmare Proclus, qui καὶ πότιν ἔχεις καὶ ἐρπύς, sicut & Tzezis, qui μετὰ λαμβάνουσα τὸ βιότοις καὶ τὸ ζῆς exponit, quamvis apud hos etiam legatur ἐρδύμενον.

v. 477. *Εὐοχίῳ*] Repone ex Proclo, Moschopulo, Eustathio, & antiquioribus nonnullis editionibus *Διοχίῳ*, bene instructus cibus. vidit & D. Heinsius & Isaacus Casaubonus ad Athenæum.

v. 479. *Εἰ δὲ πεν ἡλίαισιν τροπαῖς ὄρεται*] Per *ἡλίαισιν τροπαῖς* hic intelligi *χειμερινῶς* liquido constat. Vertendum ergo: *se brumis araveris*. Cic. II de nat. deorum c. 7: *Solis accessus discessusque solstitiis brumisque cognosci*. Veteres solstitium æstivum κατ' ἐξοχὴν solstitium dicunt: quod vero vulgo hybernum solstitium appellatur, melioris ætatis scriptores appellant *brumam*.

v. 480. *Ἦμῶν αἰμήσεις*] *Ἦμῶν αἰμῶν* non est quod omnes Græci Latinique volunt sedere in metendo propter culmorum raritatem & brevitatem. Non vidi interpretem, qui hunc locum intellexerit. *Ἦμῶν αἰμῶν* est tempore messis, cum alii occupantur & exercentur in demetendis & congerendis frugibus, otiosum esse, nihil habere quod agas, quia ager nullos tulit fructus ob serotinam arationem. Græcis enim & Latinis sedere est otiosum esse. Demosth. Philipp. II: *πολὺ γὰρ παλείας ἀφορμῆς εἰς τὸ τιλὲν ὡρᾶται τοῖς θεῶν ἄνοιαν ἔχειν ἱεῶν ὑμῖν ἐνέστας ἢ ἐκείνων ἀλλ' οἷμαι κατ' ἡμέραν ὑδὲν ποιῆντες*. Plures occasiones rei bene gerenda se nobis offerunt quam Philippo, quæ sunt significationes benevolentia Deorum erga nos. sed sedemus ut videamus, nihil molientes. Non longe post: *Τὲς μὲν ἄλλας σισύκατι ποδάκις πίνεις, καὶ κατ' ἐπαισὶν ἐν μέρσι. περὶ δὲ ὑμῶν περὶ αὐτῶν ἀπολωλεκότες κατ' ἡμέρας*. Alios plerumque universos ac singulos conservastis, nunc amissis vestris sedetis. Bacchylides: *ὑδ' ἔδρας ἔρην ὑδ' αἰμολῶς*. Non est sedendi tempus ἐν cunctandi. pro quo Homærus *ἔχ' ἔδρας, non est sedendi tempus*. Iliad. ω.

Ἦ ὦρ' ἐν γὰρ

*Θήσονται παρὲς αὐτὸν μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
Ἀχαλῶσι γὰρ οἷα κατ' ἡμέρας, ὑδὲ διώκονται
ἵσχειν ἱσοσύνους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.*

Mane autem committent pugnam circa urbem nigris oculis Græci. Hi enim indignantur sedentes, neque possunt continere cupidos pugnandi Græcorum reges. Cic. pro Rosc. Cum jam proscriptionis
mensio

testatur. Quod nemo mirabitur qui meminerit Atticos fuisse valde garrulos, novaque audiendi præcipue de aliorum vita & rebus percupidos. Dicæarchus ἐν βίῳ ἐκείνῳ· Οἱ μὲν Ἀττικῶν ἀειεργεῖταις λαλιαῖς, ὕπελοι, συκοφαντῶνται, ἀφρηνηταὶ τῇ ξενικῶν βίῳ. Athenienses sunt valde dediti inanibus confabulationibus, occultis, sycophantæ, exploratores vitæ aliorum. quod confirmant egregie verba Lucæ in actibus Apostolorum. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημῶντες ξένοι εἰς ἑὸν ἕτερον ἀπαίρουσιν ἢ λέγειν ἢ καὶ ἀκροῦσθαι καινότερον. Athenienses autem omnes & inquilini peregrini nulli alii rei vacabant, nisi aut dicendis aut audiendis rebus novis. Probo vero hic lectionem, quam ex antiquo codice primus prodidit G. Canterus, ἐπαλία λέγω. Eam agnoscit quoque codex Vossianus primus cum interpretatione ἡερμῶ φλυαρίῳ.

v. 499. Κακὰ προσλέξατο θυμῷ] Latini interpretes in recentioribus editionibus: *animum suum increpat*. perabsurde. quanto rectius antiquiores: *mala versat in animo*. Προσλίσκει κακὰ est κακὰ ἐνοεῖν ἐν ἐκείνῃ ψυχῇ ut recte Græci magistri. nimirum cogitare de furtis, latrociniiis, sacrilegiis aliisque malis vitam tuendi artibus, ad quas compellit paupertas, quæ crimina suadet ingeniiis, ut Silius ait. Sicut autem λέγω, λέγω, ἀφελίζομαι. φράζω, φημι, sic & προσλέγω non solum de oratione, sed & ratione & cogitatione dicuntur.

v. 502. Δείκνυς δὲ θυμῷ] Præclare D. Heinsius docuit δείκνυς hic esse dicere. Sic & Latinis ostendere. Cic. V ad fam. 12: Cum mihi sæpe ostenderis te accuratissime nostrorum temporum consilia & eventus litteris mandaturum. hoc est, dixeris, declaraveris. lib. IV, ep. 1. Eadem omnia quæ a te de pace & Hispaniis dicta sunt ostendi me esse dicturum. Lib. I. ep. 9: In eo ipso quod te ostendis esse facturum, dicis, scribis. pro ἡερμῷ MS I, ἡερμῷ.

v. 503. Μέμνεις δὲ γαῖᾳ] Hunc locum optime exposuit vetus Scholiastes Nicandri ad Theriacῶν v. 626, qui contendit μέμνεις hic est clauditur, constringitur gelu terra, ἐπεὶ δὲ πάντα ἐν χειμῶνι συνισπλῆσθαι εἰς τὴν ἡσθαλισμῶα. quod omnia hyemis tempore clausa & constricta frigore rigeant. vide Proclum

clum quoque ad hunc locum. Orpheus in descriptione hyemis, quam Heliodum hic aiunt esse imitatum :

Πολλὰν ἔρπονθαι καὶ ἐπερτίες ἐκ νεφελῶν
 Τῇ μὲν ἐπέρωνται φηγῆς καὶ δένδροισιν ἄλλοις
 Οὐρίσι τε, σκοπίλοις τε, καὶ ἀνθρώποις ἐραθύνουσι
 Πηχυλίδες, καὶ ἴσονται ἀμειδίης. αἱ δὲ γὰρ ὄντως
 Τρύβον καὶ θῆρας ἐν ὕρσιον, ὡδὲ τις ἀνδρῶν
 Πρεβλάσκειν μεγάρων δυνάται καὶ γῆα δαμνοῦσι
 Φύχαι λούραλιον· πάχνη δὲ ὑπὸ γῆα μέμυκε.

Multa de caelo & crebra ex nubibus Tunc incidit fagus & alii arboribus montibusque & rupibus & hominibus moestis Glacies, & erunt adspectu tristes. Illa enim affligit & animalia in montibus neque mortales prodire ex adibus possunt, quia membra uruntur frigore aciei, geluque membra constringuntur. In tertio versu scriptum est ἀμειδίης. sicut apud poetam ἀμειδίης νύκτες, tristes noctes. Latinis, tristis hyems. vulgo legitur sine sensu: ἀμειδίης. Sed hoc vitium D. Heinsum quoque deprehendisse postea cognovi.

v. 503. Ποιεῖσθε καλιας] est extruite ædes, tuguria. καλιαῖ enim & καλιοὶ sunt ædiculæ, casæ. sic & supra v. 305.

Ὡς καὶ τοὶ ἀράς βίοντι πλέθωσι καλιαῖ.

Ut tibi aestate collecto victu impleantur tuguria. quamvis proprie ibi dici de horreis veteres notent. Hesych. Καλιοὶ τὰ εὐπλοῦ ἀκήμελα. Idem: οἱ μικροὶ οἶκοι καλιαὶ καὶ καλιῖδα. Vulgo nidos compromitte vertunt. Novi idem apud Latinos interdum etiam nidos dici tenuiores ædes, & quosvis secessus, sed in versione præstat propriis uti vocabulis.

v. 510. Πιλινᾶ] MS I, πιλινᾶ, II Codex: πιλινᾶ. quod non improbem. Hinc πιλινᾶς apud Homerum teste Eustathio est πλοσπίνων. Et πιλινᾶ. Hesych. πιλινᾶ, πίνη, ἐκείνη.

v. 513. Ἀλλὰ νῦ καὶ ἤ ψυχρὸς εἰὼν ἀλάστοι] Non intellexerunt hujus loci sensum interpretes cum vertunt: *quas nihilominus frigidus existens perflat. Verte; sed & has frigidus valde perflat.* Τῶν. hic ut sæpe apud poetas pro τῶτων. quod & Moschopulus monuit & auctor glossarum ineditarum codicis Vossiani. Δασύτερον & πινύτερον vulgo interpretantur *hirsuta*. sed Lat-

nis non dicuntur hirsuta quæ villosas habent cutes, sed quæ festosas, ut porcorum, aprorum, echinorum. Cic. de nat. Deorum: *Quarum animantium alia coriis recta sunt, alia villis vestita, alia spinis hirsuta.*

CAPUT XIII.

Ἐπητανὸν. Ἀνόςτος. Κράντος niger. Πανίλλιος. Μυλιάν, Μαλλιάν. Crates correctio in Hesiodo probata. Proclus correctus. Crates Mallotes. Νιζ. Hesiodus leviter emendatus. Χλαῖνα, laxa. Πῖλοι. Ἀρνακίδες. Polux emendatur. Πίλωλα. Πόδια. Ἀναξυρίδες. Σκεῖλα. Rursus Polluci duo loca restituta. Διρδέρε.

v. 517. **Ο** Ὑῖε' ἔπητανά τείχε' αὐτῶν] Ἐπητανά τείχε' Latinis interpretibus sunt *aperti villi*. Sed Græci erant audiendi qui bene explicant *δυσεῖα*, ἔλθ' ἀλείψασα, σιωχέε, villi densi, spissi, quibus opponuntur rari. Ἐπητανός (περὶ est affluens, copiosus. Hesych: Ἐπητανὸν, συνεχές, ἀδιάληκτον, ὡς περὶ μέρον ἀπὸ πάντων ἔχρον, δαψιλές. Homer: Οδυσ. εἰ. Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἔπητανὸν γάλα θῆαζ.

Sed semper præbent copiosum lac mulgendum.

Οδυσ. εἰ.

λίβω δ' αἰεκέλιός ἐδαμέοι λω

Κύμασιν ἐν ποταῖς, ἐπεὶ ἔκρημιδ' ἔνῃα

Ἡ' ἐπητανόν.

Miserissime vexatus in fluctibus immensis quoniam commeatus abundans non erat in navibus. vide ad utrumque locum Eustathium.

v. 520. Ἐνθάδε φίλη ὦρ' ἀμνητέρ μίμνη] MS primus: ἔπαθεν μίμνη ὦρ' ἀμνητέρ κεινῇ.

v. 524. Ὅτ' ἀνόςτος ἐν πόδι τίνος] Antigonus Carystius in ὦρ' ὁδῶν συναγωγῇ, cap. 25 legit *τέμνη*. Ὁ δὲ πολῦπες, inquit, ἐν τῷ χειμῶνι τὰς πλεονάνας αὐτῶν κατεδίτ' τῶν ἐν

Ἡμεῖς χειμεῖον ὅτ' ἀνόςτος ἐν πόδι τέμνη.

Polypus hyeme suos comedit cirros. Hoc significat: Tempore hyberno quando exossis Polypus suum pedem arrodit. Quod Hesiodus πόδι πολῦποδ', hoc Antigonus πλεονάνας nominat, Phileas

vero & Ælianus *πλοήμους*. Inde proverbium cujus Hesychius meminit: Πολύποδ' ὀκλύ αὐτὸς ἰαυτὸν κερταφάζειν. Observatu vero dignum est quod notavit Proclus *αἰνέσιον* esse Lacedæmoniorum vocem, sicque eos appellasse *πολύποδα*.

v. 527. Κυανίαν αἰνέων] Κυάνει' quidem proprie est cæruleus *ὑρανθείδης χρῶμα*. Κύαν' enim est color cæruleus: sed sæpe etiam ponitur pro nigro. Hesych. Κυάνειον μέλαν. Κυανίη μέλαινα, φαύα. Dionysius Characenus v. 586.

Μίσφ' ἐπὶ κυανέης νοτίλῳ ὁδὸν αὖτις ἐλάσσει.

Donec ad nigros (æthiopes) australem viam rursus confeceris. De Indis v. 1112:

Τῇ γαίῃς γάστει μὲν ὑπὸ χροῶα κυανέοισι

Θισσιέσιον λιπώντες.

Quare terra habitatores quidem corpore sunt nigro mire pingues.

v. 528. Πανέλληνοισι] Non vertendum univerlis Græcis ut vulgo; sed simpliciter Græcis. Πανέλλωες enim tempore Hesiodi, Homeri, Archilochi appellabantur Græci ad differentiam Ἑλλήνων proprie sic dictorum. Hellenes autem tum temporis dicebantur Phthiotidis incolæ, quod nomen acceperunt ab Hellene Deucalionis filio, qui illius partis Thessaliæ Rex fuit. Ante hunc nominabantur Γραιῖνοι, quod Latini retinuerunt. Hinc Homerus Achilles populares & subjectos vocat Myrmidones & Hellenes. Achilles autem imperabat Phthiotidi. Hi itaque cum proprie dicerentur Ἑλλῶες, reliqui Græciæ populi dicti sunt Πανέλληνες. vide Thucydidis proœmium, Strabonem lib. VIII, Apollodor. lib. I biblioth.

v. 530. Λυγρὸν μυλιόντες] Suidas: μυλιόντες, θρηνηῖτις. Proclus: διετραμμένοι καὶ συγκυφθέντες ὑπὸ τῷ κρύε. ut apud Phædrum: *Musca contrahita frigore*. Alii tamen omnes μυλιῶν putant esse *κίβητι καὶ συγκρέμειν ὁδόντας ἀπὸ τοῦ ψυχρότητος*, quod Matthæo est *βρυγμὸς ὁδόντων*, Tertulliano *frendor dentium*. Sed frigus ferarum æque ut hominum dentes collidere quis vidit, quis tradit? Mallem itaque cum Crate legere *μαλκίοντες*. Μαλκίῶν, μαλκῶν, μαλκείν est frigore rigere, ἀπὸ τοῦ ψυχόμεν ἔχειν ὁκινήτω διωάμει χρῆσιμα. ut Etymologici magni auctor exponit. Aratus:

Τότε δὴ κρύβει ἐν Διὶ ὁσιν

Ναύτη μελκιδώνη κακώτερον.

Vertit Cæsar Germanicus :

Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat Ausper,

Tarda ministeria. Et nautis tremor alligat artus.

Ad hanc quoque lectionem puto pertinere Procli expositionem illam, *διεσφαιμένοι καὶ συγκυφῆντες*. Sic lege, non *συγκυφῆντες*. Apud eundem corrupte quoque legitur ἰσχυρότης, pro Κράτης. Gratis enim Mallotæ Grammatici Pergameni celeberrimi, qui Aristarchi æmulus fuit & perpetuus adversarius, hæc est lectio non Isocratis. Etymologici Magni auctor: *Μυλιδώντες*. Ἡ σῆ-
δος τὰ χείλη κινῶντες, ἀπὸ τῆ ψυχρότητος ἢ συνάγειντες, ἢ τὰς
μύλας συγκεκῶντες. Κράτης ὅ γράφει μελκιδώντες. Ἐπὶ ὅ τὸ ὠφέ-
λυνται μὴ ἔχειν ἀκινῆτα δυνάμει χρησασθαι.

v. 534. Νίφα λουκῶ] Omnes tradunt νίφα dici per ἀπαι-
κλῶ pro νιφάδα, quod mihi nulla ratione probatur. Non
dubito esse accusativum verum obsoleti nominativi νίψ, νιφός,
unde Latinum *nix*. Hoc quidem nomen interiit ut infinitæ alix
omnium fere linguarum origines, de quibus vide eruditam dia-
triben doctissimi Christiani Daumii nostri. Ab hoc antiquato
νίψ est νίφω, & νιφοβλήτης Ἀλπεις in Antholog. Alpes nive con-
spersæ.

v. 537. Χλαῖναν τε μελακλῶ] MS II, χλαῖναν μὲ μελακλῶ.
Sic metro consulitur. Glossæ MS exponunt ἱμαῖον παχὺ. re-
cte. Latinis dicitur læna non chlæna, ut Heliodi interpretes.
Erat vestimentum crassius quo utebantur ad arcendos imbres
& frigus. Varro IV de L.L: *Lana quod de lana multa. Dua-
rum enim togarum instar: ut antiquissimum mulierum ricinium,
sic hoc duplex virorum*. Sed in veriverbio labitur Romanorum
doctissimus. Est enim læna a Græco χλαῖνα, sine dubio, abje-
cto χ, sicut ab antiquo γλαῖ γλακτὴς est lac.

v. 541. Βοὸς ἱφι κλυδίοιο] Omnes Græci recte exponunt bo-
vis nec senio nec morbis confecti, sed qui in ipso robore & flore
ætatis occiditur, cujus corium calceis, qui non facile deterun-
tur, & contra frigus maxime muniunt, sit aptissimum. Veteres
ex crudo corio calceos conficiebant, Latinis *perones* dicuntur.

V. 542. Πίλοις ἐνθάδε πυκνοῖσι] Quis non miretur stuporem interpretum, qui reddunt: *pilis intus condensans*. Quis unquam fando audivit πῖλῳ Latinis significare pilum? πῖλοι sunt lancei calcei, qui sub peronibus inducebantur ad arcendum frigus. Latinis dicuntur *udones*. Ulpianus Π. de auro & argento legato: *Alia causa est udonum, quia usum calceamentorum praestant*. domi nimirum cum non prodirent; sicut & soleæ. alioquin calcei cum prodirent in publicum semper superinducebantur a Romanis, ut ostendit Salmasius ὁ πᾶν ad Lampridium. sunt etiam laneæ fasciæ pedules, ut inferius ostendemus: Quicquid enim ex lana coactili conficiebatur dicebatur πῖλῳ. tam capitis tegumentum, ut statim v. 546 quod hinc Latinis etiam pileus dicitur, quam pedum. Pollux VII, c. 33, sect. 4: Οὐ μόνον ὁ ἐπὶ τῷ κεφαλῶν ἐπιθεγμένῳ πῖλῳ ἕτως ἐκκαίτο, ἀλλὰ καὶ ὁ περὶ τῶν ποσῶν, ὡς δηλοῖ Κρατῖνῳ ἐν Μαλθακῶς λέγων. λούκας ὑπὸ ποσὶ ἔχον πύλας. Ὅτε Πλάτων ἐν συμποσίῳ· Καὶ δῖνακίδας τῶν πύλοις περὶ τῶν ποσῶν, ἐνελιγμένον τὴν πόδα εἰς πύλας τε καὶ δῖνακίδας. Non solum quod capiti imponitur πῖλῳ dicitur, sed & quod pedibus inducitur, ut Cratinus ostendit in μαλθακῶς. *Albos sub pedibus calceos laneos habens*. Sed & Plato in symposio etiam δῖνακίδας cum πύλοις conjungit: *Involutum pedes in calceos laneos & agninae pelles*. Sic lege. *Δῖνακίδας* erant calcei ex pellibus agninae (δῖνακίς enim est agnina pellis cum ipsa lana) quibus hyeme utebantur, sicut πῖλοι ex lana coactili. Udones apud Martialem lib. XIV ex hircinis pilis confecti narrantur:

Non hos lana dedit, sed olentis barba mariti,

Cinyphio poteris planta latere sinu.

Cinyphius sinus est calceus ex caprinis pilis contextus. Πύλας Æschylus & Sophocles dixerunt πύλωρα, Critias πόδα. Pollux VII, 22: Ἄν' πόδα Κρατῖας καλεῖ, ἢτε πύλας εἰητίον, ἢτε ἐνελιγμένον ποδῶν, ταῦτα πύλωρα καλεῖ ἐν Φοινίστασις Αἰχυλῳ.

Πύλωρ' ἔχουσιν δῖναις ἐν δῖναις,

Τὰ δ' πύλωρα εἶδ' ὑποδήματι, ὥσπερ τὰ πόδα, ἀ ταῦτα
ὡ ταῖς ἀναξυρίσιν, ὡς σκελῆς ἵναι ὁμοφύζουσιν. Κρατῖας δ' ἐν ἐορταῖς ἔφη· Καὶ δὴ πόδα τελεμνίνα. Sic hunc locum partim ex MStis, partim ex conjectura restitui, qui corruptus est in editis libris.

libris. Confundit Pollux hoc loco crurales fascias cum pedulibus. ἀναξυρίδες & σκελῆαι sunt proprie crurales fasciæ, πῆλοι vero, πέλωλεα, πόδια, pedules. Idem Pollux lib. X, cap. 11. Ἄ ῥ' ἰπείναι, οἷε πόδια, πῆλεις, πέλωλεα. ὅτως ῥ' Σοφοκλῆς πῆ πόδια καλεῖ τὰς ῥ' αὖτε τοῖς ποσὶ πῆλεις ὁ Πλάτων μένει ἐν συμποσίῳ φήσας, ἐνελιγμένοι τὰς πόδας εἰς πῆλεις τε καὶ δονακίδας, ἀλλὰ καὶ Κρατῖν ἐν Μαλθακῆς· Ἀδύκας ὑπὸ ποσὶν ἔχων πῆλεις. ἔξεισι ῥ' ἑπείν καὶ πλεκίως πῆλεις. καὶ ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένων ἑδῶν πῆλεις τριμίτες, Λυσίππου ἐπὶ ἐν Βάκχαις· ἀλλὰ τριμίτης ἐστὶ πλεκίος. Sic istum locum ex suo optimo Codice legendum esse, qui gravissimis mendis & lacunis misere fœdatus est in editis libris, ostendit mihi nuper Vir illustris & undique eruditissimus Isaacus Vossius. Vides etiam Sophocli hic tribui πέλωλεα, quæ superius tribuit Æschylo. Apud Hesiodum nostrum πῆλοι sunt ἐμπήλια, fasciæ pedules ex lana coactili, quibus etiam Romani usi sunt, sed sero. Varro enim affirmat calceamenta sine fasciis sumi solita se puero.

v. 543. Πρωτόργων ἐρίφων] Simylus in Moreto:

cinctus villosa tergo capra.

Hoc vestimenti rustici genus, quod ex pellibus hædinis conficiebatur, Græcis dicitur διφθέρα, unde διφθερίαι pastores & Attici rustici talibus vestimentis amicti. Theocrito Idyll. III, 25, & V. 15 dicitur βαίτη, ubi Scholiastes docet alio nomine appellari μελωτῶν, qui prophetarum vestitus fuit, ut ex sacris voluminibus constat. Latinis hic habitus rusticus nominatur rheno. Ovidio *pastorisia pellis*. Glossæ: Σεγέστρε διφθέρα. Σεγέστρε teges erat ex segetibus primo facta, sed postea ex pellibus, quibus milites in castris, nautæ & pauperiores utebantur, ut Varro docet, & ad Varronem Josephus Scaliger. Διφθέρα nimirum est omne vestimenti genus ex pellibus rudibus factum.

sed hæc præter institutum & pensum nostrum, ad quod nos revocamus.

v. 549. Ἀῖε πυροφόρῳ τίπτεται] MS I, πυροφόρῳ ἐντίπτεται, eum interpretatione, σιτοφόρῳ ἐπιχίεται. Seleucus vero legit αἶε ὀμβροφόρῳ observante Proclo. Μάκκαρες hic, ut apud Latinos, *beati, fortunati* sunt homines copiosi, opulenti. Catullus: *O quantum est hominum beatiorum?* Dicuntur & Græcis αἰδαίμονες. Versu sequente uterque Codex & Tzetzes: ὄρουσ' ἄρδρῳ. Ibidem liber primus ποταμῶν αἶεν ἰόντων. secundus autem αἰναόντων. quod verius. Sic quoque Tzetzes. Iſingrii editio proxime verum: αἶεν ναόντων. Sic & apud Hom. Ὀδυσ. N, v. 109 ὕδατ' αἰεναόντα, ubi quoque vulgati αἰεναόντα.

v. 554. Τὸν φθιάδρῳ ἔργα πλείστες] Ut versus constet reponellectionem veterem ex utroque codice: Τὸν φθιάδρῳ ἔργῳ πλείστες. Extat & apud Moschopulum.

v. 558. Χαλεπὸς ὄρεβάτοις] Noxius ovibus ut Latinis *gravis*. Virg. III Georg. 415:

Galbaneoque agitare gravi nidore chelydros.

Sic legit Servius & exponit, *serpentsibus noxio*. Ovid. IV Metam. v. 497:

Inspirantque graves animas.

Liv. VII. 6: *Grave tempus & forse annus pestilens erat.* Versu sequente uterque codex: καὶ πλείον εἶη.

v. 561. Ταῦτε φυλασσόμεν] Hunc & sequentes duos versus pro subdititiis expungendos esse censuit olim Plutarchus. Nec illos videtur agnovisse Moschopulus. Rectius sane abessent.

v. 566. Ἰερὸν Ὠκεανὸν] Omnes ἱερὸν hic esse magnum, immensum interpretantur. Non nego sic posse accipi. Verum tamen est ἱερὸν hic propriam notionem non migrare. Oceanus enim sacer erat, quia erat Deorum domicilium, Neptuni, Thetyos, Solis, astrorum, quæ credebantur mare subire. Fabianus apud Senec. I controvers. *Sacrum quidem terris natura circumfudit Oceanum.* Hinc & *diuum* appellatur. Plautus apud Varro- nem ex emendatione Scaligeri:

conferta rate inarataque perite

Qui dium mare eunt sudantes atque sedentes.

Sic sæpe apud nostrum & alios εἰς ἄλλα θίαν. *In mare diuini.* Quin & Oceanus pro Deo habebatur, Cæli & Telluris filio, patre vero Saturni & Opis. Hinc Alexander M. ei fecit tanquam Deo. Justinus: *Expugnata deinde urbe, reuersus in naves Oceano libamenta dedit, prosperum in patriam reditum precatus.*

v. 568. Οὐροζὴν Πανδονίς] MS I I, Proclus, Tzetzes: οὐροζὴν. Sic & Hesychius & Etymologici magni auctor. Suidas tamen & MS I stat a vulgata, v. 570. MS I, αἰετιμίον. v. 574. MS I I, κριται.

v. 582. Ἡμεῖς τε σκόλυμοι τ' αἰθέρι] Hoc tempus significat Theocritus Idyll. V I, 15:

Ἀὖ τ' ἡ αὐτὴ τις ἀγρεύεται, ὡς ἀπ' ἀκρότης

Ταῖς κενυραῖ χαῖται, τὸ κελὸν θέρει αἰθήρα φεύγεται.

Quæ sic reddenda sunt: *Illæ vero sua sponte laesivæ, quia cardui flores sunt languidi, tunc pulchra ætas ardet.* Versionibus vulgaris nullus sensus. Χαῖται κενυραῖ ἀπ' ἀκρότης, sunt pappi volantes Lucretii. Pappi enim sunt flores carduorum. κενυραῖ quia fervore solis flaccidæ decidunt & per aërem feruntur. Elegans fragmentum Alcæi de hoc ipso tempore nobis servavit Proclus: Οἶνα πτόμῃνα τίτῃ. (Sic MS Gudii) Τὸ ᾧ ἄγρει αἰετιμίον. Ἡ δ' ὥρα χαλεπαῖ. Ἀχρεῖ δ' ἐκ πιτάλων τῶδε αἰ τίτῃ αἰθέρι σκόλυμοι. Corrupta D. Heinsius sic emendat, ἀχρεῖ δ' ἐκ πιτάλων ἀχρεῖ τίτῃ. Sed videtur potius scripsisse: ἀχρεῖ δ' ἐκ πιτάλων ἀδία αἰ τίτῃ. *Suave capis.* ut exprimat illud Hesiodi, λιγυρὴν κενυραῖ τ' αἰετὶ. ubi tamen MS I I ἐπιχρεῖ.

v. 584. Καμπατῶδε] MS uterque καμπατῶδε, ut & vers. 664.

v. 589. Εἴη πιτσαῖη σκοιή] Mirifice interpretes Latini ut solent: *Petrosaque umbra.* Πιτσαῖη σκοιή est σκοιὰ ἐν σπηλαίῳ, umbra in antro. ut supra v. 532, γλάφυ πιτσαῖη, est antrum in petra. Ubi rursus interpretes, *caverna petrosa.* Πίτσα Homero aliisque Græcis poetis sæpe est antrum in rupe excavatum. Iliad. β.

Ἡὐτε ἴθια εἰσι μελισσῶν ἀδινάων

Πίτσης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ τέον ἐρχομέναων.

Quemadmodum populi volantes armenta confertim ex cauo rupis
ἀντρο

αὐτο ποῦο ἐξαμῖνε ἐχέμεναι. Idem Iliad. δ. Πέτρης ἐνβαί-
νοις διδελγυῖον ἐν παρδοκῇσιν. Ex turpis αὐτο ἐχέμεναι ἐξι-
piens insidiis.

v. 590. Μαῖζα τ' ἀμολγαίη] Est polenta pastoritia, πωμδρι-
κὴ ut Athenæus explicat. Μαῖζα est polenta farina conspersa &
subacta aqua & oleo. Hesych: Μαῖζα, ἀλφιζα πιφυρμῶρα ὕδατι καὶ
ἐλαίῳ. Α μῶζα perelegans vocabulum πατεμωζαῖν apud Simo-
cattum ep. 77, & Alciphronem ep. 18 legitur. quod est e ni-
mia alimentorum copia lascivire. id ipsum quod Belgæ eadem
ratione pervenuste dicunt: broot-droncken zijn. Hesych. πατε-
μωζαῖ, πατεπυφᾶ. Nugatur Tzezēs, qui μαῖζαν dici putat qua-
li τὸ μὴ αἶζαν. Μαῖζα est a μῶτις, subigo. Est enim farina sub-
acta aqua. hinc Latinis massa. Siculi ζ & σ invicem mutant.
Pro πλάσσω dixerunt πλάζω, pro ἀνάσσω αἰάζω, ζάκωθ
Saguntus.

v. 591. Βόες ὑλοφάγαι] Interpretes: *bovis arborivora*. Imo:
bovis quæ pascitur frondibus. ex enim pabulum boum. Hesych:
βουὸς βοὸς τρώφῃ, ὁ ἐδίδωσιν οἱ βόες. Phædrus:

Hæc inter ipse dominus a cæna redit

Et quia corruptos videbat nuper boves

Accedit ad præsep: Cur frondis parum est?

In eadem fabula: *Frondem bubulcus affert*. Ovid. III Metam.
v. 730. Restrita est.

v. 595. Ἀντίον ἀκραιῶ ἀνέμῳ] Revocavi lectionem vete-
rem, quam servavit MS I & omnes Græci interpretes præter
Tzezem, qui hunc versum non exponit. Legunt autem omnes
ἀκραιῶ ζεφύρῳ. Homer. Ὀδυσ. β.

Τοῖσιν δ' ἐκ μῆρον ἄρον ἰδ' γλαυκῶπις Ἀθήνη

Ἀκραιῇ ζεφύρον, κίλαδον τ' ἐπὶ εἰνοπα πόρῳ.

Hic vero ferentem ventum immisit castis oculis Minerva Purum
Zephyrum, resonantem per obscurum pontum. Sic exponunt Græci
magistri ἀκραιῇ purum, nullis aliis ventis permixtum. Alii ἡρέ-
μα πνέοντα, leniter spirantem. quod non præbo. Nam & Boreæ
tribuit Homerus Ὀδυσ. ζ.

Ἐδδ' ἀνέμῳ δ' ἀναβάντας δ' ἀπὸ Κρήτης ἀνέμους

Ἐπ' ἰσχυρὸν Βορῆν ἀνέμῳ ἀκραιῇ καλῶ.

Septimo vero conscendentes a Iata Creta navigavimus Boream vento puro bono. vide ibi Eustath. sed ad priorem locum Ὀδὸς. β Scholiorum brevium auctor, qui pro Didymo venditatur: ἀπερὶ Ζέφυρον] ἐπιτῆδειον ἄκρως; πνέοντα πρὸς τὴν ἡρείαν. ἐπὶ πλείον ἢ πρὸς ἑλαττόν. ἢ τὸ μὴ κεκερμένον Ζέφυρον. Ἀπερὶ Ζέφυρον, commodum, spirantem quantum opus est, neque nimis vehementer, neque nimis remisso. Aut non mixtum, sed purum Zephyrum. In MS II est ἀπερὶ Ζέφυρον, sicut & apud Homerum nonnullos legisse ἀπερὶ Ζέφυρον Eustathius & Scholiastes observant. Sed prætuli consensum libri antiqui cum interpretibus, ut & ἀπερὶ in Homero retinetur.

v. 597. Τεὺς δὲ ὕδατι ποτίζειν] Latine redditur imperitissime: *Tertiam aqua partem infunde, quartam vero misce vino.* Est ne qui intelligat? Hoc vero dicit Hesiodus: *Tres partes aqua prius infunde, quartam vero vini admisce.* Tribus partibus aquæ unam vini admiscendam esse præcipit.

v. 601. Ἐπεκερμένον βίον] Latini interpretes: *victum sufficientem*, cum sit *conditum, repositum*. Superius v. 407:

Χεῖμα δὲ εἰς οἶκον πάντ' ἀεὶ μενέτω.

Instrumenta vero omnia domi disposita parva. v. 627:

Ὅπλα δὲ ἐπεκερμένα πάντα πρὸς ἐν κατὰ τοιοῦτον.

Armamenta vero disposita omnia domi repono. v. 617:

Πλεῖστον δὲ καὶ χροῖος ἀεὶ μενέτω.

annus vero in opere sic recte dispositus sit. Si hæc feceris, omnia gerentur suo tempore, totum annum recte dispensaveris in opere faciendo. vulgo inficete vertitur: *ita annus in opere rustico absolutus sit.*

v. 602. Ποιεῖν δὲ ἥντι] est quærere, comparare sibi servum, ut alio loco ποιεῖν γυναῖκα invenire uxorem. ἀργύρεον ποιεῖν. Demosth. *comparare argentum.* ποιεῖν πέντε πάλαιον Matth. XXV, 16, quingenta talenta lucrari, facere. Nam & Latini sic loquuntur. Cic. I divinatur. *Etiam Philosophum, si commodum ei esset, pecuniam facere posse.* Sic rem facere. Hic facere est κτῆμα comparare, colligere. Florus lib. I, cap. 1: ubi aqua hæret viris doctis. Ex variis elementis congregavit corpus, populumque Romanum ipse fecit. Ipse collegit. ut apud Sallust. *exercitum argento facere,*

facere, est colligere, comparare. Nihil certius. Non spero futuros imposteros quibus hic locus mendii sit suspectus, quique fateantur se ignorare quid faciat hoc loco *fecis*. Posses quidem etiam exponere *populum Romanum ipse fecit*, hoc est genuit quasi *populum Romanum*, est parens populi Romani. Nam *facere* nonnunquam est *gignere*. Varro III de R. R., 22: *plurimumque pullos similes sui faciunt*. Romulus dicitur etiam Romani populi sator. Ennius:

O Romule, Romule dio

Qualem te patria custodem di genuerunt.

Tu produxisti nos indo luminis auras

O pater! o genitor! o sanguen diis oriundum.

sed verius est, quod prius dixi. ●

v. 605. Ημερόκηλος] Latinis *dormitator*, Glossæ Vet. ημερόκηλος *dormitator*, *fur nocturnus*. Plautus: *Ni illic homo est aut dormitator aut fector zonarius*. Huic opponitur *interdiarius*. Eadem glossæ: *Interdiarius ημεροκλέπις*.

C A P U T XV.

Theocriti epigramma duobus distichis ineditis ex MS auctum. Idem emendatum. Hesiodi locus nove expositus. Idem bis restitutus, Μέγας φυλάωνος. Elegans epigramma in Anthologia emendatum & expositum, repudiata Magnorum virorum interpretatione. Neinefis homines pro meritis accipit. Infecta est superbis & ostentatoribus, & nimis felicitati. Επεικείς. Καὶρός. Tempus.

v. 619. ΕΥΐτ' ἐν Πληιάδεσσι θένει] Quam periculosi sint tum cursus maritimi insigni exemplo ostendit Theocritus in epigrammate in Cleonicum, qui circa occasum Pleiadum in mari periit. Hujus epigrammatis quatuor versus nunc primi edimus ex codice Palatino Vetrerrimo, quem Fridericus Sylburgius contulit cum Anthologia. In qua ut & in Theocriti editionibus prius solum distichon extat.

Ἄνθρωπε, Ζωῆς ἀειφείδιο, μηδὲ παρ' ὄρῳ

Ναυτίλῳ ἴοι, ὡς ἡ πέλος ἀνδρὶ βίῳ.

Ἀηλαῖς Κλεόνικε σύ δ' εἰς λιπαρῶν θάσσῃ ἰλθ' εἰν

Ἡ πείγῳ κήλησ' ἔμπαρ ἐκ Συρίης.

Εὔμο-

Ἐμποροῦ ὁ Κλεόνικος, δύσιν δὲ ὑπὸ Πλειάδων αὐτῷ

Ποσειδῶνι ναύτη Πλειάδι συγκατίθης. Iege: ποσειδῶνι ναύτης. *Homo parce vita, neque tempore alieno Naviga, quia vita hominis est brevis. Miser Cleonice tu in optimam Thasum venire prosperasti mercator ex Caelesyria. Mercator Cleonice sub ipsum Pleiadis occasum Mare transiens nauta cum Pleiade simul accidisti.*

v. 643. Νῆ δλίγλω αἰνεῖν] Tricantur Græci Magistri, qui contendunt αἰνεῖν εἰρωνικῶς εἶναι χαίρειν εἶναι, quamvis iis adstipuletur Plutarchus libello de audiendis poetis. qui, cum hunc locum produxisset, ait: τὸ μὲν γὰρ αἰνεῖν σημαίνεται τὸ ἐπαινεῖν. αὐτὸς δὲ ἐπαινεῖν ἀντὶ τοῦ παραιεῖσθαι καὶ χεῖρηται, καὶ γὰρ ἐν τῇ συγκατίθῃ καλῶς φησὶν ἔχον, καὶ χαίρειν καλεῖσθαι, ὅταν μὴ δυνάμει μὴ δὲ λαμβάνωμεν. ἔτι καὶ τὴν ἐπαινὴν Περσιφόνειαν ἵναι φασὶν ὡς παραιτητὴν εἰρηῶν. Αἰνεῖν hic ἐπαινεῖν significat id est laudare. laudare autem pro recusare ponitur hoc loco. sicut usitatum nobis est dicere bene habet & valeat, cum aliud volumus & non accipimus. Atque sic quidem aiunt Proserpinam vocari ἐπαινὴν quasi asserendam. sed non erat ut alienam τὴν αἰνῶν significationem hic affingerent. Dictum enim est ab Hesiodo eo sensu quo a Virgilio: *laudato ingentia rura, Exiguam celso.*

v. 647. Βέληαι δὲ χεῖρα] MS I, & II, βέλιαι. In secundo præterea ἀπὲρ πια λιμῶν.

v. 655. Τὰ δὲ ποσειδῶνι ποικίλα] Latini interpretes: *prædeliberata vero multa.* Infcite. ποσειδῶνι ποικίλα sunt ποικιληρυμῶν. per præcones indicata, prædicta.

v. 657. Ὑμῶν νικήσαντες φέρειν τείπεδ' αἰτῶντες] Monet Proclus quosdam scribere: Ὑμῶν νικήσαντες ἐν Χαλκίδι θεῶν ὄμνηρον. qui non sunt audiendi. Decisum enim jam est & constitutum ab iis, qui temporum rationes descripserunt, Hesiodum minorem esse Homero centum quasi annis, nec potuisse cum eo de palma certare.

v. 667. Εἰ μὴ δὲ ποσειδῶν] MS I, Εἰ δὲ μὴ ποσειδῶν. v. 668. τέλει est imperium, potestas, magistratus. Hinc οἱ ἐπὶ τέλει qui sunt cum imperio, magistratus.

v. 679. Ἡ μὲν δὲ τοῦ πάντων] Sic omnes editiones, quas vidi; cum

cum scribendum τὸ πρῶτον cum MSS. Hoc mendum & in aliis locis sæpe sustulimus.

v. 688. Ὅσ' ἀγροδία] MS II, ὡς ἀγροδία. Sic & in quodam libro se reperisse testatur Comelinus.

v. 691. Μὲν κῦμασι πῆμα κῦρσιν] MS I, πῆμασι. non inuenta paranomasia, ut παθήματα μαθήματα, & infinita talia. Versu sequente scribe: Δεῖνον γ' εἶπ' ἐφ' ἄμφοτερον cum libro primo & Græcis interpretibus omnibus.

v. 694. Μέτρε φυλάσσει] Non video cur viri doctissimi μέτρε hic velint exponi tempus. Quis μέτρε accepit pro καμῶ. Μέτρε φυλάσσει est modum tenere. Luciano μέτρον ἔπειχ. Epigramma de Nemese in Antholog:

Ἡ Νέμεσις πῆχυν κατέχει. πῶς ἔνεκα; λέξεις.

Πᾶσιν ἀπαγγέλλω μηδὲν ὑπὲρ τὸ μέτρον.

Nemesis cubitum teneo? quomobrem? queris. Omnibus precipio: nequid supra modum. Extat de eadem Dea in iisdem Floridis Græcorum poetarum aliud epigramma ejusdem argumenti, sed turpissima macula scædatum, quam mirum tot viros doctos, qui in illo vertendo elaborarunt, non animadvertisse.

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὸς ὡρᾶ βωμὸν ἔταξα

Τὼ μ' ἴν' ἐλπίδος, τὼ δ' ἴνα μηδὲν ἔχειν.

Vertit magnus Politianus:

Spem simul & Nemesein posita dicat Eunus in ara,

Scilicet ut speres omnia, nil habeas.

Sic & Henricus Stephanus, & plurimi alii. Rem prorsus admirabilem Eunum Spem & Nemesein in eadem ara consecrassse, ut sperare quidem liceret, sed nunquam potiri! Ad illam aram mortuos arbitror fecisse, quibus omnis vitæ rerumque jucundarum spes deliuit, non miseros, quos bona illa Dea fovet, & melius cras fore semper ait. Deinde quis unquam audivit Nemesein tam crudelem esse, quæ omnium desideriiis intercedat, neminemque votorum compotem fieri sinat? Quin contra Nemesis credebatur esse Dea, quæ omnes pro meritis accipiebat, ab improbis & insolentibus exigebat supplicia, bonos & modestos augebat præmiis, sic dicta δὲ τὰ πρὸς τὸ μέτρον εἶναι, quod suum cuique tribuant. Artemidorus lib. II Οὐροκράτης. Νέ-

μεις αἰεὶ τοῖς κτ' νόμον ζῶσιν ἀγαθῇ, καὶ μετρίοις ἀνθρώποις, καὶ φιλολόγοις. τοῖς δὲ ᾠδυσμαῦσι, καὶ τοῖς ἐπιχθιδίοις ποσὶ, καὶ τοῖς μεγάλων δόχιδίοις παραμύσταιν ἐσθλὰ καὶ δισταται, καὶ ἐμπόδιον ἔστι ἐπιχειρημάτων. *Nemesis semper propitia est viventibus secundum legem, & moderatis hominibus, & philologis. At vero contra leges delinquentibus, & his qui aliquibus insidias struunt, & magnas res moliantur, adversatur, eorumque conatus impedit.* Aimm. Marcell. lib. XIV: *Hac & huiusmodi innumerabilia ultrix facinorum impiorum, bonorumque premiatix aliquoties operatur Adrastia, atque utinam semper, quam vocabulo duplici etiam Nemesein appellamus.* propterea & paulo post addit veteres Theologos finxisse Nemesein esse Iustitiæ filiam. Vides ergo solum acumen & venustatem huic epigrammati detraxisse descriptores aut corruptorem; sed & ipsum sanum sensum. Omnia restitues, si mecum scribes ut poetam scripsisse plane decrevi & pro compertissimo habeo:

Ἐλπίδα καὶ Νέμεσιν Εὐνὺς ᾠδῇ βυβλὸν ἑτάξα

Τὴν μὲν ἐν ἐλπίδι, τὴν δὲ ἐν ἀνιδίᾳ ἀγαν.

Spem simul & Nemesein Eunus in eadem ara posuit, Illam quidem ut speres, hanc ut ne quid nimis. Eunus Nemesein & Spem in eadem ara dedicarat, ne improbas spes concipiamus, & immodica desideremus, ut simus ἐπιεικῆς, neque ultra sortem nostram efferamur. Sic enim dicebantur qui sic se comparabant, ut semper in omni vitæ ratione tenerent illud ἀνιδίᾳ ἀγαν. Galenus III in πύρην καὶ Hippocratis: Ἀνθρώπων ἐπιεικῆ καὶ ἄλλων τὸ μέτρον, ὃ ἀνιδίᾳ ἀγαν παράττω καὶ τὸ βίον. *Hominem ἐπιεικῆ vocamus modestum, cui ne quid nimis in omni vita cura est.* Has esse præcipuas Nemeseos partes, præter id quod superius attulimus, aliud ejusdem sententiæ epigramma antiquum testatur:

Ἡ Νέμεσις ὀφείλει τὸ πᾶν καὶ τὸ πλεονέχον

Μὴτ' ἀμείρον τι ποιεῖν, μὴτ' ἀχάλιστα λέγειν.

Nemesis monet hoc cubito & hoc freno ne immoderate quid agas, nec effrenate loquaris. Ἀχάλιστα λέγειν, ut apud Euripid. ἀχάλινοι στόμα. Tacito, *procax lingua.* Tumidis vero, vanis ostentatoribus, & improba spe magna affectantibus Nemesis est infestissima. Claud.

*Sed Dea qua nimis obstat Rhamnusia votis
Ingemuit flexisque rotam.*

Lucanus: *Et tumidis infesta colit qua numina Rhamnus.*

Ovidius ad superbum & suam felicitatem jactantem:

Non metuis dubia fortuna stantis in orbe

Numen, & exosa verba superba Dea.

Nec ista Diva valde magna patiebatur esse diuturna. Inde & si quid excellens peribat, adsignabatur Nemefi. Statius I I Sylvarum mortem formosissimi pueri adscribit Nemefi, quia nimiam ejus pulchritudinem ferre non potuerit:

Noctere tentabas juvenum pulcherrimus ille

Cum tribus Eleis unam trieterida lustris:

Attendit torvo tristis Rhamnusia vultu,

Ac primum implevitque soros, oculisque nitorem

Addidit, & solito sublimius ora levavit.

Hec misero letale favens, seseque videndo

Torsit, & Invidiam Mortemque amplexa jacenti

Injecit nexus, carpsitque immitis adunca

Ora verenda manu.

vide & Epicedium in Glauciam. Hoc caput ex Animadversio-
num Variarum libellis libuit hic interserere. Redeamus nunc
ex diverticulo in viam & ad Hesiodum. Μίρεγ hic nihil aliud
esse quam modum non tempus, ut viri Græce doctissimi nota-
runt, etiam ex præcedentibus apparet. Præcipit enim poeta,
ut modum servemus in omnibus rebus, neque nimium creda-
mus navibus, neque nimium onus imponamus curribus; utque
singula agamus suo tempore, neque hyeme, neque vere mare
tentemus, sed æstate, quod ille tempus navigandi optimum
ducit. Hinc & statim sequitur præceptum de legitimo tempo-
re uxorem ducendi. Καρπὸς est tempus justum, oportuna. ut
etiam apud Latinos. Terent. *In tempore venire quod rerum o-
mnium est primum.* Apud eundem: *per tempus advenis.* Dona-
tus: *oportune.*

v. 696. Μῆτι τελέγονται ἰπῶν] In MS II pro varia lectio-
ne notatum erat: τελέγοντα, quam lectionem Tzezès probat
invitis Musis.

v. 698. Τίτρε' ἡΐων] MS II, ἡΐωνι. Proclus, Tzezēs, Moschopolus, Pollux, docent omnes hic omissum esse διχα, & Poëtæ sententiā esse, puellam quatuordecim annorum esse nubilem. Sed & hic Latini interpretes maluerunt errare, quam eruditorum magistrorum sententiæ subscribere.

v. 702. Οὐ μὲν γάρ π] MS I, ἔδ' ἔν γάρ π.

C A P U T XVI.

Hesiodus emendatus. Γῆραϊ θῆκε. Γλώσσης χάριν. Gellius ex conjectura emendatur. Κατὰ μέτρον ἴσα. Hesiodus interpunctione restitutus. Noctes cur dicantur esse deorum. Noctu in terris versari deos veterum opinio. Quintilianus in declamationibus emendatus. Ἀνδρῶν ἄχαιλοι ποίμνεις. Concubitus polluere veteres credebant. Τάφου cæna funebri. Χυδῶποδες. Ἀνθρώπων. Hesychius emendatus. Λάσσης. Mos veterum in novis vasis lustrandis. Imbuere. Ἀκίνητα. Multi & graves aliquot interpretum lapsus.

v. 705. Ω' μὲν γῆραϊ θῆκε] In secundo MSCto alia manus: ὁ μὲν γῆραϊ θῆκεν. Et sic Stobæus legit cum Proclo & Tzeze. Ille enim exponit: τὸ ὁ μὲν τὸ γῆρας τῷ ἀνδρὶ πθείσας. Hic: καὶ παρ' ἡλικίαν πθείσης γηραιὸν καὶ ἀφῆλκον. in crudam senectutem ponit, facit ut ante tempus senescat. γῆραϊ θῆκε per ellipsin pro ἐν γῆραϊ θῆκε, hoc est πῆναι εἰσθε. Vulgata lectio non potest ferri.

v. 709. Γλώσσης χάριν] est quod aliter dicitur νόμου χάριν, dicis gratia. Glossæ Latino-Græcæ: dicis causa νόμου χάριν. Dicis gratia νόμου χάριν ὡς ὧν Γαίῃ τῷ νομικῷ. Interpretes sine sensu: lingua gratia. Sequentia lege ex MS I:

εἰ δὲ κεν ἄρχῃ

Ἦν ἔπειτα εἰπὼν. Vertunt perperam:

Si autem coeperis aut verbum aliquod locutus infestum, aut facias. vide quæ notavimus ad vers. 294.

v. 710. Ἦν γῆρ' ἐς φιλοπῆγαν] MSS ambo. ἡ γῆρ'. v. 714. Σὺ δὲ μὴ πὶ νόμῳ καταλίσχῃς εἰδῶ. σὺ νόμῳ, pro σὺ νόμῳ. quæ αἰνέσις Homero familiaris. quod non monerem nisi tantillæ rei ignoracionem fraudi fuisse interpretibus, ut ineptissime hunc versum redderent,prehendissent.

v. 716. Νεικὲς ἦρε] Uterque codex: νεικητῆρε. Secundus pro ἔταρον ἑταῶν.

v. 719. Γλώσσης τοι θησαυρὸς] Hunc locum Latine fecit Gellius lib. I Noct. Att. 15: *Hesiodus poetarum prudentissimus linguam non vulgandam, sed recondendam esse dicit, perinde ut thesaurum; ejusque esse in promendo gratiam plurimam, si modesta, & parca, & modulata sit.* Sed aut Gallius non intellexit quid sit καὶ μέτρον ἴσσαι, quod non est modulata, sed modum tenens, quæ coërcet & reprimat effrenem loquacitatem, ἀχαλίνας λόγους, inanem futilitatem, quæ μέτρον φυλάσσει in loquendo: aut forsan scripsit: & parca & moderata sit.

v. 721. Εἰ ᾗ καὶ ἄνθρωπος εἴπῃ] Affert hic Proclus similem Alcæi sententiam: εἰ καὶ ἄνθρωπος τὰ θεοὺς, ἀκούσας τὸ καὶ τὰ θεοὺς. quam quali de verbo ad verbum Latine expressit Terentius: *si mihi pergit quæ vult dicere: ea qua non vult audiet.*

v. 722. Μηδὲ πολυζέινε δαίτας δυσώϊμφελ' εἶναι ἐκ κρινῶ] Hujus loci hic est sensus: *Ne in convivio quod multi instrunt amici sis morosus de symbolis.* Δαίς πολυζέινος ἐκ κρινῶ est convivium quod de symbolis instruitur a multis amicis. Talia convivia dicebantur ἔργνοι. Hesych. ἔργνοι τὸ πολλῶν ὁμοχρία. Terentio de symbolis esse. Convivæ ἔργνισσῃ, σύσσιζι. sed hæc obvia sunt & a viris doctis pridem observata.

v. 726. Οὐ γὰρ τίς κλύουσιν] MS. εἰ γὰρ οἷον.

v. 727. Ὁ γὰρ ὁμίχλει] MS I. ὁ γὰρ. male. Veteres qui vestibus longis utebantur, exoneraturi vesicam non erecti stabant, sed procumbebant in terram, ut pedes vestibus tegerentur. Hinc pedes tegetes sacris scriptoribus est ventris aut vesicæ excrementa ejicere. Græcis καὶ γέλασθ' ἐοικῆσσι. Ad idem vestitus genus pertinet istud præceptum, quo statim Hesiodus vetat nudari αἰδοῖα meientium.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ δύῃ] Uterque codex: Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ δύῃ. Primus postea: μεμνημένος ἔσ' ἀνιόντι. post ἀνιόντι delenda distinctio. Sic autem vertendi sunt hic & sequens versus. *Sed etiam postquam occidis, memor ejus rei, adversus orientem, neque in via, neque inter eundem extra viam meas.* In vulgata versione nihil sapi.

v. 730. Μακάρων τοι νύκτες ἑοσιν] MS I ἑοσιν. Quæ hic Moschopulus & alii tradunt de sententia Hesiodi, cur noctes dicat esse deorum, non sunt nauci. Nemo poëtam interpreta-
 turus tam hospes esse debebat in lectione poëtarum, ut ignora-
 ret illorum sententiam fuisse, noctu deos versari in terra & hoc
 orbe nostro inter homines, interdium sedes superas colere. Stat. I
 Sylv. 1.

Huc sub nocte silenti

*Cum superis terrena placent, tua turba relicto
 Labetur cœlo.*

Quintil. declamat. X: Quotiescunque domus fuerat grato sopore prostrata, aderat ille, quales humanis se offerunt oculis propitii dii, quale latissimum numen est cum se patitur videre. Sicut omnis religio templorum, omnis religio lucorum, cum tacuere mortalia, & profani procul, errare sedibus totis, solitudine frui, & de suis dicitur exire simulacris: ita juvenis meus noctibus totis agebat filiam, & paterna domo ac penatibus suis fruebatur placidus & mitis, & matri propitius, ut numen & deus delabi syderibus, & venire de liquido puroque aëre videbatur. Sic legendus hic locus, & distinguendus. vulgo male habet. Hinc pleræque ἡφαιστεια non solum apud gentiles, sed etiam in sacris libris noctu dicuntur factæ.

v. 732. Εὐσεπί & αὐλή;] Αὐλή non est atrium, ut interpretes existimant; sed caula. uti fere semper antiquissimis scriptoribus αὐλαί sunt mansiones ὑπαίθραι, in quibus oves, capræ & alia animalia minora stabulabantur. Pollux lib. I, ἢ μὲν οἱ βόες ἵστανται βυσσίδας, βυαύλια, βυσσίδας. ἢ δὲ οἱ οἷς καὶ αἶγες, αὐλή καὶ σπηῖες. Apollon. Argon. I, 575, & 1173, ac sæpe apud Homerum. quoniam vero sub dio erant. inde αὐλίζειν & ἀγραυλῆν est sub dio agere. In Theog. v. 26. ποιμένες ἀγραυλοὶ, sunt pastores sub dio agentes, non, ut interpretes, in agris pernoctantes. quem errorem quoque B. Lucæ interpretes errarunt, in capite secundo; sed quem dudum castigavit If. Casaubonus.

v. 733. Μηδ' αἰδοῖα γονῇ πηλαγυμῶ] Immerito Proclus hic Hesiodum exagitat, quasi in nimis exilibus tradendis versetur, & de rebus levibus præcepta præscribat, dum verba in
 pro-

propria notione accipit. Sed Hesiodi verba sunt *μυσικά τερα*. Hoc autem vult a concubitu etiam legitimo non rem sacram esse faciendam, ne domi quidem, nedum in publico, nisi ante lauto & lustrato corpore. Tibullus:

discedat ab aris

Cui tulit hesternæ gaudia nocte Venus.

Hinc solebant se purificare. Suet. Aug. 94 de Attia Augusti matre, quæ cum dracone in templo visa sibi est volutari: *expregassa quasi ex concubitu mariti sese purificavit*. Quin & alia negotia suscipere non licebat iis qui propter dormierant nisi antea essent lustrati. Columell. XII, 4 de pistoribus, cocis, cellariis: *His omnibus placuit eum qui rerum harum officium susceperit, castum esse continentemque oportere, quoniam totum in eo sit, ne contrectarentur pocula, vel cibi, nisi aut ab impube, aut certe abstinentissimo rebus Venereis: quibus si fuerit operatus vel vir vel foemina debere eos flumine aut perenni aqua priusquam penora contingant ablui. propter quod his necessarium est pueri vel virginis ministerium, per quos promantur, quæ usus postulat*. Nec Christianis olim licebat statim sacris operari, si cum uxori- bus consueverant. Gregorius M. respons. ad Quæst. X Aug. Episcop. Ang. *Vir cum propria conjuge dormiens intrare ecclesiam non debet, sed neque lotus intrare statim debet*. Paulo post: *Et quamvis de hac re diversa hominum nationes diversa sentiant atque custodire videantur, Romanorum tamen semper ab antiquioribus usus fuit post admixtionem propriae conjugis & lavacri purificationem ab ingressu ecclesie paulatim reverenter abstinere*. Sed quanto rectius sapiens illa foemina, cum consulere- tur, quando post concubitum liceret mysteriis interesse, respondit; si cum tua uxore rem habuisti, statim, si cum aliena nunquam.

v. 735. Μὴ δ' ἀπὸ δυσφήμιο τάφῳ] Τάφῳ hic non est bustum, sepulchrum, ut rursus male interpretes, sed *αἰδειπνον*, silicernium, cœna funebris, quæ opponitur *δαπνὶ θεῶν*, hoc est convivio quod celebratur die festo, aut post sollempne sacrificium. Nullum enim sacrificium sine epulis. Hesych.

Τάφῳ τὸ γινόμενον αἰδειπνον ἐπὶ τῇ τῶν κατωχόμενων πρῆξιν.

Τάφος est convivium quod celebratur in mortuorum honorem.
Homer. Iliad. ψ. v. 29.

Αὐτὲρ ὁ τοῖσι τάφον μῆρα κίε δαίνυ.

sed ille his funebres epulas lautas instruxit. Ab hac ferali cœna redeuntēs vetat poëta liberis operam dare mali ominis causa, quia, ut puto, vana superstitione capti credebant minime vitales futuros, qui ex hac μίξῃ procrearentur. Hinc vocat δυσφίμους, & quia Græci & Romani statuebant omnia feralia polluere propterea purgabantur ab exequiis redeuntēs. Festus: *Festus profecuti redeuntēs ignem supergrediebantur aqua adaspersi: quod purgationis genus vocabant suffitionem.*

v. 748. Ἀπὸ χυτρώπων ἀνεπὶ ῥέκλων] Ab ollis nondum dedicatis. Sic verte. Χυτρώπων enim hic χύτρας, ut Proclus aliique monent. Alioqui sunt ἱεραὶ ἢ μαγειρῶν, foculi sive sint fixi, sive mobiles, qui carbonibus implebantur & quibus imponebantur ollæ, quæ & λάσυνα dicuntur & ἀνθράκια. Hesych. Ἀνθράκιον τὸ μικρὸν τρωπῶν, καὶ λίθου τίμιον ὃ ἐν δακτυλῷ, καὶ χυτρώπων, καὶ πᾶσαι μικρὰ καμίνου. Sic scribendus hic locus, sine sensu vulgo legitur & laudatur a viris Græce doctissimis χυτρώπων. Pollux X, 24: Χυτρώπων ἐστὶ μὲν καὶ λάσυνα πεκλημένων ὀρεῖν, ὡς Διοκλῆς ἐν Μετρίαις. Ἀπὸ λασάνων θερμῶ ἀφαιρίσω. Ἐν τῷ πρώτῳ τῷ ἱππώνεκτι ἰάμβων εἰρηται χυτρώπων. ὡς καὶ παρ' Ἡσίοδου.

Μὴ δ' ἀπὸ χυτρώπων ἀνεπὶ ῥέκλων ἀνελόντα.

Ἀλλὰ τῷτο μὲν ἑτερόν τι δηλοῖ. ὅταν τῷ Δίφιλῳ ἐν ἐπικλήρῳ λέγῃ. Χύτραν μέγαν ὧς τῷ μαγειρῶν. δηλονότι πλὴν χύτραν λίγη, ἀλλ' ἐστὶ χυτρώπων. Paucis interjectis: Χυτρώπων καὶ περὶ καὶ ἀνθράκιον ἐπὶ, Ἀλέξιδῳ εἰπὼν. ἐν Λημνίᾳ. Καὶ μὴ περὶ μὲν ἀνθράκιον ἐν μέσῳ σείων τε κυάμην μεσῶς. Καὶ γὰρ ὁ σείων ἀγῆτοι ὡς κυάμης, ἢ ἄλλο τι πεισθῶσι ἐνέφρουρον. Καὶ μὴ ἱεράων οἷσις ἀπὸ ἀνθράκιον τῷτο καὶ ἱεράων. Ἀριστοφάνους ἐν τεκνυρίαις εἰπὼν ἐχάρα. ὃ τῷ Στρεπιδῶς ἐν Ψυχαῖς. Πῶς ἂν κημεῖται μοι τις θυμολώπων μεσῶν ἱεράων. Apposui pluscula verba, quia ex illis discimus quid fuerit χυτρώπων, λάσυνα, ἀνθράκιον, quod video ignorari. plerique enim putant esse trullam, ut P. Septimius Florens, vir elegantissimus, in Aristophanis εἰρήνῃ, qui hos versūs

ἐν πρῶτῳ γδ

Πρὸ τοῦ πολέμου τὰ λάσπαινα τῇ βελῇ ποτ' ὤ, sic interpretatur:
ante bellum hic scilicet

Trulla stetero in gratiam senatus.

Cum non sint trullæ, sed foci ad quos carnes coquebantur senatui post sacrificia. vide ibi antiqua scholia. χυλρόποδες autem sunt ipsæ χύτρας σικεδοχαῖως, ut *templa lapidaria* apud Sueton. Calig. 6, non sunt grandine icta, ut exponit vir plurimæ lectionis C. Barthius in Adversariis, sed dii lapidibus impetiti. Veteres autem nullis vasis solebant ante uti ad cibum potumque capiendum, nisi ante lustrata essent libatione ex iis diis facta. Proclus ad hunc locum ἀπὸ χύτρας μὴ πρῶτον φάνης πρὶν ποτίσθαι ἐξ αὐτῶν τοῖς θεοῖς. *Ex ollis non ante cibum capias, quam ex iis diis libaveris.* Sic patinam dedicat Vitellius apud Suetonium: *Hanc quoque (cœnam) superavit ipse dedicatione patina, quam ob immensam magnitudinem clypeum Minervæ Αἰγίδα πολιάχευ distabat.* Hoc Latinis proprie est imbuiere, quia tum vasa illa imbuebant vino quod diis libabant. inde postea imbuiere de omnibus rebus, quæ primo usui nostro accommodantur. Catullus de Argo nave: *Illæ rudem cursu prima imbuit Amphitriten.* etiam de ipsis hominibus dicitur: Florus II, 3: *Cottidiani & domestici hostes tyrocinia militum imbuebant.* Tacit. I ann. 36. *Imbutasque prada manus in direptionem Galliarum erupturas.* Id. III Hist. 15: *Ut civili prada miles imbueretur.*

v. 750. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοις καθίζειν] Recte ἀκίνητοι veteres exposuerunt τάφους. In bustis enim stare, sedere, imo busta videre habebatur pro diro & infausto omine. quam superstitionem gentilium deridet Theodoretus sermone VII Περὶ πῶλης καὶ ἐκλῶ. Μῦθος ὑπολαμβάνει τὸ πλάζεν τοῖς τάφοις. *Nefas habetis accedere ad sepulchra.* De his multa viri doctissimi notarunt ad Theophrasti characteres.

CAPUT XVII.

Vulgatus index Ημέραι expunctus. Fausti dies & infausti, sicut & horæ in fastis notatæ. Commoda sydera. A Jove omnes dies. Heliodus emendatus ter. Πεπυγασιμή. Antiqua lectio poetæ vindicata. Τετραεσιμήριον ἡμέρα. Quaternarii numeri sanctitas. Φύστε αἶόλα, Παραίο. Nicomachus Gargaliensis & Anonymus antiquus scriptor correctus & explicatus. Hesiodo lux. Orcus. Ορκός sepulchrum. Menandro medicina. Orcus perjurii vindex. Virgilius defensus. Hesiodus denuo correctus. Μεταδ' σποί.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΗΜΕΡΑΙ] Nec hic index in Vossii codicibus, nec in Gudii Proclo est. quin nec ullum distinctionis vestigium apparet. In nonnullis tamen libris recentioribus titulum istum extare viri docti monuerunt, in veteribus vero non conspici, a quorum auctoritate nobis discedere religio est.

v. 765. Ημέραι δ' ἐν Διόδῳ] Veteres, ut etiam nunc superstitiosi homines, alios dies faustos, alios infaustos ac inauspicatos ad aliquod opus inchoandum ducebant, quos vocabant ἀπικράδας, ἀπαισίς Latini *Ægyptios*, *ominales*, *religiosos*, *incommodos* (sicut contra ea *commoda sydera* sunt fausta. Propert. II, el. 26: *Quaritis & cælo Phœnicum inventa sereno Quæ sit stella homini commoda, quæque mala.* eodem modo Græcis *ἡμέραι ἐπιτήδαιοι*, & *ἀνεπιτήδαιοι*) qui in veterum fastis erant notati ut semper cognosci possint ab aliquid aggressuris, felix ne esset ille dies, nec ne. Petronius narrat in triclinio Trimalcionis duas tabulas fuisse in utroque poste defixas, quarum altera *luna cursum*, *stellarumque septem imagines pictas*, (sc. habebat) & *qui dies boni*, *quique incommodi essent*, *distinguente bulla notabantur*. Non vero dies tantum sed & horæ alix faustæ habebantur, alix infaustæ. quod & Proclus observavit addens diis dicatam esse meridiem, heroibus vero tempus pomeridianum, ideoque esse inauspicatum: auspiciatissimum vero matutinum & vespertinum. Hinc superstitiosi nihil auspicabantur, nulli se accingebant operi, nisi inspectis ephemeridibus, ex quibus capiebatur dies & hora fausta. Juven. Sat. VI, v. 576:

Ad primum lapidem vectari cum placet, hora

Sumitur ex libro: si prurit frictus ocelli

Angulus, inspecta genesi collyria poscit. &c.

Hæc superstitio primum ab Ægyptiis profecta, unde dies Ægyptiaci dicuntur. Augustinus in epistolam ad Galatas: *Fam vero ne aliquid inchoetur aut adificiorum, aut ejusmodi quorumlibet operum diebus, quos Ægyptiacos vocant, sape etiam nos monere non dubitant.* Dammati sunt a Conciliis & patribus primæ ecclesiæ. Merito. Nec tamen nostrorum fastorum auctores ab hac ridicula gentium opinione possunt deduci. Tam difficulter inveteratæ opiniones & errores eradicantur. Hesiodus autem felicitatis dierum & infelicitatis causas tribuit Jovi.

Ἡμεῖς δ' ἐκ Διὸς ἐν πεφυλαγμένοι οὐ καὶ μέτρων.

Dies vero ex Jove observans ut deat. Et paulo post:

Αἱ δὲ γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς ὧν καὶ μέτρον ἐστίν.

Dies enim sunt a Jove sapiente. Ubi male interpretes: *ha enim dies.* Omnes dies sunt a Jove. Noster iterum:

Ὅσας γὰρ νύκτας τε καὶ ἡμέρας ἐκ Διὸς εἰσι.

Quotquot noctes ac dies a Jove sunt. Ut mirer doctos viros hic tricari. Superius in ἔργois v. 563:

Εὐτ' αὖν δὲ ἐξήκοντα μὲν τροπαὶς ἡελίοιο

Χείμερ' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμεῖς.

Cum autem sexaginta post brumam hybernos dies Jupiter exegerit. Homerus:

Τοῖς γὰρ νῦν ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

Οἷον ἐπ' ἡμέρῃ ἀγνοῖ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Talis est hominum terrestrium mens

Qualem diem inducit pater deorum & hominum.

Sic enim antiquissimos accepisse hos versus testantur Eustathius & Sextus Empiricus lib. V. adversus Mathematicos, qui Chaldaeorum opiniones explodit. Vide & viri præstantissimi & magnæ eruditionis Merici Casauboni, magni parentis dignissimi filii dissertationem de hoc Homeri loco, æternum monumentum amicitiae, quæ inter nos intercedit.

v. 781. Σπίρματ' ἀρξαι] MS I σπέρματ' ἀρξαι, quod

F 4

& in

& in secundo habetur pro varia lectione. Metri causa legendum δάσκαλς. sed vulgatam non damno.

v. 783. Κέρη δ' ἐ σύμφορός ἐστιν] MS I, ἀσύμφορ.

v. 785. Κέρη τε θυέαλς] Nullus dubito quin omnes probaturi sint MS I lectionem: κέρησι θυέαλς. Sic quoque legendum versu 794 κέρησι δ' ἐ τε πέλας. Vulgo inepte: κέρη δ' ἐ τε πέλας. In recentissimis editionibus cum jactura metri, κέρη ἔ πέλας.

v. 793. Ἴσθρα φῶτα Γίναλς. μέγα γάρ τε νόον πεπυκασμένον ἐστίν] MS I, γείνασθαι. MS II, μέγα. Sic & Palatinos codices legisse testatur Comelinus, quibus adstipulantur editiones Basilicenses Itingrini & Oporini, quas sequor. Ibidem male nonnulli scribunt πεπυκμύ. πεπυκασμύ enim Græcis dicitur homo prudens, & versutus eadem ratione qua Latinis *callidus*, cujus scilicet animus ita rerum usu occalluit, ut falli facile non possit. Phædro *retorridi* dicuntur. Hoc vero sine præclaris ingenii dotibus consequi nemo potest etsi a primis annis in luce fori & hominum fuerit versatus.

v. 797. Πεφύλαξο ἔ θυμὸν πέλαδ' ἀλδ' αλς] Hos tres versus ineptissime & imperitissime verterunt interpretes: *caveto vero esto animo ut quartum vites desinentis & inchoanti mensis, doloribus conficiendo animo valde hac accommoda est dies*. Nihil potest fingi imperitius, nihil insulsius. Miror viros eruditissimos, qui hunc poëtam ediderunt, istam inscitiam non castigasse. Hesiodi vero hæc mens est: *Teneto vero memoria quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis doloribus conficere animum; valde hac sacra est*. Vides sententiam poëta recta adversari interpretum Latinorum versionem. πεφύλαξο θυμὸν, ut superius: ἐν θυμὸν δ' αὖ πάντα φυλάσσο, *animo autem studiose omnia custodi*. Τετλισμένον ἡμέρῃ est ἱερὸν, ut apud Gregor. πλεῖν ἱερῶν est festum celebrare. ἱερὴ ἐπὶ Χριστῷ πλεμν. festus dies Christo dicatus, qui celebratur in honorem Christi. Quis ignorat πετέπς? Quarta vero finientis mensis est quarta & vicesima mensis dies; quarta vero inchoantis est quarta a kalendis. Apud Græcos enim in quolibet mense quatuor erant quartæ dies, πετέπῃ ἡμέρῃ, πετέπῃ μεσύνῃ, πετέπῃ

τετάρτη φθινόρη. Prima quarta, τετάρτη ἰσημερινή, est quarta a kalendis : secunda quarta τετάρτη μεσηνική est quarta post decimam : tertia quarta τετάρτη φθινόρη est quarta post vicesimam. Sic etiam sunt tres tertiæ, quintæ, sextæ, septimæ, octavæ, nonæ in singulo mense. Paulo ante μέγας περίωδον media quarta meminit, quæ est quarta decima, τετάρτη μεσηνική. versu 812 & sequentibus tres nonæ, εἰσάδες commemorantur. Et hæc satis obvia, quæ non notassem nisi viderem esse qui nesciant qui per περίωδον φθινόρη καὶ ἰσημερινή dies sint intelligendi. Cæterum numerus quaternarius quam sanctus fuerit antiquis, præcipue Pythagoreis, & quam vim ei tribuerint neminem paulo humaniorem fugit. Inter varia cognomina dictus etiam fuit Φύσις Αἰόλη. Nicomachus Gergasenus in Ἀριθμητικῶν θεολογούμενων libris : Ἡ δὲ περίωδος πάλιν αὐτοῖς ἡγεῖται μέγιστος, ἀλλή τερος, &c. ἐπὶ ᾧ αὐτοῖς τῶν τε φυσικῶν ἀποτελεσμάτων πηγὴ καὶ κλειδῶς τῆς φύσεως, &c. ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις καὶ Αἰόλη. Vertit A. Schottus : *Quaternarius item magno ipsis est miraculo, novus Deus &c. Fons ipsis est naturalium effœctuum, atque natura claviger, &c. Immo natura ipsa est ἑξ̄ varietas.* Sed num Αἰόλη est varietas? Meursius in denario Pythagorico legit : Αἰόλη φύσις ex Anonymo in Theolog. Arithmetica : Αἰόλη φύσιν κατωνόμαζον τῷ περίωδον τὸ ποικίλον ἐμφαίνοντες τῆς οἰκειότητος καὶ ὅτι ὅσα ἀνὰ ταύτης ἡ καθολικὴ ἀφ' ἧς ἀρχῆς : διὸ καὶ κλειδῶς πᾶσι τῆς φύσεως αὐτῷ πανταχὶ ἐπώνομαζον. *Æoli naturam appellabant quaternarium, varietatem proprietatis indicantes : ἑξ̄ quod absque eo non sit universalis constitutio, unde etiam clavigerum natura quendam ipsum undique cognominabant.* Sed quid est *Æoli natura*? Æolus Vulcaniarum insularum Rex fuisse traditur, & cœlestium motuum peritus, ideoque ventorum dominus. Quid vero ille ad naturam rerum omnium parentem? Recte se habet lectio Nicomachi, nisi quod copula sit exterenda, legendumque : ἀλλὰ καὶ αὐτὴ φύσις αἰόλη. Dorica Dialecto, qua utebantur Pythagorei & omnes magnæ Græciæ incolæ pro αἰόλη. Sic vice versa emendandus Anonymus ex Nicomacho, non contra. Αἰόλη, & Πανταῖολοι sunt

φύσιν propria epitheta. Ratio nemini potest esse obscura. Nummus antiquus æreus Aristotelis qui penes me est, ab una parte expressum habet Aristotelem cum inscriptione: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ: In altera Naturam, cum

hac inscriptione: ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ. Et inscriptio antiqua apud Gruterum:

ΦΥΣΙΣ ΠΑΝΑΙΟΛΟΣ
ΠΑΝΤ. ΜΗΤ.

v. 804. Ὀρκον πινυμύρας] Interpp. *Perjurium vindicantes*. Quis audivit Ὀρκον esse perjurium? Ὀρκον ἀφαιρῶν est jurisjurandi fidem violare, perjurum fieri. Sed Ὀρκον nunquam simpliciter est perjurium. Cæterum in MS I legitur: Ὀρκον γυνιμύρον. *Orcum natum*. Sane sic legisse videtur Virgilius: *quintam fuge: pallidus Orcus Eumenidesque satæ*. Ubi Servius: *Hesiodus Orcum quinta luna dicit natum*. Ex Celso quoque tradit Orcum esse jurisjurandi Deum, pallidum dictum quia jurantes trepidatione palleant. Apud Orcum enim defunctas animas jurare, ne quid suos, quos in vita reliquerunt, contra fas adjuvent. Orcus Latinis est Pluto, summus inferorum Deus. Cic. in Verr: *Ut alter Orcus venisse Ætnam, et non Proserpinam, sed ipsam Cererem rapuisse videatur*, hoc est, alter Pluto. Plaut. Pœn. I, 130:

Quo die Orcus ab Acheronte mortuos amiserit.

Et sic Latini frequenter. Nonnullis tamen non Pluto sed Charon Orcus est. Glossæ Philoxeni: Orcus Χάρων. Quin & Silius Italicus Cerberum dicit Orcum.

Illustrat jejunis faucibus Orcus

Armenti quondam custos immanis Iberi.

Ut veteres videantur omnibus inferis tribuisse nomen Orci, quod a Græcis illos accepisse certum est, qui ὄρχον vocarunt sepulchrum, ut bene observat Maximus Scaliger ad Varronem ex Menandro:

Οὐ πώποτε ἐζηλώσσε πολυτελῆ νεκρόν.

Εἰς τ' ἴσον ὄρχον τὸ σφῆδρ' ἐρχεται δ' ὀτελής.

Nunquam invideo mortuo opulento, in simile sepulchrum venit etiam valde tenuis. Sic hic locus legitur; pro quo male substituit vir summus ὄρχον recte tamen scripsit ὀτελής, cum aliter legeretur δ' ὀτελής. ὄρχον sane fuisse deum inferorum ut patet ex hoc loco Hesiodi, qui illum conjungit cum Furiis, & natum dicit ab Eride in perjuratorum pœnam, vide & in Theog. v. 231. Sicut autem ἄδης, hoc est Pluto, sic & ὄρχος inferorum Deus pro sepulchro ponitur. Ex lectione autem nostri codicis apparet Virgilium non esse hallucinatum, quod Salmasius in libro de annis climactericis contendit, cum scripsit Orcum natum esse quinto die. Sic enim invenit in suis exemplaribus, ut legitur in primo Vossiano. In hoc tamen abit a sententia Hesiodi, quod illo die Erynnidas quoque natas canat: cum Hesiodus tantum dicat illos versari apud superos hoc die ad vindicanda scelera flagitiosorum hominum. Sed forsitan in hoc secutus est Orpheum, & Melampodem; qui & ipsi commodorum & incommodorum dierum ephemerides ediderunt cum illorum causis, ut Græci interpretes, qui illorum testimoniis sæpe utuntur, ostendunt.

v. 812. Ἐὐθλὴ μὲν γὰρ τ' ἡδὲ φυτεύμεν] MS I, εὐθλὴ μὲν γὰρ θ' ἡδὲ φυτεύμεν. Bona liquidem est hæc ad plantandum.

v. 813. Παῦροι δὲ τ' ἀληθῆα κικλήσκουσιν] *pauci veracem dicunt.* inde Virgilius ait illum diem esse contrarium furtis. *Non*

na fuga melior contraria furtis. Furibus enim fraudi est veritas. Hic est hujus loci sensus, quem & Salmasius ο πάντες vidit.

v. 820. Μέσση· παῦροι δ' αὖτε μετ' εἰσάδου] MS I, μεσση· παῦροι ἔ μετ' εἰσάδου. quod placet. Subintelligendum autem hic ἴσους. Paulo ante νῆα πολυκλήϊδα perperam vertunt *bene clausam*, cum sit πολυκλήϊδος in qua multa sunt sedilia remigum. Κλήϊδος enim sunt transtra. v. 823: Μεταδύποι sunt μετὰ ξὺν πίπικσιν dies *intercidantes*, qui inter faustos & infaustos voluntur. Vulgo *incerti* vertunt. δυνάμω est πίπικω. Unde Catadupa Ciceroni Nili cataractes dicitur, quod de altissima rupe præceps cadat.

C A P U T XIX.

Λαοσόνες. Hesiodus emendatus & vindicatus. Τανύσφυρες. Δῶρα Ἀρεοδότης. Πλεκτὰ ἄρματα. In Hesiodo conjectura. Ὅχιεν ἀτλῶ. Phedrus emendatus. Ἐχειν, habere pro regere. Adamantinus. Obscurus locus Hesiodi & aliquot Homeri expositi. Κυάτε πύχες. Πύχες in scatis quid. Πύχες montium juga. Πολύπυχες Ὀλυμπος. Ε'λαύνειν, δι-
λαύνειν. Ducere.

IN Ἀσπίδι v. 3. Λαοσόνες] ad bella concitantis, bellicosi. Hesych. Λαοσόνες, σῶσι ἢ παρορμῶσι εἰς τὴν πόλιν. Ὁ ἴων ἐπιθῆκεν Ἀθλῶας. Cur vertant *populorum dissipatoris* causam nullam video. De matre Alcmenæ quæ Herculem edidit diversæ sunt veterum sententiæ. Pelopis filiam fuisse consentiunt fere omnes. Hinc Hercules Pelopis pronepos dicitur in antiqua inscriptione. Diodorus Siculus illam vocat Eurymedam, Plutarchus Lysidicen, Apollodoro in bibliotheca Anaxo Alcæi filia dicitur.

v. 9. Η' ἔ κὶ ὥς] lege: ἢ ἔ.

v. 23. Τὰ δ' αἶμα ἱμάροι] Diaconus legit ἱμάροι, & interpretatur παρθόμοι. Pessime meo iudicio. ἱμάροι πολέμοιο κὶ φυλόπιδος conjungenda esse vel puer videat.

v. 29. Ἀρῆς ἀλκτῆρος φυλόση] Cui persuadeas tyronem Græcæ linguæ nescire ἀρῆς ἀλκτῆρος esse depulsatorem malo-
rum,

rum, damnorum, calamitatum? Hinc Hercules appellatur ἀλ-
ξίπλοϛ. Interpretes tamen portentoso errore transfulerunt:
Martis depulforem. Inferius:

Θήκετο δ' ἐμφ' ἄμμοισιν ὄρεϊς ἀλκτῆρα σίδηρον.

Injecit autem humeris malorum depulsatorem gladium.

v. 35. Τανυσφύρα Ἡ'λεκτρωνίδης] *pulchra Electryonida*. Ri-
dieule interpretes. *procera Electryonida*. quam paulo ante appel-
laverat εὐσφυρον, nunc dixit πινύσφυρον. Hesych: πινύσφυρϛ,
ὀρθόσφυρϛ, δίσφυρϛ, λεπτόσφυρϛ. quæ pulchros & teneros
talos habet formosa. Sic apud eundem: Ταναῦφης ἐστὶ λεπτό-
φυης, tenuiter textus. Ταναηκὲς veteres exponunt ὀμηκὲς. Τα-
νύτρυχα, λεπτότρυχα. Ταναὸς non solum est μακρὸς, sed & λε-
πτός.

v. 47. Τερόμδρϛ δῶροισι πολυχρύσῳ] Nescio quid hic de-
liret Diaconus, qui hæc verba accipit de Alcmena, asseverans
illam hic a poëta dici Venerem, quia superius scripserit, eam
omnes antecellere mulieres εἰδὲ καὶ μεγάλῃ. quæ an sano homini
in mentem possint venire dubito. Cui enim, præcipue qui
Græcos poëtas enarrandi partes sibi imposuit, potest latere
δῶρα Ἀφροδίτης esse σωμασίαν, ὄνλῳ, φιλότιμα, *Concubitum*,
consuetudinem?

v. 52. Βίλῳ Ἡ'ρακλείῳ] Inepte vertitur: *vim Herculanam*.
cum sit secundum pervulgatam & creberrimam Græcis poëtis
circumscriptionem, ipse *Hercules*. Inferius:

Ἐν μέσῳ δὲ δράκοντι ἔλῳ φόβϛ, ἔπ' ἀλείδῳ.

In medio autem draco erat terribilis. Ubi interpretes denuo: *dra-*
conis horror. Imitatus est Horatius:

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

hoc est Hercules, ut apud eundem Catonis *virtus* est Cato: *Nar-*
ratur & prisca Catonis virtus sæpe incaluisse mero.

v. 63. Πλεκθίσιν ὕφ' ἄρμασι] Inferius v. 309 ἄρματα ποικίλην-
τα. v. 307: εὐπλεκεῖς δὴφρα. hoc est currus ex lignis contextos,
compactos. πλέκλειν de curribus, ut apud Latinos *texere* de na-
vibus. Claud. *Qua sylva carinas texuit*. Propert.

Ita rates curvas & lesi texite causas. ut pulchre & ve-
rissime emendavit Gronovius ἐπὶ πᾶσι in Observationibus.

v. 93. Ἡ δ' ἄτ' ἔω ἀχών] *Culpa[m] suam luens, non noxam,*
ut vulgus interpretum. Existimo autem legendum ὀχών, cul-
pam suam ferens, hoc est luens. Homer. Iliad. φ, 300:

Ὁ δ' ἐφείσιν ἦσαν ἀαοθεὶς

Ἡ δ' ἔω, ὡς ἄτ' ἔω ἀχών ἀεὶ σφρονε θυμῷ.

hic vero mente sua captus iuit, suam culpam luens stolido animo.
quod loquendi genus etiam Hebræis frequens, ut in illo, *filius*
non portet delicta patris, hoc est *non luat*.

v. 95. Ἀλλὰ σὺ θάσσοις ἔχ' ἦνι φεινέσθαι ἱππῶν ἀκνυμένων]
hoc equos rege frenis. Hoc Phædro est, *ora continere frenis spu-*
mantibus. lib. III, fab. 6.

Sed istum timeo sella qui prima sedens

fugum flagello temperat lentum meo,

Et ora frenis continet spumantibus.

Sic legendum esse ante hos decem annos vidi, & probavi Gro-
novio. Horatio est *ora frenis temperare*. Ovid. *spumantia ora*
coërcere VI Metam.

dum flectit in orbem

Quadrupedes cursus, spumantiaque ora coërcet.

Id. V Metam.

dea fertilis angues

Curribus admovent, frenisque coërcuit ora.

Id. epist. Phædræ:

Sæpe iuvat versare leves in pulvere currus,

Torquentem frenis ora sequacis equi.

Seneca Hippolyto v. 1002:

Celfos sonipedes ocyus subigit iugo

Et ora frenis domita substrictis ligat.

v. 105. Ὅς Θηβας κρηδεύων ἔχ'] Interpretes vertunt:
qui Thebarum moenia tenet. Nec improbo. ἔχ' tamen pote-
rat etiam verti, *habet*. Nam habere Latinis æque ut Græcis
ἔχειν dicuntur loca, qui illa possident, & gubernant, qui il-
lis præsumt. Justin. XII, 4: *Terras inter amnes Hydaspem*
& Indum Taxiles habebat. Flor. IV, 2. *Siciliam & Sardi-*
niam annona pignora per legatos habuit. Tacitus II annal. 20:
Festinare & urgere ut provincias & legiones solus habeat. Sic
& ho-

& homines & dii dicuntur haberi ab iis, sub quorum potestate & ditione sunt. Ovid. I Metam. v. 196:

*Cum mihi qui fulmen, qui vos habeoque reoque,
Struxerit insidias.*

v. 136. Κυέλω εὐπύχον ἔθηκε Δαιδαλέλω ἀδάμαντι. Dia-
sonus contendit ἀδάμαντα hic non esse lapidem; sed σίδηρον.
Hunc sequuntur Latini interpretes. Sed quis tam hospes est in
veterum scriptis, cui lateat adamantina Græcis & Latinis dici
omnia quæ valde dura sunt & firma. Sic Horatius Marti tri-
buit *adamantinam tunicam*. Ovid. IV Metam. de scdibus in-
ferorum:

Carceris ante fores clausas adamante sedebant.

hoc est obicibus & postibus firmissimis. Sexcenta apud poëtas
exempla facile inuenies.

v. 143. Κυάνε ἢ Διὸς πύχας ἡλήλων. Interpretes inscitissi-
me: *caruleis plicis fulgorem interfecantibus*. Verte: *carulea la-
mina erant ducta*. Κυάνε πύχας, sũnt cæruleæ laminæ, ut apud
Homerum Φειγῆς κυάνε, cærulea lorica. Πύχας sunt lami-
næ, tabulæ, plagulæ, coria ex quibus scuta conficiebantur. Ety-
molog. M. exponit τὰ Διόφορα, ἐπιπλήλως ἐλάσμετα. Ex plu-
ribus enim plagulis, pellibus, textis, tabulis, pro materiæ di-
versitate, conficiebantur clypei Græcorum, sicut & scuta Ro-
manorum. Unde vult Varro scutum dici a secando quasi seca-
tum. Quamvis autem in veriverbio labatur Togatorum do-
ctissimus, est enim scutum a σκῦτον, quia pellibus obduceba-
tur, ostendit tamen veterum scuta ex variis partibus fuisse com-
pacta. Liquidissime Homerus Iliad. H, v. 248:

Ἐξ ἢ Διὸς πύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής
Ἐν τῇ ἐνδομάτῃ ρινῶ χέτο.

*Ceterum sex per plagulas penetravit findens hasta, in septima au-
tem pelle hafit.* Ajacis clypeus erat ἐπὶ ἑσέει, singula pellis con-
stituebat πύχα, sive plagulam. Iliad. Y, in descriptione scuti
Achillis,

Ἀλλὰ δύο μὲ ἔλασσε Διὸς πύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς
Ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πύχας ἦλασσε Κυκλοποδίων
Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἐνδεδι κραιπνίτεροι
Τὴν δ' ἑμίαν χρυσίῳ.

Sed

Sed duas quidem adiegit per plagulas, hæ autem adhuc tres erant, quoniam quinque plagulas Vulcanus duxerat, duas areas, duasque intus stanni: Unam vero auream. In quibus locis ineptissime interpretes πύχας vertunt plicas, ut in pluribus aliis. Polybius in descriptione scuti Romanorum σινοδιώμαζα appellat, lib. VI: Ἐκ διπλῆς σινοδιώμαζα, ταυροκόρη πεπηγώς ὀθονίῳ μὲν ἢ τῶν τε μοχαίων δέξμενικα περιείληπται. Scutum e duplici tabulato glutine taurino est compactum: extrema superficies linteæ, deinde vitulino corio circumtegitur. Nicetas Choniata lib. I rerum Isaaci Angli in descriptione thoracis ex lineo coactili scriptus aut decies in se complicato συμπίυγμαζα dicit, quæ Poëtæ veteres πύχας. Αὐτὸς γὰρ τοι ὁ Κόρραδ' αἶσα θυρεῶν θηρικώτερον διηγιζέσθαι, ἐν ἧ λίνυ πεποιημένον ὑφασμα εἶναι αὐτοῦ ἰσχυρῶς ἡλισσόμενον ἀφ' ὅρου πλάκας περιπύχθην διπλῶν ἡρώων ἐσθύνειν. ἐς τοῦτον δὲ ὡς ἀνέπτυκέν αἰσὶ καὶ οἶον συμπίληθ' ὡς τῆ βίβλος εἶναι παντὸς στρατιώτην, ἡραδμενίῳ δὲ εἰς ἐκτετακτικὴν καὶ πλεῖω ὑφασμαζα συμπίυγμαζα. Ipse Conradus sine scuto iuncæ dimicabat: sed pro lorica textum quoddam gestabat e lino factum, vino austero probe salito maceratum, sapius replicatum: quod quidem sale & vino coactum adeo firmum adversus ictum erat, ut penetrari a nullo sêlo posset. Erant autem huius texti plagella octodecim & eo plures. Propter eandem rationem tabulæ quoque ex quibus fores compingebantur πύχας dicuntur. Pollux onomast. IX, 5. πύχας sunt etiam pugillarium tabulæ, siue sint eburneæ, siue ligneæ, siue aureæ. Hinc διπύχον, τριπύχον, πολύπύχον. Nec longe inde discedit quod pro jugis montium πύχας ponuntur. Apollon. Rhod. III, 101:

Βῆ δ' ἰδὼν Οὐλύμποιο καὶ πύχας. Ivis per juga Olympi. Ubi ridicule interpres novissimus valles exponit. Jugis montes connectuntur. Hinc nostro in Theogon. v. 113 πολύπύχον Ὀλυμπόν est multa juga habens. inepte interpretes: calculum multis sphaeris implicatum. Ελαύνειν vero & διελαύνειν sunt propria in hac re verba. Homerus in loco superius laudato: ἵπει πύχας ἤλασεν Κυλλοπέδων. quoniam quinque lamine duxit Vulcanus. Idem alio loco: ὡς ἄρα χαλκὸς ἤλασεν, quam faber ararius fecit. Ελαύνειν σίδηρον χρυσόν, ferrum, aurum ducere,

cere, proprie dicuntur fabri aurarii & ætarii. Hinc ἐλάσματα sunt laminæ ductiles. Eustath. ad d. l. πέντε πύχας ἤλασε. εἰρηται τῷ το μὲν καὶ τέχνῳ χαλκοδύκλῳ. dicitur hoc quidem secundum artem fabrorum ætariorum. Est enim proprium χαλκῆρων verbum. Herodot. I, 68: Ἐλθὼν ἐς χαλκῆριον ἐθεῖτο σίδηρον ἐξελανόμενον. Cum venisset in officinam ætariam videns ferrum duci. Noster inferius in Theogon.

Τὸν ποτὶ χαλκῆριον ἔρεθον ἐλήλαται.

Quem circa ferreum septum ductum est. Apollon. Rhod. Argonaut. II, 231:

Οὐδ' εἰ οἱ ἀδάμαντις ἐληλάμενον κέκερ' εἴη.

Ne sic cor ei sit ex adamante ductum. E'λαύνειν Latinis est ducere. Horatius de Alexandri ærea statua: Ne quis se duceret ære. Πύχας recte etiam verti possunt tabulæ, quamvis sint ferreæ, aut coriaceæ, aut ex alia materia. Sic apud Tertull. de pallio eadem translatione plicæ longæ in toga dicuntur *tabula toga*, quod similes sint tabulis.

CAPUT XX.

Λύκη θύοντες. Ἀπληῖς. In Hesiodo menda exemta. Eidem lux. ἀμφὶ καιρία, & similes locutiones. Τυτάρσις. Ἀγαλαῖν Ἀθλῶα. Μάχῳ κορύσσειν. Danielis Heinski elegantissima emendatio asserta. Juvenali lux. Rumpere auditorium. Hesiodus distinctione adjutus. Πάντες ὁδοὶ κασσίτερος. Κίβισις. Τίλαινειν. Χλωρὸς est ὠχρὸς. ὅτι χλωρὸν ἀδάμαντος βαίνειν. Leves in hastis. & similes locutiones.

v. 146. **Ο** δόντων λύκη θέντων] Pervenustum loquendi genus est pro ὀδόντων λύκῳ. Antiqua inscriptio in consecrationem templi in agro Herodis Attici, ποίη χλωρὸν θέουσι, herba viridis, quod olim observavit Salmasius, & ante eum David Hæschelius in epistola ad Meursium scripta, quæ penes me est.

v. 147. Οδόντες ἀπληῖς] *dentes magni*. Hesych. Ἀπληῖον, ἀπρόσιτον, ἀχώριστον, μέγα. Interpretes pessime: *dentes inaccessi*. ut & v. 230: Γοργύνες ἀπληῖς, sunt terribiles. In Theog. v. 151 Χίρις ἀπλάσι *manus magna, terribiles*. Sophocles:

Ajace flagellifero v. 256: Τὸν αἶσ' ἄπλავ' ἔχῃ. *Hunc furor magnus tenet.* vid. ibi scholia.

v. 155. Ἐν δ' ὁμαδὸς πε, φόβῳ τ' Ἀνδροκτασίῃ τε διδῆ[ι] legendum: ἀνδροκτασίῃ τ' ἐδιδῆ[ι]. Vertendum vero: *In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant* scilicet ira, indignatione, dimicandi libidine.

v. 179. Καμένα τ' ἄμφι ἄνακτα, Δρύαντά πε] Hi omnes accusativi ab hoc versu usque ad 183 exponendi sunt per nominativos, *Caneus Rex, Pirithous, &c.* quod satis indicat versus, qui iis subjicitur:

Ἀεζύριοι, χρύσεια δὲ χρὸι τείχε' ἔχοντες.

Latinos interpretes fugit elegantissimum istud dicendi genus, οἱ ἄμφι Πλάτωνα, pro Πλάτων, de quo superius egimus. Poëta omisit articulum.

v. 181. Τίτῳρῃσιον] Notat Diaconus hunc Lapitham nomen accepisse a loco quem coluerit. Is est fluvius Thessalix. Suidas: Τίτῳρῃσιον ποταμὸς Θιωμαλίας. Sed & ejus accolæ eodem nomine fruebantur. Stephanus de Urbibus: Τίτῳρῃσιον ποταμὸς Θιωμαλίας. πρὸ ἐθνικὸν ὀνομασθέντος Τίτῳρῃσιον. Stulte ἄρ' ἔστιν Ἄρηος vertitur *notus Martis.* cur non: *filius Martis?* Sic autem omnes dici πολεμικὸς ἄνθρωπος qui Homerum, parentem omnis doctrinx & elegantix legerunt, non possunt nescire. apud eundem eodem sensu: ἦς Ἄρηιον.

v. 185. Ἀσφολεν οἰωνισλῶ] Ovidio XII Metamorph. dicitur Astylos:

*Quique suis frustra bellum dissuaserat augur
Astylos.*

v. 196. Ἰεμδρών πε] *ruentium.* non: *festinantium.* nisi forsitan legendum: θ' ἰεμδρών πε *avidorum* scilicet pugnx.

v. 197. Ἀγλαίῃ τελεθρύνει] Cave veritas, *pradatrix Trisogenia*, cum interpretibus. Retinendum Græcum epitheton *Aglaia*. qua significatur bellicosa Minerva. Suidas: Ἀγλαία ἢ Ἀθηνᾶ, ἡ δὲ τὸ ἄγειν λείαν, τυτίσι, τελευτωική. Noster infer. Theog. v. 318: Homerus Iliad. δ. v. 178:

Πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ Ἀγλαΐη.

Prima Iovis filia Aglaia. ubi æque inepte interpretes: *pradatrix.*

atrix. vide ibi Eustath. scholia Didymi & Etymolog. Magnum.

v. 198. *Μάχῳ ἐθέλωσι κορύσσειν*] Quid est, *pugnam velle armare*? Sic enim reddiderunt interpretes. Κορύσσειν μάχῳ est accendere prælium, ciere bellum, ut Justinus loquitur de Artemilia: *inter primos duces bellum acerrime ciebat*. Noster paulo ante: *Κορύσσει κλόιον ἀνδρῶν*, *accendens pugnam virorum*. Pindarus Isthmionic. VIII:

μάχας ἐναελμύροτε

Εἴρω ἐν πεδίῳ κορύσσειν.

pugna homines interimentis opus in campo ciere, quod est fortiter pugnare. Κορύσσειν sæpe generaliter est augere. Hesych: Κορύσσειν αὔξειν. Pindarus Isthmionic. VIII: *βίον κορυσιέμεναι ὀρεῶσι μηχαναῖς*, *fortunas amplificare bonis artibus*.

v. 203. *Θιῶν δ' ἔδ' αἰγὼς Ὀλύμπῳ*] Elegantissime hunc locum emendavit D. Heinsius, qui legit *αἰγὼς Ὀλύμπῳ*, *frangebatur*, hoc est, resonabat Olympus. Polybius XV, 30: *τὸ δ' ἀποσφάντων τὰ ὄρη τῆ βασιλείας κατηρρήγνυτο πᾶς ὁ τόπος τῆ κρότος καὶ τῆ κλαυγῆς*. *Satellitibus regia mandata exponebantibus plausu & clamore omnia loca replebantur*. Noster poetæ inferius vers. 278:

Τοὶ μὲν ὑπὸ λίγυρ' ἀνδρῶν σφίγγων ἴσαν αὐδῶν

Εἰς ἀπαλῶν σοφῶν, αὐτὸ δὲ σφισιν αἰγὼς ἦχε.

Atque hi quidem canoris tibiis emittebant cantum & tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo, id est, resonabat. Vers. 345:

Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν

Ὀξεῖα χεῖρισαν, αὐτὸ δὲ σφιν αἰγὼς ἦχε.

Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti, acutum hinnivere, circumque ipsos frangebatur echo. Virgilius:

Et cantu querula rumpent arbuta cicada.

Juvenal. *Affiduo rupta lectore columna.* Nec aliter intelligendus ejusdem Poëtæ locus Sat. VIII, v. 85:

Gloria quanta libet quid erit, si gloria tantum est?

Curritur ad vocem jucundam, & carmen amica

Thebaïdos, latam fecit cum Statius urbem,

Promisitque diem: tanta dulcedine captos

Afficit ille animos, tantaque libidine vulgi

Auditur. sed cum fregit subsellia versu

Esurit, intactam Paridi nisi vendat Agavem.

In quo loco exponendo principes ingeniorum Josephus Scaliger & Isaacus Casaubonus mire trlicantur. Ille in Aufonianis lectionibus vult Staturum poetam post incredibilem totius urbis expectationem tandem in agone Capitolino Thebaidem suam recitasse, sed non placuisse, & contra eum alios coronatos. Hoc false significare Juvenalem dicentem: *sed cum fregit subsellia versu*, nimirum poetam recitantem non stetit, sed excidisse, hoc est, non placuisse. In diversum plane sit Casaubonus in animadversionibus in Suetonium, qui frangere subsellia interpretatur vehementissime placuisse, sic ut Κρότω, *Enge*, *Sophos* acclamantium quasi subsellia frangerentur. Fundum hujus sententiae producit Sidonium Apollinarem V, ep. 70: *Hunc olim perorantem, & rhetorica subsellia plausibili oratione frangentem, socer eloquens ultro in familiam patriciam adscivit.* Sed uterque nihil aliud significat quam simplicem recitationem, quod & postea ipse Casaubonus fatetur. Frangere subsellia versu eadem ratione dicitur, ut rumpere legendo columnas, cantu arbuta, Olympum. Martianus Capella: *Nam absque his qui perturbantes pectora sensusque cunctorum cognoscentiam quoque perfregere subsellia.* Non nego tamen etiam de Κρότω & acclamationibus auditorum hoc loquendi genus posse usurpari. Sidon. lib. IX, ep. 19: *Dignum omnino, quem plausibilibus Roma foveret ulnis, quoque recitante crepitantis Athenas subsellia curvata quaterensur.*

V. 204. Εἰ δ' ἀγορῇ, καὶ δ' ὄλβῳ ἀπείρῃ ἐσφάεισθαι

Ἀθηνάων ἐν ἀγῶνι θαυ δ' ἐξήρχον αἰοιδῆς] Hi versus nec recte sunt expositi, & prava distinctione corrupti. Ad quod enim referas ἐν ἀγῶνι non est. Sed leviter distinctione mutata omnis ἀπορία tollitur.

Εἰ δ' ἀγορῇ, καὶ δ' ὄλβῳ ἀπείρῃ ἐσφάεισθαι

Ἀθηνάων ἐν ἀγῶνι θαυ δ' ἐξήρχον αἰοιδῆς.

Ibi erat cæsus, qui cinctus erat ingentibus opibus Deorum. In certamine dea vero incipiebant cantare. Ἀγορῇ hic est concio, cæsus

ἑστὺς Deorum, qui Apollinem & Musas audiebant canentes. Posset & τελεῖη σιγμὴ poni post ἐσπερίῳ. sed priorem distinctionem probō.

v. 208. Πανέφθω καὶ σίτερος] Interp. *stanno liquefacto*. Sed πάνεφθω καὶ σίτερος est idem ἄπεφθω καὶ σίτερος, stannum bene excoctum, purgatum, optimum. ἄπεφθω χρυσὸς Herodoto est purissimum, *aurum ad obrussam*, ut loquitur Suetonius. δ' ἄργεον ἄπεφθον eidem *argentum rustulatum*. Pollux lib. VII: ἄπεφθω χρυσὸς ἀκράδης, ἀκήρατος, εἰλικρανὴς, ἀκραφνὴς.

v. 224. Ἀμφὶ δ' ἔμιν κίβισις ἦε] Quam male interpretes: *circum ipsum autem pera ferebatur*. Hæc nemo, nisi Græce intelligat, assequetur quid sibi velint. sensus est, ipsum caput erat sacco inclusum, sive pera. Κίβισις est πήρα, κίβωτός. Callimachus:

Εἰ γ' ἐπιθήσῃ πένθε ἐμὴ κίβισις.

Sic dicta quod in illam reponatur βόσις, id est περὶ, si magni Etymologici auctori credimus, qui & hunc Hesiodi locum bene exponit: ἐβόσκειν ἐν δεικλῇ πνι ἀγείω τῷ κεφαλῷ τ' Γοργύ-
ω ὁ Περσέως. vide & Apollodor. bibliothec. lib. I I.

v. 229. Περσὺς Δαναΐδης ἐπ' αἰνέει] Interpretes cum hæc, & paulo præcedentia ita vertunt: *Ipse autem properanti & formidanti similis Perseus Danaïdes extendebatur*, ipsi nescierunt quid dicerent. π' αἰνεῖν & π' αἰνεῖσθαι interdum est currere, festinare, fugere. Hesych: π' αἰνεῖν, ἀπ' αἰνέειν. π' αἰνέμεθ' , τρέχειν. Et sic hoc loco accipiendum.

v. 232. Ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνεον] Exponitur: *In viridi adamante euntibus*. Virides adamantes quis vidit? χλωρὸς Græcis non solum est viride, sed etiam ὠχρὸν pallidum. Inferius v. 264. Ἀχλὺς χλωρὴ, tristitia pallida. Theophrastus carbunculos dixit χλωροειδέστερας, hoc est, pallidiores. Galenus in multis locis notavit apud Hippocratem χλωρὸν frequenter poni pro ὠχρῷ. Sicuti contra ea apud Virgil. Eclog. VI, *pallentes herbae* pro viridibus. Notandum vero loquendi genus exquisitum ἐπὶ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνειν, in pallido adamante venire, pro ornatum adamantibus, ut apud Pindarum ἵπποι ἐν πλεροῖς

equi in alis pro alatis. Ennius: levesque sequuntur in hastis, hoc est hastati. Virg. V Æn:

occurrit Acestes

Horridus in jaculis & pelle Lybistidos urſa.

jaculis instructus, & indutus pelle ursina. Flor. I, 1: Juvenius divisa per tribus in equis & armis ad subita belli excubares. hoc est, equis instructa & armis.

v. 235. *Εχάρσσαν ὀδόντας*] proprie acuebant dentes, ut in *ἔργῳ* v. 573, *ἀρπας χαρσσίμῳ* falces acuere. sed hoc loco est frendebant dentibus, quod frendentium dentes collidantur, sicut ferrum cum acuitur ducitur in cote.

v. 260. *Προφερὴς τ' ὡς περιστυτή τε*] Hunc versum nullus dubito quin respexerit Aristarchus, qui in glossa antiqua ad istum in Theogonia versum: *Καλλιόπη μὲν προφερέσσει ἐπὶ ἀπασέων* interpretatur *προφερέσσει, περιστυτήν*. quasi ἐκ παραλλήλων essent posita *προφερὴς* & *περιστυτή*. Viri quidem doctissimi existimant Aristarchum ad versum 578 in *ἔργῳ*. *Ὡς πὶ προφίρ μ' ὁδὺν προφίρ τε καὶ ἔργῳ*. sed hæc nihil faciunt ad significationem *προφερέσει* pro *περιστυτή*. Ipsum vero Aristarchum errasse hic ipse locus, qui, cum illa scriberet, ejus animo obversabatur, vincit. *προφερὴς* enim est excellens, præstans. *προφερὴς* ἢ ἄλλων præ aliis excellens. Concise dicitur pro ἐκ αὐτῶν ἢ ἄλλων, ut *διὰ γυναικῶν, nigra lanarum*, apud Plinium & mille talia. Hæc non monerem nisi intellexissem *ἐπὶ χρόνῳ* hic impegisse.

C A P U T XXI.

Ἀχλὺς. Τυνοπαχίς. Fame laborantium pedes tumescunt. Homeri locus insignis expositus. Mos nuptialis Græcorum. *Παίζειν.* Ludere. *Τὴν φορμίλῳ.* Heliado lux. *Βάθου λήϊον.* Πίπλη *aristæ.* Versus suppositivus indicatus. *Ἐφίσθῃ, ὅπῃθεν ἵππος.* *Ἀκρετον ἄσθλον.* Ἀγών. Hesiodus emendatus. Gestatio. Jus. *Θία.* Ἐλαιον, *ἀσφόμενα* pro foris ubi venduntur. *Λαοί. Αἰών. Πολεμίζειν. Σπύδων.* Hesiodus quinquies correctus. *Μαστράειν, μαστράειν, μαστράειν.* Massare. *Θῆλυς ἵππος. Θύλακα καὶ.* *Ὁ ἵππος* cervus. *Ψυχὴ* vita. *Λαός,* multitudo. *Populus.*

v. 264. **Π** *Ἄρ δ' Ἀχλὺς εἰσέηκε*] Putehre & erudite docuit V. Cl. Tanaquillus Faber ad Longinum *ἀχλὺς* hic

hic esse tristitiam. Quo nihil est certius. sic contra φῶς est χαρά. Hesych. Φῶς, χαρά, σωτηρία. Exempla apud sacros scriptores & τὰς ἑξῆς sæpe occurrunt. Cur vero ἐπισμυζερὴ transferrunt *perusta similis*? Diaconus scilicet exponit κακωμένη. Sed iste homo supratriviales Grammaticorum canones non sapit. Ἐπισμυζερὸς est miser, ærumnosus, plenus dolorum. At γυροπαχὴς appellatur quia fame est confecta & exhausta. Illorum enim qui fame laborant pedes tumescunt cum alia membra macescant, & exarescant. In ἑρῳίς, v. 496:

Μη σὶ κακῆ χειμῶντος ἀμηνανίη καὶ ἀμείψῃ

Σὺν πινίῃ, λιπὶ ᾗ ὃ παχυνὸ πόδα χειρὶ πίεζοις.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat cum paupertate: macilentia vero crassum pedem manu premas. Ovid. VIII Metam. v. 807 in insigni descriptione Famis:

Auxerat articulos macies, genuumque tumebat

Orbis, & immodico prodibant tubere tali.

Apud Ephesios lex fuit, μὴ ἐξείναι πατεῖν παῖδας ἀποθῆαξ ἕως ἂν ἀφ' λιμὸν παχυνθῇ τὰς πόδας. non licere patri liberos exponere donec inedia pedes tumescant. Plutarchus affirmat fame confectorum pedes turgescere, corporis vero reliquas partes macescere & attenuari. Hinc lux affulget Homeri loco Οδυσεύς, cujus sensum nec veteres nec recentes interpretes ceperunt.

Τὸν κ' εἰ μὲν δόις σταθμὸν ῥυτῆρα ἡντιάξ

Σηκωτόροι τ' ἔμδραμ, θαλάμῳ τ' εἰς φοῖσι φερῆται,

Καὶ κεν ὄρεν πίνων, μεγάλῳ ἐπιγυνίδα θέτο.

Hunc si tibi dares stabulorum custodem esse, & caulatum curatorem, ut frondes hœdis apportaret, Ille saltem serum bibens crassum genu faceret. hoc est, ita curarem, ut fame & macie confectus desisteret pererrare alienas urbes & domos, hominibusque mendicando negotium facessere: non plus cibi iste bene habitus mendicus caperet, quam ad famem extremam expellendam satis esset, ne corpus faceret, cui nunc mendicando servit. Ulysssem fuisse bene habitum liquet inferius ex Odyss. φ, ubi Penelope ad Eurymachum procum, qui nolebat Ulysssem tractare arcum a Penelope propositum, illum hospitem ait esse μέγαν κὲ δῖπλην,

Οὗτος ὁ ξεῖνός μ' ἐλάσσει ἢ δ' ὀπηγῆς.

Iste hospes valde magnus est & validus. Scio Eustathium, Budæum, alios omitto, de hoc loco sentire aliter, velleque μάλ' ἢ ἐπιγυνίδα θεῖτο esse, *corpulentus fieret.* In hanc rem producunt ex sequente libro:

Οἷν' ἐν ῥαχέων ὁ γῆρ' ἐπιγυνίδι φαίνει.

quale ex rumposo hoc habitu senex femur ostendit. Quod enim hic ἐπιγυνίδα dixit, paulo ante appellavit μηρὸς καλὸς τε μέγας τε. Sed hic de femore loquitur, quod crassum & robustum, est δ' ἐξίας argumentum. ibi vero de genu, cujus tumor est famis & maciei indicium. Ovidius: *genuum quo tumebat orbis.* Ἐπιγυνίς est vox πολύσημος. Cic. in Arato vertit genu. Sic capiendum in priore loco. Aristarchus vero exponit partem supra genu, τὸ ἐπὶ τῷ ὄσθιν' femur nimirum, ut posteriore loco accipitur. Constat autem etiam ex hoc versu οἷν' ἐπιγυνίδα φαίνει Ulysssem corpulentum fuisse & validum. cui bono igitur plus corporis fecisset? Deinde serum non videtur multum posse conferre ad δ'υσαρξίαν. Minatur potius se feri potu illum redacturum ad maciem, ut cum corpore deponat istam ferociam & impudentiam, ac desinat ὑπερμελεῖν.

v. 273. Ἐ' ὁσ' ὄντες ἐπ' ἀπήνης] Nimirum ex more Græcorum, qui sponsas sellis insidentes in currus imponebant, quibus ex parentum ædibus in mariti vehebantur. vide Lucian. in Lpithis. Suid. in Ζῶγ.

v. 276. Χοροὶ παίζοντες] *saltantes.* Homer. Οδυσσ. ψ, 147:

Ταῖσιν δ' ἐμὴ δῶμα παίζοντα χιζέει ποσσὶν

Ἀνδρῶν παίζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.

Horum autem magna domus strepentes pedibus virorum saltantium, & ornatarum foeminarum. Sic & ludere Latinis. Horat. III, 15:

Mature propior desine funeri

Inter ludere virgines.

Ibidem: *Illam coget amor Nothi*

Lasciva similem ludere caprea.

Et lib. II, carm. 12: *Nec dare brachia*

Ludentem nitidis virginibus.

hoc est choreas ducentem inter virgines. In saltationibus veterum major brachiorum quam pedum movendorum ratio habebatur. Ovid.

Si vox est, canta: si mollia brachia, salta.

Vide quæ nuper docuit Vir eruditissimus Franciscus Vavassor in libro omnibus Græcis & Veneribus condito de ludicra dictione. Ab hac significatione ἔ ludere, manavit etiam ludius, hoc est ὀρχηστὴς, χορευτὴς, saltator, histrio. Prudent:

Saltat Tonantem tauricornem ludius.

Et ludi & ludicra primo dicta sunt spectacula, quæ ludii, ὀρχηστῶν ediderunt, deinde ad alia translata spectacula, in quibus nullæ saltationes.

v. 280. Ὑπὸ φορμίσγων] Est *ad cytharam*. Horat. *ad cytharam cessatum ducere curas*. Lucian. lib. περὶ ὀρχήσεως διδόνουσαι περὶ τῶν πηλαίων ὑπὸ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις. Multos discens antiquos ritus ad cantum tibia & ad cymbala. Noster versu sequente: κώμωζον ὑπὸ αὐλῇ comessabantur ad fistulam. & v. 283, ὑπὸ αὐλητῆρι δὲ ἕκαστος ὡς οὗτος ἕκιστον. quæ non ceperunt interpretes, qui vertunt: ante tibicinem autem singuli precedebant. imo: sub tibicine singuli precedebant. quilibet habebat tibicinem qui præcedebat tibia canens, ad cujus cantum ludebat & saltabat.

v. 288. Βάθρῳ λήϊον] est magnus ager segetibus consitus. Homer. Iliad. β, v. 147:

ὣς δὲ ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθρὺ λήϊον ἐλθὼν.

Velut cum spirabit Zephyrus in magnum agrum segete refertum irruens. Ibi male interpretes: *altam segetem*, ut hic: *profundam segetem*. ubi optime antiqua scholia, quæ Didymo tribuuntur: βαθρὺ λήϊον οὐφορον, σιτοφόρον χωρίον. Diaconus vero & Scholiastes Theocriti χωρὶς φῶν exponunt.

v. 289. Κυρῳνιόεντα πέτῃλα] Reddunt: *rostrata folia*. Quis vidit folia aristarum spicis graviora, & quidem rostrata? Est foedissimus error. quem corrigere potuissent ex Græcis magistris, qui hic docent Hesiodum abuti vocabulo πέτῃλα, & uti pro σάχυνες, καλάμαι, culmi, aristæ. Sic in veteri epigrammate καλλιπέτῃλον λήϊον, est ager refertus læta segete, gravior aristis. Κορῳνιόεντα vero sunt incurva δι' ἀνθερπίαν οὐοῖσιν. versu sequente Δη-

τε Δημήτριον ἀκτῶν. vertendum Cereris donum, ut aliquoties in ἔργῳ. quia frugum usum prima docuit Ceres. Antea glandibus vescabantur.

v. 296. Παρὰ δὲ σφιν ὄρχον ἡύσιον ἰω] ὄρχον non est vitis, ut interpretes existimant, sed vitium ordo. vid. Scholiast. Theocrit. ad Idyl. I, 47, qui videtur hunc locum respicere.

v. 299. Τὸ γὰρ μὲν] Iste versus irreptitius est. Nemo dubitabit qui hunc locum non negligenter leget, quod miror viros doctos non observasse. Quid enim faciat tibicen & ludentes inter agricolarum & vindemiatorum opus? Ne dicam inepte eum interferri descriptioni aurei illius ordinis vitium, quæ hoc versu interrumpitur. Conflatus est ex versu 282, & vers. 283. Nec agnoscitur a Diacono & Tzeze. Si auctori hujus carminis sua debet restitui integritas, delendus est hic supposititius versus & tollendus.

v. 308. Εἰσέναν ὠκίας ἵππους] Immittebant veloces equos, hoc est, incitabant laxatis frenis. sic & Latinis immittere. Sergius Galba ad Cic. in X ad fam. Repente equum immisi ad eam legionem tironum qua veniebat ex castris. vide Gronovium ad Senecæ III de Ira. Pro εἰσέναν ἵππους inferius dixit ἐπύχεν ἵππους, v. 550: Ovid. I. Metam. 280:

Fluminibus vestris totas immittite habenas.

Εἰπύχεν ὠκίας ἵππους. nobis immittitis veloces equos. ubi interpretes: contra nos tenetis equos. Εἰπύχεν & ἐπύχεν dicuntur ii qui in hostem movent. Herodot. ἐπύχεν ἐπὶ Λακεδαιμονίους movere in Lacedæmonios.

v. 305. Εἰπικροτίοντα πένον ἀρμαία] Interpretes: subsultanter volabant currus. Εἰπικροτίον esse subsaltare πρὸς κέρτι; legendum: ἐπικροτίοντα.

v. 311. Ἀρεσίων εἶχον ἀΐθλον] Indefinitum certamen interpretes transtulerunt, quod quale sit, Latinus civis non intelligit, cui esset anceps certamen, dubium, cum adhuc certant & quis victoriani deportaturus sit in incerto est. Cui opponitur decretum pralium. Cic. X ad fam. ep. 10: *Quamobrem quamquam in uno pralio omnis fortuna reipublica disceptat, quod quidem cum hac legeres, jam decretum arbitrabar fere.* finitum,

peractum, ut liqueat penes quem sit victoria. Sic & *res judicata* apud eundem II ad Att. 12: *Tota res etiamnum fluctuat, quæ si decesserit, magis erunt judicata quæ scribam.* certa, sicut post sententiam latam a iudicibus apparet uter litigatorum vicerit.

v. 312. Ἐν τῷ ἀγῶνι. In *stadio*, *circo*. non: *intra agonem*, quod in versionibus extat sine sensu. Ἀγὼν est locus certaminis, stadium, hippodromus. Hesych: ἀγὼν ὁ ἐξ ὑπονοίας, πᾶσι τοῖς ἀθροισμα. Idem, ἀγὼν ὁ τόπος ἐνθα ἀθροίζονται οἱ ἀγωνισταί. Antiquorum scholiorum auctor ad vers. 91 in Theogon. Ἀγὼν λέγεται τελευτῶν αὐτὸ τὸ χειρίον, ὃ ἐν αὐτῷ ὄχλος, καὶ ξυναμφοτέρον, ὥστε καὶ πόλιν. vide & Porphyrii *Quæstionum* in *Homerum* vicesimam primam. Equidem pro hominibus, qui conveniunt, & generaliter pro concione, cœtu sæpius capitur. Pindarus *Isthmionicon* 10: Ἐς ὑπερβόρεον ἀγῶνα, *Ad Hyperboreum cœtum*. Hesiod. Theog. v. 91:

Ἐρχόμενον δ' αὖτ' ἀγῶνα θεὸν ὡς ἱλάσκονται.

Venientem in concionem tanquam Deum venerantur. Sic hunc versum legi in antiquis libris scholiorum auctor annotavit. quæ lectio vulgatæ præferenda. In concionibus enim, ludis, spectaculis præcipue magno honore Reges & Principes afficiebantur, quod velle unius Suetonii lectione nemini potest esse ignotum. Non insolens vero Græcis & Latinis res, quæ in aliquo loco geruntur, ponere pro ipsis locis, in quibus aguntur. Δρόμος, cursus, & locus ubi curritur, stadium. Phavorinus: Δρόμοις τοῖς γυμνασίοις. ὅτι δρόμοι τόποι πινὲς ἦσαν, ὅπως ἔτρεγον οἱ νέοι. *Gestatio* locus ubi gestabantur læticia: *Ambulatio*, ubi ambulationibus vacabant, sic & Belgis *een wandeling*. Jus pro loco ubi jus dicitur. Titulus XI lib: X Π *de interrogationibus in jure faciendis*. est ἐν βήματι pro tribunali ut recte Græcos interpretatos esse observavit Princeps Jurisconsultorum Cujacius. Hinc *in jus vocare* est ad tribunal. Θέα spectandi locus. Θεῶν καὶ λαμβάνειν apud Lucianum, Synesium, & alios est spectandi locum occupare. Λέχαι loca in quibus confabulandi causa conveniebant, ut supra vidimus. Οἶνον, ἔλαιον, χύτραν, ὄψον, vinum, oleum, ollæ, obsonium, pro foris & tabernis in quibus vinum, oleum, ollæ, obsonia venduntur. Βελλιοθήκαι taber-

& *μασχαίνειν*, quod apud unum Hesychium in *μασχαρίζειν* legitur & exponitur σφοδρῶς *μασχαίνειν*, est paragogicum ἔ *μασχαίνειν*, *μασχαίνειν*, id est, edere, mandere, manducare, frendere. Gloss: *ραπαίει μασχαίνειν*. A quo *μάσημα*, id est mansum, cibus. Latini sequiores dixerunt pro eodem *massare*, quod extat apud Theodorum Priscianum lib. I, c. 8. lib. II, c. 29. Unde liquet *μασχαίνειν* notare actionem eam, qua animalia collisu dentium & conventu maxillarum res obiectas comprehensasque antequam deglutiant, commolunt & incidunt. Sic de isto loco Vir summus Thomas Reinefius, in litteris nuperius ad me datis rectissime & eruditissime censuit.

v. 395. Θῆλος ἔερση] Diacono θῆλος est ἀπαλὴ tener ros, quem sequuntur interpretes, qui interpretantur, *mollis*, alii ineptius: *scæmineus*. Verum θῆλος ἔερση est ros herbas vegetans. Hesych: Θῆλος ἔερση ἢ τὰ φυτὰ θάλλειν ποιεῖται, ὁρόσθη, καὶ θρεπτική. Probat Etymologici magni auctor, præfatus τὸ θῆλος dici pro θηλή, ut vice versa *καρὴ* pro *καρύς* apud Callim. θηλή autem esse a θῶ quod proprie est *τρέφω*, quia mammarum lacte infantes nutriuntur. Ἐστίν, inquit, θῶ ῥήμα δηλὲν τὸ τρέφω, ἔ ὁ μέλλων θῆσω. Ὁμηροῦ γυναικὶα τε θῆσεται μαζίν· ἀντὶ ἔθῆλασιν. Ἐκ ἔθῆλας ἔν γίνεται ῥηματικὴν ὄνομα θηλή. καὶ τροπὴ θῆλος, ὡς καρὴ καρύς. At Eustathius ad Odyss. ε, ubi hoc ipsum exponit θῆλος ἔερση, θῆλος ait significare θρεπτικῶς per translationem a scæminis ductam, quia scæmellæ in omni animalium genere alant pullos suos & infantes, non masculi. dici autem θῆλος pro θηλεῖα. Θῆλος, ait, ἢ θρεπτικὴ ἢ τὰ φυτὰ ἐκ μεταφορῆς τὸ ζῶον, ἐν οἷς τὰ θῆλα θρεπτικὰ εἰσι τὰ νεογνῶν μάλλον ἢ περ τὰ ἀρρενα. ποιητικῶς ὅ ἐστι τὸ θῆλος ὁμοίως τὰ πηλυῶ ἐφ' ὑχρῶ. ποιεῖται καὶ τὸ θῆλω τε μέλαιναν καὶ τὸ θῆλος αὐτμή. quod verum est. θῆλος ponitur θηλεῖα. Eadem ratione & apud Sophoclem νύξ θηλεῖα dicitur. hoc est ὑπομβροσθὸς καὶ ποιεῖται θάλλειν, ut veteres Grammatici monent. Priorem tamen etymologiam probat Plato in Cratylō, p. 284 edit. Francofurt. Wecheliana: Τὸ ὅ θῆλω ἀπὸ τῆ θηλῆς π φαίνεται ἐπιπρόμασθ. ἢ ὅ θηλή ἀρα γέ, ὡς ἐρμῶντες, ὅτι πεηλένια ποιεῖ, ὥσπερ δροῖμεια, &c. Θῆλω est *scæmina* ἀπὸ τῆ θηλῆς, id *papilla* dicitur. Θηλή *ansem*, *Hermogenes*,

nes, videtur dici, quia germinare facit, quasi ea quæ irrigantur.
Hanc vim & ros & nox habet. Virg. II Georg.

Et quantum longis carpent armenta diebus,

Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

Theophrast. VIII hist. Plant. 6: Εἰ Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλωνί, καὶ Βάκτροις, ὅπου μὴ ὕσταται ἡ χώρα, ἢ παλαιῶς, αἱ δρόσοι τὸ ἔλεον ἐκλείφουσιν, ἐπεὶ καὶ οἱ παρὰ Κυρήνῃ καὶ Ἐπιδάμας τόποι. In Ægypto, Babylonia ac Bactriana, ubi raro aut nunquam pluit, rose omnia convalescunt, sicut & apud Cyrenenses & Hesperidum. Igitur ἡλὸς ἱέρση est vim habens vegetandi, & fovendi sata, arbores, plantas, ut convalescant.

v. 397. Τῆμ' δὴ κέρχοισι παρὰ γλῶσσης πελιδνοῖς] lege: ἡμ' δὴ κέρχοισι παρὰ γλῶσσης πελιδνοῖς. quando & milio arista surgunt. Res liquida est.

v. 400. Δῶκ' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἄχθ'] Veteres Grammatici hoc loco tradunt dona Bacchi ἄχθ' appellari propter labores & molestias, quæ exhauriendæ hominibus inferendis & colendis vitibus. Sed verius existimo ἄχθ' ea dici propter dolores & mala, quæ creat vinum si immodice bibatur. Homerus Οδυσσ. φ.

Οἶνός σε τρώει μελιθεῖς, ὅτε καὶ ἄλλως

Βλάπτει, ὃς αἶν μιν χανδὸν ἔλη, μηδ' αἴσιν πίνει.

Vinum te sauciat dulce, quod & aliis nocet, quicumque eo copiose utitur, & immoderate bibit. vide & quæ sequuntur, si tanti est.

v. 402. Καπερδής ἐλάφοιο] Non cervam, sed cervum hoc loco & versu sequente 407 intelligi nullus dubito. Græci enim tam philosophi quam poetæ ἡ ἔλαφος dixerunt de cervo & cerva, ut olim docuit vir incomparabilis ad Solinum. Callimachus hymno in Dianam v. 99:

Εὖρις ἐπὶ παρμενίδῃς ὄρεσσι Παρρᾶσιόιο

Σκαυρούσας ἐλάφους.

Reperiebas in cacumine montis Parrhasii Salientes cervos. Cervos fuisse non cervas vers. 102 ostendit:

Κεράων δ' ἀπὸ πλάμπιτο χερσός.

Cornuunt vero aurum elucebat. Sic & Sophocli & Anacreonti κεράισσας ἔλαφοι, cornuti cervi.

v. 405. Οἱ δ' ὧς τ' αἰγυποῖ] Puto scribendum: ἦδ' ὧς αἰγυποῖ. v. 410 legend. ἄλλῃ.

v. 416. Ἀμφιτρωνιάδης ἢ βίῃ Ἡρακλείῃ] lege: βίῃ Ἡρακλείῃ in casu primo. Sic & Diaconus legit, ut ex paraphrasi ejus licet colligere.

v. 420. Μέγας γὰρ εἴη ἐμπίστω φῶτός] De Hercule vulgo hæc accipiunt. Hinc vertunt: *Magnam enim robur incidere viri.* Sed Diaconus Cygno hæc tribuit, κατεβλήθη ἢ ἡ μεγάλη ἰχὺς ἔκαστος, ἦγαν ἔκκυν. quem si sequimur vertendum erat: *magnam vero robur viri concidit*, vir valde robustus concidit. γὰρ & ἢ vicissim non nunquam apud poëtas permutantur. Versus sequens tum optime cum hoc cohæret, si Diaconum sequimur.

v. 428. Μαλίφρονα θυμὸν ἀπήγαγε] Dulcem animam seu vitam eripuit. Θυμός hic est ψυχή. Brevium scholiorum auctor in Homeri Iliad. α, v. 173: Θυμὸν ὧδ' ἀπὸ ποιητῆς σημαίνει πέντι. πλὴν ὀφείλει. ὧς τὸ, θυμός ἢ μέγας ἐστὶ διὰ τρεφέντων βασιλῆων. πλὴν ψυχῶν. ὧς ὅταν εἴπῃ, μελιθεῖα θυμὸν ἀπήγαγε, &c.

v. 431. Οὐρὴν ματαιῶν] Rescripti ex codice Palatino ματαιῶν.

v. 479. Λαὸς ἀπείρων] Verte: *populus magnus*, hoc est ingens multitudo. Virg. 1 Æn. *Ac veluti magno in populo cum saepe coorta est seditio.* Just. XI, 2: *Tantus natorum populus.* Ovid. IV Metam. v. 447, & lib. VI, 197.

CAPUT XXII.

Γοιδῆς. Ἐλικελεύσατο. Vetus lectio Hesiodo asserta. Γενοὶ ἐλευθῆρ. Ἐλευθῆρ. Cur Mnemosyne illi dicatur imperare. Egregius Hesiodi locus munda liberatus. Γλυκερὴν χάριν ἔρσω. Ros Achæius. Mel, nectar pro eloquentia. Lucianus emendatus. Θύμ. Ἀπικός. Antiqua lectio Poëtæ restituta, & alius Hesiodi versus a Cratis censura vindicatus. Μηχανά. Cyclopibus cur centum manus tribuantur. Rursus Hesiodi lectio vindicata ab emendatione Seleuci. Στενομάχη.

IN Theogonia v. 3. Κρήνῳ ἰοειδέα] Non ignoro ἰοειδὲς sæpe esse μέλαν, violarum instar nigricans, ut apud Homerum Iliad. λ, πόντος ἰοειδῆς, niger pontus, apud alium poëtam ἰοειδῆς
νιφίλη,

νεφέλη, nigra nubes. Sed in fonte laudaveris potius liquidas & argenteo puriores aquas, quam nigras, turbidas, limosas. Hinc adducor facile ut veterum magistrorum sententiam amplectar, qui κρήνην ἰοειδίαν docent esse ἰοῖς, hoc est ἄλγισι παρὰ πηγαμίην, ἀνθήδην floribus cinctum fontem, in agro floreo situm. Etymologicum magnum: ἰὸν ἄνομα βοτάνης, τὸ ἄλθ. τὸ δὲ τὸ ἀνιέναι παχύ. Καὶ Ἡσίοδ.

Περὶ Κρήνην ἰοειδίαν

Ἀντὶ τῆς πλὴν ἀνθήδης. vide & antiqua Scholia Ἀντωνίου in hoc carmen.

v. 16. Ἐλικθελίφαρον τ' Ἀφροδίτῳ] ἔλικθελίφαροι & ἔλικώπιδες puellæ Græcis dicuntur, qui sunt *mobili oculorum rotulantis*, ut Petron. loquitur, sive quæ habent, ut idem dicit *blandos oculos & inquietos*

Et quadam propria nota loquaces.

Qui hinc Ovidio dicuntur *arguti*. Aliter plerique sentiunt, & exponunt: *nigros oculos habentes*. Sed ea vera est quam dixi hujus vocis notio, quam facile pluribus confirmarem nisi res ipsa loqueretur.

v. 28. Ἀληθία μυθήσασθ] Antiquorum scholiorum auctor notat in quibusdam libris fuisse γηρύσασθ. quam lectionem non temere damnam. Sciunt enim qui veterum scripta cum judicio versarunt, rariora & exquisitiora semper fuisse expuncta, & pro iis supposita trita, & ab usu vulgi minus remota. Μυθήσασθ alterius est glossema. Hesych: γηρύσας, φησίμας, λέγειν. Heliodus in ἔργois, v. 257:

Αὐτίκα παρὰ Διὶ πατρὶ καὶ Ζεφύρῳ Κρονίωνι

Γηρύσας ἀνθρώπων ἄδικον νόον.

Statim apud Jovem patrem confidens Saturni filium exponit hominum iniquitatem. Nec est quod quis modulum syllabæ objiciat, quasi tertiam ante ultimam habeat brevem. Qui Græcos poetas non negligenter legerunt norunt ancipitem esse hanc syllabam in plerisque hujus notæ verbis, ut in δακρύων, ἀνύων, δρόμων, μηνύων, in ἀορίστοις perpetuo fere produci.

v. 54. Γυνόσιν Ἐλσθῆναι μαιδέσσαι] *fertilitati Eleuthera- rum imperas*, hoc est fertilibus Eleutheris. Superius in ἔργois, v. 167.

ἰδύρον βοῶς, pro ἰδύρον βόειον. Eurip. πωδὴ ποδὶς, pro πῶς πωδῶν. quæ loquendi genera Hebræis, & qui eorum idiotismis gaudent, Græcis scriptoribus Novi Fœderis sunt perfamiliaria. apud quos *μωβία κήρυγμα*, est *κήρυγμα μωβόν*, *μωβὸς ἀδικίας*, pro *μωβὸς ἀδικῶ*. de quibus fusc viri docti. Εἰς Ἐλευθῆρην est urbs in confiniis Atticæ & Megaricæ prope Platæas, quæ postea in numero multitudinis dicta Eleutheræ, ut sequentibus temporibus Platææ, quæ Homero Platæa. Nomen fertur accepisse ab Apolline Eleuthere. Stephanus de urbibus: Εἰς Ἐλευθέρῃ πόλιν Βοιωτίας ἀπὸ Εἰς Ἐλευθῆρος ἔστι Ἀπάλλων. Mnemosyne illi dicitur imperare, quia ibi culta fuit, & forte templum habuit. Horatius de Fortuna:

O diua gratum quæ regis Antium.

quia Antii templum erat celebre fortunæ.

v. 59. *Μηνῶν φθιόντων*] *exactis mensibus*. Virg. III Georg. 139.

Exactis gravida cum mensibus errant.

Aurel. Victor. *Tum exactis mensibus geminos editos*. Plaut. Amphit. III, 2: *Menses tibi exactos vides*. vulgo male exponunt: *mensium decrefcentium*.

v. 83. Τῶν δὲ ἐπὶ γλώσση γλυκερὴν χεῖναι ἀοιδῶν.] Quid Regibus cum cantilena? Poëtarum hoc donum est, quibus paulo post tribuunt γλυκερὴν αὐδῶν, non Regum. Tam celebrem locum, tam πάνδημον, ut cum Luciano loquar, tam diu in mendo cubuisse, nec id animadvertisse viros doctissimos, præsertim cum antiquorum scholiorum auctor veram servaverit lectionem, quis non miretur? Ille vero pro ἀοιδῶν legit ἐξοίων.

Εἰς ἐξοίῳ] Εἰς ἐξοίῳ, inquit, ἡ δρόσος κυρίως. νῦν δὲ μεταφορικῶς τὸ μέλι. γλυκερὴν δὲ τὸ γλυκὺ καὶ ἀπαλὸν ἔστι λόγων. sic scripisse Hesiodum dubitare nos non finit Themistius in Protreptico ad Valentinianum Juniorem, quæ est inter orationes numero undecima, ubi non solum vera Hesiodi scriptura retinetur, sed & exponitur. Nam cum versus hos ut olim scribebantur, recensuisset: Παπαί, inquit, ἡλικίαν ἀεθροῖν ποιεῖν τοῖς βασιλεύουσιν ὁ ποιητής, εἰ μὴ ἔμελλεν ἀμελοῖεν. Πρῶτον μὲν αἰδοῦντες αὐτὰς ὀνομάζει, &c. καὶ διότι φεῖς ὀνομάζει τὰς βασιλίας τὰς ὑπὸ

ἢ μυσῶν ἐωρεῶδες, καὶ ῥηήσοιθαι φησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γλώττης
 δρόσσι γλυκεῖαν, καὶ λόγους ἐγκυρέπας καὶ ὠφελίμους λίγων τινὲν δρό-
 σον. *Papa quantam bonorum copiam poëta regibus conciliat, nisi*
Musas contemserint. Primum enim venerandos illos nominat &c.
Præterea reges ipsos, quos Musa respexerint, alumnos Jovis ap-
pellat, & ex illorum lingua suavissimum rorem destillaturum
confirmat, utiles ac fructuosas orationes roris nomine significans.
 videndus integer locus, qui hos sex poëtæ versus egregia para-
 phrasi illustrat. Totum enim exscribere nec vacat, nec lubet. sic
 ros *Achaicus* in *Catalectis* Virgilii, est eloquentia Græca, At-
 tica:

Ite hinc inanes Rhetorum manipuli, ite
Inflata rore non Achaïco turba.

Sic bene Scaliger & Turnebus emendant, hoc est, Rhetores La-
 tini, qui loquaces tantum estis, sed expertes & rudes veræ illius
 Atticæ eloquentiæ. *Εἰς ῥῶ* autem hic pro melle poni rectissime
 Scholiastes notavit. Mel vero & nectar poëtis sæpissime est elo-
 quentia. Ovidio: *Necia mella* Nestoris eloquentia. Antiquus
 poëta:

Cujus Cecropio pectora melle madent.

Symmachus: *Affluēbat enim multo melle faciundia, quod avi-*
etum tecum doleo. Licentius ad Augustinum:

reputans quæ pectore in alio

Conceptum in lucem vomuisti nectarum mel.

Varro Atacin:

Pierio liquidam perfundis nectare mentem.

Lucianus in libro quomodo scribenda historia fere eadem ra-
 tione herbam, ex qua mel apes conficiunt, pro eloquentia po-
 nit. Sed locus est corruptus, *Εἴπερ ὁ Θουκυδίδης ζηλωτὴς ἀ-*
κρεῖοις αὐτῶν μάλιστα τῶν ἀρχαίων εἰκασμένον καὶ τινὲν ἀρχαῖον, οὐ
ἐκείνῳ συν τῶν ἰαυλῶν ἐνόμωκε ἡγεῖσθαι, χαρυσσιώτην δὲ ῥῶ ἀπαῶν,
καὶ θυμῷ δ' Ἀττικῷ ἀποπίνεσθαι. Interpretes sic reddunt: *Ali-*
summus Thucydidis imitator valde similis archetypo cum suo no-
mine principium ducit, ut ille festivissimum illud principiorum,
animumque Atticum spirans. Profecto non minus festivi sunt
 librarii simul & interpretes, qui exordio tribuunt animum

Atticum.

Atticum, quam historiographi, qui putabant se egregie referre Thucydidem, si nomen suum præponerent ipsi suæ historiæ, ut Thucydides. Lucianus scripsit: *χαριστάτῳ δ' ὄχλῳ ἀπάτων, κῆ θυμὸς Ἐττικὸς ἀπαπνέυσαν.* elegantissimum omnium exordiorum, & thymum Atticum redolens. Nihil certius. Quid thymo Attico decantatius, unde mel Hymettium? Plin. XXI, 2: *Mellis Attici summa laus in toto orbe existimatur. Ergo translatum est ex Attico thymum. Sed alia ratio natura obsistit non durante Attico thymo, nisi in afflatu maris.* Eubulus:

Καὶ σίλφιον θυμὸν τιτ' ὕμῃτιον.

Silphium & thymum Hymettiorum.

Sed de hac emendatione in nostris observationibus plura dicemus.

v. 91. *Ε' ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ*] Legitur in aliis exemplaribus *ἀνὰ πύλῃνα*, testante scholiorum auctore. quam lectionem superius asseruimus ad v. 312. *Ἀσπιδος*. Non tam per urbem euntibus, quam in concionem venientibus Regibus hic cultus tribuebatur. Non quidem ignoro Reges olim urbes ingredientes divinis fuisse honoribus exceptos, inter aras, victimas, ardentisque tædas incessisse: sed antiquissimis illis Regibus, quorum regna finiebantur intra patriam, honores maximi in concionibus, ludis, & spectaculis præstabantur. Quis nescit etiam longe post in Græcia magna virtutis & doctrinæ præmia ac honores, si cui erant exhibendi, (de agonistis nunc non loquor) eos in sacris illis ludis fuisse exhibitos meritis?

v. 93. *Οἷα τοι μεσσίαν*] Antiqua scholia legunt, *οἷα τι μεσσίαν*.

v. 94. *Ε' κ' ᾗ μεσσίαν*] Non in illis ipsis scholiis solum; sed & in Didymi, ut volunt, expositionibus ad Homeri Iliad. α. v. 176. scribitur: *ἐκ γὰρ τοι μεσσίαν*.

v. 118. *Γαῖ' ὀρύσσει*] Interpretes: *tellus lato pectore prædita*. sed *ὀρύσσει* hic generaliter est *ὀρεῖα*. lata, late patens, quod perpetuum terræ epitheton, sicut & *ὀρυόδεια*, quod itidem inepte reddunt *terra latas vias habens*.

142. *Οἱ δὲ τό τι μὲν ἄλλα*] Crates deleuit hunc versum, & pro illo supposuit istum:

Οἱ δ' ἐξ ἀθανάτων θνητοὶ τρέφειν αὐδήντις.

causa hæc est. quia Cyclopes fuerint mortales, non dii, nec diis similes. inde postea ab Apolline interempti, teste Leucippo in Catalogo. Sed hæc vis est. Quasi non plures commemorentur in hoc libro, qui ex diis sati mortales tamen nati fuerint. Cyclopes autem diis similes erant robore & staturæ magnitudine, non immortalitate.

V. 146. Ἰ'χ'ὺς τ' ἡδὲ βίη. καὶ μηχαναὶ Ἡΐων ἐν ἔργῳ] *Μηχαναὶ* sunt doli, fraudes, non *molimina*, ut interpretes. Hinc *μηχανάφθο* Euripidi est dolorum consutor. Plaut. *Machinari machinam*, dolum comminisci. Apud quem frequenter machina est fraus, fallacia.

V. 150. Ἀπ' ὤμων αἰσίων] Varie vertitur. optime, si quid video, *ab humeris prorumpebant*. Non Græci solum Hesiodi Interpretes, sed & nostræ ætatis viri docti nescio quas frivolas comminiscuntur rationes, cur his terræ filiis tribuantur centum manus. Mihi exploratum est hoc commentum nihil aliud significasse veteres quam hominum illorum violentiam, ferocitatem, & injustitiam. Erant *χειροδίκαι*, nihil divini humanique pensî habebant, omnia vi & manu agebant; omne eorum jus & opes in armis sitæ erant. *Χεῖρες*, ut Latinis *manus* est vis, ut supra notatum. Tales fuisse illos gigantes, qui ante diluvium *καθολικῶς* commemorantur à Mose, non tam corporis stupenda mole, quam ferocitate, superbia, violentia, injustitia insignes, Gennadius, Theodoretus, Johannes Damascenus, pluresque alii docent. Tot *ἄναι*bus, ut solent semper fabularum læta esse incrementa, postea etiam tot affinxerunt capita. Vide Heraclitum *ἄναι ἀπὲρ πέντε* cap. 11.

V. 155. Σφετέρῳ δ' ἡχθόντι τοκῇ] Non assecuti sunt sensum poetæ; qui reddiderunt: *suo vero insensu erant parenti*; cum velit: *à suo infestabantur parente*. quia fata cecinerant filios cum regno exuturos, hinc infestus erat liberis. Hi vero non ante succensuerunt parenti, quam à Tellure matre certiores essent facti facinoris, quod in eos coetus moliebatur. *ἡχθόμεναι* est *μισῆμαι*. Homer. *Ὀδυσσ. ε.*

Ἡχθόντι πάνσι θεοῖσι,
infestabatur ab omnibus diis, invisus erat omnibus diis. quod recte

recte veteres Grammatici præcipiunt esse ab ἀχθόμεναι, non ἔχθόμεναι.

v. 160. Στεννομήρη] Seleucus scribit: ἀχθνομήρη. Sed hoc ipsum est στεννομήρη, ut in illo Poëtæ: στεννομήρη νεκύνεσσι, *dolens super mortuos*. In tristitia enim cor contrahitur & angitur. Inde Cicero tristitiam definit opinionem recentis mali præsentis, in quo demitti contrahique animo rectum esse videatur.

v. 176. Ἀμφὶ δὲ Γαίῃ Γμείων φιλότῃ] Vertunt: *Undique vero Telluri cupiens amorem imminerebat*. Obscure, & parum Latine. Γμείων φιλότῃ, est flagrans cupiditate conculescendi, concubitus. Φιλότῃς enim σιωυσία, ut millies apud nostrum & Homerum.

C A P U T XXIII.

Hesiodus sæpius emendatus ut & Hyginus & Apollodorus. Μεταχθόνι. Νυξ. Ζόφ. Κεριοι cur Syri antiquis Græcis scriptoribus sint dicti. χαλκωφώνος. λυγρὸν εἶδεῖα.

v. 188. **M**ῆθεα θ' ὡς τὸ πρῶτον δάπνι μέξας, ἀδάμνην
Κάδμαλ' ἐπ' Ἡ' πείροιο] Assentior Comelino, aliisque scribentibus: ἀδάμνην. Falsæ enim non abjiciebatur, & in ponto ferebatur, ut vulgata lectio & versio præ se fert, sed natura cœli. Interpunge:

Μῆθεα θ', ὡς τὸ πρῶτον δάπνι μέξας ἀδάμνην,

Κάδμαλ' ἐπ' Ἡ' πείροιο,

hoc sensu:

Testesque, postquam ut prius (scilicet dictum) refecit ferro, Projecit in Epirum.

v. 227. Ληθῶν τι, Λοιμὸν τι] Scribe: Λιμὸν ex Diacono, & veterum scholiorum auctore, quos non inspexit Comelinus, cum pro Ληθῶν olim λιμὸν scriptum fuisse tradat. Ληθῶν omnes agnoscunt, non vero λοιμὸν.

v. 245. Κυμοθήη, Σπειώπει θνη, Θαλήτ' ἐρώσσα] Pro Κυμοθήη corrupte apud Hyginum legitur *Cymothœa*. Θεήν vero non est epitheton, sed nomen Nereidis, uti ex antiquis scholiis apparet: Θεή ἡ παχυζώνη. Hygin. *Nesæa, Spiæ, Thoë*. Apud au-

ctorem tamen bibliothecæ, qui Apollodorus esse dicitur, hæc Nympha omiſſa eſt, ut aliæ plures: ſicut contra leguntur ibi alia Nympharum nomina, quæ nec hic nec apud Hyginum ex-
tant. Noſtræ lectioni non obſtat, quod copula deſideretur. De-
ſideratur & v. 250:

Καὶ Πρωτομείδεια,

Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ Δειδῆς Γαλαΐεια.

Inferius v. 340:

Φαῶντι, Πρῶτον τ', Ἀχλαΐον δ' ἄρ' ἔρ' ἔδωκεν.

Iſtam lectionem poſtulat quoque numerus Nympharum. Si enim hanc expungas erunt tantum novem & quadra-
ginta.

v. 245. Μελίτη] Apollodorus ſuppoſititiuſ: Μελίη. pro Εὐ-
λιμένη vitioſe Hyginus Clymene. Jam antea enim huius Nerei-
dis meminerat. bis enim illud nomen occurrit in indice illo Ne-
reïdum Hygini.

v. 247. Εὐνείκη] Melius apud Apollod. Εὐνίη. corrupte
apud Hygin. Επρυδική, quæ nullum intèr has marinas Nym-
phas locum habet.

v. 248. Πρωτή] Atqui hæc ſuperius v. 243 fuit commemo-
rata. Certum igitur aut hic aut ibi hoc nomen eſſe corruptum.
forſan legendum Κερατώ, quod Nereiſidis nomen apud aucto-
rem bibliothecæ.

v. 249. Πρωτομείδεια] Apollodorus, Πρωτομίδεσσα.

v. 255. Ηἰόνη] Sic & legendum apud Apollodorum, ubi
male Ιόνη. pro Γλαυκονόμη, idem auctor Γλαυκονόη.

v. 256. Παντοπύρεια] Reſtitue hoc nomen Hygino, ubi ma-
le legitur Ρανορεα. Panopes paulo ante meminuit, quamvis cor-
rupte vulgo legatur in editis Ρανορε.

v. 258. Πυλινόρη] Apollodorus Πυλινόη. pro Λυσιάνεσσα
mendose Hygin. Αλαμιſſα.

v. 261. Εὐπύμνη] Apollod. Εὐμόλη, & pro Προνή male
Πιόνη. Et v. ſeq. pro Νημερτὶς vitioſe apud eundem ſcribitur:
Νιόμμεας. Hygin. Nimertis.

v. 269. Μιθραῖονα καὶ Ἰαλλόν] hoc eſt, ſublimes ſoruntur,
volant. Interpretes: in cælo enim degentes volant. Ergo Har-
pyiæ

pyiæ in cœlo habitant? *Μετὰ ἄστρον* est *μελίωρον*. Apollonius Argonaut. II, 589:

Υψὺ δὲ μετὰ ἄστρον πεφόρητος,
in alto autem sublimis ferebatur. Et lib. IV, 952 de pila: καὶ ἐς
ἥερα πίμπησιν ὑψὺ μετὰ ἄστρον. Et *in aerem projicit alte sublimem.*
 Scholia ad priorem locum. Τὸ μετὰ ἄστρον σημαίνει πρὸς μελίωρον.

v. 270. Γραῖας τίς κε καλλιπάρης] Quomodo Grææ sunt
καλλιπάρησι cum sint canæ natæ, unde & *γραῖαι* dicuntur. Γραῖα
 enim est vetula. Scribendum omnino *καλλιπάρησιν*, ut sit Cetus
 epitheton, quod & superius versu 238 ei tribuitur. ubi tamen
 male scribitur *κατὰ*, quamvis & apud Hyginum Cetho sit. Hunc
 locum sic emendandum esse vidit olim Seleucus apud scholio-
 rum confarcinatorem, cujus auctoritas hic non fuit respuenda.
 Verba scholiorum adscribam ut corrigi debent, in editis enim
 sunt corrupta. Φόγκυ] Φόγκυς ἡ ἱπποφορεὶ τῶν ὑδάτων. Κητὼ
 δὲ βαῦτος. Γραῖαν δὲ τὴν ἀφρόν. ἄμεινον δὲ γράφειν καλλιπάρησιν,
 ἢ ἢ ἐπὶ Κητὼς τὸ ἐπίθετον.

v. 271. Πρὸς νυκτὶς] hoc est *πρὸς δύσιν*, ad occasum, quia
 ibi solem oceano mergi, & noctem oriri credebant. Apud
 Homerum tamen ζόφον est septentrio, secundum Aristarchi &
 Strabonis sententiam, quem vide lib. X, & Merici Casauboni
 V. CL. diatriben de nupera Homeri editione. Versu præcedente
 mirum cur interpretes omiserint *πέπλω*, qua ratione multos in
 fraudem deduxerunt, qui hac versione persuasi crediderunt He-
 siodum Gorgonum sedem locasse in Africa. Verum ego nullus
 dubito quin significaverit Gorgades insulas, quæ sitæ sunt con-
 tra Εὐρώπης ἕκρας olim, nunc caput viride dictum. Ex enim à
 Gorgonibus nomen hoc acceperunt, quod illas coluisse feran-
 tur hæ puellæ. iis etiam vicinæ sunt Hesperides. de quibus vide
 ante v. 215.

v. 283. Ὅ δ' ἄγε χρύσειον] Noli credere Latinis interpreti-
 bus, qui hic denuo sensum auctoris non perspexerunt, cum ver-
 tunt: *caterum hic ensẽ aureum tenebat manibus charis*, quasi
 ad Pegasus pertineret. Atqui de Chrysaore loquitur, cujus no-
 minis reddit rationem, sicut in præcedente versu Pegasi. inde
 opponitur τῷ ἰππῷ, ὁ δὲ. Pegasus dictus quod ad *πηγὰς* oceani na-
 tus

tus sit, *χευσιώης*, quod manibus teneret, cum ederetur, *χευστον ἄος*.

v. 304. *Εἰν Ἀείμοισι*] *Apud Syros*. Græci magistri temere hic affirmant *Ἀείμοι* montes esse Ciliciæ & Lydiæ. Arimi enim Homero & antiquissimis Poëtis Syri dicuntur. Strabo sine lib. XVI: *Λίγχι ἔτ' εἰς τὰς Ἀείμους ὁ ποιητὴς, ὥς φησιν ὁ Ποσειδώνιος· δὲ γὰρ δεῖν μὴ τίποιτινα τὴν Συρίαν, καὶ τὴν Κιλικίαν, ἢ ἄλλης περὶ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν Συρίαν αὐτῷ. Nominat etiam Arimos Homerus, quos Posidonius docet accipiendos non locum aliquem Syria, vel Cilicia, vel alius terra: sed Syriam ipsam. Ferbatur autem Typhoeus occisus esse in Syria ad Orontem fluvium, qui propterea Typhon dictus est. Idem scriptor eodem loco: Ὁρόντης τὸ ὄνομα δὲ τὸ γαρυρώσειον αὐτὸν Ὁρόντι μετρίλας, καλεῖται ὡς περὶ Τυφῶν. Μυθόμεισι δ' ἐν τῷ ἡμίονοι παρὰ τοῖς ἑκράνισιν ὁ Τυφῶν, καὶ τὰς Ἀείμους. Orontes cum prius Typhon diceretur mutato nomine ab illo qui in eo pontem fecit, Orontes est appellatus. Huic loco Typhonis fulmine isti fabulam affingunt ὡς Arimos. Alii tamen & plerique Latini Poëtæ insulam Campaniæ littoribus adversam *Inarimen*, quæ & *Ænaria* dicitur, Typhonis antro adsignant decepti similitudine vocis. Ut vero recte docuit Strabo *Ἀείμοι* esse Syros, sic docere non potuit, cur olim Syri dicti sint *Ἀείμοι*, & quæ sit hujus appellationis causa. perabsurda enim sunt quæ de illa prodidit. Hoc vero nuper admodum didicimus à Viro Maximo, Samuele Bocharo, qui in Geographia sacra ostendit hoc nomen antiquissimos Græcos accepisse ab Hebræis, quibus Syria dicitur *Aram* à conditore suo *Aramo* Semi filio. Inde Bethuel & Laban *Aramæi* Genes. XXV. & Syriæ regionibus *Aram* præponitur. *Aram Nabarajim*, Syria duorum fluviorum apud sacros scriptores est Mesopotamia. *Aram Damaseck*, Syria Damascena. vide ipsum lib. II, cap. 5, & 6.*

v. 310. *Χαλκίοφων*] hoc est *magna voce*. interpretes: *anea voce*. Hesych. *χαλκίοφων*, *ἰσχυρόφων*. Stentori Homerus tribuit. Superius in Ἀσπίδι v. 243: *χαλκίον ὄξυ βίον. Vehementer acute clamabant. Homerus:*

Οἱ δ' ὅς μιν αἶον ὅππ' χαλκίον αἰακίδμο.

Hi vero ut audierunt vocem magnam Achillis. vide quæ de hoc loco notavit Porphyrius Quæstione VI ad Hom. Virgilio eadem tralatione: *vox ferrea*, Lucretio, *vox ærea*.

v. 312. *Λύγῃ εἰδὼν*] Poëticum dicendi genus pro *λυγρῷ*, *ἀλγίῳ*, perniciosam. superius in *ἔργῳ*, *πρὸς μὲν δὲ εἰδὼς*, prudens. Nec abhorret longe ab hoc illud quod notavimus in *Ἀσπίδι*, *λαοκῆς θεόντες*, pro *λαοκῆ*.

C A P U T XXIV.

Vetus lectio reposta in Hesiodo. *Φίχ' ὀλοῶ*. *Φίκιον*. Picati. *βοῶντες*. Hesychius emendatus, & Dracontius. *βάπαις*. Catulaster. Hesiodo medela. *Ἀργίσις ζεύρη*. Hesiodus emendatur, & alio loco exponitur. *Γλαυκῆ*.

v. 326. *ΣΦίγ' ὀλοῶ*] Reposui veterem lectionem ex antiquorum scholiorum auctore. qui legit *Φίχ' ὀλοῶ*, & explicat *σφίγῃ ὀλοῶ*. addit porro Bætos dixisse *Φίχῃ*, unde *φίκιον* locus ubi sphinx ætatem egerit. Huic Euripidis Scholiastes adstipulatur in Phæniis, qui tradit *φίκιον ὄρ* a sphinge dictum esse, ipsamque a Bæotis vocatam *φίχῃ*. Hinc & Latinis picati dicti, quorum pedes formam sphingum habebant. Festus: *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati sunt in speciem sphingum, quod eas Dorii phicas vocant.* Sic *φίκιον πέγῃ* phiceum monstrum dicitur sphinx apud Lycophronem Cassandra, v. 1463. *Φίκιον* vero est mons Bæotiz, cujus meminit in *Ἀσπίδι*, v. 31:

πύχα δ' ἔξτε τυφάονιον, τὸν αὖθις

Φίκιον ἀκρότατον ὠρεσέθησάν μιν τίτῃ Ζεύς.

Celeriter pervenit in Typhaonium, unde rursus ad Phicium summum accessit sapiens Jupiter. Stephanus de Urbibus: *Φίκιον ὄρ* *Βοιωτίας* κῇ *Διὸς διφθόγῃ*, & *Διὸς βροχίως* τυ. vide & Plutarchum in libello, quod bruta ratione utantur. *Æoles* postea præposuerunt σ, sicut pro *φάζω*, *σφάζω*, pro *μέρδω*, *σμέρδω*, pro *μῦς*, *σμῦς*, sic & pro *φίκιον*, *σφίκιον*. Sic enim ille mons appellatur apud Palæphatum in MSS. in editionibus perperam *σφίγχιον* scribitur.

v. 330. Εἰσφαίρει] Bene Grammatici, ἔβλαπεν. Hefych. εἰσφαιρῶν, βλάψας.

v. 352. Πασθῶν] In nonnullis codicibus extitit πασιθῶν, ut veteres testantur.

v. 355. Πλατῶπι βοῶπις] Turpissime interpretes: *Pluto bovinis oculis*. Vel pueri norunt βοῶπις esse magnos oculos habens. Omnia enim magna Græci βόεια vocant, ut & prisca Latini. Hinc elephantem dixerunt *bovem Lucan.* Sic Græci βύπιννα apud Hefych. βύλιμ, apud Erastistratum est μέγας λιμός, *magna fames*. Βηχάϊ, μεζάλαυχ, jactator: βύπιναι, quod legitur apud Alciphronem ep. 62, est μέγας παῖς puer adultior. Hefych. βύπιναι, ῥί, μέγας, ἀφῆλιξ, μέγας παῖς ἢ ἰχθύς, scribe ἰχθυός. Glossæ veteres: *catulaster βύπιναι*. Aliæ δὲ πιναι *catulaster*. quæ vox Dracontio restituenda. In lib. II, v. 191 in editis legitur:

Non catulaster gerit puerilia, non puer audet

Attrectare tener Martia tela manu.

legendum: *Non catulaster agit puerilia*. Loquitur ibi de variis hominum pro distincta ætatis ratione studiis. Catulastri autem sunt pueri grandiores, qui incipiunt *catulire*, hoc est ad venerem incitari. inde & Catullinomen. Oculi vero magni inter præcipua pulchritudinis τιμήματα. Liban. Progymnas. Ὅμηρ, ἐνδείξασθαι βυλόμην, ὡς εἴπωσι ὀφθαλμοῖσι τῇ Ἡρα κλειπέ μεγάλοι πε, βοῶπιν αὐτῶν ἐκάλεισι. *Homerus ostendere vult quod oculi Junonis magni essent & pulchri, bovinos oculos eam habere dixit.*

v. 375. Κεῖν δ' Εὐρυβίη τέκλει] Sic & interpretes: *Crio autem Eurybia peperit*. Igitur Crio est fœmina, Eurybia vero mas? Attamen superius Hesiodus ostendit Eurybiam esse filiam Ponti. Quid tricamur? legendum: Κεῖν δ' Εὐρυβίη τέκλει. vidit hoc etiam Comelinus, nisi quod pro Κεῖν male scribat Κεῖν. Sed Κεῖν dicitur & Apollodoro, & scholiis antiquis, & Euripidis interpreti.

v. 379. Ἀεγίστω Ζήφυρον] Ἀεγίστης hic non est Caurus, sed Zephyri ἐπίκλησιν. Inferius v. 870:

Νέσφι Νέτῃ, Βόρειν πε, καὶ δὲ γέστω Ζεφύροιο.

Prater Notum & Boream, & celerem Zephyrum.

Homerus Iliad. λ, v. 307 :

Ἀργίππο Νότιο βαθείη λαίλαπι τύπῳ.

Celeris Noti vehementer procella verberans.

Scholia antiqua ad hunc locum Hesiodi : Ἀργίππῳ ἢ ὄξυῳ κῆ πα-
χυῳ, ἢ κρητάρῳ εἶπῃ. Hesych. Ἀργίππο Νότιο. Ἐλεγχόμενος λα-
κόντες. πύες ἔκκαλῶς. Ὁμηρ. ὅδ' ἰόσαρος οἶδ' ἐν ἀνέμοις. ἔστιν ἔν
παχέῳ. Sed quam Hesychius damnat expositionem, eam pro-
bat Strabo lib. I. quem vide.

v. 417. Ἐρῶν ἱερὰ κῆ νόμον] est sacra faciens secundum pa-
trios mores & consuetudinem, ut in Carminibus aureis, quæ
Pythagoræ adscribuntur :

Ἀθηνάτης μὲν πρῶτα θεὸς νόμον ὡς δόκεται,

Τίμος.

*Immortales quidem Deos primo secundum patria consuetudinem,
Venerare.* κῆ πάτερ] dixit Porphyrius loco supra laudato.

v. 430. Ἐν τ' ἀγρῇ λαοῖσι μετὰ τρέπει, ἥ κ' ἐθέλῃσιν] Sic le-
gunt editiones recentiores, & vertunt : *Inque concione inter
homines eminet, qua scilicet voluerit.* Heinsii editio major : ὃν
κ' ἐθέλῃσιν, interp. *quorum scilicet vult.* Sed utraque lectio
non est unius assis. Quem enim commodum sensum inde con-
ficeres? Reponenda est veterum librorum & editionum lectio,
quam temere commutavit Comelinus, ut ex notis ejus edi-
tioni præfixis videre est : *Hic pro εὐθ', inquit, reposuimus εὐ τ',
& pro ὃν κ' ὦν κ'.* Sed ὃν κ' non erat de sua sede deturbandum.
Subintelligitur enim μετὰ τρέπειν. Sensus est, in concione in-
ter homines excellit quemcunque voluerit excellere Hecate.
Ejusdem sententiæ versus est in initio Ἐρῶν, quod me docuit
Vir summi ingenii & eruditionis Johannes Fridericus Grono-
vius, cui quantum debeant hæ reconditæ literæ nemo ignorat
nisi barbarus, & omnis humanitatis expertus :

Ὅν τε Διὶ βροτῶν ἀνδρες ὁμῶς ἀφάτῃ τε φάτῃ τε.

Ἐπὶ τ' ἀρρητῇ τε Διὸς μεγάλῳ ἔκλῃ.

*Per quem mortales homines pariter sunt obscuri clarique. Nobiles
ignobilesque sunt Jovis magna voluntate.* Sic hic locus ex sen-
tentia doctoris nostri est interpungendus. Διὸς μεγάλῳ ἔκλῃ,
idem

idem est quod hic dixit ὃν κ' ἐθέλῃσι. Jupiter nobiles & ignobiles, claros & obscuros facit, quos vult. Omnia nunc sunt liquida, discussæ omnes tenebræ, quæ viros doctos exercuerunt, qui prava distinctione inducti sibi persuaferunt, Διὸς μεγάλου ἐκείῃ abundare, & ominis causa tantum esse appositum, quia nihil sit quo referatur. Sed nunc quo referatur nemo non videt.

v. 440. Οἱ γλαυκὴν δὺς πίμφειλον ἐργάζονται] Γλαυκὴ simpliciter est mare, Latinis *carula*. Virgil. *carula verrunt*. Interpretes: *glaucum mare*.

CAPUT XXV.

Hesiodus emendatur & ejus antiquus scholiastes. Αἰγῶν ἱρῶ. Γίγα πύργα. Ἰεὲ πύργα. Κύβρα. Stephanus emendatus. Γύαλα πύργα. Mos veterum in deorum statuis, templis, aris ornandis lana. Cur Homerum Plato e republica sua ablegans voluerit ornari lana. Locus Hesiodi ex conjectura emendatus. Παριλθεῖν. Chaos. Hesiodus interpunctione emendatus. Ἐπαινῶ. Lucianus correctus. Ὠγίγῶ. Ἐργαία ἔχειν. Hesiodus emendatus & antiqua scholia. Μαψαίρη. Hortu pulchritudinis prælides. Ὠραία. Ὠραῖῶ. Χρυστέμπυκας. Ἀμπύ. Ἀνέδριμα. Mitæ sunt fasciæ, & barbararum mulierum cultus. Σπράκη. Vetus lectio Hesiodi restituta. Ἐργαῖον δίδιμα. Ἀργεῖον τιχῶ.

v. 485. Αἰγῶν ἐν ὄρει] In Cappadocia mons Argæus est, cujus meminit Claudianus, Plinius, alii. In Creta autem frustra quæras montem hoc nomine. Nullus enim in illa reperitur. Itaque in animum induxi meum jam dudum reddendam esse poetæ lectionem veram, quam servavit παλαιῶν ἁλλοῶν scriptor. Is legit: Αἰγῶν ἐν ὄρει. atque sic Cretam dictam olim a capra Olenia Jovis nutrice quasi Capræ montem. Αἰγῶν ἐν ὄρει] Σημείωσται ὅτι καὶ ἔτι αἰγῶν ἐκέλευσεν τὸ Διὶ, ἐπὶ αἰγῶν ἐθέλῃσιν. ἀφ' ἧς καὶ Κρήτη αἰγῶν ὄρει καλεῖται, καὶ Αἰγῶν ἐν οὐρανῷ τὸ ἰδαῖον καλεῖται. Ὁ δὲ Ὀμηρῶς ἐν τῇ ἰδὲ ὅπλῃ τὴν αἰγῶν αἰγῶν αὐτῶν ἐκέλευσεν. Nota quod & iste (nimirum Hesiodus) Ægiochum dixit Jovem, quia capra ubera suxit. A qua etiam Creta appellatur Capra mons. & a nonnullis Αἰγῶν dicitur mons Ida. Homerus ab ejus armatura agide ipsum Ægiochum dixit. Sic hic locus est restituendus, qui flagitiose corru-

ptus est in editionibus. Mons Ægæus est is ipse qui a Ptolemæo vocatur *ἱερὸς πίτρας*. inde sancta rupes dicta, quia in illius antro credebatur custoditus & enutritus fuisse Jupiter. Erat collis Idæ, qui postea ab urbe in illa posita appellabatur Pytna, & urbs *ἱερὸς Πύτνια*, quod cognomen ei adhæsit a colle. Strabo lib. X: *Τῆς δὲ Ἰδῆς λόφος Πύτνια, ἀφ' ἧς ἱερὸς Πύτνια ἢ πόλις. Pytna Ida collis, unde urbs Hiera pytna.* Male in Dione lib. XXXVI: *Ἱεραπύτνια* scribitur. quod & nuper animadvertit Vir insignis ingenii & doctrinæ Ezechiel Spanhemius in eruditissima dissertatione de præstantia & usu Numismatum antiquorum. Hinc vides cur nonnulli Jovis incunabula ponant in monte Ida. Stephanus de Urbibus non collem, sed campum dicit. *Ἐστὶ καὶ Αἰγαῖον πεδῖον συνάπλων τῇ Κίρρᾳ ὡς Ἡσίοδος. λέγεται ὡς αἶγα πότι φερομένη διὰ τὸ παρὲν τὸ Πύθιον ὄρος, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πεδῖον Αἰγαῖον.* Est *Ἔς Ægaeus campus annexus Cirrha, ut apud Hesiodum.* dicitur vero a capra, quæ olim venit a monte ad Pythium, a quo *Ἔς campus Ægaeus*. Nullum est dubium, quin hunc locum respexit *ἱδινόγερος*. Campus Ægæus late patuit ut & Pythium & Gortyna in illo fuerit sita. Hinc Strabo Gortynam in campo sedere ait. Hic vero est ille campus Ægæus. imo totam insulam olim *αἰγαῖον* fuisse appellatam ex Scholiaste modo accepimus. Sed quænam illa Cirrha cui fuit aditus Ægæus campus? Sane Cirrha in Creta nulla est. legendum *Κύερα* quæ eadem est quæ Pytna. Stephanus: *Ἱερὸς Πύτνια, πόλις Κρήτης ἢ παρὰ πρὸς Κύερα, εἴτα Πύτνια, εἴτα Κάμιρος, εἰδ'. ὅπως ἱερὸς Πύτνια.* Hiera Pytna urbs Creta, quæ prius Cybra, postea Pytna, deinde Camiros, deinceps Hiera Pytna. Non est quod nobis scrupulum injiciant Lycii, ad quos a Rhea delatum esse Jovem paulo ante Hesiodus cecinerat: cum ii satis longe a Pytna, seu monte Ægæo absint. Verum non urbs intelligitur Lycus, sed populus Lyctius, sub quorum ditione tum fuit & mons & campus Ægæus. Lyctios enim magnis opibus aliquando floruisse Strabo dicto loco ostendit. Male Hiera petra in mappis Ptolemæi littoribus maris Carphathii apposita est, non longe distans a Dicta, cum sit collis Idæ.

V. 499. *Γυνάλοισιν ὡς Περνησείοις.*] Interpretes: *in jugis Parnassi.*

passi. Sed γάλα potius sunt valles κηλώματα, quam juga. Apud Euripid. γάλα κερφόρα, *valles frugiferi.* Hoc loco intelligit anfractum illum rupis Parnassi & planitiem in qua urbs & templum Delphicum. de qua Strabo lib. XI, & Justin. lib. XXIV. In templi enim ἀναθήμασι longe post fuisse istum βαίτυλον testatur Pausanias in Phocicis: Ἐπειταεἰνὶ δὲ δῶτι ἔμνησθες, λίθον ἔστιν ἡ μέγας, τῶν τε καὶ ἑλαιοι οὐσημέραι κερχίσσι, ἔκ τ' ἰορτῶν ἐκείνων ἑλα ἐπιτεθῆσσι δὲ γὰρ. Ἐπὶ δὲ τῇ διέξαι αὐτὸν δοθῆναι Κρόνον τ' λίθον ἀντὶ τ' παῖδας καὶ ὡς αὐτὸς ἤμισεν αὐτὸν ὁ Κρόνος. *Ab eo monimento cum rursus ascendere inciperis lapidem videas modice magnum. Hunc quotidie oleo perfundunt, singulisque festis lanam in eo ponunt eundem. Fama autem tenet esse illum ipsum lapidem, qui datus fuerit Saturno pro puero, quemque postea rursus evomuerit. Lana ornabatur hic lapis diebus festis, quoniam omnia quæ maxima sacra erant, & divino vellent honore affici, ungebantur, & lana, lancisque tæniis ac coronis ornabantur. Arborem sacram Arnob. lib. V lanarum velleribus colligatam ac circumvolutam dixit. Et Plutarchus in Theseo ramum ex olea sacra decerptum ἐλαῖον ἄλκιον κατεπεμμένον, lana alba recinctum fuisse ait. Sic solebant lares lana cingi, & fores ac aræ templorum, cum rem sacram die solemnī essent facturi, virtis lancis ornari. Propert. IV, 6:*

Costum molle date, & blandi mihi thuris honores

Terque focum circa laneus orbis eat.

Hinc intelligimus cur Plato, ubi Homerum e sua republica in aliam civitatem dimittendum esse censet, cum jubeat unctum & lana coronatum educi. Ἀποπέμπειν τε αὖν, inquit, εἰς ἄλλαν πόλιν, μύρον καὶ τῆς κεφαλῆς καθαχόντες καὶ ἐλαῖον στήθεσσι. *Dimittamus eum in aliam urbem unguento caput ejus perfundentes, & lana coronantes.* Amandari quidem volebat Homerum e sua civitate, ne qua opinio sequior de Deo civibus suis, qui fabularum mysteria non intelligebant, per imprudentiam ex ejus cantibus affricaretur; sed volebat eum dimitti non tanquam hominem scelestum, & infamem, sed tanquam hominem divinum, dignumque qui ad instar Dei ungeretur, & lana coronaretur, hoc est divinis afficeretur honoribus. Diis enim &

rebus

rebus facerrimis hic honos habebatur. Homerum enim Plato unus omnium maximi faciebat, & ob artis divinitatem mirifice celebrabat, ejusque sententiis utebatur frequenter ad docendum, verbis vero & loquendi generibus ad dictionem expoliendam. Hæc est vera ratio curungi & ἱερὴν voluerit coronari Homerum Philosophus: non quod tanquam exul & civiliter mortuus fuerit ejectus, quia mortui ungebantur: nec propter poetarum mollitiem, quam lanea corona significaverit, ut hercle Musarum & Platonis ingratiis docuit Andreas Schottus Norodorum Ciceronianorum lib. III, cap. 12.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα αἰζόμην] Ellipsis, quam hic fingunt interpretes, male convenit cum genio auctoris & ipsius linguæ Græcæ. Quis enim dicat ταῦτα αἰζέω, pro propter hæc venerari, ut illi volunt? Locus est contaminatus, qui sic puto emaculabitur, si legas: Ταῦτ' ἄρα φοβέομαι, hæc quidem molens. φ aut vetustate temporis, aut alio vitio exoletum, aut negligentia descriptorum intercidit, inde εφ a præcedente syllaba ἀφ est absorptum, quod frequentissime in veterum libris contigisse nemo nescit paulo modo humanior.

v. 612. Παρελθεῖν] est effugere, vitare Dei consilia, decreta. Nam *quæ fato manent, quamvis significata non vitantur*, ut Tacitus ait. Homer. Iliad. α, v. 134:

Μήδ' ἔτις ἀγασθὸς πρὶ ἐὼν, θεοί κε λ' Ἀχιλλεύ

Κλίπῃς νόμῳ, ἐπεὶ ἔσθ' ἀλάστορα, ἔδ' ἐμὲ πείσῃς.

Ne sic, quamvis fortis sis, divins Achilles, dolose agas, quoniam non effugies, neque mihi persuadebis. ἔσθ' ἀλάστορα, scilicet quæ decrevi facere.

v. 700. Καῦμα δὲ θεαίεστον κατέχεν χάε] *incendium ingens corripuit inferorum sedes.* Sicut Paulo ante de clamore:

Ἐνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα

Τάραρον ἑρόνιζα, ποδῶν αἰπεία τ' ἰωή.

Concussio vero gravis venit ad Tartarum caliginosum, & pedum magnus fragor. Chaos sæpe est inferorum domicilium: Plutarchus sane χάε, αἰδω, ἑρόνιζα, ἑρέον exponit. Orpheus apud Ovidium X Metamorph. ad Plutonium & Proserpinam:

Per ego hac plena timoris,

Per chaos hoc ingens, vastique silentia regni oro.

Statius :

Qui nunquam sospite nato

Triste chaos, mæstique situi patiére sepulchri.

posses etiam aërem interpretari. Aristophanes in Avibus :

Διὰ τὴν πόλιν καὶ ἀπολείας, καὶ τὴν χάριν

τῶν μελῶν τὴν κνίσαν καὶ ἀφροσύνην.

Per urbem alienam & chaos femorum nidorem non transferetis.

Ubi Suidas & alii veteres magistri χάρις exponunt aërem. Hinc & vetus interpres Luc. XVI, 26. illud μέγα χάσμα, quod inter epulonem divitem & Lazarum erat *chaos magnum* interpretatur, hoc est, vastum inane, vastum intervallum quale est aër, sive, ut Tertullianus vertit, immensa distantia sublimitatis & profunditatis. Apud nostrum Poëtam inferius v. 740 locum Erebi vastum & immensum in quo Titanes servabatur χάσμα μέγα dicit, quem postea v. 814 ait esse πέρα χάρις ζοφύρου, ultra Chaos tenebricosum, hoc est, Erebum. Itaque magis probè priorem expositionem, & hoc nomine, quia de aëre paulo ante verba fecit :

Φλόξ δ' ἤρα δ' αὖθις ἵκεν ἄσπετον.

Flamma vero ad aërem divinum pervenit magna. Sequentiatam obscure & inepte versa sunt, ut quid poëta velit ex versione ne OEdipus quidem intelligat. Verba Græca sunt :

εἰσαὶ δ' αὖθις

Ὁ φημι μῶτις ἰδεῖν, ἢ δ' ἄσπετον ὅσταν αἰεῖται,

Αὐτὸς ὡς ὅτι γαῖα καὶ ἕρως δ' αὖθις ὑπερὶν πύλαις.

Sic interpungenda mihi videntur. Mens poëtæ est : *Simile autem videbatur atque si coram oculis quis adspiceret, atque auribus audiret, eodem modo ut cum terra & cælum latum supernæ appropinquabat.* Aërem, inquit, terram, pontum, Tartara corripiebat ignis fulminum a Jove missorum, tantusque fragor ex illo oriebatur incendio, ac si cælum ruere, sive terram cælo misceri videret & audiret.

v. 735. Εἰς τὴν γῆν] Apposite ad hunc locum Seneca Hercule furente :

Sterilis

*Sterilis profundæ vastitas squallet soli,
Et fœda tellus torpet æterno situ,
Rerumque mœstus finis, & mundi ultima:
Immotus aër haret: & pigro sedet
Nox atra mundo.*

v. 768. Εἰπαιῆς Περσεφονείης] Est hoc proprium Proserpinæ epitheton. Homærus Iliad. ι.

Κικλήσκας Ἀΐδῳ ἐἰπαινῶ Περσεφόνειαν.

Invocans Plutonem & terribilem Proserpinam. Proclus superius ad Εἴρηαν Αἰνεῖν δὲ πῆν παραλείπει παρελάθον, ὥστε ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. Restituenda hæc vox Luciani Necyomantix: Δαίμονας ὅμῃ πάντας ἐπιβοᾷτο, ποινὰς, καὶ Ἑρινύδας, καὶ νυχθίαν Ἐκείνην, καὶ αἰπὴν Περσεφόνειαν. Interpres vertit: *Damonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erinnyes, Hecaten nocturnam, excelsam Proserpinam.* Fœdissime. lege: ἐπαινῶ Περσεφόνειαν. terribilem Proserpinam. Ποινὰν vero sunt Furix.

v. 797. Ἀπολείψας] Bene antiqui Grammatici: ἀπονδῆς ποίνσας, libans. Libantes enim aliquid de pateris effundebant in mensas & aras: Sic & simplex λείβειν. Unde Latinorum libo, libum, libamen. Insaniunt qui hic dicunt ab ἀπολείπω esse ἀπολείψας.

v. 806. Ὠγύγον] Referendum est ad ὄρεον non ad ὕδωρ, & exponendum magnum. ὦγυς enim est magnus. Hesych. ὦγυς, παλαιῶ, ὄρχαις, μεγάλης πάνν. Stygem autem fuisse maximum Deorum jusjurandum alibi noster dixit, & res nota est.

v. 818. Οὐ χεῖρες μὲν ἔχουσιν] Nec hic mentem Poëtæ ceperunt, qui vertunt: *Cujus manus quidem sunt ob robur operibus aptæ.* Ἔργματα ἔχειν est ἐργάζεσθαι. Hic est sensus: *Cujus manus quidem ob robur semper operantur.*

v. 851. Κρόιον ἀμφὶς ἱόντες] Circa Saturnum existentes. qui una cum illo in vincula sunt conjecti. Interpretes diverso plane & absurdo sensu: *A Saturno seorsim existentes.* Titanes Saturni fuerunt copix contra Jovem, a quo victi cum suo Imperatore deturbati sunt ad inferos.

v. 872. Μὰ ψαῦρα] Reddidi Hesiodo priscorum exemplarium

rium lectionem: Μαψαῦραι, quam probant Hesychius & scholia antiqua. Ηxc: Μαψαῦραι κενεαὶ καὶ μάταιαι ποιοαί, οἷον κακίας, θρασείας. Sic lege, illum vide.

v. 875. Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄησι] Legendum ἄησι, quod Eo-
lice dicitur pro αἴσι. Et sic lectum olim fuisse Etymologici
scriptor ostendit: Τὸ γ' ἦ πληθυντικῶν, αἴσι, Αἰολικῶπι-
ρον. ἔρχω ἥδ' αἴσι, ὥστε εἰεῖσιν. Ἄλλοτε δ' ἄλλη αἴσι. Malele-
gitur ἄλλη in Etymologico. Hanc emendationem sequens Δι-
σκιδναῖσι confirmat, & αἴσι ferre non posse declarat.

v. 903. Αἶτ' ἔργ' ὠραῖαισι καὶ θεοῖσι βροτοῖσι] Inscitæ in-
terpretum insigne monumentum & hic locus est, dum vertunt:
Quæ opera matura faciunt mortalibus hominibus. Loquitur de
horis. Non quidem ignoro eas esse cœli janitricēs & ministras
solis. Valer. Flacc. lib. I V:

Sol auricomus cingentibus horis

Multifidum jubar & bisseño sydere textam

Loricam induitur.

sed quis non videt aut alias plane esse has Hesiodi horas ab illis
Homeri, aut alias partes eis dari a nostro Poëta, cui sunt pul-
chritudinis præsidēs. Quod & nomina illarum declarant. Quid
enim magis res humanas pulchras reddit & florentes, quam
Eunomia, Dice, & Irene, hoc est bonæ leges, Justitia & Pax.
Hæ sane divæ non matura reddunt mortalium opera, sed or-
nant, excolunt, nitorem & decus illis conciliant. Pind. Olym-
pion. XII I de beata & omnium rerum copia affluente Corin-
tho: Ἐν τᾷ δ' Εὐνομία καὶ Εἰρήνη, καὶ ἡμῶν πόλιν
ἀσφαλὲς Δίκη, καὶ ὁμόττος Εἰρήνη, ταμίαι Ἀνδράσι πλεῖν,
χρυσίαι παῖδες Διὸς ἑμὶν. In hac (Corintho) Eunomia
habitat, sororesque, fundamenta urbium firma, Justitia, & iisdem
moribus prædita pax, dispensatrices hominibus divitiarum, an-
tea filia Themidis consulettricis bona. Hinc omnibus rebus or-
nandis adhibentur Horæ. In ἔργῳ in Pandora comendæ,
v. 74:

Ἀμφὶ δ' ἥν γε

ὧραι καλλίχοροι σίφον ἀνέστην εἰαχνοῖσι.

*Ipsam porro Hora pulchram comam habentes coronantur floribus
vitis.*

vernīs. Theocritus de poculo pulcherrimo, & suavem exhalante odorem Idyll. I: v. 148.

Ἡνὶ δὲ τοι τὸ δέπας ᾗσσαι φίλον ὡς καλὸν ὄσδη.

Ὡρεῖν πεπλυνόταί νιν ἐπὶ κερύεσσι δουρασέας.

*En tibi poculum : contemplare, amice, quam suaviter olet,
Horarum in fontibus ablutum dices.*

Hinc ὦρεα est pulchritudo. Ὠραῖος pulcher. Hesych: ὦραῖος ὁ μωρεφός. Ὀρεῖται, ὁ χάρων, ὁ πρόσωπος. Theocr. Idyll. I, v. 109 Ὠραῖος Χάδωνις. *Formosus Adonis.* Ὠραῖον pulchrum reddo, decus & venustatem concilio. est vocula μωρήρης, sicut superius μωρήρειν, & plures alia. pro ὦραῖον frequentius legitur verbum paragogicum ὦραῖζειν. Hesych. ὦραῖζεται, καλλωπίζεται. ὦρεῖσθαι κερύεσσι δουρασέας. Quia vero ὦραῖος est pulcher, & homines in adolescentia & juventute sunt pulcherrimi. Hinc ὦραῖος est ἀκμῶν, in ætatis flore constitutus. In ἔργ. v. 695:

Ὠραῖος ἢ γυναῖκα πέν ποτὶ οἶκον ἄγει.

In ætatis flore uxorem tuam in domum duc.

Ὠραῖος est ἀκμῶν ut bene exponit Scholiastes Theocriti ad Idyll. I, v. 109.

v. 916. Μῦσαι χρυσάμπυκες.] Interpretes: *Muse aureis mitris revinctæ.* Præstat interpretari: *aureis reticulis ornatae.* Ἀμπυξ est ἀγέδμημα, τειχίδισμα, diadema, reticulum, fascia, qua mulierum coma redimitur. Homerus Iliad. X, v. 468:

Τῆλε δ' ἀπὲρ κατὰς χεῖρας δίσμαζα σφαλόντα.

Ἀμπυκα, κεκρύφαλον τ' ἢ δὲ πλεκτὴν ἀναδίσμην.

Longe autem a capite fudit splendidas fascias, reticulum, vitatamque cū implexum redimiculum. Ubi breviora Scholia Didymi, ut credunt vulgo: Ἀμπυκα ἡστῶν πινὰ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν, ἀνέχοντα τὰς τείχας τῆς κεφαλῆς. Hinc recte ab Hesychio exponitur ἀνέδμημα. Anademata enim erant fasciæ crinales. sed & mitræ erant fasciæ, quibus coma religabatur. Hinc Judith. X μίτραν Castalio reddit fasciam. Verum mitris utebantur barbaræ mulieres, & vetulæ, & meretrices: Ovid.

Simulavit anum mitraque capillos

Presserat.

Juven. Sat. III. v. 66: *Ite quibus grata est picta lupa barbara mitra.*

mitra. Plerumque vitio vertitur. itaque mitras tribui Μῦς οἱ χαρίεντες non ferent. Barbaræ enim illæ mitræ a Græcarum matronarum & puellarum reticulis fuerunt diversæ. Hæc Homero σέφαναι. *Iliad.* Σ, v. 567:

Καὶ ῥ' αἱ μὲν καλὰς σέφανας ἔχον.

sed apud Pollucem lib. V, cap. 16 rectius legitur :

Τῶν δ' αἱ μὲν πλεκτὲς σέφανας ἔχον.

Haec ut quidem plexas coronas habebant. ut superius πλεκτὴ ἀναδίσκη. Στεφανας autem fuisse propria antiquarum Græcarum mulierum ornamenta capitis ex Æliani Ποικίλ. Γ' περ. lib. I, c. 18 cognoscimus: Πῶς δ' ἔδιέβρεον ὑπὸ περὶ αἱ πολλὰ καὶ τ' γυναικῶν; Ἐπὶ μὲν γὰρ τ' κεφαλῇς σέφανῳ ἐπιτίθεντο ὑψηλῷ. Quis vero neget plerasque veteres mulieres luxu diffinxisse? Caput enim ornabant alta fascia. Sic verte. Erat enim σέφανη limbus seu fascia altior caput seu aliud quid ambiens. Hinc & lorice & murorum pinnae σέφαναι dicuntur.

v. 925. Αἰρεκύνδιμον] Miror unde in recentiores editiones irrepsit hæc inepta lectio & vocabulum nihili, cum recte legatur in prima editione majore Heinſiana, Stephaniana, ac plerisque aliis omnibus antiquioribus, ἐρεκύνδιμον, quod recte exponunt antiqua Scholia τὴν θύρῃον ἐγείρουσαν. tumultus, turbas excitantem. quamvis in editionibus vitio librariorum omisſum sit ἐρεκύνδιμον, & sola extet explicatio. Monuit etiam me de restituendo hoc eleganti vocabulo Thomas Reineſius, vir nunquam satis laudatus, præfatus extare id quoque apud Coimtum lib. I, v. 178, ubi Eris dicitur Εἰρεκύνδιμον. Synonymum esse ἐρεμάχον, ἐρεσίμαχον. Εἰρεσίμαχον Διόνυσον dixiſſe Nonnum XIII Dionyſ.

v. 927. Ἐν φιλότῃ μιγῆσαι] Legendum est ἐν φιλότῃ μιγῆσαι, ut nuper ostendit mihi elegantissimus juvenis Cuperus ex Scholiaste Apollonii, qui ad Argonaut. I, v. 859. ἐν φιλότῃ est sine concubitu, ex se sola, sine consuetudine cum masculo. Nihil certius. Confirmat vetus Scholiastes Hesiodi: Πρῶτον δ' ἔτ' ἢ Ἡφαιστον ἐν μάτῃς Ἡέρας εἶπε. διὸ καὶ τὸτο σήμειον. ὃ δ' Ὀμηρον ἐν Διὸς καὶ Ἡέρας. *Primus iste Vulcanum ex sola furtione canit. ideoque & hoc nota. Homerus vero ex Jove & Venere.*

Et Apollodorus I Bibliothec. Ηΐρα ἢ χυεὶς δυνῆς ἐγλήνησεν Ηΐ-
 φαιον. *Juno sine concubitu peperit Vulcanum.* Hinc & Apollo-
 nio dicitur Ηΐρης υἱὸς Junonis filius non Jovis.

v. 934. Φόβον] *Malò vertere Terrorem*, quam cum inter-
 pretibus, *Timorem.* sequitur enim Δεῖμῶν, Timor.

v. 991. Νηπόλον νύχον] Archilochus emendat μύχον, qua-
 si agentem in Cypri recessu, qui a nullis possit adiri. Alii
 eandem vim tribuunt τῷ νύχον, exponentes ἀφανῆ, λαθραῖον,
 occultam, quæ a nullo videatur: Sed propria vocis significatio
 retinenda. Pleraque enim sacra Veneris noctu celebrabantur.
 Inde *nocturnigila* dicitur Plauto. Idem Curcul. I, 3: v. 25, & 40.

Quid tu Veneri pervigilare te vovisti Phadrome?

Nam hoc quidem haut multo post lucebit.

Pervigilia Veneris cui non nota? vide carmen elegans incerti
 auctoris quod inscribitur, Pervigilium Veneris.

Δόξα τῷ Θεῷ.

Addenda & corrigenda.

P Ag. 7. versu 2. post: *vide Festum.* Dicuntur & homines
 ordinarii. Festus: *Ordinarium hominem* Oppidus ait dici so-
 litum *scurram*, & improbum, qui assidue in litibus moraretur,
 ob eamque causam in ordine staret aduentium prætorem. At Æ-
 lius Stilo qui minime ordine viveret.

Ibid. v. 21. post εἶχεν δέ. Sic apud nostrum inferius in
 hoc opere v. 209: Τῇ δ' εἶς, ἣ σ' αὖ ἐγὼ πρὸς ἄγω. Huc vadis
 qua te duco. h. e. εἶναι δέ, ire debes.

P. 14. post versum 4 εἴηται, v. 71. Περιττὴν αἰδομένη ἱκελον]
 hoc est ἱκελον χερῆμα, similitudinem virginis, id est imaginem,
 statuam. Plin. *figere ex argilla similitudines.* Sic fere Latinis
 similis simpliciter pro simulacro, imagine accipitur. Juvena-
 lis: Sat. II, v. 6. *Si quis Aristotelem similem vel Pittacon emit,*
 hoc est Aristotelis vel Pittaci imaginem: Multis exemplis de-
 clararunt docti viri ad Statium.

P. 14. v. 23: *Ἰovis igitur dona sunt rejicienda?* & sequ. vers. *Plutarchus in libello.*

P. 19. v. 21. pro *aurei* scribe *argentei*.

P. 21. v. 30. post: *neve nullius sis.* In Theogon. v. 410:

Ἡ γὰρ ἐς μέγα δῶμα φίλῳ κελῷ δὲ ἀκροῖν.

Duxit in amplam domum sua ut sit uxor.

P. 23. v. 34. scribe: *possint.* & versu sequente: *illud.*

P. 27. v. 16. post: *afficere solet:* In Theogonia v. 402:

Ὡς ἃ λείοντι δύο ἀμφὶ κτελῶν ἐλάφοισι

Ἀλλήλοισι κοτίοντι, ἐπὶ σφίας ὀρμήσωσι.

Ut autem leones duo pro occiso cervo sibi mutuo irati in se ipsos impetum facere solent. In Theogon. v. 750.

Ἡ μὲν κτελῶνεται, ἡ δὲ θυροζῆν ἔρχεται.

Hac quidem intrabit, illa vero foras egreditur. h. e. intrare solet.

In ἑρῳῖς v. 523:

Νυχὴ καπιλίεσσιν ἔνδον οἶκον.

Noctu cubare solet intra domum.

Ibidem versu 23, post: *dirimere solet.* Et v. 370:

Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπισίαι ἄλυσαν ἄνδρας.

Credulitas pariter ac diffidentia perdere solet homines. Et v. 443:

Ῥ' εἴα δ' ἀφείλετο φαινομένην ἱγέλευσά γε θυμῷ.

Facile vero auferre solet apparentem volens saltem animo. Inter-

pretes Latini: *abstulit.* Et v. 284: Ζεὺς δ' ἐπὶ Ἰῶν ἐπιμψι.

Jupiter tum Irim mittere solet. Theogo. v. 7:

Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὸς κοίποιήσασθαι καλὸς. Συμμο in

Helicone choreas ducere solent pulchras. Ibid. v. 784: Ζεὺς δ' ἐπὶ

Ἰῶν ἐπιμψι. *Jupiter tum Irim mittere solet.* Sic & scriptores

in oratione pedibus soluta loquuntur frequenter.

P. 33. v. 20 post: Διὸς κυδρὴ παρὰ γούνης adde: Restitui &

hanc vocem Theogon. v. 318, & v. 442. Homer. Iliad. Σ.

v. 184, & Od. Α. 579.

P. 49, adde v. 5, post: *vilis & nullius rei.* Strabo lib. XV:

p. 722, Πολλὰ δὲ κατέκλυσι καὶ τῷ σωματῶν καὶ τῷ χειρὶ καὶ ποσὶν

καὶ τοῖς μέλεσιν ἐκείνη, καὶ τῷ βασιλικῷ καὶ τῷ ἑλευσίῳ.

Multa autem corpora & utensilia noctu ingruens torrens haustu,

& magna pars regia suppellectilis ablata.

P. 52. v. 21, 22: Αὐτόγῃον ἄροτρον. & sequ. vers. Πηκτὸν ἄροτρον.

P. 59. post v. 7. Εἰς πελὶα βέλθαι vero in initio hujus versus est: *Ut matura grandescant.* Lusticum carmen apud Catonem: *Mars pater te precor, quasque uti tu fruges, frumenta, virgulta, vineta grandire beneque evenire sis.* Accius Meleagro: *Fruges prohibet pergrandescere.* Hinc *grandia frumenta* apud Virgil. IV Æn. v. 405.

pars grandia trudens

Obmixa frumenta humeris.

& apud alium poetam *grandia farra.* Contra *vegrandia farra* apud Ovid. III Fastor.

vegrandia farra coloni

Qua male creverunt, vescaque parva vocant.

v. 468. Ὁρπηγε βαῶν ἐπὶ νῶτα ἰκνη] Legendum puto: ἰκνη. *Temonem tergis boum immittas, ferias temone terga.*

P. 63. v. 21, ut Claudianus ait. Ibid. v. 30. *In eo ipso, quod te ostendis facturum, h. e. dicis, scribis.* Sallust. Jugurth. 30: *Multa superba & crudelia facinora nobilitatis ostendere.* commemorare. C. Nepos Epaminond. *Micystus Epaminondam convenit, & causam adventus Diomedontis ostendit.*

P. 65. post versum 72. v. 523 Νυχὴν καὶ ἀλέξεται ἔνδοθεν οἴκῳ] MS. I. Μυχὴν καὶ ἀλέξεται ἔνδοθεν οἴκῳ. quod non improbem. Μυχὴ MS. glossæ ejusdem libri exponunt ἔνδοθεν. Nimirum *μυχὴ* est quæ ἐν μυχῷ δέχεται ut Homerus loquitur, in interiore ædium parte versatur, quæ Græcis dicitur *θάλαμος*, *παρθενὸν* & *Gynæconitis*. Hinc ἐν θαλάμῳ παρθένῳ Theocrito est virgo, quæ in thalamo versatur, innupta puella. Stat. I Theb.

Nec mora praeceptis cum protinus utraque virgo

Arcano egressa thalamo.

quo nemo accedit nisi propinqua cognatione conjunctus, ut C. Nepos ait. Sic & Proclus legisse videtur, qui exponit *ἐν μυχῷ ὃ οἴκῳ παρθενὸν ἀρβύλον*.

P. 66. v. 3. notavit Moschopulus.

P. 69. v. 17. post: sine fasciis sumi solita se puero. Non possum

quin hic tecum, benevole lector, communicem epistolam eruditissimam quam de his duobus locis Pollucis ad me dedit Isaacus Vossius, ὁ πᾶν, postquam quæ de iis notaveram dudum essent typis descripta. Cum utrumque locum in optimo suo Codice sic legi ostendisset, ut a me edita sunt, nisi quod in priore pro εἴτε πέλις οἰητίον scribatur εἴτε αὐτὸν οἰητίον. & pro αὐτὸν λῶ, τριτὸν λῶ. & pro πέλιωρα, πέλυρα, subjicit: Cudones vel udones apud veteres pro eadem re accipi recte notat Salmasius, verum non recte a tudendo hoc vocabulum arcessit, cum sit Græcum, & Græcam habeat originem. Ab οἷς est οἷα vel ὄα vel ὄα pellis ovina, & pro ὄα vero addito ut sæpe κ, dicitur etiam κῶα, vel κῶας, vel κῶς. A κῶς vero est diminutivum κῶδιον, κῶδια, & κῶδης, & amplificatum κῶδιον vel κῶδιον, pro quo etiam ὠδιον, & ὠδιον reperitur, unde Latinum cudones, udones, seu odones dixere, idque promiscue; cum κ aut ε initiale non in barbaris tantum, sed etiam in multis Græcis Latinisque modo adsit, modo vero abjiciatur, quemadmodum etiam agnoscit Salmasius. De πύλων vocabulo sic sentio, esse id ejusdem naturæ ac originis ac sit ἔλυτρον. In multis enim solet τὸ π loco ῥ διαμερῶς affigi, ut ἡλίκε πηλίκε, ἡσανον πήσανον, αἰλαῖες παλαιῖες, & infinita istiusmodi. Est autem ἔλυτρον integumentum, involu- crum, σκέπασμα &c. ab ελύω seu ελύω involvo. Eodem re- ferri debent πλυταὶ & πλυται licet Hesychius habeat πλυ- ται, quæ sunt talaria seu fasciæ cursorum, quibus ad compe- scendam talorum extorsionem pedes muniebant. Ut enim ἔλο- τρον & ἔλυτρον dicitur, ita quoque πλυταὶ & πλυται dicuntur ab ελύω & ελύω. Reddi debet hoc vocabulum Aristoteli in Problematis sect. XVI quæst. 4. ubi quærit cur non tantum rotunda, sed & quæcunque rectilinea in terram cadentia ad æ- quales utrinque resiliant angulos. Dicunt enim id fieri καὶ ἡ πῆ- τῆς τε ξυρμῶν τοῖς τε σκέλη συμβαίνει καὶ ὅτι τὰς πύλους ὑπερ- πύζουσι. Quæ vulgo sic vertunt, ut his accidis quibus auri pat- inferior raditur, aut colici violantur. Unde nullum nisi ridicu- lum efficias sensum. Omnino sic erat scribendum, καὶ ἡ πῆ- τοῖς τε ξυρμῶν τοῖς τε σκέλη συμβαίνει, καὶ ὅτι τὰς πύλους ὑπερ- πύζουσι. Quæ admodum contingit loripedibus, & illis quibus
(inter

(inter lavandum) *talaria surripiuntur*. Videlicet locum integrum & fateberis omnia plana fieri si sic legamus, frustra que se hic torquere interpretes & mathematicos. Οἱ *συρόμενοι πὲ σκέλη* aliter Græcis dicuntur *σασίποδες* non δὲ *ἔσσειν τῷ ποδί*, ut habet Diogenes Laërtius in Pittaco, neque δὲ *ἔλκυσσιν* ut putat Galenus, sed δὲ *ἔσσειν ποσὶ*, pedibus enim tanquam scopis verrunt pavimentum quidam loripedes. Tales præcipue multi reperiebantur inter Æthiopes & Ægyptios, non propter nervorum imbecillitatem, neque etiam propter eam causam, quam memorat Aristoteles eodem scripto sectione XIV quæst. 4, sed propterea quod illis vel tali, vel genuum patellæ incidebantur, ut nempe fugæ spes præriperetur illis qui mallerent pedibus quam manibus operari. De talis conjicio, de genuum patella testem do Originem qui in Philocalia scribit, morem fuisse quibusdam Æthiopibus *πὲς κέχας ἢ θανάτων ἀειμαρτεῖα*. Commode hinc intelligi possunt verba Petronii de Æthiopibus: *Age nunquid & crura in orbem pandere possumus, numquid & talos ad terram deducere*. Ista nempe Æthiopica mancipia, quibus genuum conchæ erant ablata, poterant crura in utramque partem in circulum movere, iisque non nates modo, sed & ventrem pulsare. Quod si illis tali inciderentur jam quoque poterant plantas pedum similiter in orbem movere, & sursum ad crura adducere, & supinatis plantis supra solos ambulare talos. Firmandis autem & continendis talis maxime conducebat talarium genus quod draco dicebatur. De his & aliis talarium generibus multa hæcenus ignota possum tibi scribere, verum iis colligendis & digerendis oportunius forsitan sese offeret tempus. Hæc vir ille undequaque doctissimus.

P. 74. v. 21. ἐγκύτθεο οἶκα.

P. 78. v. 2. Ὠδονομοῦσι. v. 13. non solum acumen.

P. 79. v. 33. post: *Donatus: oportune*. Sic igitur videtur hic versus interpungendus:

Μένει φυλάσσεια. Καὶρὸς δ' ἐν πᾶσι ἀείρεται.

Modum tene. Tempus vero in omnibus est optimum.

P. 81. v. 13, ἀκρίσεις.

P. 89. v. 14. Nicomachus Garasenus.

P. 91. v. 26. illas versari.

P. 94. post v. 28. *Et ora frenis &c.* v. 103. Η' θ' α'] Legendum ex antiquis libris, quos Stephanus vidit: ηθ' α', & vertendum *reuerende, venerande*. non *o paterne*, ut vulgo. Homer. Iliad. ζ, v. 518.

Η' θ' α' η' μάλα δήσι κ' ἐοσυμβρίων κατερύκω.

Venerande, certe te jam valde properantem teneo.

Metaphrasis Vossiana MSta ibi exponit ὡς πικροφύσισσι. vide & Scholia antiqua ad hunc locum, quæ Didymi nomen præ se ferunt.

v. 104. Ταύρις & Εἰνοσίγαιος] Non alia ratione Neptunus dicitur ταύρις, quam ejus filii, fluvii, nimirum propter violentiam, & strepitum. Festus: *Taurorum specie simulacra fluminum, id est cum cornibus quod sunt atrociora ut tauri.* Virgil. IV Georg. 371:

Et gemina auratus taurino cornua vultu

Eridanius: quo non alius per pinguis culta

In mare purpureum violentior influit æmnis.

Horatius: lib. I V carm. ode 14. v. 25.

Sed tauriformis voluitur Aufidius,

Qui regna Daunii præfluit Appuli

Cum scavit.

Strabo lib. X de Acheloo: Οἱ δὲ εἰκάζοντες ἐξ αὐτῶν πλεῖστοι ταύρου μὲν εἰκάζουσι λέγοντες τὸν Ἀχελῶνα φασὶν, καὶ θάπηρε κ' τὸν ἄλγεος ποταμὸν, λέγει τε τὸ ἦχον, κ' τὸ κ' πρὸς ῥοιδοῦ καμπῶν ἀεὶ καλῶσι κέρας. *Qui autem ex fabulis verum colligunt, tauri similem formam Acheloum ajunt, ut & alios fluvios, ob strepitum & flexus alveorum, qui cornua dicuntur.* Vide & Ælian. Var. Hist. II, 32. Sic & in antiquis nummis fluvii forma bovis exprimuntur, ut pridem docuit vir doctrina & judicio magnus Antonius Augustinus in Dialogis.

P. 95. post v. 4. *Struxerit insidias.* v. 116. Θυμὴ γηθήσας] Nonnulli codices legunt non male: μύθη γηθήσας.

P. 98. post v. 6. dimicandi libidine. v. 170. Οὐδ' ἴπποι τριτῶν. legendum ἔδ' ἵπποι.

P. 105. post v. 35. Κορυνθίαις vero sunt. Pro his scribe: Legendum vero est *κορυνθίαις* ex antiquis libris & editionibus. quod est, fastigata, capitata, a *κορυή*, *virga capitata*. Phavorinus: Κορυή πᾶσι ράβδῳ κεφαλαίωτῇ ὡς πλὴν κάραν λέγεται. Johannes Diaconus hoc loco exponit *ραβδίδη καὶ δι' ἀπερίαν ὀσση*. Κορυή γὰρ ἡ ράβδος. Idem est *κορυώδης*. Theophrastus asparagus *κορυώδης* dixit, quod Plinius vertit *fastigatum*. Hesych. simpliciter exponit *ramosus*: Κορυώδης ὀζώδης. & Κορυήσις βλάστησις.

P. 108 post v. 35, probavit etiam Comelinus. v. 380: Πᾶσι Μυρμιδόνων τε πόλιν] Est Thessalia. Velleius Paterculus: *Acer belli juvenis, natione Thesprotius, cum magna civium manu eam regionem armis occupavit, qua nunc ab ejus nomine Thessalia appellatur, ante Myrmidonum vocitata civitas.*

P. 128. post v. 34, videret & audiret. v. 709. Ὅτι δ' ἀπληθῆ] Antiquorum Scholiorum auctor norat in nonnullis exemplaribus legi *κόνος*, quod præ edita lectione placet. v. 718. Ἀργαίοισιν ἔδουσαν. Scholia antiqua legunt *ἀργαλίησιν*, quæ vide.

P. 125. v. 1. post in editionibus. Hanc lectionem confirmat quoque Theon ad Aratum, apud quem & ipsum olim sic lectum fuit in his versibus:

Δίκτω ἐν Ἰδαίῳ, ὅρε *χίδν ἀργαίοιο*

Ἄτρω ἐγκατέθεντο.

Sic enim scriptum fuisse, non ut nunc *χίδν ἰδαίοιο*, his verbis testatur: Τινὲς γράφουσιν, *χίδν ἀργαίοιο*, ὡς Ἡσιόδου λαβόντες φάσκοντο τὴν Δίαν ἐν αἰγαίῳ ὅρῳ πεπυκνωμένην ἐκ Κρήτης τραφῆναι. Hinc & H. Grotius conjicit apud Aratum legendum esse *Λύκτω*, ut hic apud Hesiodum. Sane apud hunc scribi debere *Αἰγαίαν* luce clarius est. Montem Ægeum in Creta quia ignorabant, ideo apud Aratum, ut sequentibus prodit Theon, expunctum est & *αἰγαίοιο* & mutatum in *ἰδαίοιο*.

JUSTI JOSEPHI SCALIGERI

N O T Æ

I N

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΣ.

DEcem primos versus hujus operis non esse Hesiodi ait Pansanias, eosque deesse in vetustissimo libro plumbeis laminis scripto.

v. 5. Βελαί] βελαίω in hoc versu primum transitivum, deinde absolutum est.

v. 19. Καὶ ἀνδρείοι πολλὸν αἰμύνω] Sic interpretes: & inter homines longe meliorem altera.

v. 22. Ἀρόμενδρα ἡδὲ φυλάειν] In Ἀρόμενδρα sunt duo μ, ut producatuρ, nam aliter esset breve propter ο, sed si esset ο non opus esset duobus μ.

v. 24. Εἰς ἄφρονον ἀνδάνω] ὁ ἄφρονος est commune, sed τὸ ἄφρονος est Atticismus.

v. 27. ὦ Πίρση, σὺ γ'] veteres post vocativum ponebant σὺ γ'.

v. 37. Κληῖρον ἐδάϊσάμεθ'] Patrimonium dividere, aliter herciscere. vide Festum, & quæ ad illum notavi.

v. 41. Ἀσφodelῶ μέγα ὄνειρε] Apparet ex hoc veteres ex Asphodelo comedisse.

v. 45. Πηδαλίω] gubernaculum, hoc est, non cures neque navigationem neque agriculturam.

v. 165. Ἡΐτα Lucretius quietes vocat.

v. 188. ὕβρειν pro ὑβρεῖσιν, quamvis possit excusari.

v. 213. Εἰπρήφι] φη annexum est huic recto casui, cum proprium sit obliquorum.

v. 274. Ἰχθυοὶ μὲν καὶ θηρὲς] Sine dubio Varro ex hoc loco mutuatus est versus istos:

Natu-

Natura hominis omnia sunt paria,

Qui pote plus urget, piscis ut sape minutos

Magnus comest, ut aves emicat accipiter.

v. 311. Πλάτῃ καὶ ὀρεῖτῃ] Horat. Et genus & formam regina pecunia donat.

v. 348. Ἀρκιον] præfens.

v. 353. Ἀρπυξ pro ἀρπυγῇ, ut v. 188. ὕβρειν pro ὑβρισιώ.

v. 372. Φιλήτησι] Est verbum purum putum Æolicum, quod in magna Græciadicebant πλητῆς.

v. 378. Suus pro ejus & tuus abutuntur poëtæ.

v. 383. Ἐπιπλοιδυμένων] Nullus poëta præter hunc inseruit α in genitivo adjectivi nominis.

v. 386. Κεκρύφεται] Astrologi δύοιν ἡλιακῷ occasum so-
larem dicunt quando stella involuta est radiis solaribus, quod
vulgo vocant combustam stellam. illa autem δύοις deberet dici
κρύψις. Est enim occultatio potius quam occasus. Quando ve-
ro stella explicatur ex radiis solis, quod proprie dicitur ἐξα-
γασμός, hoc vocant ἀνατολῇ ἡλιακῷ. intervallum autem ab
occultatione ad ἐξαγασμόν Astrologi dicunt esse quindecim
graduum, quod est circiter totidem dierum. Sed Hesiodus di-
cit non quindecim sed viginti dierum esse πλὴν κρύψιν, & toti-
dem dicemus τὸ ἐξαγασμόν.

v. 387. Φαίνονται] Annus Thebanus tempore Hesiodi erat
idem cum Delphico, & idem principium habebat a mense qui
incidebat in geminos, qui Athenis dicitur θεργαλιών, vere
adulto.

v. 405. Γυναιῆα] Non intelligit uxorem, sed ancillam.
Aristoteles in Oecumenicis falsus est memoria cum hoc versu
putat absolutam sententiam contineri & γυναιῆα putat esse γα-
μετρίω.

v. 426. Τετρασίτημον] trium dodrantalium. Palmus quarta
pars pedis, ασιτημὴ vero dodrans.

v. 430. Ἀθηναίης δμῶ] δμῶ metaplasmus, declinatio
pro declinatione.

v. 470. Ἐχὼν μακέλλω] Non proprie intelligitur ligo, sed
malleus ad occas frangendas.

v. 497. Παχυν πύδα] Aristoteles in problematis: famelicis superiora arescunt, inferiora tument.

v. 504. Μητις ληναιῶνα] Plutarchus nescit quis sit ille mensis. certum est esse brumalem, respondebat Attico Ποσειδῶνι, aut Γαμελιῶνι.

v. 542. Πίλοις] Coactilibus, & propterea udones illi a Jurisconsultis ἐμπίλια dicuntur, quæ aliter pedulia in Regula Sancti Benedicti. erant etiam pilia ex coactilibus & ex detritis vestimentis. Stat. I V Sylv. in Risu Saturnalitio v. 24: *Casus pilia suta de lacernis.* & sæpe apud Martialem.

v. 561. Τιτλισσῶρον] Hæc declarant manifesto annum desinere statim a frigoribus. ergo ver erat initium anni in signo tauri. Virgil. I Georg. v. 222: *Candidus autatis aperit cum cornibus annum.* Annus incipiebat a maturino ortu Pleiadis.

v. 566. ἈρχιῆρⓈ] Temporibus Hesiodi bruma erat circa 7 aut 8 Januarii, ergo circa decimam Martii dicit oriri Arcturum, hoc autem accidit circa initia Olympiadum, quo tempore sine dubio fuit Hesiodus. Sunt autem 2370 anni a prima Olympiade, incepitque hoc proximo solstitio præterito 1594 bis millesimustrecentesimus & septuagesimus annus.

v. 573. Ἄρπυιαι χαρμῶσι δῶμα] Superius v. 387. χαρμῶσι δῶμοι σιδήρε. ubi σιδήρε de falce ad metendum intelligendum est, ait autem eo loco Pleiades initio messis apparere.

v. 581. ΣκόλιμⓈ] *artichaut sauvage*, aliter *chardonnette*. Κινύρα *artichaut cultivé*. ΚάκηⓈ *carde*. de Scolymo vide Dioscorid. lib. III, 16. de casto vide Athen.

v. 589. ΒύβλινⓈ οἶνⓈ] Byblinum vinum cujus meminit Festus & Theocritus, est vinum cujus vitis delata erat ex urbe Syriæ Byblo, ut Romæ Biturix de Bordeaux.

v. 602. Θῆτα] significat hominem liberum, qui locat operas suas, mercenarius.

v. 604. Καρχαρόδοντα ζῶα] quæ habent inæquales & ferratos dentes, ut canes, vulpes, lupi, leones. αἰμοφρόδοντα, quæ æquales habent, ut equi. καυλιώδοντα, quæ apertos habent ut mures, talpæ, apri.

v. 617. Πλειῶν annus, πλειῶν non dubito dictum esse quia
maxi-

maxima pars Græcorum annum ἀπὸ τῆς Πλειάδων incipiebant, unde Πλειών dictus.

v. 643. Νῆ' ἐλίγλω αἰνεῖν] Imitatus est Virgilius, quamvis contrarium dicat Georgicon II, 406, *laudato ingentia rura, exiguum colito*.

v. 709. Χλώσσης χείρην] qui ultro non rogatus prudens & sciens mendacium loquitur. Sic apud Theognid. v. 488. τῆς χούλης μυσθύν. ἄρχη autem id est ἄρχεται, sic vet. interp.

v. 744. Οἶνοχόλῳ] guttum, gutturnicum etiam vocabant veteres.

v. 768. Εὐτ' αἶν ἀληθείῳ] Quamvis communis interpretatio bona sit, tamen aliter intelligo. Nam εὐτ' αἶν ἀληθείῳ indicari illis verbis tempus diei, quod vocatur Πληθῦστα ἄγρον, frequens forum quando jus dicitur, hoc vero est ἀληθείῳ κρινεῖν.

v. 770. Πρώτον ἔτη] Ἐτη vocabatur temporibus Hesiodi prima mensis. Sic Solon omnium primus vocavit πλὴν τετραμήνου ἐνὶ καὶ νείαν.

v. 777. Ἀεσιπότη] a verbo αἶρω & ποτὴ volatus adversus aliorum opinionem.

N O T Æ

I N

H E S I O D U M.

V Ers. 6. Π'εία μ' ἦδ' βεβαίῃ] Sic in Θ 1029. v. 44. Θ 101 ἥθη αἰδῶν.

v. 7. Κάεφθ'] Arefacit.

v. 10. Οὐκ ἄρα μένον] Sic incipit Hesiodi liber ἔργων καὶ ἡμερῶν. anteriora addititia sunt teste Plutarcho.

v. 16. Προτέρῳ μ' ἐγένεατο νύξ ἐρεδενῇ] hoc est, statim post homines natos orta est. ἡ δὲ φρόνη τῷ τὸ δὲ φρονεῖν διδάσκειν.

v. 19. Γαίης τ' ἐν ῥίζησιν] alii γαίης ἐν ῥίζησι, quod placet.

v. 21. Χαπίζων] Cui abs re otium est.

v. 23. Οἶκον τ' εὖ θεία] τὸ ζηλοῖ hic subauditur post τὸ εὖ θεία. εἰς ἦδ' πλεονάζον πινυ πίνης τις ἰδὼν ζηλοῖ. ζηλοῖ δὲ &c.

v. 32. Δημήτερι αἰκτῶν] id est, ἀμφότερον τῷ αἰκτῶν, ἥ γινε αἰκτῶν. Grammatici κατὰ πῶν seu δῶρον exponunt. Τζετες ὁ αἰκτῶς male.

v. 35. Ὡς δ' ἐρεδεν] id est, βίε κορίστει, parare divitias. Ibidem αἰθῆ, id est πάλιν, rursus. Refertur ad τὸ ἤδη μ' ἦδ' κληρον ἰδοῦσ' αἰμῆτα.

v. 37. Ἀλλὰ τι πολλὰ] lege: ἀλλὰ τί πολλὰ.

v. 42. Κρύψαντες ἦδ' ἔχουσι θιοὶ βίον] vitam. id est vitæ modum.

v. 45. Ὑπὲρ καπνῶ] ne corrumpatur, putrescat. πηδάλιον est gubernaculum.

v. 47. Ἀλλὰ ζῶς ἔκρυψε] subintellige βίον e superioribus.

v. 49. Κήδεα λυγρὰ] hoc est, φροσίδας curas.

v. 62. Καὶ ὄνει, id est, ψυχῇ. Ibid. ἵσκειν μετὰ βαλκῶν.

v. 63. Παρθενικαῖς] leg. Παρθενικῆς.

v. 66. Γυοῦρας μελεδῶνας] ὡς τὸ κείρειν τὰ γῆα. ἀν γυο-
ῦρας?

v. 67. Κωυόν τε νόον] hoc est, αἰναιδῆ. Homer. κωὸς ὄμματ' ἔχων, κωώπης, &c.

v. 71. Παρθένω αἰδοῖν ἱκελόν] Subintellige ποιήμα, πλάσμα. ἱκελόν τι πλάσμα, ἱνδαλμα, εἶδωλον.

v. 82. Δόλον αἰπυὴν] Arduum, difficilem.

v. 94. Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσι πίθῃ μέγα πῶμ' ἀφελῶσι
Ἰσκέδασ' ἀνθρώποισι δι' ἐμήσας κήδεα λυγρὰ] id est, λύπαις, πᾶσι. Ὑπερον ὑπερτερον. ordo ἐμήσας κήδεα λυγρὰ, ἰσκέδασε ἢ ἀφελῶσι μέγα πῶμα πίθῃ. ἰσκέδασε ἀν excoffis? subintellige operculum.

v. 98. Εὔμεβαλε] Πανδῶρη scilicet.

v. 99. Αἰχρόχρυς βελήσι] Hic versus Heinſio inducendus videtur. vide ejus notas.

v. 105. Διὸς νόον] id est, βελῶν.

v. 106. Ἐκχυρφώσω] ἐκτελέσω. ἀν σωτήμως ἐρῶ, λέξω.

v. 109. Μερόπων ἀνθρώπων] Mortalium hominum, non diverſiloquentium.

v. 114. Αἰεὶ ἢ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι] hoc est, semper integris membris, non senescentibus. καὶ ποδαρχεῖντες, καὶ δι' χεῖρας ῥεῖντες.

v. 119. Ἡσυχροὶ ἔργα νέμονται] τίτῳ συλλογῶν ἢ αὐτομάτως χερσῶν. Ibid. σὺν ἐσθλοῖσι, hoc est, ἀγαθοῖς, κτήμασι.

v. 124. Σχέτλια ἔργα] ἀδίκη.

v. 131. Ἀπίκων] αὐξόμηνον.

v. 136. Γεροῖς ἐπὶ βωμοῖς] an scribendum ἰσρ' οἷς ἐπὶ βωμοῖς, hoc est, ἰσρῶ. Homer. tamen ἄλλα δι' ἄλλα ἔρεξε θεῶν, hoc est, fecit, sacrificavit. ἔρδειν facere. Virg. Cum faciam vitula.

v. 137. Κατ' ἥθια] an? per colonias, oppidatim, pagatim, supple sacra facere. placet. non ex more, ut vulgo exponitur.

v. 138. Κρονίδης ἔκρυψε] subintellige τῇ γῇ. Infra: αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆν καὶ γαῖαν κάλυψε.

v. 141. Τοῖ μ' ὑποχθόνιοι] Tzez. legit ἐπιχθόνιοι.

v. 145. Ἐκ μελιῶν] Scribendum ἐκτεμελές δεινόν τι, pro ἱκμελές τι δεινόν τι. Hesych: ἐκμελές, ἀνάρμεγος, ἄτακτον, ἀρρυ-

ἄρρηθμον. ἐνμελὴς δ' ἀπὸ τῷ ἐκ καὶ μέλῳ, sonus quasi dissol-
nus, absonus. Alio spectant quæ cecinit Virgilius *Æn.* VIII:

*Hæc nemora indigena Fauni Nymphæque tenebant,
Genisque virum truncis ex duro robore nata.*

v. 163. Μήλων ἐκεῖ εἰδὲ πόδας] κτημῶτων. hoc est, rerum,
regni.

v. 175. Ἡ' ἐπειθε γένος] hoc est, post quintam generatio-
nem, quasi sequentes meliores sint futuræ.

v. 182. Οὐδ' ἐπὶ παῖδες.] Hic distinguendum videtur, & π-
λαία σιγμὴ ponenda post παῖδες.

v. 186. Βάζοντ'] βάζοντι pro βάζοντες, ut ἄσπον' ἴσπ' Ho-
mero. sed iste versus ὑπονοθεύει.

v. 187. Οὐδ' ἑωὶ ὅπιν εἰδότες] *Neque Deorum ultionem ve-
riti. non, oculum.* hoc est, pœnam quæ a tergo sequitur. Ti-
bull. *Nesciat ultorem post caput esse Deum.* Σχίτλι. 2 χίω,
χιτὺς, ἄχελ' , item 2 χέτω, χέτλω, χιτλός, χέτλι, coeci-
cendus, malus, miser.

v. 190. Οὐδ' ἐπεὶ δ' ὄρεκε] Subintellige ἀνδρὰς.

v. 191. Ὑῆς] ὕβρις ὁ ἀδικ., ὕβρις ἡς.

v. 194. Ἐνέπων] appellans, incessens, increpans, ἐνέπων. ἐπὶ
δ' ὄρεκεν ὁμείτω, hoc est, ἐπομείτω ὄρεκεν. τμησὶς.

v. 196. Δυσκέλευς] κακῶς φέμενος ἐγγύρων mali rumores.
alias *raucus.* male expof.

v. 199. Ἰῶν] abibant, ut inferius λέγεται.

v. 203. Ποικιλόδερον] *collo variegatam.* vulgo *canotam.*

v. 205. Πεπρωμένη ἀμφ' ἐνύχασι] ἀμφιπεπρωμένη ἐνύχασιν.

v. 207. Δαιμόνιή τί λείλακε] Α δαίμων, δαίμων ἢ τοχὴ
δαιμόνι, infortunatus, infelix. interdum fortunatus, beatus
ut II. β. π' λείλακε;] *quid strides?* vers. seq. τῇδ' εἰς] *Hac ibis.*

v. 214. Ὑῆς γάρ τε κακῇ] τὸ κακὸν τῇ ὕβρι. vid. Tetz.

v. 216. Ἐτέρηφι παρελθεῖν] καθ' ἑτέραν μερίδα. ordo, εἰς
τὴν παρελθεῖν εἰς τὰ δίκαια κρείσσων. vel sic, ἐτέρηφι τὴν ἑτέραν
ἐτέρηφι ex alia parte.

v. 217. Ὑπὲρ ὕβρι' ἰχθ.] ὑπερίχθ.

v. 219. Ὀρεκε] ἀν ἡ ἐπιτορκία, ut Heinſius? ἀν ἡ τ' ἐπιτορ-
κίας πτωχεία, ut Proclus?

v. 220. Τῆς δὲ Δίκης ῥόδῳ] supple γίνεται. ῥόδῳ, hoc est, ἤχῳ, θόρυβῳ, turba.

v. 222. Ηΐθεα] Scribendum videtur: πόλις κτ', κ' ἥθεα λαῶν, infra: v. 281. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν.

v. 228. Εἰρήνῃ δ' αἰνὰ γλυκροτέρῳ] subintellige ἐστὶ.

v. 229. Τεκμαίρετ'] meditatur, molitur. vet. glossæ in notis Heinſii: τεκμαίρομαι παρ' Ὀμήρῳ τὸ τελείω, παρ' Ἡσίοδῳ δὲ τὸ βυλάω. Sic vers. 237. τοῖς δὲ δίκῳ κρονίδης τεκμαίρεται. hoc est, βυλάει meditatur ut sup. molitur. vulgo: ραται.

v. 231. Φαλῆς δὲ μεμηλότῃ ἔργα νέμονται] An μεμηλότες? Sic placet Heinſio, & mihi. Φαλῆς μεμηλότες, οἱ πλεῖστοι μεμηλότες, πολέμῳ μεμηλότες, hoc est, πλεῖστοι, πολεμικοί.

v. 249. Τῷ δὲ δίκῳ] Hanc litem meam, non ut interpp. Hanc justitiam. Sic supra v. 39, οἱ τῷ δὲ δίκῳ ἐθέλουσι δικασ-σαι. Sic Tzez. Et inferius 269: Τῷ δὲ δίκῳ πόλις. meam litem.

v. 254. Οἱ ῥα φυλάσσουσιν] sup. v. 124.

v. 258. ὄνοτάζων] ab ὀνόω ὀνοτῆς & ὀνοτῆς apud Apoll. Rhod. ὀνοτῆς, ὀνοτάζω, vitupero, contemno.

v. 260. Γηρύετ' ἀνθρώπων] Clamat, loquitur. vulgo con-queritur.

v. 264. Ἐπιπάχῳ λάθροσιν] ἐπὶ πᾶσι λάθροσιν. Τμήσις pro ἐπιλάθροσιν πᾶσι.

v. 266. Ἡ δὲ κακὴ βελή] Hos septem versus, nimirum hunc, & sex illum sequentes teste Proclo Plutarchus rejiciebat, cui facile assentior.

v. 273. Ἀλλὰ πᾶν ἔπῳ] Ut scilicet injustus litem vincat.

v. 278. Ἐπεὶ δὲ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς] Superius ἔπαξι νόμον.

v. 280. Εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγροῦν Γινώσκων] Ordo εἰ γάρ τις γινώσκων τὰ δίκαια ἐθέλη ἀγροῦν. Anastrophe.

v. 282. Μαρτυρήσιν ἐὼν] An μαρτυρήσιν ἐκὼν, ut εἰκὼν θυμῷ, hoc est, cedens testimoniis. cedere autem testimoniis erit favere testimoniis, seu in favorem alicujus testimonium dicere. ἐκὼν ab εἰκῶ mutato spiritu, ut ab ἄγω, ἡγάρομαι, ἡγάμα. pro ἐπίσχεον autem legendum videtur ἐπὶ ὅρκον.

v. 283. Εὐ ἢ δίκλῳ βλάψας] Scribo: ἡδὲ δίκλῳ βλάψας. τὸ ἐμβλάπτω Homero est impedio.

v. 291. Εἰς ἄκρον ἵκηται] ἵκηται legendum censet Heinsius. sed male. Nam τὸ πὲς supplendum.

v. 296. Οὐδ' ἔτι μὲν αὐτῷ νοή] δι' ἑαυτῆς.

v. 297. Εἰν θυμῷ βάλλῃται] in animum inducit. post, pro ὅδ' αὐτ' ἀρχῇ αἰνῆς, malim ὅδ' αὐπὲς ἀρχῇ αἰνῆς.

v. 302. Σύμφρον' ἀνδρεί] .συνακόλουθ'.

v. 304. Κοῦροις ἵκελ' ὀρμῶ] hoc est, πλὴν ἔργον βέλταμ-
μῶν. Hesych. Κοῦν βλάβη. α καὶ ὁς latus, mutilus, κόθυρ.
it. κότυς ἡ. sive κόθυρ' pro κόλυρ', ὡς τὸ κόλῳ πλὴν ἔργον
εἶναι, κολῶς, κολοῦος, κολῶν, &c. Hesych.

v. 306. Μέτρεα κρομεῖν] τὰ ἐν τῷ μέτρῳ ὄντα, ἧγυν τὰ μέτρα
ἔχοντα, hoc est, τὰ τ' ἀρετῆς τὰ σωφροσύνης, τὰ ἀρετῆς, ἔξοχα. Pinda-
rus epitaph. Hesiodi: Ἡ σίον' ἀνθρώποις μέτρον ἔχων σοφίης, homi-
num præstantissimus, summam habens sapientiam. Μέτρεα sunt
bona, convenientia.

v. 314. Δαίμονι δ' οἷ' ἱεῶνα] hoc est, ὁμοῖον. Scribo ἱε-
ῶνα. Hesych. ἱοί, εἴη, ἡρώεσσιν, ἱεράρχαι.

v. 315. Αἰσίφρονα θυμὸν] Αἰσίφρονα βλαψίφρονα, pro ἀσέ-
φρονα, iniquum, ἀδίκον. Τὸ αἰσίφρον pro ἀσέφρον. Hesych.
Αἰσίφρονα, βλαψίφρονα, φρενοβλαβεῖ. ἀσέφρων ἡ τὸ βλάψαι. Sed
utrumque ἐπιγίγσκει & α ab ἀσέφρων, αἰσίφρον ἀσέφρον pro ἀσέ-
φρον.

v. 317, & 318. Hi duo versus teste Plutarcho apud Proclum
ex Homero huc intrusi, cui libenter assentimur. v. 317. Ἀνδρῶν
κρομίζ] κινεῖται, regit. an legendum δαμνίζ?

v. 319. Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, γάρσῃ ἢ πρὸς ὄλβῳ] Scri-
bendum videtur πρὸς ἀνολβίῳ, θράσῃ ἢ πρὸς ὄλβῳ. subin-
tellige ποιεῖ.

v. 324. Καὶ παύζῃ] Hesych. καὶ παύζων διάνων. quæ exposi-
tio huic loco omnino convenit. recte interpretes.

v. 326. Ἀνὰ δέμνια βαίνοι] ἀναβαίνοι.

v. 327. Κρυφαδῆς δύνῃς] Moschop. & Proclus τὸ ἔνθα hic
subintelligunt. Tzetzes τὸ ἀπὸ supplet. Τὸ ἔνθα placet. Sic in
Ἀποιδ. v. 406 μαχρίδιον Αἰγρὸς ὀρεσιόμω ἢ ἀγροσίτης ἐλάφου
sup-

supple *ἐνθα*. Sic & versu sequente *κρυπταδης δυνῆς* subintelligē *ἐνθα*. deinde lege : *ὦδ' ἀκαίρια, ἀπρεπὴ καὶ ἀνάρμοστα*. Moschop.

v. 329. *Ὅς τέ τοι*] hoc est, πνός. forsan scribendum : *ὅς τε καὶ*.

v. 337. *Εἴπ' ὅτ' ἀγλαὰ μελέα καίειν*] *Εἴπ' καίειν*. Τμήσις.

v. 345. *Ἄλλο γλῆπται*] τὸ ἄλλο hic fortuitum exponit Hein-
sius, vide notas. vers. sequ. *γείτονες ἄζωτοι*, vicini inermes. *ζώ-
οντο* ὅ *πῆοι*. tardius veniunt ad suos.

v. 347. *Εἴμμερό τοι πμῆς*] pretium, rem pretiosam. In-
terp. *βοημη*. v. 351. *ἄρκιον* est sufficiens non promptum ut
vulgo.

v. 351. *Προσιόνῃ παρσείναι*] ἢ *παρσηγρεῖν* *παρσηγρεῖ*. vide
Tzezem de his versibus. accedere *παρσηγρεῖν*. ἢ *παρσηγρεῖν*
παρσηγρεῖν τὸ *δίεμιλιν* *δύομιλιν*.

v. 357. *Ἀνὴρ ἐθέλων*] *ἔδωκεν ἀνὴρ*. & *ὅσα καὶ μίτρα δῶκε*. Ana-
strophe pro *καὶ ὅσα μίτρα δῶκε*.

v. 358. *Χαίρει τῷ δώρῳ*, hoc est, donatione facta.

v. 360. *Καί τε σμικρὸν*] forsan, *Καί τοι*. *ἐπαίχωνσεν φίλον κῆρ*
ἦτορ placet. *ἐπαίχωνσεν*, hoc est, ἐλύπησεν, συνέσειλεν. contristat.
contraxit, subintellige ei cui ablatum. *παχύνω* gelu constringo,
congelō proprie. Sic Metaphorice pro tristi mœrore afficio.
Homer. Iliad. P. Τεῖ δ' *ὧ φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ παχύνεται*. Cor-
dis systolen seu contractionem sequitur tristitia. Cæterum in
fine versus legendum videtur *φίλον ἦτορ* pro *φίλον κῆρ*, quod
suppositum est a librariis. Locus ex Homericō supra citato ex-
pressus foret. Scribendum τὸ γ' *ἐπαίχωνσεν φίλον ἦτορ*.

v. 364. *Αἴθροπα λιμὸν*] atram, deformem, turpem, & male-
suada fames & turpis Stat. Initio hujus versus *Ὅς δ' ἐπ' ἰόνῃ*
φέρει. ὅς ὃ *ἐπιφέρει τῷ ὄντι*, hoc est, τῇ ἕσσει.

v. 366. *Οἶκον βέλτερον*] subintellige τὸν βίον. victualia.

v. 367. *Παρέον*] de præsentiis, hoc est, de domi recon-
ditis in penu.

v. 569. *Δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμῶνι φειδῶ*] Alii *δεινὴ*. versu se-
quente *Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημῶν* &c. *Μισθὸς ὁ παχθεὶς*
ἰπὸ' ἀνδρὸς φίλῳ ἄρ. ε. v. 371. *ἐπὶ μῶρτυρα γῆα*. Τμήσις pro
ἐπιγῆα.

v. 372. Πίσεις δ' ἄρ' οἰμῶς] Scribo postulante versu: Πίσεις δ' ἄρ' οἰμῶς. Interpres πίσις legit in singulari, vertit, *credulitas*. Phædrus imitatus est hunc locum fabula X lib. 3: *Periculosum est credere & non credere*.

v. 375. Φιλήτησι] Ἀν φιλήτησιν. Ἀ φιλήτης ὁ φιλέω, ἀπατώ, φιλήτης impostor, ἀπατεών. placet τὸ φιλήτης. habet Hesychius & alii. Tzezes dubitat de vocabuli scriptura & τὸ φιλήτης videtur præferre. ἐπίχω.

v. 374. Πατρώϊον οἶκον.] Sic distinguendum videtur. Τελεῖα συγμὴ post τὸ οἶκον. φερδέμεν ὡς γέρ π. pascere; ita enim opulentia crescat in ædibus. Notum illud Catonis ex Plutarcho, pascere, bene pascere, male pascere.

v. 378. Ἐπτερον] MS ἀπαλὸν παῖδᾶ, hoc est, tenerum puerum. Nam quid sibi vult ἔπτερον παῖδᾶ? Ex senis felicitate est puerum hæredem relinquere, nam provectiores patribus inolesti esse solent. ex ἀπαλὸν ἄπτερον, ex quo ἔπτερον. Hic versus Proclo ἀδιανόητος & rejiciendus, Heinſio transponendus. vide notata. vers. sequ. πωλέονσι subintellige, sibi invicem succedentibus. v. sequ. 380 ἐπιθήκη. subintelliges curæ.

v. 383. Ἐπιπλομεύων] τῇ ἰώᾳ ἐπιβλήῃ vers. sequ. δυομεύων τῇ ἰώᾳ δύο.

v. 386. Περιπλομήν ἐν αὐτῇ] περιπλομήν a πῖλῳ, verſo, verſo, unde πῖλῳ, πῖλῳ, πολέω, & πῖλομαι, περιπλόμαι, περιπλόμαι.

v. 387. Χαρσοσαμίνειο σιδήρῳ] ut acies ferri, hoc est, falcis inciditur, acuitur.

v. 389. Ἀΐκια ἀΐκια βοσῆντα πίονα χῶρον, appositio.

v. 391. Βοιολεῖν] βοηλαλεῖν, hoc est, βοῶλαιαν, βοῶν, βοῶν.

v. 392. Ἐργα κρημίζεας] συκρημίζεας. hoc est, curare opera Cereris.

v. 396. Ἐπιδώσω] ἐφ' οἷς ἔδωκε δώσω, ut vers. sequ. ἐπιμετήσω ἐφ' οἷς ἐμέτησε, μετήσω.

v. 398. Διεπκμήσαντο] ἐγνώσαν, τεκμαίρεας ἔδωκαν. Moschop. hoc est, signis indicarunt, docuerunt, significarunt, διεπκμήσαν ἔδειξαν, ἐγνώσαν.

v. 402. Ἀρχεῖ δ' ἔστιν ἐπὶ νόμῳ] hoc est, νόμοις, tributio,

butio, partitio, distributio in utramque partem, utrimque. Homer. Πολὺς δ' ἐπὶ τῶν νόμων ἔνθα καὶ ἔνθα. distributio. Moschopulus πολλῶν vertit.

v. 405. Κτητὴν] Emptam non famulam. ordo, γυναικα κτητὴν ἔλαμπε. Ibid. ἥ τις καὶ βοῶν ἐποιεῖ. boves subintellige foeminas, hoc est, vaccas sequatur, curet.

v. 406. Χρήματι] ὄργανα γεωργικὰ.

v. 413. Οἷός τις ἡλίσιος] Interpretes reddunt ταχυὸς, ὁξύκινος, placet acris, acuti ut interpres Latinus.

v. 415. Καύματι] ἰδαλίμῃ] A calore sudorifero æstivo, ab ἰδῶ.

v. 416. Σείρα] ἀστὴρ] Solis astrum. Σείρα] pro Sole.

v. 417. Ἐρχεται ἡμῶν] Volvitur, vadit interdiu. πολλὸν δὲ νυκτὸς ἐπαυρεῖ, scribendum videtur ἀπαίρει. Hesych. ἀπαίρει ὁ δαίμων, δαποδημεῖ, ἀναχωρεῖ. idem ἀπαίρονται δαποδημεῖνται. magis autem noctu ambulat, hoc est, diutius ambulat Sol per noctem, longius durat nox quam dies.

v. 418. Ἦμῃ] ἀδελφότητι] Scribe τῇμῃ, tunc.

v. 419. Πτόρτοιό τε λήγῃ] hoc est, ἔβλαψεν, τὸ βλαψήσας πύεται, ἔκλωνοφύει cessat ramos emittere, germinare, pullulare.

v. 423. Ὀλμῳ] Pilam.

v. 426. Τεταπτήκμων] in longitudinem. versu præcedente pro σφύρα καὶ πέμγιο leg. σφύρα καὶ πέμγιο.

Ibid. Ἄψιν πέμνειν] aratro, plostellō, à la charrue des deux pieds & demy de large. An scribendum & distinguendum, τεταπτήκμων δὲ ἄψιν πέμνειν δεκάδωρον ἀμάρξιν πολλὰ ἐπιχαμπύλα καὶ ἄλλα. Ordo πέμνειν δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα ἐπιχαμπύλα ἄψιν τε. δ. α. appositive. placet τὸ ἐπιχαμπύλα, seu potius ἐπιχαμπύλα accentu in antepenultima, una vox composita.

v. 427. Φέρειν δὲ γύλῳ] hoc est, ubicunque inveneris dentale, aufer illud tecum, raro enim occurrit.

v. 430. Ἀθλῳαῖς δμῶν] ὁ τέκτων.

v. 431. Προσαρτῆται ἰσοδοῖ] pro ὡσαρτῆται. ὡσαρτῆται] scribendum videtur.

v. 440. Ἀνθῇ] ibi αὐτοῦ.

v. 441. Ὀκτάβλωμον] hoc est, ὀκτάψαμον.

v. 452. Ἐλικας] curvis cornibus, reflexi.

v. 454. Πάρεα δ' ἔργα] hoc est, πάρεσι. μίμησις.

v. 455. Φρένας ἀφνειάς] *riches par imagination.*

v. 445. Πύξαλξ ἄμψαλξ] fabricaturam. τὸ πύξαλξ pro πύξαλξ positum.

v. 457. Οἰκηῖα θεία] ὡραποιεῖν, hoc est, οἰκεῖα ἑαυτῷ ποιεῖν. τὸ θεία ἀπὸ τοῦ ποιεῖν.

v. 462. Εἶαρε πολεῖν] εἶαρε scribendum videtur ut sit συνίζασις. sic inferius.

v. 463. Κυφίζουσαν ἄρμερον] adhuc suspensam, elevatam.

v. 464. Εὐκηλήτεια] in copia imprecationes non sunt, sed inopia, vide Proclum.

v. 465. Διὶ χθονία] Cereris aut Proserpinæ conjugii. numina connexa.

v. 466. Γερὸν ἀκτύν] Ἀττικῶς ἰστέον. vers. seq. leg. ἄρετον pro ἄροτρον.

v. 468. Ἐπὶ νῶτον ἰκταί] νῶτα ἐφίκταί. τμησίς.

v. 469. Ἐνδρυν] τὸ ἰσοθεία. a parte totum aratrum. τὸ ἔνδρυν hic tropice medium arboris, matrix, *le caenn.* vide Hesych. in ἔνδρυν. vers. sequ. πόνον] dolorem.

v. 471. Εὐθημερόσυνη] τὰ χαλῶς ἀλφειάλξ καὶ οἰκνομῶν πᾶσι ἑαυτῶν.

v. 476. Ἀράχνια] telas araneorum. vers. sequ. ἐράμμερον] an ἐρεμμερόν, vel ἐρέμμερον, ut ἄλμμερον. hoc est, vescentem. ab ἰρία, vescor, unde ἐρίπια. ἄρενα ἐρίπια. Nonn. Hesych. ἐρεπίομοι ἐαδίοις. Homer. λωτὸν ἐρεπίομοι.

v. 477. Εὐοχάν] εὐοχάν hic legunt Moschopulus, Proclus, Tzetzes interpp. Hesych. εὐοχθεῖν εὐ ἔχειν, εὐθυμεῖν, πλήρη εἶναι, εὐπεσοῖν. ὅλη γὰρ ἡ πεσοφή. δαῖσις εὐοχθοῖ opipara, læta convivia, ὡς καὶ τὸ εὐ ἔχειν. Athen. εὐοχθῶν quasi εὐεπλῶν. sed εὐεπλῶν magis placet.

Ibid. Πολιδόν] floridum. ἀλφειὰ τὸ λαυκόν τὸ ἐν αὐτῷ εὐοχθῶν. Moschop. Heinſius περὶ βελήχως exactum.

v. 479. Εἰ δὲ κεν ἡλείοιο προπαῖς] an scribendum: εἰ δὲ κ' ἐν ἡλ. προπαῖς pro καὶ ἐν ἡλ. προπαῖς, h. e. bruma. Interpp. καὶ τὰς προπαῖς exponunt.

v. 480. Περὶ χειρὸς] scribe *περὶ χεῖρας* les mettant bechenes ob paucitatem.

v. 481. Ἀντὶα δισμύων] Adverb. hoc est, ἀντὶς τὰς ταχίας δισμύων. les uns en haut, les autres en bas, idque propter spicarum inæqualitatem.

v. 482. Θηήσονται] Θαυμάσασσι.

v. 483. Ἄλλοτε δ' αἰλοῖτο Ζῴος] Alias aliter accidere solet rite & secus arantibus.

v. 484. Κατὰ θνητοῖσι νοῶσι] difficilis comprehensu. *τμησις*.

v. 487. Τέρπει τε βροτῆς] verni temporis amœnitate quam denuntiat.

v. 488. Τρίτῃ ἡμέρῃ.] toto tertio die præter duos priores. v. sequ. ὁπλῶν] vestigium.

v. 490. Ἰσοφαρίζει] an scribe. ἰσοφαρίζοι. hoc est, ἵστω φέροι ψῆφον. hujus pluviae triduanæ beneficio sera aratio tempestivæ æqualis fuerit.

v. 493. Ἐπ' αἰεὶα λίχλω] ἐπαλῖα ab ἐπαλῆς. ἐπαλῆς ab αἰλῶς, pro quo αἰεὶος calidus.

v. 494. Εἴργων ἰχάνει] scribendum videtur ἔργων ἰχάνει, abstinet, abstinere facit.

v. 497. Δειπῇ δὲ παχυνὸν πόδα] famelici indicium.

v. 498. Ἐπὶ ἐλπίδα μέμνων] *τμησις*.

v. 499. Προσελίσσας θυμῷ] hoc est, πρὸς θυμῷ ἐλίσσας, hoc est, ἐνενόησεν. ἐνδιὰ θυμῷ λόγος. in corde suo dixit, cogitavit, in animo suo versat. Huc facit Davidis versiculus: *Dixit insipiens in corde suo non est Deus*.

v. 502. Κομίζει] hoc est, alit, fovet. v. 502. Δείκνυσι] doce.

v. 504. Μῆνα δὲ ληναίων] καὶ τὸ μῆνα subintellige sunt. Mensem in quo sunt malidies. vel sic distinguendum: Μῆνα δὲ ληναίῳ (κακὴ ἡμέρα, βέδδρα πάντω) τῷ αἰεὶα αἰεὶ. & placet. hoc est, mensem vero Januarium, (mali sunt dies, bobus nocentes omnes) hunc vita, pro hunc, inquam vita. vel appositively μῆνα δὲ ληναίῳ κακὴ ἡμέρα, βέδ. π. hoc est, Mensem Januarium, malos dies, hoc est, qui mali sunt dies, hunc, inquam, vita.

v. 506. Δυσηλεγίης] cruciatu difficiles, molestos.

v. 544. Νόρῳ βοός] secundum morem antiquum nervis consuevendi pelles. Sic hodie Canadivi faciunt.

v. 545. ντῆ ἀμφιβάλλη ἀλέλω] hoc est, ἔ' ὁμοῖα περιθῆς ἀλειφρώ e Cod. vet. Palat.

v. 546. Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν] Homer. καὶ ἀσκήσασσι χιτῶνα, hoc est, καθαροῦ καθαίνον. Gallice *un feutre bien foulé*. Ἀσκητὸν autem dixit ut differat a supra dictis πῖλοις ἐν τοῖς πυλάσας, hoc est, pilis levius elaboratis. καθαρόν vero est madefacias secunda persona, non humefiant.

v. 549. Μακάρων ἐπ' ἔργους] hoc est, felicitium agricolarum, divitum, qui scilicet agriculturæ peritia & indefesso labore ditati sunt.

v. 550. Αἰνῶντων] scribendum videtur αἰσινῶντων. quidam codd. αἰὲν αἰνῶν. quam lectionem sequitur Tzez. ex ea quamvis sequiore nostra confirmatur.

v. 551. Ἀρθεῖς] ἀρῆ scilicet in spiritum resolutus.

v. 557. Καλεπώτα] ἔτ] ληναίων scilicet.

v. 559. Τῆμ' ὅμισυ] Τὸ ἥμισυ, hoc est, dimidia pars cibi ordinarii bobus detur, ἀπὸ τῶν ἀεργίαν, homini vero plus dimidia ut puta dodrans ex assē, hoc est, tres quartæ partes cibi ordinarii. hyeme ventres sunt calidiores. ἐπὶ πολλόν εἰη, pro ἐπείη. τμήσης.

v. 560. Ἐπὶ ῥόδοι ὄφρονται εἰσὶ] hoc est, βοητοὶ, adjutrices sunt longæ noctes bubus. ῥόθ', hoc est, fluctus, ἐπὶ ῥόθ' fluctu impellens, fluctu adjuvans, a navibus Metaphora, qui fluctu impelluntur & adjuvantur in cursu.

v. 562. Ἰσθαῖ νύκτας τε καὶ ἡμέρας] hoc est, cibos præbe ad mensuram laboris diurni & quietis nocturnæ, ita ut per totum annum dies & noctes æquentur, hoc est, labori dierum alimenta debita, quieti noctium respondeant. καὶ ἡ δόξα ἔ' ἔτας βλέπειν εἰς τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ πρὸς ταύτας ἰσθὲν τὰ ἔργα καὶ τὴν πρόφω. obscurus & implicitus locus.

v. 567. Ἀκροκίεμαι] in summo crepusculo, vespere, καὶ τὸ ἄκρον τ' νυκτός ἦγεν τ' ἑσπέρας.

v. 571. Φερίοικ' ὁ κοχλίας.

v. 572. Πληιάδης φύγων] τὴν ἐπιτολήν τ' Πλειάδων, πὶ καὶ

μα τὸ γινόμενον καὶ πλὴν τῷ Πλειάδων ἐπιθελύ. post, σκιάφου ἐπί-
 π οϊνέων subintellige ἐπὶ. Hoc versu fossio significatur ut præce-
 dente v. 570 putatio vitium.

v. 573. Ἄρπας χαρποσέμεναι] falce incidere. supra χαρποστο-
 μένιοι σιδήρεα.

v. 575. Ὡρῃ ἐν ἀμηνῷ, ὅτε τ' ἡέλιος χροῶ κάρφει] Hic ver-
 sus sic legendus & distinguendus: Ὡρῃ ἐν ἀμηνῷ. Ὅτι δ' ἡέλιος
 χροῶ κάρφει.

v. 578. Ἡὼς γάρ τ' ἔργιο τέλει] ἔργα.

v. 579. Πραφείρ μ' ἰδῷ] hoc est, superat viam, hoc est, per-
 agit. Virgil. nec saltem superare viam sit τὸ πρᾶφείρειν. hic idem
 τὸ ὑπερφέρειν notari videtur. φαγεῖν ἄγει, πεινέειν οἶνε. ἀτλητός.

v. 584. Ὑπὸ πτερύγων] ab alis, ἀπὸ τῶν πτερύγων vid. Mo-
 fchop.

v. 589. Βύβλιν] Ὀρθοκινῆς.

v. 590. Μαῖζα δ' ἀμυγλαίη] scilicet τὸ ἀεὶ τ' ἔσ' ἀμυγλῷ
 καιρὸν ἀμυγλαίῳ. καὶ τ' ἀμυγλῷ πιπυμῶν καὶ γάλακτι ἐξυμ-
 μῶν τὸ ἀμυγλαίῳ.

v. 593. Κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς] corde, non animo.

v. 594. Ἀντίον ἀκραιῶ ἀνέμε] scribendum ἀκραιῶ, hoc
 est, in superficie flantis, cui ὑπερῆς opponitur.

v. 595. Αἰνέας] an scribendum αἰνέας, ut supra αἰνέας.

v. 597. Ἰερὸν ἀκτῶν] ἀτληκῶς pro ἰσχυρῶν ut supra.

v. 598. Διέμεν] τῇ διήσει τ' βωῶν ἀλαῶν.

v. 599. Ἐὐτρεχάλας ἐν ἀλῶν] leg. εὐτρεχάλας.

v. 600. Κομίσεαδ] reponere, recondere.

v. 601. Εὔπαρμιον] hoc est, ἄρμιον, compositum, para-
 tum, conditum.

v. 603. Κομῆν] curare, alere. φείδε σίτη subintellige ca-
 nis.

v. 606. Καὶ σφυρετὸν] du fourage.

v. 607. Εὔπηστων] scribendum videtur ἐπηστων, aut est
 συνίσις in ἐπηστων.

v. 613. Ἀγέ' ἀφύσται] ἀποθλίψαι δρῦσαι.

v. 617. Πλειὼν ὃ καὶ χυτὸς ἄρμιον εἶν] Ὁρμιον videtur
 scribendum. hoc est, ὁρμήσεις, καὶ χυτὸς ὁρμήσεις, hoc est, ὑπὸ
 γῆς

γῆς κατελθὼν, astri more occidens, hoc est, absolutus, finitus, perfectus, sed τὸ κατὰ χρόνον sic non placet, & versus additius videtur. ἔτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων πεπληρωμένος εἴη. vel ὁ παλαιὸν ἦγεν ὁ ἐνιαυτός τῷ ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων τέλει αὖ ἔχει, vel ἔτις ὁ ἐνιαυτός ἐπὶ τῷ γῆς ἔργων καλῶς ἔχει καὶ ἀεμῶδως. Sic annus terrestris bene se habuerit. placet.

v. 618. Ναυιλίης δυσπιφίλης] hoc est, δυσπνίας, δυσπερίχης, τραχίδης, de πεμφίζω, & πομφύλυξ. Hesych. πύμφολα, δύσκολα, τραχία, βαρύνει. δυσπιμφελος, ut δυσχείμερος.

v. 625. Ὁφρ' ἔχων] scilicet οἱ λίθοι.

v. 627. Ἐπαρμήνα] composita, condita, reposita.

v. 628. Σπολίσσας νηὸς πύρεα] involvens, recondens.

v. 632. Ἀεμῶν ἐντύναα] ἀεμῶδον.

v. 634. Βίε κερεμύει ἐὼλῳ] hoc est, quærens victum bonum, legitimum, bonis artibus.

v. 640. Ἀρχαλή] scribendum videtur ἀρχαλή.

v. 646. Τρέψης] scribendum videtur τρέψας.

v. 647. Χρεῖα περσφυγῶν] τὸ περσφύον impedit & est inutile.

v. 648, & 649. Hi duo versus, teste Proclo, insititii videntur Plutarcho, quem vide. placet iudicium Plutarchi. Ναυιλίης σισοφισμῶν subintellige πει.

v. 653. Ἐλαδὲ ἐξ ἱερῆς] hoc est, θωμμοσίης, μεζούλης.

v. 654. Ἐπ' αἰθλα] ad munera, subintellige funebria. τὸ αἰθλον hic munus funebre.

v. 655. Προπιφεδμήνα] prædicta, edicta.

v. 657. Ἀθλ' ἔστιον] les prix præmia. παῖδες] οἱ, Ἐ. Ἀμφιδάμων παῖδες.

v. 658. Ἐλικωνιάδας ἀνέθηκα] Hæc e Theogonia sumpta & interpolata videntur. Cæterum hi versus a 648 usque ad 663 videntur supposititii.

v. 661. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω] ὡς, hoc est, ὁμως. vers. seq. ἀχίσφατον, hoc est, ἀγαν ἴσφατον.

v. 663. Ἡμεῖς πεντήκοντα] subintellige ἐπὶ ἡμέρας, vel κατὰ περ dies quinquaginta. καὶ πεπὰς scilicet πᾶς θεινός.

v. 664. Ἐς τέλει ἐλθόντες] ordo ἐλθόντες θέρεσθαι ἐς τέλει ὥρης ημερῶν.

v. 666. Καυάξαις] hoc est, κατὰξαις ex κατὰ pro κατὰ ἡμέ-
ξαις & πλεονασμῷ υ καυάξαις. v. sequ. ὡς φερῶν] ὡς θυμῶν.

v. 669. Εἰ τοῖς γὰρ τίλθ' εἰσὶν] τίλος facultas, δύναμις, pote-
stas efficiendi bona & mala, κρότος, ἀξίωμα. οἱ δὲ τίλθ'.

v. 670. Εὐκρινεῖς τ' αὐραὶ] εὐδιηνοὶ καὶ εὐδιόγῳ νοῦν. Proclus,
hoc est, σαφεῖς, ἀχρεῖς, cognitu, indicatu faciles.

v. 681. Εἰ κρῶδ' ἀκροτάτῃ] τῷ νεαρῷ βλαστῷ τ' συκῆς.

v. 684. Ἀρπακτός] occupandus cito ne elabatur e mani-
bus.

v. 693. Ἀμαυρωθεῖν] ἀφανισθεῖν.

v. 694. Μίτρεα φυλάσσειας] tempus, occasionem.

v. 696. Μή τι τρεληγόντων] Tzezes legendum contendit τρελέ-
κοντα. placet.

v. 698. Τέτιρε' ἡδῶν] scribendum videtur τέτορε. subintelli-
γε' ἔτη, hoc est, τίτορε ἔτη ἡδῶν, hoc est, πέμπτῳ ἢ ἑτῇ. τίτορε,
τέτταρε ἐπὶ δεκά πέμπτῳ. hoc est, πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ. ratio hæc
numerandi sumpta est a mensibus lunaribus. vide infra περίε-
μείωση, ἑκὴν μείωση. anno duodecimo pubescere incipit. Anno
pubertatis quinto, hoc est, decimo sexto nubat, quæ ætas nu-
ptiis aptissima est.

v. 702. Δηΐζειτ' ἄμεινον] hoc est, λαμβάνει, κατὰται, ἀλά-
λαύω, ἀπὸ λαύω, λάζομαι, λήζομαι, ληΐζομαι, λάδω, λήδω.

v. 704, 705. Hi duo versus suspecti. v. 704. Ὡς est consu-
mit τοῖς ὄντι, τὴν ἐξίσαν ἀφανίζει.

v. 706. Ὅπιν ἀθικαύτων] ultricem Deorum curam, quæ mor-
tales a tergo sequitur. Ab ἐπὶ, quod notat post ὅπιν & ἔπιν. Ti-
bullus: Nescius ultricem post caput esse Deum. ab ὅπιν, κατὰπιν,
ἐπίσω, ὀπίσθιν.

v. 709. Μηδὲ ψεύδεας] Neque mentiaris illi. supple, ne ver-
bo quidem decipias.

v. 710. Ἀποθύμιον] alienum ab animo, molestum, inuisum,
non ἀρέσκον τῇ ψυχῇ.

v. 711. Δὶς τόσα πίνουας] πμῶρδ. Μεμνημένος] injuriæ me-
mor sc.

v. 712. Ἡ γείτ' ἐς φιλότιμον] ἡ γείτ' præcedat, prior est.
ὡς η γείτ'.

v. 713. Δειλὸς τοῖ ἀντρ] Hæc a superioribus non pendent, sed ad sequentia pertinent.

v. 714. Εἶδος nullum rei genus, nulla res, εἰδὴν περὶ γῆρας. τὸ εἶδος hic est περὶ γῆρας.

v. 715. Μηδὲ πολυξέινον, μηδ' ἄξεϊνον καλέεσθ] μηδὲ πολυφίλοι, μηδὲ ἄφιλον.

v. 716. Νεικεσῆσθ] κατήγορον.

v. 722. Μηδὲ πολυξείνῃς δαιτὸς δυαπέμφειλθ] δαιτὸς subintellige θυσιομύτης. hoc est, ἐρῶντα, δυαπέμφειλος, δυσπερόστος, δύσκολος. an ὡς τὸ πῆμπτωξ. Hos versus sic distinguit Heinsius. Μηδὲ πολυξείνῃς θ. θ. εἴται. ὅτι κρινεῖ πλείστη τι χ. θ. τ. ὁλοχίση. Placet.

v. 726. Ἀποπίλυσσι δέ τ' ἀράς] ἀποτρέφει. Τὸ ἀρά prex. proprie & primo imprecationes, sine κατάραι. ἀφωνίας χάρις ἀρά dictæ.

v. 728. Αὐτὰρ ἐπεὶ κε δὴ μεμενημύθ' ἔς τ' ἀνιόντα] Ab occasu ad ortum rectum mœiæ licet. male interpretes. σιγμὴ πάλαια post τὸ ἀνιόντα.

v. 730. Μηδ' ἀπυρμυνωθείς] subintellige etiam sub nocte.

v. 731. Ἐξέμυθος] subintellige ἔρεϊν.

v. 733. Πιπλαγμύθος] an a πάλῃ pulvisculo πικράστω.

v. 736. Ἀπὸ δαιτὶς] a Deorum conviviis, quæ sacrificiis peractis fiunt, festis Deorum sollemnibus.

v. 737. Ἀενάων ποτάμων] an? αἰενάων.

v. 739. Λακκῶ] λαμπρῶ, λαμπυρεῖ.

v. 740. Κακότητι] contumacia, contumaci malitia. scribe κακότητι γ. Τὸ ἵ hic non placet.

v. 743. Αὖτον δ' ἀπὸ χλαυρῶ] unguis a carne.

v. 744. Οἰνοχόλῳ] ἔκ κύαθον.

v. 745. Πινόντων] bibentibus subintellige convivis, compertoribus. bibendo, inter bibendum. ὁλοη γδ' ἐπ' αὐτῷ μῆτι] est mali ominis. μῆτις omen.

v. 747. Λακέρυζα] ἀλάκω, λακίω, λακέρω, λακέρυω, λακέρυζω, λακέρυζα, hoc est, λακῶσα strepera, garrula.

v. 748. Μηδ' ἀπὸ χυτρεπόδων ἀνεπὶ ῥέκλων] Vetus mos sub hoc verbo latere videtur, ollas novas lustrandi & ad usum felicem

cem consecrandi, hoc est, benedicendi, ut loquimur. ἀνεπίρρι-
κτοι χυτρόςποδες. hoc est, ἐφ' ὧν ἂν ἐρρέχθῃ τὰ ἱερά.

v. 750. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοις καθεζέειν] per ἀκίνητα solum &
lapides intelligere videtur, quæ frigida sunt & dura. Hoc præ-
ceptum Pythagorico illi cognatum videtur, ne sed eas super la-
pidem. vel ἐπ' ἀκινήτοις καθεζέειν est ἀκίνητον ποιεῖν. Theocr. ἐπὶ
ξηροῖσι καθεζέῃ.

v. 751. Παῖδες δυοδεκαῖων] an 12 dierum? vide Plutarchi
expositionem apud Proclum, qui τρεῖς νεογνῶν intelligit. Hunc
& sequentes quatuor versus aliter disposuit Heinsius, quem vide.

v. 756. Θεὸς νύ τι κῆ] alii τοι. forsan τε.

v. 757. Μηδέ ποτ' ἐν παρχῇ] Hos versus delendos censet
Plutarchus teste Proclo. ἐπίχῃ. vide Plut.

v. 759. Μηδ' ἐναποψύχειν] ἀφοθρύειν, ἐναποπνέειν, a ψύω,
πλύω spuo, ψύχω, ἀπνέψχω &c.

v. 761. Καφῇ μὲν αἰείρας] subito facilis, valde facile est cum
subire.

v. 765. Πιφραδέμεν] τὸ πιφραδέμεν hic est agendo præcipe-
re, σημαίνειν imperare. Τετρακτάδα μὲν δὲ αἰείσω] supple πι-
φραδέμεν.

v. 768. Εὐτ' ἂν ἀληθείω] ordo εἴτ' ἂν λαοὶ ἄγωσι τὴν
τετρακτάδα, supple κείνοντες ἀλήθειαν, hoc est, revera, ex rei
veritate. hoc est, quando ἡ σύνοδος γίνεται ἐν τῇ τετρακτὶ ἀλη-
θείᾳ. vide Proclum.

v. 769. Αἶδε γὰρ ἡμέρας] Superiores quatuor versus spurii vi-
dentur. Hic autem incipit Hesiodus. Sic liber ἔργων & abrupte
incipit ἐκ αἶθε μῦθος &c. Theogonia autem ἦτοι μὲν πρόπαι, &c.

v. 770. Πρῶτον ἐν] ἡ τετρακτὶς supra dicta.

v. 773. Ἐξοχ' αἰεταμύροιο subintellige ἐπὶ, hoc est, ἐξοχὰ ἐπὶ
πίνακι ἔργα βε. μ. α. Egregia sunt.

v. 775. Εὐφρονα κερπν] lætificum. sic ἀφρόνη nox quiete
reficiens, recreans corpora, lætificans homines.

v. 777. Τῇ γὰρ τοι] subintellige ἡμέρα ex superioribus.

v. 778. Ἡμεῖς ἐκ πλείω] ἐκ πλείω una voce, hoc est, die
pleno, æstivo scilicet. Nam hiberni dies sunt dimidii tantum.
infra εἰκὸς δὲ ἐν μεγαλῇ πλείῳ ἡμερῇ.

Ibid. Ὅπ' ἰδεις] Hoc nomen formicæ κατ' ἐξοχὴν datum.
 Horat. *Parvula nam exemplo magni est formica laboris.*

v. 779. Προβάλοιτέ τι ἔργον] instituat opus.

v. 781. Εἰρήψαδ' ὄρις] scribe ἐκτεψαδ'. ab ἐκτέφειν.

v. 782. Ἐκτὴ δ' ἡ μέσση] hoc est, ἑκτὴ μεσσηνία, ἑκτὴ ἐπὶ δεκά.

v. 785. Ἡ πρώτη ἑκτὴ] vere & primo sexta.

v. 791. Οὐρήας ῥ] subintellige ταμνέμην.

v. 792. Εἰκοτὴ δ' ἐν μεγάλῃ πλείῳ] hoc est, vigesima mensis æstivi. subintellige ἡμερῶν ἐκπλείς. πλείῳ ἡμερῶν] largo, æstivo, ut supra ἡμερῶν ἐκπλείς.

v. 794. Κέρη δὲ πτέρως] scribe: κέρη δὲ τε πτέρως an scribendum κέρη ῥ πετέρη μέσση. placet. sic supra ἑκτὴ μέσση. ἡ πεσσαρσκαυδεκάτη, ut supra ἡ ἑκτὴ μέσση.

v. 799. Τείραδ' φθινοῖν δ' ἵσταμ' ἄν τε] πλὴν δ. καὶ πλὴν δ.

v. 800. Ἄλλα θυμβόρεϊν] an? θυμβόρεϊ, pro θυμβόρεα. θυμβόρης pro θυμβόρεϊ. ἀλλά αὖθις δειπνῶντας τείραδας ἄλλα θυμβόρεϊ. παρθέσις. τετελεσμένον ἡμερῶν] subintellige ἡ πτέρως. τετελεσμένον an religiosum? Hesych. τετελεσμένον, μεμιασμένον.

v. 802. Οἰανὺς κρίνας] vide Tzetzem.

v. 805. Ὀρεον πινυμ' ἄν] πλὴν ἐπιτοκίαν.

v. 806. Μέσση δ' ἐβδομάτῃ] τῇ ἑβδόμῃ ἐβδομάτῃ.

v. 807. Εὐ μάλ' ὀπιπύλοντα] diligenter observans πλὴν 13 scilicet. an aream? Εὐτροχάτω] id est, λεία.

v. 808. Βάλλειν] θάλλει, σπωννύειν, ventilare.

v. 809. Τὰ τ' ἄρμυρα νηυσὶ πέλοισιν] apta commoda navibus faciendis.

v. 810. Πήγνυαδ' ὄραις] scribe, πήγνυαδ' ὄραράς. supra ἄρχαδ' ἀμνη. compingere tenues, non crassas. vulgo *hiantes*. Homer. λώφοντες γλώσσησι δρῶνῃσιν, hoc est, λεπταῖς tenuibus.

v. 811. Ε' πιδείλα λώϊον ἡμερῶν] ἐπιρρηματικῶς. μὲν πλὴν μεσημερίαν, ἐπὶ ἑβδόμῃ, ἐπὶ τ' δειλῇ.

v. 813. Εὐ λὴ μὲν γάρ τ' ἡδὲ] an? ἡ ῥ. patet.

v. 815. Τεσσανάδα] vicessimam septimam intelligo, interpretes vigessimam nonam exponunt.

v. 816. Ἀ'ρξαοθαί τι πίθ'υ] *percer un tonneau*. sup. lib. α' ἔγ. ὄρχομύρ'υ ἢ πίθ'υ καὶ λήγν'υς κηρίσπαλ'. ἐπὶ ζυγῶν θ'εῖται. ordo ζυγῶν θ'εῖται ἐπὶ αὐχ'ν'α.

v. 817. Εἰς οἶνοπα πόν'υ] *purpureum*.

v. 818. Ἀ'ληθ'εα κικλήσκουσι] *an? dicunt, enuntiant*. interpretes κινώσκουσι. sic scribendum videtur. τῇ τρασινιάδ' scilicet. Nam a superioribus pendet hic versus.

v. 820. Μίωσ'η] subintellige π'ιθ'ας. Μετ' εἰκάδα μηνὸς αἰε' σ'λ'ω.] *τὴν πεπύρετ'ω μετ' εἰκάδα*, hoc est, *τὴν εἰκοσ'λ'ω πεπύρετ'ω*. aliter interpretes. αἰε' σ'λ'ω εἶναι post τὴν εἰκάδα.

v. 821. Ἡ' ὅς γ' ὄρχομύρ'υς] *Mane, ab aurora usque ad meridiem*.

v. 822. Μειπιδουπι] *Intercidens, inter alias cadens, περι-πίπ'ων*. Sic interpretes. An? μειπιδουπ'⊙, *cassus, irritus, a sonitu qui notat inanitatem*. μειπιδουπι, κενά, *vacue, cassæ, irritæ, nihil fati significantes*. Metaphora a vasis vacuis, nuncibus cassis & similibus, quæ sonitu vacuitatem produnt. placet. ἀκ'ηροι vero sunt ἀκ'ηροι, κῆρα ὅσα ἔχουσιν, *nihil fati notantes*. Α'κ'ηροι⊙ κηρὰ non obnoxius.

v. 826. Ἐ'ρράζ'ηται ἀναίτη⊙ ἀ'πανάτοισιν] hoc est, *nihil inconsultis & invitis diis aggreditur*.

FRANCISCI GUIETI

NOTÆ

I N

SCUTUM HERCULIS.

V Erf. 1. Η^α οἷη] Scribendum omnino videtur ἰοῖη. Matutina Alcmena.

v. 3. Λαοσός] τὸς λαὸς παρορμών] ἐς πόλεμον.

v. 7. Βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανείων] κυανείων ex Eustathio scribendum. an βλεφαρῶν a βλεφάρα ἢ τὸ βλίφαρον. unde Latinum palpebra? βλεπάρω, βλαπέρω, παλπέρω palpebra. celer celeris celebris, funeris funebris, &c.

v. 11. Η^α μίω] hoc est, ἀλλ' ἔν, ἀλλ' ὅμως. Hesych. ἱφιδαμύσας] hoc est, vi, violente.

v. 12. Χωσάδην ὡς βροσί] ergo volens occidit, contra quam Scholiastæ dicunt.

v. 14. Παράκοι] ὡς παρκοί.

v. 20. Θεοὶ δ' ἐπιμέτεροι ἦσαν] Musæus ἐπιμέτερος λύχρον ἐρώπων. An scribendum: Θεοὶ δ' ἐπὶ μέτεροι ἦσαν. καὶ τμήσιν pro θεοὶ δ' ἐπὶ μέτεροι. Sic Joannes Diaconus legit. placet postremum.

v. 22. Ὅ οἱ δίοθεν θέμις ἦεν] subintellige ἐκτελέσας. θέμις ἦεν fas erat, hoc est, ἀναγκαῖον. Sic Horatio nefas est, ἀδυνάτον, quicquid corrigere est nefas.

v. 24. Ὑπὲρ σακίων πνέοντες] hoc est, sub scutis caput non occultantes, intrepidi, audaces.

v. 26. Πάις Ἀλκαίοιο] Ἀμφιτρύων scilicet.

v. 29. Ἀρῆς ἀκτῆρα] hoc est, βλάβης, mali, damni.

v. 32. Ἰξί] scribe ἰξε.

v. 33. Φίκιον ἀκρότατον] ἀπὸ τ' φικῆς, ἤγυν σφίγῆς, φίκι] seu φίκιον. Sic mons dictus.

L 2

v. 37.

v. 37. Λαοσφό] agitator populi, hoc est, dux populi. λαοσφό ut infra δορυσφό, α σίω, agito, quatio, concutio.

v. 42. Α'σπασόν] ἀσπασίως, libenter.

v. 55. Κικεμδρῶν γηνελύ] hoc est, diversam generationem, appositio.

v. 59. Αὐτὸν κὶ πατέρ' ὃν Α'ρῶ] an? Αὐτὸν κὶ πατέρα ὃν Α'ρῶ.

v. 62. Κόνις δὲ σφ' ἀμφιδεδή] hoc est, valde excitatus erat. ardebat κυρίως.

v. 63. Πλεκθῖσιν ὑφ' ἄρμασι] an? πηκθῖσιν. placet.

v. 71. Δεινοῖο θεῦ τούχων] Α'ρίως.

v. 76. Ε'πὶ σθεροῖσι μέλειωσιν] *supra robusta membra pendentes* scilicet.

v. 79. Η' π μετ' ἀθανάτους] certe apud immortales.

v. 87. Α'μμις ἐπιπλομένων] *adulteris amnis*. An? α'μμι ἀειπλομένων. placet. τὸ ἐπιπλομένων agnoscit Hesychius. ἐπιπλομένων, κυκλωμένων, πληρωμένων, ἐπερχομένων.

v. 91. Α'λιτήμερον Εὐρυδῆα] *abortivum illum Eurystheum*. An scribendum ἀλιτήμερον? placet. ἀλιτήμερον, hoc est, τ' διημερευήσεται τ' ἡμέρας, ἢ τ' ἡμερῶν ἔτοκετ'. eadem ratione ἡλιτόμηνω dicitur. Hesych. ἡλιτόμηνω, ὥστωρον, ὁ μὲν ὥς ἐπὶ τῇ δέοντι, μηνὶ τεχθῆναι, καὶ διημερευήσεται τῶν μῶν ἐπὶ τῇ κυήσῃ, &c.

v. 93. Η' ἄτλω ἀχών] *Noxam suam dolens*.

v. 94. Ε'μγὶ δαίμων] hoc est, fortuna, fors, fatum. sequente versu ἔχ' ἡνία φοινικεῖν[α.] *capo habenas rutilantes*.

v. 101. Α'αται πολέμοιο] præsens pro futuro. hoc est, κρηθήσεται, hoc est, vincetur a me. An scribendum? Η' μὲν κὶ κρητερός περ ἀάσεται πολέμοιο. ἀάσεται pro ἀάσεται, ut πισεῖται pro πίσεται, α πίτομαι.

v. 103. Η' θείῃ ἢ μάλα] α θίω, θείω, σίδω, σίδομαι, θεῖω est, pleonasmō ἢ θεῖω, σιμνός, σιδασίς, σιδάσμι. Η' θεῖι, hoc est, σιδάσμι.

v. 105. Ρ'ύετῃ τι πόληα] α πόλις, genit. πόλιω, πόληω, πόληα, ut βασιλῆω, βασιλῆα.

v. 112. Α'λκείδαο] Α'μφιγύωνω.

v. 113. Οἱ δὲ σφι χείδον εἶσι] τὸ σφι numeri singularis videtur, nisi forte ad Martem & Cycnum referendum.

v. 128. Ἀρῆς ἀλκτῆρα σιδήρον] hoc est, ensē cum baltheo.

v. 130. Κάθευ' αἶματ' ἐξόπιται] Nota morem pharetram mittendi. Iorum seu fasciam ex qua pendebat prius in collum induebatur, & inde pharetra a pectore ad quod posita erat in tergum rejiciebatur.

v. 131. Θανάτοιο λαδιφθόγιο] hoc est, ἐπιλάθεις παῖδ' ὅς τ' φθόγῃς.

v. 132. Δάκρυσι μῦρον] sanguineis guttis stillabant adhuc recenti a cæde, hoc est, inunctæ erant letali pharmaco, madebant, stillabant. hoc est, occisorum parentes lacrymare faciebant.

v. 133. Ξεπὶ] hoc est, αἰχμὴν θανατηφόρον.

v. 134. Μορφοῖο] Μέλαν.

v. 137. Ἀδάμειος] hoc est, ferri durissimi. subintellige τὸ ἐξ ἀδάμειος.

v. 138. Εἴρυθ κάρη] Muniebat caput.

v. 141. Τιταίνω] d' email blanc.

v. 142. Εῖρηξέ] perripuit, hoc est, perripere potuisset.

v. 143. Διὰ πύχας ἡλῆλαιος] cærulei ductus trajecti erant. est τμῆσις pro διήλῆλαιος.

v. 147. Λόκη θεόντων] an? ὁδόντων λουγαλεῶν, ut supra βλεφάρων δὲ κυανέων? ἐπέχω. τὸ Λόκη θεόντων ineptum est & corruptum videtur. an? λουγαλεόντων, a λουγαλόεις, λουγαλόεις, a λούγω, λήγω, λουγαῖω, λουγαῖω, λουγαλός, λουγαλόεις, & λουγαῖος.

v. 148. Κορύσσετε κλόνον ἀνδρῶν] extollens, augens, vel agitans, ciens.

v. 150. Διὸς ῥί] ab ῥίς, ῥίος, ῥίι, ῥίος, & στωαρίος ῥί, ῥίος, &c.

v. 152. Περὶ ῥινοῖο σαπίσης] ὡς σαπίσης ῥινοῖο. ἡ ῥινὸς τ' ῥινός.

v. 153. Σερίω] hoc est, ἡλίω. subintellige ὑπὸ. sed scribendum videtur Σεῖρος ὑπὸ ἀζαλείοιο κ. π. αἴη? placet. Suidas: Σερί, σερός, ὁ ἡλίος, καὶ σερίος. supra σερίος ἀσῆρ, hoc est, ὁ ἡλίος.

v. 155. Ἀνδροκλασίη τι δειδή] ardebat, fervebat. v. seq. ὁλοῖ κῆρ] κῆρ.

v. 160. Καναχῆσι τι βεβρηχῆα] scribo βεβρηχῆα, strepitu gravis, hoc est, graviter imminens, incumbens. Hesych. βεβρηχῆν, ἤχισεν, α βεβῆα, βεβῆα, βέβρηχα, βεβρηχῆς, βεβρηχῆα.

v. 164. Τῶν κ' ὀδόντων] τὸ ἐν hic supplendum. a quibus sc. serpentibus.

v. 165. Δαίτε θωῦτ' ἔργα] Hesych. δαί-ται, καί-ται & ἀφ' ὁ-μῶν, καὶ ὁμῶν. fulgebant. θωῦμαζα ἔργα legit Diaconus. θωῦ-τ' hoc est, θωμῶσαι. α θάω, θάω, θάωμα, θάωω Ionice. θωῦ-μα, θωῦτ'ς, θωῦτ' ἔργα Ionice. θωμῶσαι. Sic & θωμῶζω pro θωμῶζω. τὸ θωῦτ' α θάω sit oportet, pro quo θάωω habet Hesych. θάωωσιν, βοᾶν, μέλπειν, κηρύσσειν, &c. vel sic θάωωω, θάωωω, ut πλάωω, πλάωω. θωῦται, θωῦται, θωῦτ'ς pro θωῦτ'ς.

v. 166. Ως ἐπίφανος] Nota pleonasmum ἐπίφανος ἰδεῖν.

v. 168. Χλάνων] α χλάνω, non α χλάνης Nominativo τὸ χλάνων genitivus pluralis.

v. 171. Αὐχῶας ἄμφω] utrorumque. leonum scilicet & apro- rum.

v. 173. Κατὰ δὲ σφι] τὸ κατὰ hic pro κατὰ, vel κατὰ πλά- σετο. composita.

v. 181. Ὄζον Ἀρηω] ramum Martis, non notium.

v. 185. Οὐρεον τι] Οὐρεον scribendum videtur. ab ὕρεος, ὕρεος. vers. seq. πδουκείδας α πδ' κη, πδουκίδος, πδουκείδης.

v. 189. Συναίκετ' ἔλκεα] legendum videtur συναίκετ' ἔλκεα. hoc est, σπυρομεληκῶς.

v. 192. Ἔστασαν] ἴστασαν.

v. 195. Ἐναρφόρ'] pro ἑναρφόρ'.

v. 197. Ἐν ᾧ Διὸς] sub. ἐν ᾧ.

v. 198. Μάχην ἐθέλωσιν κερύσσειν] augere, accendere, cetera pugnam. κερύσσειν est agitare, tollere.

v. 199. Χρυσείην τι περὶ ἄλυσαν] scribe χρυσείην. v. sequ. ἐπ' ὅ' ἄχ' ἐφύλοπι] ἐπ' ὅ' ἄχ'.

v. 203. Ἄγρυτ' ἔλυμπε. Scribe ἄγρυτ' ἔλυμπε. pandebatur Olympus. ab εἶρω, εἰργνύω, εἰργνυμαι, ἄγρυτ'. Homer. πᾶσι δ' ἄγρυτ'

ἀγνυτὶ πύλας. olim legebatur ἀγνὺς purus. Reposuit Heinſius ἀγνυτ', h. e. reſonabat, καὶ ἀπετέλει. vide Heinſii notas. ſed ἀγνυτὶ hic locum non habet.

v. 204. Ἐν δ' ἀγρῇ] *Ibi ẽ cœtus. ἐσφάνωτο] circumpoſitus erat.*

v. 205. Ἐν αἰῶνι] *in ludiis.*

v. 207. Ἀμαιμακίτιοι θαλάσσης] *Homer. ἐπὶν ἀμαιμακίτιον. ἀμαιμακίτιος, μακρὸς, vastus, ingens, immenſus.*

v. 210. Ἐθύνει] *hoc eſt, ὤρμων. ἰχθυόοντες] piſcantes.*

v. 212. Ἐμποπας ἰχθύς] *hoc eſt, νέας καὶ οἷον ἐκκὰς νεβρὰς.*

v. 216. Ἐν δ' ἑὸν ἡνέμεν] *hoc eſt, ἐν ἑὸν.*

v. 218. Ἐσφρακτο] *τὸ σάκον ſcilicet.*

v. 221. Μελάνδετον ἀορ] *Capulo nigro. la garde noire, émail- lée de noir. Heſych. μελάνδετον, τὸ μέλαιναν ἔχει λαβὼν. idem μελάνδετα μελαίνας ἔχοντα λαβὰς.*

v. 223. Εἶχε κέρη] *κέρη Apollodorus p. 73. εἶχε occupabat.*

v. 224. Κίβυστις] *alii κίβιστις, in qua Gorgonis caput. Τὸ μὲν referendum ad Perſeum, non ad μετὰφρενον, nec ad κέρη δεινοῖο πελάρη. ἀπὲρ κίβυστις ἐκρέμετο θύσανοι, la frango, la creſſine.*

v. 228. Εἰρήνην] *φοβερά.*

v. 229. Ἐπιάνει] *il bandoit.*

v. 230. Γόργωνες] *Meduſæ ſorores.*

v. 231. Ἰέρμας μαπίει] *α μαπί, quod idem eſt τὸ ἄπιν, unde ἄπιν, ἄπιναι. alii pro μαρπείν α μαρπίω. unde μεμαρπῶς verſ. 245. quod eſt ab ἄρπιν ἀρπάζω. Sic inferius v. 252. μεμαρπῶς pro μεμαρπῶς.*

v. 231. Ἐπὶ τῷ χλωρῷ ἀδάμαντι βαίνουσιν] *ἐπιβαινουσίν. τμησίς. in clypeo adamantino. an κεχρυσωμένον. ἀδάμαντι ferro. ut ſupra: Κρατὶ δ' ἐκ' ἰφθίμῳ κυνέῳ ὄνυχον ἔθηκε δαδάλειν ἀδάμαντι.*

v. 232. Οὔτε καὶ λιγύς] *an οὔτε κεκληγός? Ibid. ἐπὶ τῷ ζώῳσι δροκόντε. τῷ γοργῶνι τῶρα καὶ intellige.*

v. 235. Λίχμας δ' ἄρα τῶρα] *τῶρα an eis? Gorgones ſcilicet, illas duas Meduſæ ſorores. τῷ γοργῶνι Attice, ut τῷ χεῖρι. τῷ πηγῇ.*

v. 235. Ἐχάραστον ὀδόντας] *acuebant dentes. ſupra: χαρῶστο-*

μδραιο σιδήρῳ. α χαίρω χαράσσω, unde & χαράχαρ reduplicatio-
ne, asper, dentibus asperis, ut καρχαρόδης.

v. 237. Ἐδονεῖτο μέγας φόβος] *uagabatur magnus terror.*

v. 239. Ὑπὸ σφετέρῃς πόλει] τὸ ὑπὲρ hic pro ὑπέρ, pro. An
legendum λπὲρ placet. v. sequ. σφραγίζει] πύξῃ.

v. 243. Κατὰ δ' ἐδρύπνυτο παρειάς] κατὰπδρύπνυτο.

v. 245. Πρεσβυῖς] hoc est, πρεσβύται.

v. 246. Ἀν' ἧ τοῖσι χεῖρας ἔχει] αἱ, hoc est, αἰεῖχεν.

v. 254. Βάλλ' ὅνυχας μεγάλας] unaquæque scilicet. an βάλλαι
pro ἑκάστων? singulare pro plurali.

v. 256. Αἶμα] ἀνδρομεία] Subintellige Διῶ.

v. 257. Ἀψ' ὅμαδον] subintellige ἐς. τὸν μὲν ῥίπτασκον] αἰ-
θρων subintellige. ἴψμην hominem scilicet.

v. 258. Κλωθὴ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφίστασαν] ταῦς κήρεσσιν, scili-
cet. hoc est, aliis Parcibus innumeris adstant Clotho, Lachesis,
& Atropos. an κήρες illæ differunt a Parcibus Clotho, Lacheti &
Atropo? An hæ principes, seu præfides illarum?

v. 264. Ἀχλὺς εἰς ἡκ[?] ἢ ἐπὶ θανάτῳ σκότῳσις. Ἐπισμυγρή]
ἐπίπον, αἰναρῶ, χαλεπῇ.

v. 265. Καταπιπνύα] concidens. Hesych: πιπνύων δ' αἰεσί-
ναιον καὶ δελίαν πιπνύων. πνέσσω, πιπνύων, πιπνύων. vel α
πνέω, pro quo πνέω πιπνύων, πιπνύων. placet.

v. 268. Ἀπληθ[?] ἀπιδάσ. supra.

v. 269. Πολλὴ ἧ κούρις κατενήνοθεν ὥμους] Scribendum videtur
ἐπινένοθεν ὥμοις. τὸ κατενήνοθεν supposititium est propter ἐφη-
μίμεριν. Homerus: ψεδνὴ δ' ἐπινένοθε λαίχη. ἐπινένοθεν, ἐπι-
πόλαζεν, ἐπλῶ. Eustath. thema est αἰεῖν ab αἰνήμαι.

v. 273. Εὐώτρ[?] al. δούτρ[?].

v. 274. Ὑμνῶναι ὁρώρ[?] an ὑμνῶναι.

v. 275. Εἰλύφαξι] volvebat, agitabat, versabat τὸ εἶλαι
ἐν χερσὶ δμῶν.

v. 276. Χερσὶν ἐν δμῶν] Scribo δμῶν a δμῶν. Ib. πη-
λῆα scilicet δμῶν.

v. 279. Ἄγνυθ' ἡχώ] resonabat, ut supra ἄγνυτ' ὄλυμπος.

v. 280. Αἰδ' ὑπὸ φορμίσγων] scribendum videtur οἱ δ' ὑπὸ,
subintellige χοροί.

v. 286. Ἐθύνον] bacchabantur.

v. 287. Ἡρεῖον] ἱρεῖον. ἐπιστολάδην ἐστέλατ'] ἀνιζοσμήμοι ἦσαν.

v. 289. Κορυυῖόν τε πίτηλα] scribo κορυυῖόν τε πίτηλα. α, κορυυῖάω, κορυυῖω, quod idem est τῷ κορυυῖώ, κορυυῖόω, κορυυῖών, κορυυῖόν τε, hoc est; κεφαλαιώτα, ῥοπαλοειδῆ. in clavæ modum capitata. κορυῖνη βλαστὴ cacuminum articulatio in germinatione arborum a clavæ similitudine. Nicander: Δεινὴν βρομήεν] αἰναλδήσασα κορυῖν. ubi τὸ υ productum vides ut in κορυυῖόν τε. τὸ κορυυῖόν τε πίτηλα παρὰ φρεσὶς ἐστὶ τὸ σαχύν. πίτηλα, hoc est, βλαστήμα, φύλλα, χαλάμεν.

v. 290. Βελγόμενα σαχύν] subintellige ὑπὸ.

Ibid. Ὡσεὶ Δημήτερι αἰκτύν] tanquam revera essent Ceres munera metere videbantur.

v. 291. Ἐπιπλον ἀλωῶ] ἔπιμπλον malim, α πίμπλων. unde πιμπλάω.

v. 293. Ἐφόδον ὑπὲρ τρυγητῶν] ἀπὸ pro ὑπὲρ scribendum videtur.

v. 296. Οἱ δ' αὖτ' &c. & v. 297, 298, 299, & v. 300, spurii videtur. v. 299. Τῷ γὰρ] videtur legendum τοῖ γὰρ. & pro παίζονται malim παίζουσιν.

v. 302. Λαγρὸς ἦρδον] Nota dorismum merum λαγρὸς pro λάγρως.

v. 304. Ἰέμεροι μεπείν οἱ δ' ἰέμεροι ὑπαλύξαι] Mallem: Ἰέμεροι μεπείν τὰς ἰεμέρας ὑπαλύξαι.

v. 305. Ἐχον πόνον] ἐπόνον, ἡγωνίζοντο.

v. 308. Ῥυτὰ χαλαίνοντες] hoc est, ῥυτῆρας χαλῶντες. pro ἐπικροτίον τε lege ἐπικροτίον τε, super solo plaudentia.

v. 311. Ἀκρίον εἶχον ἄσθλον] in sculptura clypei scilicet, quæ semper in eodem statu manet.

v. 312. Ἐντὸς ἀγῶν] intra circum, campum.

v. 314. Ἀμφὶ δ' ἵππῳ ῥέειν Ὠκείαν] hoc est, τὸ ὠκείῳ ἀσφείρειαν.

v. 317. Παρὲ δ' ἰχθύες ἐαλονέοντο] adfliciebant.

v. 327. Λυσγῆ] vide Tzezem.

v. 333. Ἐπὶ οἷν δολέσας] ἐνδεχόμενον.

v. 334. Γυμνωθέντα σάκεος ὑπὸ δαιδαλίῳ] scribendum videtur δ᾽αὖ. hoc est, δ᾽απὸ γυμνωθέντος σάκεος.

v. 335. Ἐνθ' ἐπ' αἶμα] ibi.

v. 337. Κλυτὰ τέλ' αἶμα τοῖο] Cycni.

v. 340. Διόγνη] Διογηνῆς.

v. 341. Σμυρδαλίῳ θ' ἵπποισι] Malim σμυρδαλίῳ ἵπποισι. πῖ enim superfluum hic & ineptum. τετάρτης. vers. sequ. Κερίοντις πιδίῳ] subintellige Δ᾽.

v. 345. Τοὶ δ' αἰμυδὶς περιήλυντ'] hoc est, περιήλυντο pro-
cesserunt. Homer. οἱ δ' αἶμα περιήλυντο.

v. 347. Τῶν δ' ἵπποι μ' ἵππειθ'] delendum videtur τὸ θ. τῶν] Cycni, Martis, Herculis & Iolai.

v. 348. Ὅξ' αἶμα χερίμοισιν] scribendum videtur: ὅξ' αἶμα τ' ἐχέ-
μοισιν ἀδ' αἶμα σφίσις ἀγνύς ἤγω. placet. ἀγνύς resonabat ut supra.

v. 350. Ἐπ' αἶμα ἀπείκας ἵππους] ἐπ' αἶμα. dirigitis, adnectitis.

v. 353. Εἴς τε πᾶσιξ ἵνα] cede via, ut eas extra.

v. 356. Τῷ δ' ἐπ' αἶμα παῖδα] hoc est, in filiam. honestum
vocabulum.

v. 362. Ἡρεῖσθ' γαίῃ] humi nixus est, humo affixus est.
αὐτὸς ἐρεῖσθ' Homer.

v. 364. Παντὶ κέρει σφιδάν, Δ᾽ ἔμ' αἶμα σάκε' αἶμα] Est
versus supposititius.

v. 369. Ἐρυστέρμας ἵππους] Nominativus pluralis ἐρυστέρ-
μας. a genit. sing. ἐρυστέρματος. ab ἐρυστέρματι ἐρυστέρματος,
metaplasmō. unde ἐρυστέρμας in accusativo.

v. 372. Ἡ νόχοι δ' ἐπ' αἶμα] ἐπ' αἶμα.

v. 373. Τῶν δ' ὑποσφιδάν] Scribo divinum ὑπὸ σφιδάν.

v. 382. Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μέγαλ' ἵαχον] ordo: ὑπὸ φωνῇ
ἀμφοτέρων.

v. 389. Μαχηράν] αἰματίζω, μαχόμεναι. Hesych. ἐμψύχον
μαχηράν.

v. 395. Ὡς πᾶσις τὸ αἶμα pro αἶμα.

v. 397. Ἰδὲ ἐν αἰσθητῇ] ἰδὲ, πίνυς. Hesych. an idem
cum ἰδὲ sudor? placet.

v. 400. Οἷα Διόνυσος] pro οἷας neutrum pro foeminino.

v. 401. Τὴν αἶμα] καὶ τὴν αἶμα.

v. 407. Αἰγὸς ὀρεσσιόμεν] subintellige ἐνεκα, ἀμφὶ, περὶ.

v. 409. Ἀπαλήπτει] aberrabit.

v. 411. Οἱ ἀμφὶ μῆλιν] ordo ἀμφὶ οἷ, hoc est, περὶ αὐτῆς.

v. 416. Βίη Ἡρακλεΐη] βίη Ἡρακλεΐη legunt interpretes in nominativo, quibus assentior.

v. 426. Σώματι κύρτας] hoc est, ζώα.

v. 431. Πόσι γλάφει] scalpit terram ungulis.

v. 437. Πρηνῶν ὀρέσσει] ὀρέσει legisse videtur Diaconus. Sic autem hi duo versus legendi videntur :

ὧς δ' ὅτ' ἀπαὶ μεγάλα πέτρη πρηνῶν ὀρέσει

Μακρὸν ἐπιθρόσκουσα &c. τὸ ἰνῆτιτιον videtur. τὸ ὀρέσει nullius pretii.

v. 440. Τῷ δὲ στυγνείκεται] ᾧ πινι πάγως στυγνείκεται ἡ πέτρη.

v. 442. Ἐμμεπίως] ἐπασσίδρως. Hesych. an a μέπω, μέρπω, μεπίειν μεπῆς, ἐμμεπῆς, ἐμμεπίως raptim, rapide, cupide. &c.

v. 445. Ὑπὸδρα ἰδῆσ'] τὸ ὑπὸδρα pro ὑποδραξέ ab ὑποδρέματι usurpatum videtur.

v. 453. Κακῶϊδμα] κακῶϊδμα.

v. 455. Ἀπὸ ἧ γλαυκῶπις Ἀθλῶν ἔλκετο ὀρεμῶ ἔτραπ'] pro ἀπίτραπ. τμήσεις.

Ibid. Ὀρεζαμῆν δ' ἀπὸ δίφρου] manum porrigens a curru.

v. 457. Ἐστυτ' ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονι] An? ἐφ' Ἡρακλῆϊ κρατερόφρονα. Sic Diaconus. placet.

v. 460. Μηρὸν γυμνωθέντα σάκος ὑπὸ δαιδαλέοιο] Hic versus additus & delendus videtur. pro ὑπὸ leg. δ' ἀπὸ.

v. 461. Οὐτ' ἐπικρατίως Διὶ ἢ μέγα σάκος ἄραξεν,

Δύρακι νωμῆσας, ἐπὶ ἧ χροὶ κρόσσαλε μίση]

Hæc: Διὶ ἢ μέγα σάκος ἄραξεν Δύρακι νωμῆσας insititia videntur & delenda, scribendumque :

Οὐτ' ἐπικρατίως ἐπὶ ἧ χροὶ κρόσσαλε μίση.

v. 466. Μακρὸν Ὀλυμπον] in magnum Olympum.

v. 477. Τῷ τὸ πάρον] Κύων.

v. 480. Βίη σύλασσι δοκῶν] excipiens.

NOTÆ

I N

THEOGONIAM.

V. Erf. 1. Μυσσίων Ἐλικωνιάδων δ' ὄρχόμεθ' αἰεΐδεν] Priores centum quindecim versus sunt suppositi. Theogonia incipit a versu 116. Ἡ τοι μὲν πρόπτε γὰρ ὅστι' &c.

v. 5. Λοσσάμβραγ τίρεια χροά Περμηγοῖο] ἐκείναι τὸ ἐξ ἡ δ' αὖ.

v. 8. Ε'περώσαντο ἧ πασίν] hoc est, ἐρχέσασθαι. incesserunt, processerunt & similiter.

v. 16. Ἐλικὸν ἑλίφαρον τ' Ἀροδίτῳ] arcuatis superciliis.

v. 23. Καλὴν ἐδίδεξεν αἰοιδῶ] vide versum 660 ἔργων.

v. 29. Ἀ'ρ' ἐπέειπε] diserte.

v. 30. Κί μιν σκηπτρον ἔδον, δάφνης ἐραθελίῳ ὄζον] ἴδον pro ἔδον. Rhapsodi ramum lauri tenebant recitantes. vide Lucianum in Dialogo cum Hesiodo p. 659.

v. 32. Θείῳ, ὡς τε κλύοιμι πᾶ τ' ἰσότηρα, πᾶ τ' ἰού] Nothum.

v. 35. Ἀ'λλὰ πῆ μιν ταῦτα πᾶσι δρυὶ ἢ πᾶσι πίτῳ] hoc est, πᾶσι πᾶσι δὲ ποπῶ, subintellige λέγεται.

v. 36. Τῶν Μυσσίων δ' ὄρχόμεθα] τὸ τῶν hic age, agetum significare videtur. Sed hic omnino scribendum videtur, ποίνω Μυσσίων δ' ὄρχόμεθα. hoc est, ἀφ' τῶν Μυσσίων δ' ὄρχόμεθα. Hesych. ποίνω ἀφ' τῶν. Hunc locum respexisse videtur.

v. 39. Ὀμπεύσσω] συμφωνῶσω. ex ὁμός & ἄρω ὁμήρης compositum videtur. Unde ὁμῆριον, hoc est, concordo, συμφωνῶ. Hesych: ὁμηρῆς, ὁμῶ, συμφώνως. Sed τὸ ὁμηρῆς simplex videtur. Ab ὁμῶ, ὁμήρῳ, ὁμηρῆς. quare & τὸ ὁμηρῆς unde ὁμῆριον συμφωνῶ simplex fuerit forte. Hesych. ὁμπεύσσω, ὁμπεφωνῶσω, ὁμῶ λέγεται. &c.

v. 47.

v. 46. Οἱ ἐκ τῷ ἐγγύοντι] hoc est, ἐκ τέτων. hoc est, οἱ τῷ γῆς
 καὶ τῷ ἔργον ἐκγονοὶ δαίειν.

v. 47. Δύπερον αὐτὶ Ζῶα] subintellige κλείουσι.

v. 48. Ἀρχόμενοι δ' ὑμνέουσι θεὰ, λήγουσι τ' αἰοιδῆς] Νόθον.
 scribend. λήγουσι τ' αἰοιδῆς. dicentes subintellige quam sit præ-
 stantissimus &c.

v. 55. Ἀμπαυμά τι μερμηράων] μερμήρα, μερμηράζω.

v. 58. Πιεὶ δ' ἔτρεπον ὄρα] hoc est, ὡς εἰ τρεπον ἰαυτῆς,
 hoc est, ὡς εἰ τρέπουνται.

v. 60. Κέρας ὁμόφρονος] το α hic secundum doricam dialc-
 ctum corripitur, ut supra καὶ προπᾶς Ἡελίοιο.

v. 62. Τυτθόν] Huc refer τὸ ἢ δ' ἔτεκ ἐνεία &c.

v. 64. Πάρ δ' αὐτῆς χάριτες καὶ ἴμερ

v. 69. Ἀμφοροῖη μολπῇ· ὡς δ' ἰαχε] scribendum videtur :
 ὡς δ' ἰσφίας ἰαχε γαῖα μέλαινα ὑμνέουσαις.

v. 74. Ἀθανάτοις δέταξε νόμους, καὶ ἐπίφραδε πμάς.] Scrib.
 αἰθανάτοις δέταξε νόμοις, καὶ ἐπίφραδε πμάς. ἐπίφραδε, hoc est,
 ἐπινόησε, commentus est, invenit. Hesych. ἐπιφράσας, ὑπονοή-
 σαι ἢ ἐπινοῆσαι.

v. 88. Ἐχέφρονες] subintellige εἰσι.

v. 93. Οἶα τοι Μυσιάων] Scribe, Τοῖα Μυσιάων. vel τοῖη Μυ-
 σιάων. Etiam μυσιάων legendum videtur. Sic ratio versus postu-
 lat. inf. νυμφέων αἰ ναίουσιν.

v. 95. Ἐπὶ χθίνα καὶ κίθαρις] Malim χθονί.

v. 99. Ἀζηται κραδίλω ἀκαχήμῳ] hoc est, ξηραίνεται.

v. 103. Παρέτρεπε δῶρα θεῶν] sub. αὐτὴν.

v. 116. Ἡ τοι μὲν πρόπῃ] Hic incipere videtur Hesiodus.
 Superiora supposita & addititia videntur. Sic Ἔργα incipiunt a
 v. 10. ὅση ἄρα μῦθον ἔλω εἰδὼν γῆ.

v. 116. Χάε· γῆετ'] hoc est, cælum, aër, aëris vastitas,
 immensitas, quoque versum spatium universum.

v. 117. Γαῖ' ὀρύσσει] γαῖα.

v. 118. Ἀθανάτων, οἱ ἔχουσι κῆρη] Hic versus est suppositi-
 tius.

v. 119. Τάρτερος τ' ἠερόεντος] τὸ ὑπὸ τῷ γῆ μέρῳ τοῦ
 χάος.

v. 120. Η'δ' Ε'ρ@] hoc est, rerum concordia, ἡ ἑρμοῦ ἀρμονία, generationis causa. τὸ πῦρ interpretantur.

v. 121. Λυσιμελής] hoc est, τὰ μελήματα λύων, πῶς φροντίδας. α μέλω, μελή cura, ut α βάλω βελή, βόλω, βολή, τέλος τελέω &c. α μελή λυσιμελής.

v. 123. Ε'κ χαί@ δ' Ε'ρεβός τε μέλαινα τε Νύξ ἐγγαί@] Ε'ρεβ@ tenebræ. Nox præcessit diem.

v. 124. Νυκτὶ δ' αὐτ' Αἴθρη] lux & dies successerunt Nocti. ἐν γὰρ τῇ νυκτὶ ὁ ῥῶμιον τ' αἶρα.

v. 127. Ἴνα μιν πᾶσι πάλω καλύπτει] hoc est, circa omnia, circa omnes partes suas.

v. 128. Ὄφρ' εἴη μακάρων τοῖς ἰδ@] subintellige ὁ ἔρως.

v. 129. Θεῶν χειρὶν ἐναύλας] hoc est, ἐνδαιτήματα. Hefych. ἀφ' ἐλαδᾶς, οἰκητήρια, ἐνδαιτήρια, ἐναυλιστήρια.

v. 130. Νυμφέων] τῶ Ὀρειάδων λιγυρῶν.

v. 131. Ἀτρυγέων πέλαγ@] hoc est, τὴν θάλασσαν. mare notum scilicet, hoc est, mare mediterraneum, parvum &c. maria præter Oceanum.

v. 132. Πόντον] hoc est, βάθω ὄντα, βάθ@ ἔχοντα, τὸ βάθ@, appositive.

v. 133. Ὠκεανὸν βαθυδίνω] Oceanum, h. e. mare ignotum.

v. 139. Γείνα@] ἡ γῆ scilicet ἐξ ἔρως.

v. 144. Κύκλωπες δ' ὄνομα ἴσαν ἐπώνυμοι] hoc est, καὶ τὸ ὄνομα ἐπώνυμοι, hoc est, e re datum. an ἐπώνυμοι? id est, e re nomen habentes.

v. 146. Ἰ'χὺς τ' ἡδὲ βίη] Hinc desumptum est τὸ κρέας καὶ βία Æschyli, seu potius ex inferioribus: καὶ κρέας καὶ δὲ βίω. Ibid. ἐπ' ἐργῶις subintellige αὐτῶν.

v. 152. Ε'ς ὥμων] Hic versus supposititius videtur.

v. 155. Σφετέρω δ' ἡχθονὶ τοκῇ] δ' delendum.

v. 161. Γέν@ πολὺ ἀδάμαστο@] hoc est, ὕλη, χρῆμα. ἀδάμαστο@ ferri.

v. 177. Ἐπίχ@] applicuit se terra uxori.

v. 178. Ὠρίξ@ χειρὶ] subintellige apprehendit manu sinistra genitalia patris. Sic habitum metentis expressit, qui sinistra manu spicas & dextra falcem tenet Catullus.

v. 179. Δεξιτερῇ ᾗ πλάθειον] an τι?

v. 180. Φίλῃ δ' ἄπ' ἀπὸ μῆδεα] forsan pro δ' scribendum τ'.

v. 188. Ἀποτμήξας ἀδάμαντον] an? ἀποτμήσουσι'.

v. 189. Κάββαλ' ἐπ' ἥπειρον πολυκλείσῃ ἐνὶ πόντῳ] Versus iste interpolatus est propter ἐφθήμεον, ut alibi supra. Scribe: Κάββαλ' ἀπ' ἥπειροιο πολυκλείσῃ ἐνὶ πόντῳ.

v. 192. Εἴρηφθῃ] ἐπήχθῃ concrevit. Sic & v. 198 θρήφθῃ, concrevit, concepta est. κυθήροισι ad τὸ κύειν allusum, sicut & in κύπερ.

v. 193. Εὔπλεθ' ἔνθεν ἔπειτα] Scribo ἔπλητ' accessit, appulit, τὸ ἔπλεθ' mendosum.

v. 196. Ἀφροσύειάιν τε θιάν] Scribe: Ἀφροσύῃ τε θιάν.

v. 200. Φιλομμηδέα] τὸ φιλομμηδῇ placet magis, ob sequentia, ὅπ' μμηδῶν ἐξεφαάνθη.

v. 203. Ἡ' ᾗ λίλοισι] Scribo ἡδὲ.

v. 209. Τίλαίνουσιν] porrigentes, hoc est, τὴν χεῖρα ὀρέζουσιν. supra ὠρέξατο χεῖρ' ἀσκαίῃ.

v. 210. Τίσιν μετόπισθεν ἔσταλ] ἑπὶ τῷ δὲ scilicet.

v. 214. Μῶμεν] hoc est, ψόρν.

v. 215. Ἐσπερίδας] πῆς πρὸς ζόφον scilicet.

v. 216. Φέροντά τε δίνδεα κερπύ] arbores fructiferæ. κερπὲς κερτ' ἐξοχλῶ ὁ σῖτ. Hesych.

v. 224. Ἀπ᾽ αὐτῶν τίς κ' φιλότῃ] δολότης scribendum videtur. pro δολιότης. το φιλότῃ hic locum non habet.

v. 229. Ἀμφιλογίας τε] an ἀμφιλογίας τε.

v. 230. Δυσνομίῳ] ἢ δυσνομία τῇ δ' νομίας opposita.

v. 237. Θαύμαντα] Iridis patrem.

v. 238. Κητὴ καλλιπάρηον] an κητὴ α καὶ τ? placet.

v. 240. Νηρῷ δ' ἐχέουσιν] subintell. ὅκ. μεγέθει, hoc est, μεγάλως ἐπύρεται. Etym.

v. 241. Τελέει ποταμοῖο] hoc est, μεγάλῳ.

v. 267. Ἀρπύας] Ultima correpta. Dorismus. ut supra κέρως, τροπῆς.

v. 281. Ἐξέθρη χερσίσσῃ] Scribe: ἔθρη χερσίσσῃ.

v. 283. Γένειδ', ὅδ' ἄρε] Scribe: γένειδ' ὅδ' ἄρε.

v. 293. Ὄρθον πεκρίνας] Ὄρθρον. Orthrum.

v. 301. Ἐνθα δὲ οἱ ἀπείϑου] Scribe ἔνθα δὴ οἱ ἀπείϑου.

v. 303. Ἐν θ' ἄρα οἱ δαΐσαντο] α δαΐω, δαΐσαι, αἶσαι, ut α δαΐμων αἶμων.

v. 321. Τῆς δ' ἑὸς τρεῖς κεφαλαί] pro ἑσσο, ut supra ἔβαλε pro ἔβαλον.

v. 330. Ἐλεφαίρετο] ἔβλαπτε.

v. 333. Ὀπλότατον] Hoplotatum. κύριον. interpretes, πινυμυται. Φόρκοι σιωζήσεις.

v. 340. Ἀχλὺν δ' ὀρυροδίνω] scribendum videtur ἀχλὺν τ' ὀρυροδίνω.

v. 345. Ἀρδησκον] ab ἄρδω, ὀρδαίω, ὀρδήσκω, ὀρδήσκω, Ἀρδησκου.

v. 347. Ἀνδρας κερίζουσιν] hoc est, κείνους. Hesych. κύριον ἀπέκειρον. ἔφηβοι capillum tondentes Apollini & fluviiis dedicare solebant. vide Martialis epigramma de Encolpi capillo.

v. 353. Γαλξάωρητε] an μελαξάωρη? placet.

v. 354. Κερίση] forte α κρής, κρητὸς, κρηπῖ, κρήσι, κρησίη, ut ασίη.

v. 360. Ἀμφοῖν, ὠκυρόητε] An Ἀμφοῖν ὠκυρόητε? Ἀμφοῖν pro Ἀμφοῖνα. Sic ἔργος. Ἀσκη, χεῖμα κακῶν, θέρμ δ' ἄρα καλὴ ἐδέσσοι ἐσθλή. An ab Ἀμφοῖν Ἀμφοῖν ἢ. Hesych. Ἀμφορον, ἀμφορέα. an ἀμφοῖν τῷ ἀμφοῖνως cognatum? Hesych. Ἀμφοῖνως, ἀμφοῖν, κεφαλῶν ἔχων ἐκαστέρω.

v. 365. Βέντα λίμνης] hoc est, θαλάσσης, ὠκεανῶ. Homer. Ἡέλιος δ' ἀνέρεσε λιπὼν ἀμφοῖν λίμνι.

v. 376. Κεῖω δ' Εὐρυπύην πύην] Scribo κρείω. supra κρεῖον τι &c. α κρείω regno κρείω, κρεῖ.

v. 278. Ὅς κ' πᾶσι μετέπειπεν] Scribe ὅς πᾶσι μετέπειπεν.

v. 383. Στὺξ] α σύζω, συγέω, συγίς, στῆ. odium.

v. 387. Ἡ γαμονόη] an ἡ γαμονόη? hoc est, via qua non illi Jovem sequantur, comitentur.

v. 393. Μῆ πιν ἀπὸρραΐσει] scribo ἀπὸρραΐσει, pro ἀπὸρραΐσει, metrica causa.

v. 398. Σὺν σφίσι παίδεσσιν] σφοῖσιν. πατρὸς] ὠκεανῶ scilicet.

v. 401. Μεταναίεται εἰναι] ἀναστροφὴς, ut τρεῖς κύριος. μεταναίεται, ut μέντοι.

v. 408. Μείλιχον ἐξ ὀρχῆς ἀγαυότατον ἐντὶς Ὀλύμπου] Hic versus spurius est, & delendus.

v. 413. Μοῖραν ἔχειν γαίης τε] hoc est, sortem. Maris & terræ potentem lunam esse innuit.

v. 417. Κατὰ νόμον ἰλάσκηται] placat. subintellige divos.

v. 422. Αἴσαν ἀπάντων] hoc est, sortem, potestatem, μοῖραν, ut sup.

v. 426. Ἡΐσον θεὰ ἔμμορε πμῆς] minus honoris sortita est. & vers. sequ. καὶ γέρας subintellige ἥσον.

v. 440. Δυσπέφελον] id est, δυσαῖα, δύσπνοον.

v. 443. Ἐθέλωσά γε θυμῷ] ἀθέλωσθε scribe. α θυλῶ, ἀθέλω, ut ἀπορίῳ, ἀθυμείω & similia. Nota vocem Græciæ redditam.

v. 447. Βελάει] ἐφίλλει auget.

v. 466. Καὶ κρατερὰ παρ' ἰόντι, Διὸς μεγάλῃ δαΐφ' βυλάει.] Hic versus nothus videtur.

v. 471. Μῆτιν συμφροσπαῶ] consilium ut conferrent.

v. 472. Πατρὸς ἰοῖο] an ἀνδρὸς ἰοῖο? hoc est, viri sui, Saturni furentis. placet. versu sequ. παίδων subintellige ἕνεκα.

v. 475. Καὶ οἱ πφραδύντω] Et ei declararunt.

v. 477. Πέμψαν δ' ἐς Λύκον] scilicet αὐτὸν.

v. 481. Ἐνθα μὲ ἱκτο] Hic cum duobus sequentibus sunt nothi.

v. 484. Ἀργαίῳ ἐν ὄρει] Αἰγαίῳ ἐν ὄρει. Ægeo in monte.

v. 486. Μέγ' ἀνακλῆ] hoc est, μεγάλῳ ἀνακλῆ.

v. 487. Ἐλὼ ἐγκάτ' ἔτ' ἐκ τῆς κηδὺν] scribendum videtur εἰς κατ' ἔτ' ἐκ. an divisim scribendum? ἐλὼ εἰς κατ' ἔτ' ἐκ.

v. 490. Ὅ μιν τάχ' ἔμελλε] hoc est, ὅς μιν.

v. 491. Ὁ δ' ἐν ἀθανάτοις ἀνάξει] Nota phrasin. scribi poterat, καὶ ἐν αἰθ' ἀνάξ. an scribendum? ἢ δ' ἀθανάτοις ἀνάξει. placet.

v. 492. Καρπαλίμως δ' αἶρ' ἔπειτα] Hic cum sequentibus novem versibus sunt subdititii.

v. 493. Ἐπιπλομήν δ' ἐναιώβ] alii ἐπιπλομήν ἐναιώβων.

v. 494. Γαίης ἐνείσησι] ἔω, ἱήμι, σωίημι, σωίσις, ἐνέω, ἔνεσις, ἐνείση, & geminato ν ἐνείση. Sic ab ἔω, ἰδς, ἰότης, ἰότητι idem.

v. 502. Οὐρανίδας] τῆς κύκλωπας, ut supra.

Ibid. Αἰσιφροσυνῆσιν] ab ἄω, ἄομαι, ἄτη, αἴω, αἴσις. Hesych. αἴσις, πένθος, βλάβη. idem αἰσιφροσυνῆσιν, αἰσίομαι. αἰσιφρων, hoc est, φρενοβλαβής, ἄνους.

v. 505. Τὸ πρὸν ᾧ πελώρη] an scribendum? τὰ πρὸν γε πελώρη.

v. 518. Πρὸπτερ ἰασιρῶδων] ex πρὸ & πρῶτον compositum, cui τὰ πᾶρ, & πᾶροι, σύντιζα.

v. 519. Ἐς ἡνὸς κεφαλῇ τι κῆ ἀκαμάτοις χέρσιν] Hic versus addititius videtur.

v. 522. Διὰ κίον' ἐλάσας] τμησὶς διέλασας.

v. 523. Εἴπ' αἰσὶν ὥρεσι] ἐπῶρεσι.

v. 524. Τὸ δ' αἰεὶς ἴσον ἀπάντη] an? τόσον ἀπάντη κατάκειμε.

v. 532. Ταῦτ' ἄρα αἰζόμερ' ἦμος ἀεθδεῖκετον ἦόν] Est verus supposititius.

v. 534. Οὐν' ἐλίζετο βυλαὶς ὑπερμήτῃ Κρονίῳ] Hic quoque est supposititius.

v. 535. Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ] An de sacrificiis fuit illa disceptatio. vide scholiast.

v. 537. Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων] scribendum videtur ἐξαπαφίσκων.

v. 538. Τὸ μὲν γὰρ σπέρμα] Scribendum videtur τῇ μὲν γὰρ σπέρμας, ut & versu 540. pro τῷ δ' αὐτ' ὅστις τῇ δ' αὐτ' ὅστις. in quo & pro ἐπὶ τέχνῃ, an? ὑπὸ τέχνῃ. ut & v. 555.

v. 571. Γαίης γὰρ σύμπλαστος] h. e. ἐκ γαίης. Sic in ἔργῳ.

v. 595. Ξυνήονας ἔργων] hoc est, κοινῶν ἔργων κοινῶν, κοινὰ ἔργα κοινῶν ὄντων.

v. 596. Αἰ μὲν τι] Scribendum videtur αἰ μὲν γε.

v. 597. Κηρία λαοῦ] hoc est, λαμπρὰ τὰ γλήνη. Hesych.

v. 602. Ἐπ' ἔρον ᾧ πῶρον κακὸν αἶντ' ἀγαθόν] hoc est, pro bono quod ex mulierum carentia sortitus est. subintellige τὰ τῶ ὅσπερ γάμοι &c. εἰ quis πῶρον &c. ordo: ἔρον ᾧ κακὸν αἶντ' ἀγαθόν ἔπ' ἔρον τὸ μὲν γάμοις εἰς γῆρας ἔλθῃ χεῖρ γηρασκῶν.

v. 605. Οὐ βίστες ἐπιδούης] penuria, per penuriam.

v. 607. Μὴ τὰ μέρη γήνηται] τμησὶς μετὰ γήνηται, h. e. μετῇ.

v. 609. Κακὸν ἐοδὸς ἀντιφείζῃ] hoc est, malum pro bono obstat.

v. 610. Ἀπερηροῖο γῆυθ' ἀλῆς] subintellige γυναικῶν. v. sequ. αἰλίαςαν, hoc est, ἀφουκῶν, ἀχάριαν.

v. 617. Πατὴρ ὠδύσασθ' ἑμὴν] ἔργον.

v. 640. Παρέχεθ' ἑν] subintellige Κρονίδης e superioribus.

v. 644. Ὡς νέκχεθ' εἰ παύσανθ' ἢ ἀμύροσιν ἐργεῖν ἴω] Hic versus est infinitivus.

v. 652. Δυσήλεσθ' ἀπὸ δισμῶ] a vinculis molestæ quietis, vel a quiete molesta vinculorum.

v. 656. Περὶ μὲν περὶ δέ] Scribendum videtur: περὶ σοι περὶ δέ, περὶ δὲ ἔστι νόημα.

v. 657. Ἀρῆς γῆος κρυεροῖο] Nota κρυεροῖο pro κρυερῆς positum.

v. 658. Σῆς δὲ ὑποφραδμοσύνῃσιν] Scribo ἐπιφραδμοσύνῃσιν. Hesych. ἐπιφραδμοσύνῃ, ὑπονοήσιν, ἢ ἐπινοήσιν, ἐπιφραδμοσύνῃ, σκεψάμεθα.

v. 659. Ἀψόρρον δὲ ἐξαῶπες] τὸ δὲ delendum videtur.

v. 666. Ἀμέγαθον ἐγείραν] hoc est, μεγάλων.

v. 669. Ζῶς ἐρέδωσφιν] τὸ ἐξ subintelligitur.

v. 678. Δεινὸν ἢ περίαχθ' ἑν] scribendum videtur ὑπερίαχθ', supra modum insonabat.

v. 680. Πεδῶθ' ἑν] e fundo, hoc est, penitus.

v. 683. Ἀπείτα ἰωχμοῖο] hoc est, διωγμοῖο.

v. 688. Εἴθε μὲν μῦθ' ἑν] δ' ὅς, δ' ὅς, εἰ ὅς, ἰθὺς & αὐθὺς cognata, quibus adde τὸ εἴθε. Ib. ἐν δὲ τε πῦσιν φαῖνι βίλῃ] ἐξέφαινε.

v. 690. Ἐστειχε σιωπαδὸν] continue. a σιωχῇ, σιωχῶν, σιωχαίῳ, σιωπαδὸν, & σιωπαδὸν.

v. 691. Ἰκλάρ] ἰσθὺς de prés.

v. 694. Μεγάλ' αἰσείθ' ἑν] μεγάλως.

v. 696. Θερμὸς ἀϋτμή] sic supra δ' ὅς κρυεροῖο.

v. 697. Τιτῆνας χθονίους] id est, terræ filios.

v. 700. Χάθ' ἑν] hoc est, cœlum. vide Scal. in Varr. Ib. αἰσείθ' ἑν] subintellige πς.

v. 703. Πίλναθ' ἑν] ἐπιδάξθ'.

v. 706. Κόνιν ἐσφραγίζον] Hesych. ἐσφραγίζον ἐδόναν μὲν ψόφον, ἐκόναν. vulgo ἤχαν τὸ ἐκόναν. Ib. κόνιν] κόνιν.

v. 727. Τρασιχεί κέχυνται πρὸ δειρῶν] an τὸ τῶμα intelligit, gulam. a δείρη δειροθμεῖν.

v. 731. Χώρα ἐν δὲ ρένε, πλώρης ἔχαστο γαίης] Hic versus addititius videtur.

v. 733. Τέχῃ πείκεται δ' ἀμφοτέρωθεν] malim τεῖχος πείκει καὶ ἀμφοτέρωθεν.

v. 738. Πάντων πηγὰς] hoc est, ὄρχας.

v. 741. Οὐδας ἔχουσιν, εἰ πρῶτα πυλίων ἐντοθε γήοις] An scribendum? ἔδρας ἔχουσιν εἰ πρῶτα πυλίων ἐντοθε γήοις. Sic in ἔργους ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἵκηται scribendum, pro quo vulgo scriptum ἵκηται.

v. 742. Προθύελλα θυέλλα] scribo φέροι πρὸ θυέλλα θυέλλα ὄρχαλιον. φέροι πρὸ pro πρὸ φέροι una voce. Homer. Od. γ. ἔκκεται μ' ἀναρπάξασα θυέλλα οἴχοις πρὸ φέρουσα.

v. 743. Δεινόν τι καὶ ἀθανάτοισι] Scribo δεινὸν ἢ καὶ αἰθ.

v. 744. Τῷτο τίρας] τὸ χάσμα τῷτο. sequentia:

καὶ θυκὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ

Ἔστηκεν, ἐφίλης κεκαλυμμένα κυανίησι.

Τῷ πρὸ δ' ἰαπείῳ παῖς ἔχεται ἔρκετον δέριον

Ἐστης, κεφαλήν τι καὶ ἀκαμάτησι χέρισιν

Ἀστειφίης.

Hæc supposititia sunt.

v. 750. Ἡ μὲν ἔστω κρῖν ἔσται] Scribendum videtur κρῖν δύναι.

v. 754. Μίμνῃ τὴν αὐτῆς] scribo: τῆς. Ibid. ἔστω αὖ ἵκηται] subintellige ἡ αἰθ. vers. seq. Ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι] subintellige ἡ μέρα.

v. 764. Χάλκισι δὲ οἱ ἦτορ] τὸ οἱ hic non placet. quare scribendum videtur χαλκισι δὲ τι ἦτορ.

v. 766. Ἐνθα θεῶν χθονίᾳ πρὸ δ' ἐν δόμοις] scribendum videtur θεῶν χθονίων.

v. 770. Τέχνην ἢ κακὴν ἔχῃ] hoc est, morem. Dein ἐς μὲν ἰόντας. τμήσιν ἰστώντας, εἰστώντας.

v. 780. Παῦρος ἢ θαύματος] hoc est, παυράκις, ὀλιγάκις. a παυράκις παυρῶξ, παῦρος, ut a σφοδράκις, σφοδρῶξ, σφοδρῶς, &c.

v. 781. Αἵματι πωλεῖται] scribe αἵματι, subintellige τὸ σὺν, hoc est, σὺν αἵματι πωλεῖται.

v. 783. Καὶ ῥ' ὅτις ψάδεται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων] Hic versus spurius videtur.

v. 784. Ζῶς δὲ τε ἴεν' ἐπιμψι] Scribo: Ζῶς δὲ ὅτε ἴεν. ordo: ἐπιμψι ἐνείκαι πολυώνυμον ὕδωρ μέγαν ὄρεον. ὡς ἐν τῷ 785 vide Pausaniam in Arcadicis.

v. 786. Ψυχρὸν, ὃ, τ' ἐκ πίττης] Hic versus & sex sequentes sunt nothi.

v. 793. Ὅς κεν τῶν ἐπίορκον ἀπολείψας] scribo ἐπίορκον. τῶν, hoc est, ταῦτ' αὐτῶν τῶν ἐνθάδε ἀπολείψας libans ab ἀπολείβω.

v. 796. Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης] Hic & sequens 797 est spurius.

v. 798. Ἐπὶ κῶμα καλύπτει] τμήσις ἐπικαλύπτει subintellige αὐτὸν.

v. 804. Εἰρίας ἀγανῶτων] scribendum videtur εἰρείαις. sed hic versus videtur delendus & spurius esse.

v. 806. Τὸ δ' ἴησι καὶ σφίλῃ ἀφ' ἡμέρας] Scribe, τὸ δέησι, hoc est, ὃ δέησι ἀφ' ἡμέρας. Thucyd. κ' ἀφ' ἡμέρας αὐτῶν διήκουσιν lib. 3. καὶ σφίλῃ, hoc est, asperum, durum.

v. 807. Ἐνθα ἡ γῆς διαφορῆς] Hic & tres sequentes versus e superioribus repetiti sunt, post versum enim 736 collocantur. sed hinc fortasse tollendi.

v. 823. Ἐργματ' ἔχουσι] scribo θανάτου ἀκρότητι mirabile auditu. placet.

v. 825. Ἦν ἔκατον κεφαλαῖ] hoc est, ἦσαν. Dein delenda interpunctio ὅφι' δεινοῖς δράκονι. ὅφι' δράκονι. appositio. vers. sequ. λελεχμέτ' scribendum pro λελεχμέτες.

v. 827. Θισσιῆς κεφαλῇσιν] hoc est, θισσιῆς.

v. 830. Αἴσιμα] mirabilem.

v. 831. Φθίγγει, ὡς τε θεοῖσι σιωπῇ] Hic versus est subditivus & delendus.

v. 832. Ὅσαν ἀγαυῆς] scribo ὅσαν ἴσθ' vocem emittebant.

v. 833. Αἰαίδα, hoc est, θρασυῶν.

v. 845. Πυρὸς ἀπὸ τοῦ πύρ] scribo & distingo πυρὸς τ' ἀπὸ τ. π.

v. 852. Ἀσέβες καλέδδιο] subintellige ὑπὸ.

v. 853. Κόρθυνεν ἐὼν ῥῆμ'] hoc est, ἐπ' ἥρην auxit.

v. 855. Πλήξιν ἀπ' ἐλύμπιοι] an? βῆσιν. ἐπάλῃμ'. subintellige τ' τυφώα.

v. 856. Ἐπείσοι θιαυσίαις] ἀπείων, πειπέτων, πειπέτημι, πείω πετήω &c. φάων, βράζων, βράσων, βράττω, ἀναβράττω.

v. 860. Παιπαλοΐσσης] hoc est, τραχείαις. alias παιπαλοΐσσης pro αἰπαλοΐσσης. Hom. ἔση ᾧ σκοπιῶν εἰς παιπαλοΐσσαν ἀνελθὼν, hoc est, αἰπέων, ὑψηλῶν.

v. 863. Εὐτρήτης χράνοιο] Interpres videtur legisse ὠπῆ-κ'η, quod magis placet. vers. sequ. ὅπερ, hoc est, ὅσπερ.

v. 865. Οὐρεῖ' ἐν βήσσησι] in fabricis ferrariis, quæ in valibus silvosis ædificari solent propter lignorum copiam.

v. 868. Ῥ'ψι] subintell. ζῶς. tum pro ἀγκυρῶν an ἀγκυρὸν scribendum?

v. 872. Ἀλλὰ μὲν αὐραὶ] μετααῦραι scribo. Hesych. μετααῦραι, μέταιαι αὐραι, ἡκῦσται πνοαί. vulgo scriptum ἄμμοι pro αὐραι. ex αψ fit μὲν retro, in cassum, sic ex ὠκός, μωκός, μωξ μοχ, ὄρνυς.

v. 875. Ἀλλοτε δ' ἄλλαι αἴσι] ἄλλα scribendum.

v. 880. Κελοσυρῆ] ἀπὸ πάλω verso, πάλις ἢ πόλεις, pulvis, πάλ', κ'λ', unde κελοσυρετός.

v. 882. Τιμῶν] subintell. ἐνέκα.

v. 884. Εὐρύοπα ζῶς] ab εὐρύοπης, seu εὐρύοπης, εὐρύοψ.

v. 885. Εὐ διδάσκαλ'] scribo εὐ.

v. 890. Δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας] subintellige τ' μήπ'.

v. 891. Ἐλὼ ἐκατέρη' νηδυῶν] Ἀν ἐς κατέρη' divisum scribendum? sic vers. 899 pro ἐγκάτερη' νηδυῶν scribendum ut hic ἐς κατέρη', aut ἐς κατέρη'.

v. 896. Τετ' ὀλυσίαν] audacem, terribilem.

v. 903. Αἶτ' ἔργ' ὠραίῃσι] forte ὠραίῃσι ab ὠραίῳ.

v. 909. Ἀ' γλαίῳ κ' Εὐφροσιῶν] scrib. Ἀ' γλαίῳ τι κ' Εὐφροσιῶν. τι hic deesse videtur.

v. 914. Ἐδωκε τὴν μηπίαν ζῶς] concessit ut caperet.

v. 919. Γένι' αἶ' αἰγίῳ] scrib. γένι' ἐν αἰγίῳ placet.

v. 926. Κέλευδοί τε ἄδον] *bellici clamores.*

v. 928. Καὶ ζαυδρήσι] αζαυδρής, ζαυδρία, ἐργίζομαι.

v. 961. Ἡ δὲ οἱ Μήδειαν] ἥ δὴ scribe.

v. 962. Διὰ χροσίω Α' φροδίτω] *hoc est, κτ' per.*

v. 979. Ωκεανοῖο Χρυσοῖο] scribe Ωκεανῷ.

v. 982. Γηρυονῆα τ' κλισίῃ] *Γηρυόνιω.*

v. 983. Βοῶν ἔτεκ' εἰλιπέδων] *βῶν.*

v. 989. Παῖδ' ἀπελά φρονέοντα] *Puerum puerilia sapientem. scribendum videtur ἀπελά, ab ἀπελός, ἀπελόφρων.*

v. 990. Ἀνερειψαυδρή] *Hesych. ἀνερήψαντο ἀφήρπασαν.*
Idem ἀνερειψάμενοι ἀφάρπασαντες.

v. 991. Νύχον] *alias μύχον.*

v. 1014. Τῆλε μυχῶν νηστῶν ἰεράων] *μυχῶν scribendum.*

In Fragmentis. Γαλακτοφάγων εἰς αἶαν ἀπήνας οἰκί' ἔχοντων] Quorum plaustra vagas rite trahunt domos.

Αὐτὸν μὲν χείρα, κρύψασι δ' ἀδίκητον μαχαίρεντα. Ἀν? ἀδίκητα.

F I N I S.

INDEX AUCTORUM

Qui emendantur aut explicantur in
LECTIONIBUS HESIODEIS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

A <i>Lianus.</i> 94. 132.	<i>Lucianus.</i> 114. 129.
<i>Anonymus Theologicorum</i>	<i>Menander.</i> 91.
<i>Arithmeticonum auctor.</i> 89.	<i>Nicolaus Damascenus.</i> 48.
<i>Antigenus Carystius.</i> 8.	<i>Nicomachus Gerasenus.</i> 89.
<i>Anthologia.</i> 77.	<i>Orpheus.</i> 64.
<i>Apollodorus.</i> 118.	<i>Ovidius.</i> 98.
<i>Apollonius Rhodius.</i> 96.	<i>Palaphatus.</i> 121.
<i>Aristoteles.</i> 136.	<i>Pandecta.</i> 10.
<i>Aristophanes.</i> 10. 84.	<i>Petronius.</i> 137.
<i>Callimachus.</i> 3.	<i>Phadrus.</i> 94.
<i>Catalecta veterum poetarum.</i>	<i>Pindarus.</i> 38.
70. 114.	<i>Pollux.</i> 56. 59. 68. 69.
<i>Claudianus.</i> 51.	<i>Proclus.</i> 43. 46. 48. 59. 67.
<i>Dracontius.</i> 122.	<i>Quintilianus.</i> 82.
<i>Etymologicum magnum.</i> 130.	<i>Scholia antiqua.</i> 119. 124. 130.
<i>Florus.</i> 74.	132.
<i>Gellius.</i> 81.	<i>Senatusconsultum in Pandectis.</i>
<i>Hesychius.</i> 28. 84. 122.	10.
<i>Hippolytus de Antichristo.</i> 11.	<i>Servius.</i> 57.
<i>Homerus.</i> 4. 18. 27. 32. 39. 71.	<i>Stephanus de urbibus.</i> 125.
95. 98. 103. 104. 105. 127. 132.	<i>Theocritus.</i> 72. 75.
<i>Hyginus.</i> 118.	<i>Tzetzes.</i> 39. 43.
<i>Juvenalis.</i> 99.	<i>Varro.</i> 17.
<i>S. Lucas.</i> 63.	<i>Virgilius.</i> 71. 90.

I N D E X

IN LECTIONES HESIODEAS

JOHANNIS GEORGII GRÆVII.

Α ^{ῆσι.}	130	Aoristorum elegans usus.	27.
Ἀγλαΐη τελευχόουσα.	98		134
Ἀγκυλομήτης, ἀγκυλόμητις.	12	Ἀπιδεῖν χρυσός.	101
Ἀγροῦ.	100	Ἀπιδεῖν.	22. 97
Ἀγρωοὶ ποιμένες.	82	Ἀπιδεῖν.	97
Ἀγών.	107	Ἀπιδεῖν.	57
Acris sol.	51	Argium præses Jupiter.	3
Ἀκτὴ Δημήτερ.	106	Ἀργέτης Ζέφυρος.	123
Acutus sol. 51. acutum frigus.		Ἀρχαὶ πίθη.	45
Adamas.	95	Ἀρμυ.	120
Adamantinus.	ibid.	Augere.	2
Ἀΐζειν.	2	Αὐλή.	82
Ægeus mons.	125, 139	Αὐτόγυον ἄροτρον.	54
Æthiopicis mancipiis genuum		Αὐτός.	44
patellæ & tali erant ablati.		Ἀχθος cur dicatur vinum.	110
	137	Ἀχθομα.	116
Ἀθλωαίης θυμὸς.	54	Ἀχλὺς.	102
Ἀιτιάων.	71	Βάλλειν ἐν θυμῷ.	36
Ἀιεῖν ὀλίγῳ ἡν.	76	Βιβλιοθήκη.	107
Ἀιδέμεν βίον.	60	Βίη Ἡρακλείη.	93
Ἀϊολοὶ φύσις.	89	Βλάπτειν δίκην.	34
Ἀϊών.	108	Βόεια.	122
Ἀκίνητος.	85	Bonus.	29
Ἀκύν.	36	Βοῶπις.	122
Ἀκροῦς.	73	Bruma.	61
Ἀκροῦ ἀνδρῶν.	106	Βέβαιος.	122
Ἀλγή.	70	Buris.	54
Ἀμπυξ.	131	Γενεα.	24
Ἀμφιγυήεις.	13	Genuum patellæ Æthiopibus	
Ἀνδρα θυμὸν ἔχειν.	1	incidebantur.	137
		M 5	Γη-

I N D E X.

ΓῆραⓄ εἶδς.	40	ΕἴλαφⓄ ἡ πρὸ σείνο.	110
Γηρύπαλξ.	112	Εἴλικες βόεις.	57
Γλαυκῆ.	124	Εἴλιγβλίφαροι.	112
Γλώσσης χείρην.	80	Εἴλικώπιδες.	ibid.
Γνοπαχίς.	103	Εἴλυμφ.	55
Γνοί ΕἰλάθηρⓄ.	112	Εἴδρουον.	60
Grandia farra.	135	Εἴπανη ὠξισφόνεια.	129
Grandire fruges.	ibid.	ΕἴπακϋⓄ ἀγροῖς.	6
Γύαλα.	126	ΕἴπαρμῖⓄ.	74
Γῦα.	13	Εἴπαυρεῖν βασιλῆⓄ, κτακῦ.	32
ΓυοκέρⓄ.	12	Εἴπηβιός.	65
Dæmones moriuntur.	21	Εἴπι βυσιν κλίονιαλξ.	18
Δασίστερνα.	64	Εἴπι χλωρῦ ἀδάμαντⓄ	βαί-
Dedicatio vasorum.	85	ρεῖν.	101
Δεικνύειν.	63	Εἴπιγυνίς.	104
Desidere.	62	Εἴπιγυνίδα θίαλξ.	103
Δούτεροι δαίμονες.	22	Εἴπισηκῆς.	78
Δούτερον ποιεῖν.	ibid.	Εἴπιμετρεῖαλξ.	44
Διάνδιχα θυμὸν ἔχεν.	4	Εἴπισμυγαρὸς.	103
Διατεκμαίρειν.	47	Εἴπιχην ἱππυς.	106
Dies fausti & infauti.	87	Εἴρζα θαλίης μεμεηλότα.	31
Dies omnes à Jove.	ibid.	Εἴρζαζίαλξ.	9
Δίκαια.	33	Εἴρζαζίαλξ βίον.	ibid.
Δίκη ἰθύειν θήμετας.	3	Εἴργματῶ ἔχεν.	129
Διφθέρα.	69	Εἴρζην.	9. 50
Δίχα θυμὸν ἔχεν.	4	Exilis domus Plutonia.	23
Dormitor.	75	Εὐθημωσιών.	60
Δῶρα Ἀφροδίτης.	93	Εὐνῆ.	39
ΔρόμⓄ.	107	ΕὐρυτέρηⓄ.	115
Ducere x̄s.	97	Εὐρώεις δέμⓄ.	23
ΕἴρεκνύδιμⓄ.	132	Εἴσλδς.	29
Εἴχωλοι χεῖρημα.	43	ΕἴϋτίφαιⓄ Δημήτηρ.	36
Εἴρηση.	113	Εἴφίαλξ ἱππυς.	106
Εἴλαιον.	107	Εἴχην.	94
Εἴλασματο.	97	Εἴχτηλ.	55
Εἴλαύνειν.	96	Ζαῦς χόνηⓄ.	57
			Ζαῖς

Ζῶς ὁμοειζῶν.	52	Insulæ beatæ in Oceano.	25
Facere populum.	74	Ἰσείδης.	111
Frangere subsellia versu.	100	Jovis dona rejicienda quo-	
Fronde boum pabulum.	73	modo sint.	14
Fumo durabant clavos.	9	Ἰσοδοῦς.	55
Futurorum elegans usus.	27.	Jupiter Justitiæ præses.	3
	134	Jupiter præses arcium.	3
Habere.	94	Jus.	107
Homerus cur lana coronatus à		Justitiæ præses Jupiter.	3
Platone e sua relegetur re-		Κάθηλας.	61
publica.	126	Καὶ pro ἡγῶν.	39
Horæ pulchritudinis præsides.		Καὶ pro καὶν.	44
	130	Καὶρὸς.	79
Horæ faustæ & infaustæ.	87	Κακοθηροσυνή.	60
Ἡθεα.	30	Καλιαι.	64
Ἡθεῖα.	138	Καλεῖαλ.	22. 134
Ἡερα εἰσαμύρ.	19	Camuri boves.	57
Ἡμῶν ἀμαῖν.	61	Κάρφειν.	3
Ἡμερόσι.	75	Κατὰ νόμον ἔρδειν.	123
Θέα.	107	Καθπαζέιν.	39
Θέαλ ἀροῖρα.	54	Catulafter.	122
Θῆκε γῆραϊ.	80	Κηδεῖν.	44
Θῆλυς ἔερση.	109	Κίβισις.	101
Θοή.	117	Clavos fumo durabant.	9
Θύειν.	41	Clavi duo in navi veterum.	11
Θῦμα Ἀτλῆος.	114	Κλῆρ.	42
Θῦ.	40	Κόθαρ.	37
Thus unde.	42	Concubitus polluit.	82
Θῶκ χαλκήϊ.	62	Continere ora frenis.	94
Ἰδαλιμ.	51	Commoda sydera, dies.	86
Ἰερὸς ὠκεανός.	71	Κορεῖν.	12
Ἰερά πύττα.	125	Coronæ spiceæ Cereri tribue-	
Ἰθύειν.	3	bantur.	36
Ἰθεῖαν νέμειν.	30	Κορυμβίς.	139
Ἰκελοί.	133	Κορυμβός.	139
Imbuere.	85	Κορύσσειν μάχην.	99

Κρυπτός.

I N D E X.

Κρυερὸς.	23	Μίτρες.	ibid.
Κύαι⊙.	66	Μίτρα σφίης.	38
Κυάνη πύχης.	95	Μῆλα omnes arbuti fructus.	
Κύβρα.	125		17
Κυδρὸς.	33. 134	Μίλων φθινόντων.	113
Cudones.	136	Μηλίσσις.	12
Labores hominum a diis.	47	Μηχαναί.	116
Lana ornabantur res sacræ & dii.	126	Μιλήτης.	12
Λαοί.	108	Mitræ barbararum , vetularum , & luparum gestamen.	
Λαός.	111		131
Λαοσός⊙.	92	Μυρμιδόνων πόλις.	139
Λίγα.	62	Μυχίη περίη⊙.	135
Λίγη ἐπυλῆς.	63	Νίφελικισχόν interdum additur nulla sequente vocali.	19
Λάκη Ἰοίτης.	97	Nectar.	114
Λήϊον.	105	Νέης καὶ φίλια rerum principia.	5
Λύγρε εἰδῆα.	121	Nemesis Justitiæ filia. 78. summ cuique tribuit. 78. Modestis favet , superbis est infesta.	78
Ludere.	104	Νέμεαξ ἡπλίας.	31
Ludi.	105	Neptunus cur Tauriformis dicatur.	138
Ludius.	ibid.	Νεκηρ⊙.	12
Μᾶζα.	73	Νίψ.	67
Μακρὸς.	71	Noctes cur Deorum sint.	82
Μαλκισάν.	66	Noctu dii versantur in terra.	82
Manus centum cur tribuantur gigantibus.	116	Νόημα.	19
Μάσημα.	109	Nudi arabant , serebant , metebant veteres.	46
Μασαῖα.	ibid.	Νύξ.	119
Μασιχαίν.	109	Νύχ⊙ Κύπρις.	133
Μέσσητον.	59	Occanus sacer. 71. Deus.	72
Mel, pro eloquentia.	114		Oculi
Μεζαχρόν⊙.	119		
Μίτρον ἔβης, ἡπλίας.	20		
Μίτρα φυλάσσεια.	77		
Μιτρεῖα.	43		
Μίτρα ἔργα.	37		
Μιθρῆς λέγειν.	ibid.		

Oculi magni pulchritudinis	Picati.	121
notæ.	Πῖλος.	68. 69
Οὐρανός. Αἴρη.	Πλεῖστα ἄρματα.	93
Οἱ πρὸς Τιμῆτον.	Pluto divitiarum dator. 57. In	
Οἱ ἀμφὶ ἀνακτα.	ejus ditione terra & fru-	
Οἶνον.	ges. 58. Numen agricola-	
Οἰκίον.	rum.	ibid.
Οἰκιστὴς.	Πόδα.	68
Οἰκιστὴς ἡλίου.	Ποιεῖσθαι θῆται, γυναικα.	74
Οἰκιστὴς θεῶν.	Πολεμίζειν.	108
Opus.	Πόντος prima longa.	16
Orcus.	Πῶς πολυπόδης.	65
Ordinarii homines.	Præsentis elegans usus.	7
Οἱ ἐπὶ τῇ γῇ.	Προπαραδιδρα.	76
Οἱ ἑρμῆ.	Proserpina Numen agricola-	
Οἱ ἑρμῆ.	rum.	58
Οἱ ἑρμῆ.	Προσφερῆς.	102
Ostendere.	Πύχης.	95. 96
Οὐρανὸς.	Pytna.	125
Οὐρανὸς.	Quærere.	50
Οὐρανὸς.	Quaternarii numeri sanctitas.	89
Ostendere.	Pῆα.	2
Οὐρανὸς.	Ros vim habet vegetandi her-	
Οὐρανὸς.	bas.	110
Οὐρανὸς.	Sacrificia vetustissima gramen,	
Οὐρανὸς.	& quæ alia fert tellus.	40
Οὐρανὸς.	Σαρόποδης.	137
Οὐρανὸς.	Saturnus Rex beatarum insula-	
Οὐρανὸς.	rum.	25
Οὐρανὸς.	Sedere.	61
Οὐρανὸς.	Σείει.	52
Οὐρανὸς.	Similis.	133
Οὐρανὸς.	Σπᾶδεν.	108
Οὐρανὸς.	Stationes.	62
Οὐρανὸς.	Σταυρομένη.	117
Οὐρανὸς.	Στίφα.	

I N D E X.

Σπίφαια.	132	Φῶς.	103
Τανύσφυρος.	93	Vulcanus natus ex sola Juno-	
Taurorum specie fluvii simu-		ne, sine concubitu.	132
labantur.	138	Χαλιπὸς αὐθαίτοις.	78
Τάφος.	83	Χαλκίοφωνος.	128
Τεκμαίρειν.	47	Χάος pro inferis. 127. & pro	
Τελεισμὸν ἡμᾶρ.	88	aëre.	ibid.
Τηλαῖν.	49	Χερσὶ.	39
Τιλαινεν.	101	Χθόνιος ζῶς.	57
Τίλᾶν.	49	Χθόνια γαῖ.	58
Τίφαρῆσιος.	98	Χλαῖνα.	67
Tres quaternæ, quinæ &c. in		Χλωρὸς.	101
mensibus Græcis.	88	Χρῆμα πράττειν.	47
Udones.	136	Χρήματι.	48
Υ'λοφάγος βόες.	73	Χρηάζ.	44
Υ'μνεῖσται ἐνέπιται, pro ὑμνεῖ-		Χρησέλα.	48. 134
ται.	1	Χρυσόμυξ.	131
Υ'πὸ φορμίγων.	105	Χυττόποδες.	84
Verus.	34	Χῶρος.	43
Φάειον.	121	Ὠγύγι.	129
Φιλία καὶ νῆκος rerum princi-		Ὠρῶτες.	8
pia.	1	Ὠς.	ibid.
Φιλότης.	117	Ὠραῖοι καρποὶ.	ibid.
Φίξ pro σφίγξ.	121	Ὠραῖ.	131
Φυη.	19	Ὠραῖα.	130
Φῦλα γαῖν.	28	Ὠρεῖζα.	131
Φωνή.	14		

Errata Typographorum in Hesiodo.

P Ag. 30. v. 12. ἑπικέμνυλα. P. 31. v. 2. tunc solis astutum, scribe pro tunc sol. v. 8. pro venit scribe: voluitur interdiu. P. 34. v. 15. ἰσθρα-
εῖοι. P. 35. v. 2. floridum vor. v. 17. ver exoriens floridum. P. 39. v. 6. bo-
vis ferro casti. P. 44. v. 22. βέληαι ὃ χεῖρα πορφυρεῖν. P. 74. v. 7. Ἀπείρι-
ῖσφάντο Ἀδωράτων. P. 75. v. 6. Deorum autem resonabat Olympus.
v. 7. Opulencia infinita erat cinctus immortalium. P. 86. v. 20. Ἰδύει.

Errata in Notis.

P. 27. 17. ἄδτε, ἰλδετε. P. 3. v. 39. Λαὸν ὑπὸ σκαλῆς, εἴ τ' ἔμπαλιν
ἰδύσκον. P. 4. v. 7. Hæc enim poëta mens est: Audi. v. 13. qui hæc ita
vertunt. P. 5. v. 24. Μῆλός τε πλάτος τε. P. 6. v. 31. Ἐπάκκοι. P. 7. v. 2. Ἐπά-
κκον. v. 3. Ἐπάκκ. P. 8. v. 11. Dipnosophista. v. 23. pulchre. P. 10. v. 21.
modo xummofo. P. 11. v. 15. appelluntur. v. 29. in Hierozoico, opere.
P. 12. v. 18. Ἀσπίδι. P. 16. v. 3. sequente. v. 26. Ἀρτείοι. v. 31. Μῆλα.
P. 23. v. 27. Ἀσπίδι. P. 25. v. 30. quum meliora. P. 31. v. 4. Poterat.
v. 8. Σαλῆς. P. 33. v. 3. quam qui pedibus. v. 33. animalium, ubi hos
versus laudat. P. 36. v. 23. argenteum. P. 38. v. 32. ἡδ' ὀνῖνσι] MS. I.
ἡδ', dein: Αἰδώς ἡδ' αἰδράς. P. 51. v. 3. mento. Ibid. v. 8. hyemes. P. 53.
v. 30. Ἀθλωαῖαν. v. 32. Ἀθλωαῖαν. P. 55. v. 25. πορφυρεῖται. v. 28. Per-
verterunt omnia. Stiva. v. 29. prima, illa. P. 56. v. 11. Ἐλυμξ pars στα-
τι. v. 24. ὃ ὑπολείπεται τὸ ἔλυμξ. P. 64. v. 25. dele idem. P. 65. v. 21.
Ἐπισταυός. P. 66. v. 3. quod notavit Moschopulus. P. 70. v. 18. Κατα-
δάων, imber. P. 85. v. 12. Φάγης. P. 86. v. 4. Nicomachus Gerasenus.
P. 96. v. 24. lux Onomast. P. 99. v. 25. vers. 347. P. 101. v. 17. Βερός.
v. 29. viridis, sed etiam ὀχρός pallidus. v. 106. v. 27. v. 308. v. 28.
subsultantes. P. 110. v. 13. Κίλχησι. P. 111. v. 14. Μελίφρονα. P. 113.
v. 1. αὐτοδαῖ. P. 117. v. 21. Cœli. P. 120. v. 34. Ἀσπίδι. Et sic etiam
bis scribe P. 121. v. 6, & 24. P. 122. Venerem. P. 126. v. 16. maxime
sacra. P. 127. v. 29. Sicut paulo ante. P. 134. v. 23 dele: & v. 284.
Ζῶς δὲ τὴν Ἰρίν ἐπέμψα. Jupiter tum Irim mittere solet.